

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti županijskog područja u odnosu na prostor i sustave Države



Slika 1 – Položaj Virovitičko-podravске županije u Republici Hrvatskoj

Virovitičko-podravska županija nalazi se u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske na prostoru dodira Središnje i Istočne Hrvatske.

Prema prirodno-geografskim obilježjima zapadni dio Županije nalazi se na prostoru Bilogorske Podravine, a istočni dio Županije na prostoru Slavonske Podravine, s tim da u prometnom smislu preko nje prelazi trasa podravskog prometnog koridora koji povezuje središnju i istočnu Hrvatsku.

Prostor Županije karakterizira izdužen oblik u pravcu istok-zapad i jasna reljefna podjela na sjeverni prostor podravske nizine i južni brdsko-planinski prostor koji obuhvaća sjeverne padine Bilogore, Papuka i Krndije.

Sa sjeverne strane Županija graniči s Republikom Mađarskom, sa zapadne strane s Koprivničko-križevačkom županijom, s južne strane sa županijama Bjelovarsko-bilogorskom i Požeško-slavonskom te s istočne strane s Osječko-baranjskom županijom.

Jedna je od manjih županija površinom. Za površinu Županije navode se različiti podaci, a u ovom Planu koristi se podatak od 2.022,03 km², usklađen prema teritorijalnoj podjeli temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", br. 10/97), a dobiven je u Uredu za katastarsko-geodetske poslove Virovitičko-podravske županije. Broj stanovnika na tom prostoru prema Popisu iz 1991+2011. godine iznosi 93.38984.836, gustoća naseljenosti je 46-42 st/km² te je time Virovitičko-podravska županija jedna od rjeđe naseljenih županija u Republici Hrvatskoj.

Ima veliko prometno značenje jer se u ovom prostoru križaju dva važna prometna koridora: transversalni, primarnog značenja, koji je najkraća i prometno najpogodnija veza srednjeg Podunavlja i srednjeg Jadrana i longitudinalni, sekundarnog značenja, koji slijedi tok rijeke Drave i povezuje Republiku Hrvatsku sa zapadnim i istočnim susjedima.

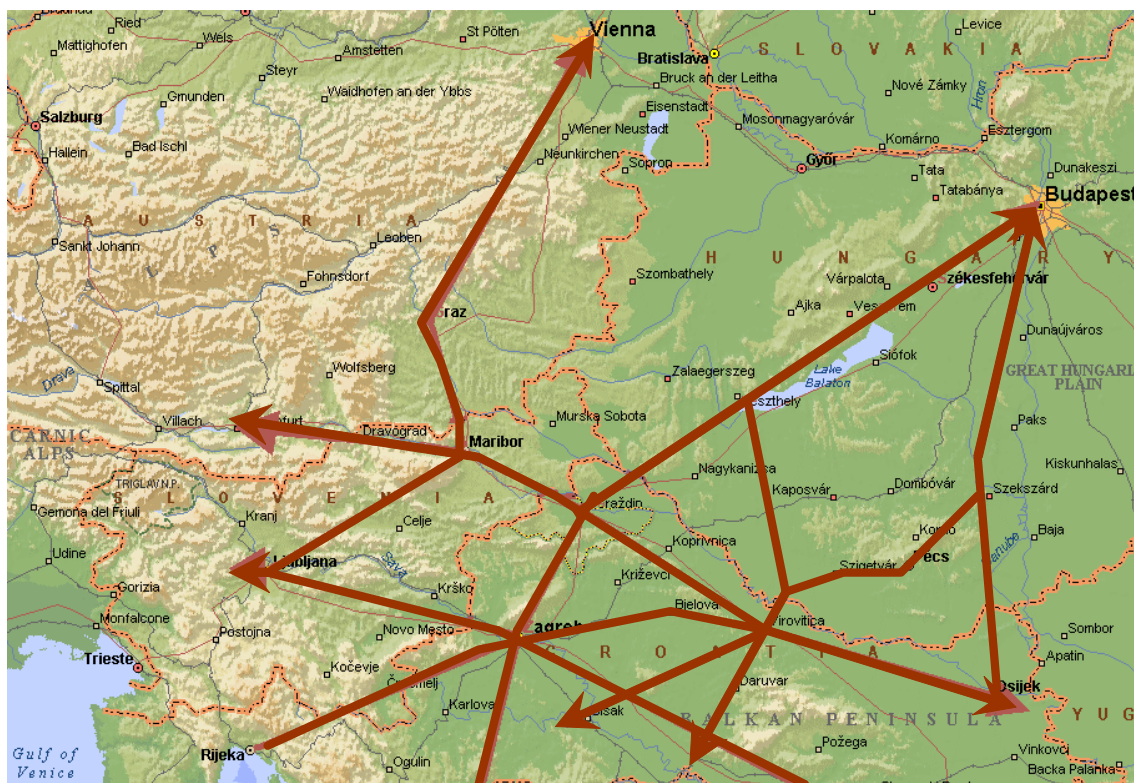


Slika 2 – Glavni integralni pravci za Hrvatsku

Vrednovanje geostrateških, geopolitičkih, položajnih, prirodnih i drugih vrijednosti i prednosti, ističe Hrvatsku u širem europskom prostoru kroz značenje u prometnom povezivanju Zapadne i Srednje Europe s Jugoistočnom Europom i Bliskim Istokom te u prirodnoj, gospodarskoj i prometnoj usmjerenosti zemalja Srednjeg Podunavlja prema Jadraniu, Mediteranu i izlazu na svjetska mora.

Upravo položaj Virovitičko-podravske županije u hrvatskom prostoru naglašenu važnost i prednost daje geoprometnom značenju našeg područja pa iskorištenje te prednosti, uz aktiviranje prostornih i

demografskih potencijala i tradicionalnih gospodarskih veza s užim i širim okruženjem, predstavlja temeljna polazišta budućeg razvitka.



Slika

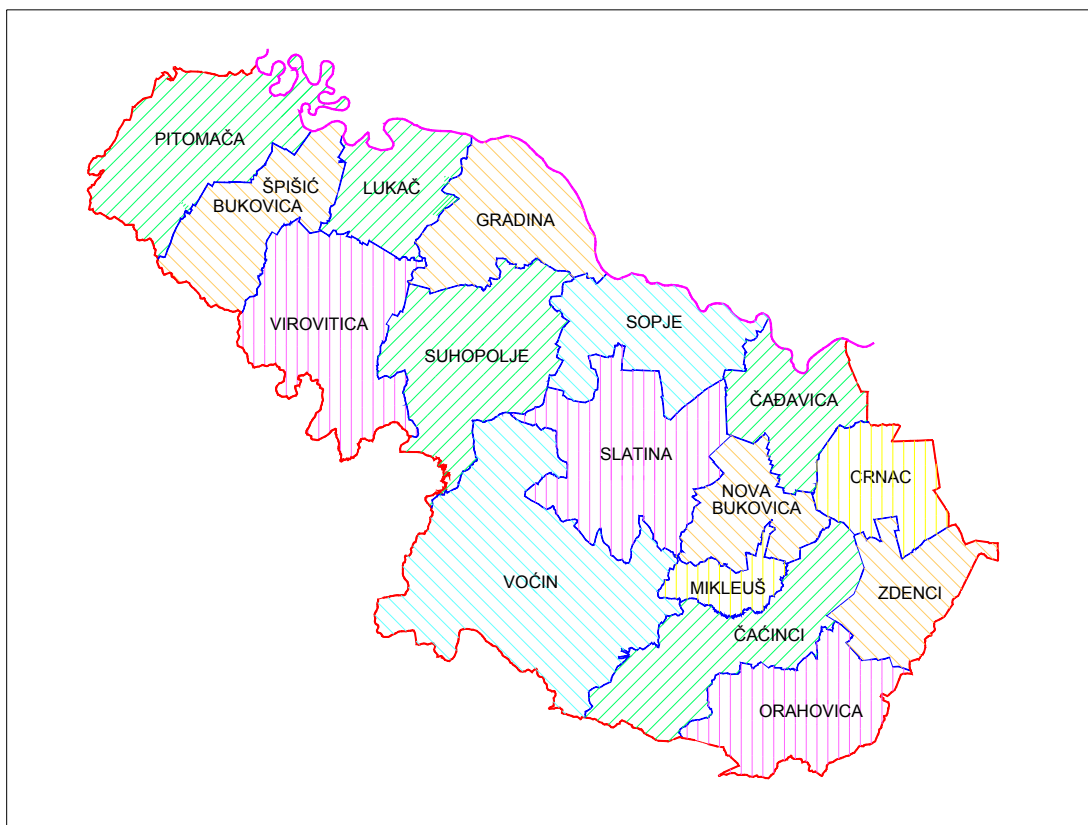
3 – Glavni cestovni pravci za Virovitičko-podravsku županiju

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

1.1.1.1. Površina, stanovništvo i naseljenost

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. br. 10/97), Virovitičko-podravska županija obuhvaća 3 grada: Virovitica, Orahovica i Slatina te 13 općina: Crnac, Čačinci, Čađavica, Gradina, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Pitomača, Sopje, Suhopolje, Špišić Bukovica, Voćin i Zdenci.

Grad Virovitica je sjedište Virovitičko-podravske županije.



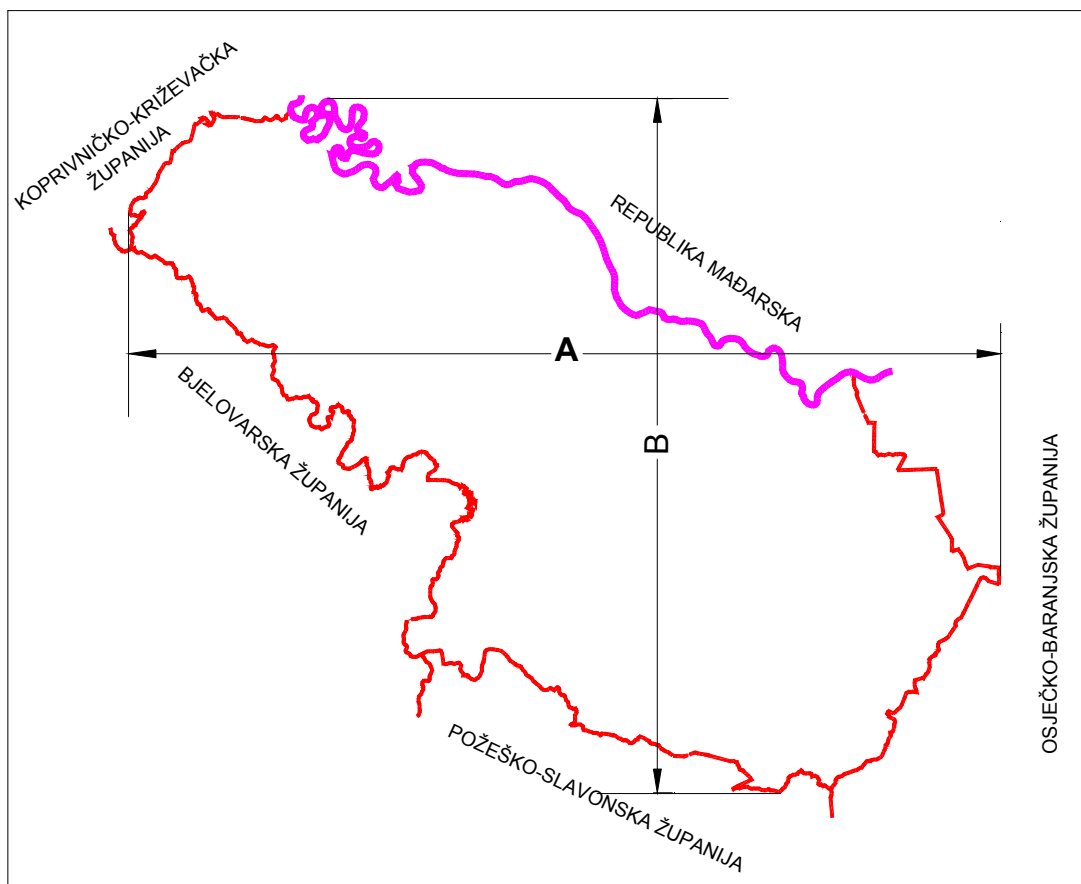
Slika 4 – Teritorijalna podjela

a) Površina

Prema podacima Ureda za katastarsko-geodetske poslove, Virovitičko-podravska županija, zauzima površinu od 2.022,03 km² što je 3,57% kopnene površine Republike Hrvatske.

Virovitičko-podravska županija graniči:

- na sjeveru s Republikom Mađarskom
- na zapadu s Koprivničko-križevačkom županijom
- na jugu s Bjelovarsko-bilogorskom i Požeško-slavonskom županijom
- na istoku s Osječko-baranjskom županijom



Slika 5 – Prostorni obuhvat

U strukturi ukupnih površina najviše su zastupljene oranice sa 48,97%. Ukupne obradive površine sudjeluju s 57,15% u ukupnom prostoru. Drugi po veličini kompleks je šumsko zemljište koje zauzima 32,42% ukupne površine Županije. Od značajnijih stavki u strukturi zemljišta još je kategorija neplodnog tla, u koju spadaju i sve izgrađene površine (naselja i infrastruktura), a koja zauzima 6,85% i kategorija livada koja zauzima oko 6% ukupne površine Županije.

Ukupna površina građevinskih područja svih naselja iznosi ~~121,12~~157,00 km² (~~6,00~~7,76% površine Županije), od čega na površinu građevinskih područja gradova otpada ~~69,91~~45,38 km² ili ~~37,46~~44,53% od ukupne površine građevinskih područja.

Na području Virovitičko-podravske županije vodne površine zauzimaju 3.767 ha odnosno 1,9% ukupne površine Županije. U strukturi vodnih površina najmanji udio odnosi se na jezera koja se prostiru na samo 1,3 ha. Udjel jezera u ukupnim vodnim površinama iznosi 0,3%.

Tablica 1

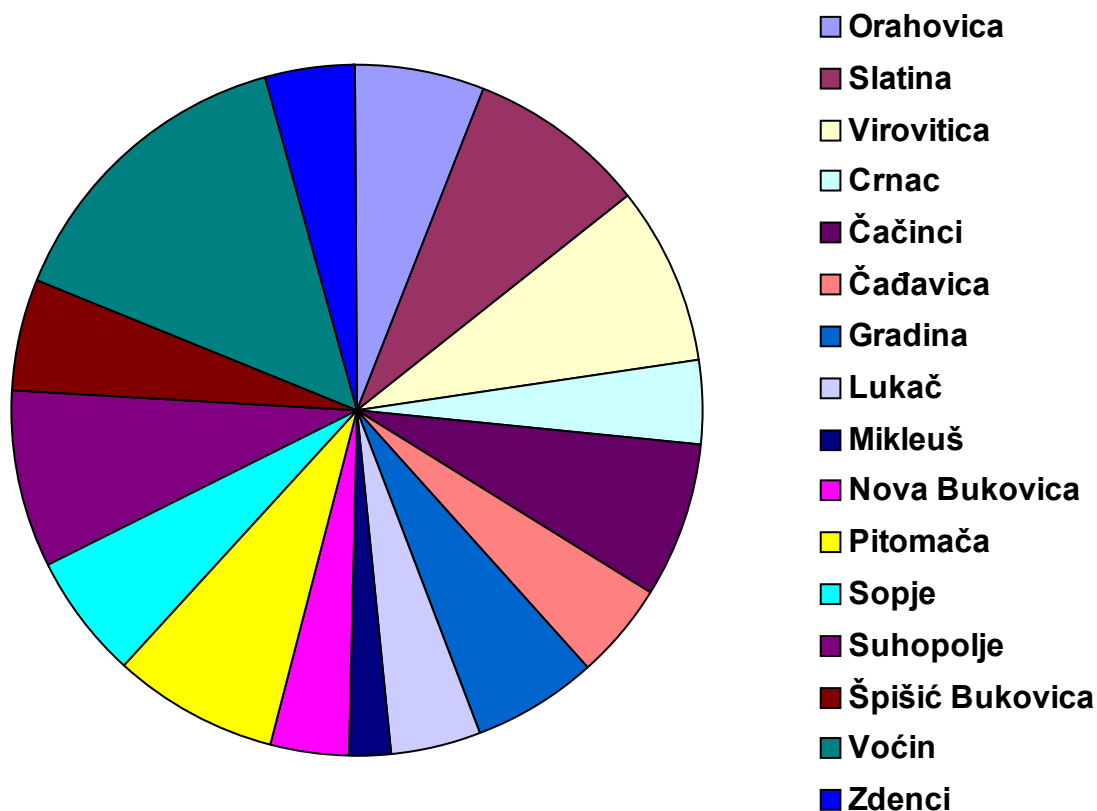
Red. broj	Virovitičko-podravska županija	Jed mj.		% u RH (kopneni dio)
1.	Površina	km ²	2.022,03	3,57
2.	Dužina državne granice	km'	98,38	4,85
3.	Dužina granice županije	km'	319,48	-
4.	Udaljenost krajnjih točaka zapad-istok (A)	km'	73,60	-
5.	Udaljenost krajnjih točaka sjever-jug (B)	km'	58,40	-

Tablica 2 – Površine prostornih jedinica

Red. broj	Prostorna jedinica		Površina (km ²)	%
	GRAD	OPĆINA		
1.	ORAHOVICA		123,67	6,11
2.	SLATINA		166,75	8,25
3.	VIROVITICA		169,81	8,40
4.		Crnac	79,13	3,91
5.		Čačinci	145,02	7,17
6.		Čađavica	90,60	4,48
7.		Gradina	120,90	5,98
8.		Lukač	83,32	4,12
9.		Mikleuš	35,29	1,74
10.		Nova Bukovica	76,43	3,78
11.		Pitomača	158,14	7,82
12.		Sopje	117,80	5,83
13.		Suhopolje	166,55	8,24
14.		Špišić Bukovica	107,94	5,34
15.		Voćin	295,80	14,63
16.		Zdenci	84,88	4,20
Ukupno:			2.022,03	100,00

Izvor podataka: Ured za katastarsko-geodetske poslove Virovitičko-podravске županije

Graf 1 – Udio površina gradova i općina u ukupnoj površini Županije



b) Stanovništvo

Na prostoru županije živjelo je prema Popisu stanovništva 2001. godine 93.389 stanovnika, što je činilo udio od 2,10% u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske.

U 6 pograničnih općina uz državnu granicu s Republikom Mađarskom živjelo je 29.103 stanovnika ili 31,16 % stanovnika županije.

U tri Grada: Virovitici, Orahovici i Slatini živjelo je 43.229 stanovnika ili 46,29 % stanovnika županije.

Stanovnici županije živjeli su 2001. godine u 31.578 domaćinstava prosječne veličine 2,96 članova.

Tablica 3

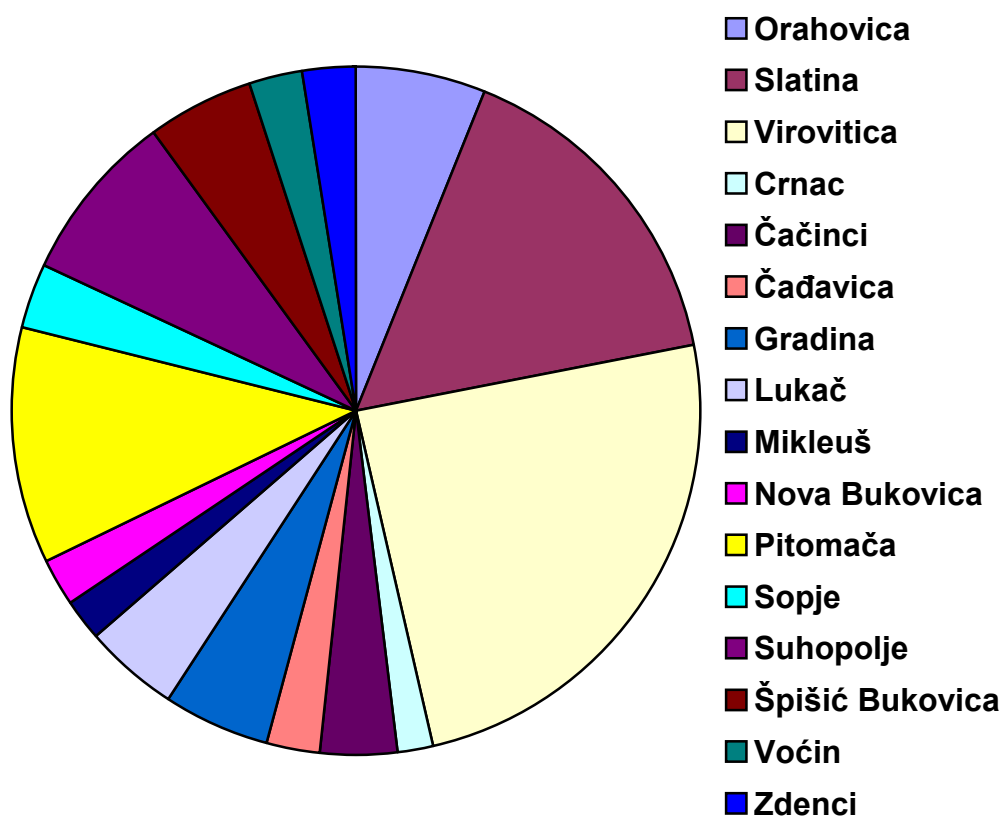
Ukupan broj stanovnika	Gustoća naseljenosti (st/km ²)	Broj domaćinstava	Broj stanova
—93.389	—46	—31.578	—35.708

Tablica 4— Broj stanovnika u gradovima i općinama 1991. i 2001.

Red. broj	Prostorna jedinica		Broj stanovnika	
	GRAD	OPĆINA	1991.	2001.
—1.	ORAHOVICA		—6.262	—5.792
—2.	SLATINA		—15.844	—14.819
—3.	VIROVITICA		—22.931	—22.618
—4.		Crnac	—2.141	1.772
—5.		Čačinci	—4.528	3.308
—6.		Čadavica	—3.011	2.394
—7.		Gradina	—5.297	4.485
—8.		Lukač	—4.543	—4.276
—9.		Mikleuš	—2.291	1.701
10.		Nova Bukovica	—2.522	2.096
11.		Pitomača	—11.106	10.465
12.		Sopje	—3.407	2.750
13.		Suhopolje	—8.962	7.524
14.		Špišić Bukovica	—4.928	4.733
15.		Voćin	—4.152	2.421
16.		Zdenci	—2.700	2.235
Ukupno:			—104.625	—93.389

Izvor podataka:— Popis stanovništva 2001.

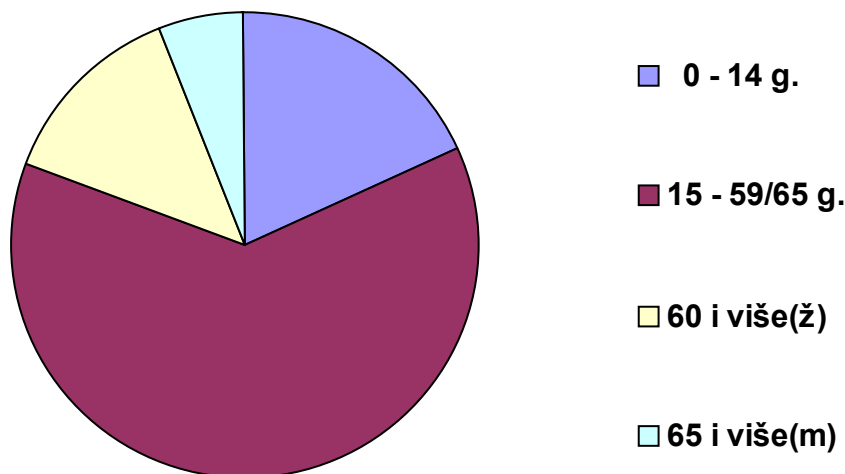
Graf 2— Udio stanovništva u ukupnom stanovništvu Županije



Tablica 5— Dobna struktura

Dobna struktura stanovništva (prema popisu 2001.g.)				
Dob (godine)	0—14	15—59(ž),65(m)	60 i više(ž)	65 i više(m)
	16.962	57.820	12.672	5.387

Graf 3— Dobna struktura stanovništva (popis 2001.g.)



Tablica 6—Broj stanovnika u graničnom području

R. br.	Broj stanovnika u naselju Virovitica	Broj stanovnika u ostalim naseljima županije	Broj stanovnika u graničnom području	
	15.589	77.800	Općina/naselje	Broj stanovnika
1.			ČADAVICA/	
1.1			Noskovačka Dubrava	68
2.			GRADINA/	
2.1			Budakovae	299
2.2			Detkovae	377
2.3			N.Građae	196
2.4			Žlebina	374
3.			LUKAČ/	
3.1			Katinka	53
3.2			Terezino Polje	332
3.3			Veliko Polje	422
3.4			Zrinj Lukački	151
4.			PITOMAČA/	
4.1			Križnica	123
5.			SOPJE/	
5.1			Sopjanska Greda	41
5.2			Sopje	596
6.			ŠPIŠIĆ BUKOVICA/	
6.1			Okrugljača	307
			UKUPNO:	3.339

Izvor podataka: Popis stanovništva 2001.

b) Stanovništvo

Na prostoru županije živi prema Popisu stanovništva 2011. godine 84.836 stanovnika, što je činilo udio od 1,98% u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske.

U 6 pograničnih općina uz državnu granicu s Republikom Mađarskom živi 23.699 stanovnika ili 29,93 % stanovnika županije.

U tri Grada: Virovitici, Orahovici i Slatini živi 40.281 stanovnik ili 47,48 % stanovnika županije.

Stanovnici županije žive u 26.408 domaćinstava prosječne veličine 2,96 članova.

Tablica 3

Ukupan broj stanovnika	Gustoća naseljenosti (st/km ²)	Broj kućanstava
84.836	42	26.408

Tablica 4 – Broj stanovnika u gradovima i općinama 1991. i 2001.

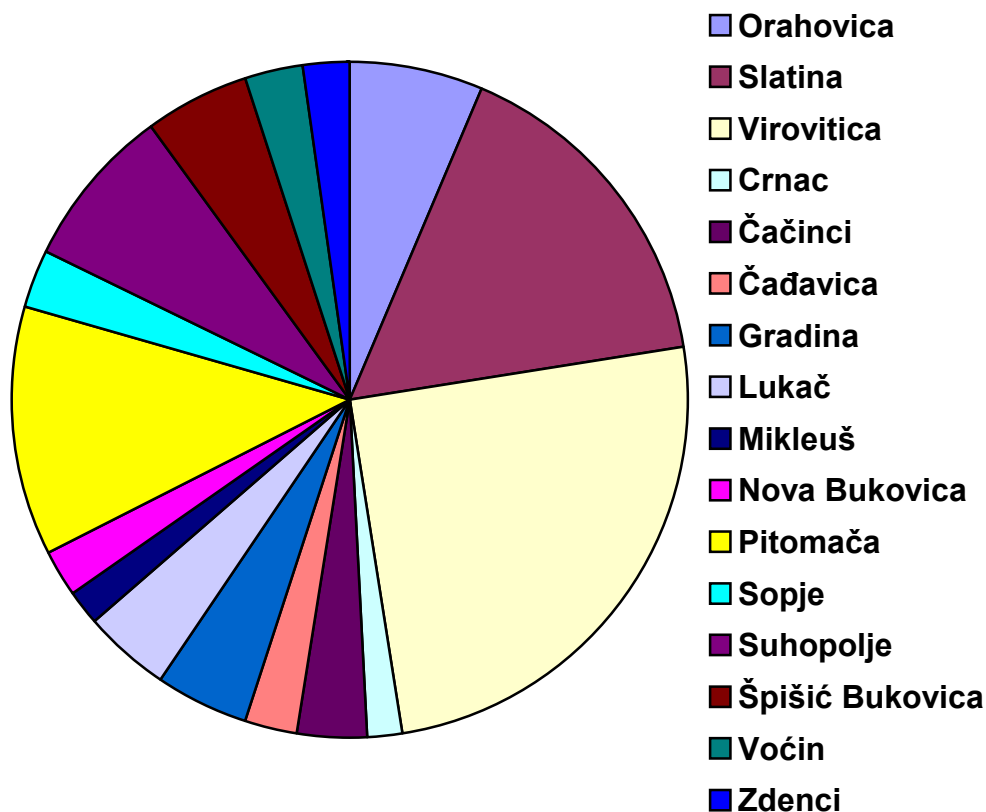
Red. broj	Prostorna jedinica		Broj stanovnika		
	GRAD	OPĆINA	1991.	2001.	2011.
1.	ORAHOVICA		6.262	5.792	5.304
2.	SLATINA		15.844	14.819	13.686
3.	VIROVITICA		22.931	22.618	21.291
4.		Crnac	2.141	1.772	1.456
5.		Čačinci	4.528	3.308	2.802
6.		Čađavica	3.011	2.394	2.009
7.		Gradina	5.297	4.485	3.850
8.		Lukač	4.543	4.276	3.634
9.		Mikleuš	2.291	1.701	1.464
10.		Nova Bukovica	2.522	2.096	1.771
11.		Pitomača	11.106	10.465	10.059
12.		Sopje	3.407	2.750	2.320
13.		Suhopolje	8.962	7.524	6.683

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

14.		Špišić Bukovica	4.928	4.733	4.221
15.		Voćin	4.152	2.421	2.382
16.		Zdenci	2.700	2.235	1.904
Ukupno:			104.625	93.389	84.836

Izvor podataka: - Popis stanovništva 1991., 2001. i 2011.

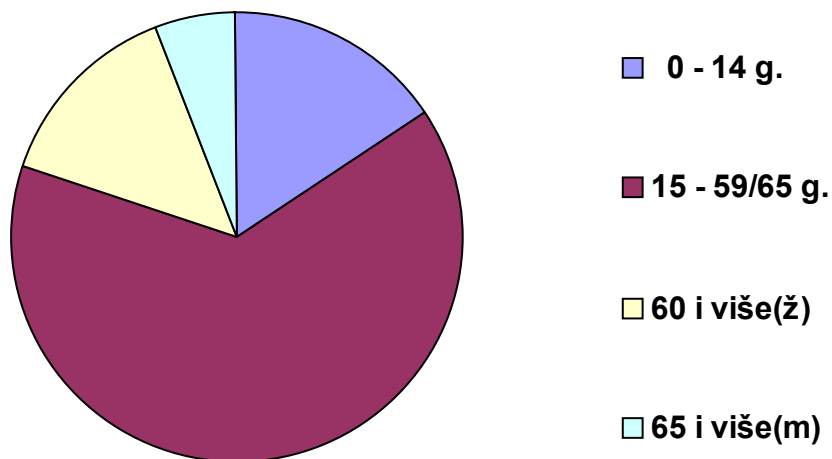
Graf 2 – Udio stanovništva u ukupnom stanovništvu Županije



Tablica 5 – Dobna struktura

Dobna struktura stanovništva (prema popisu 2011.g.)				
Dob (godine)	0 - 14	15 – 59(ž),65(m)	60 i više(ž)	65 i više(m)
	13.492	54.403	11.953	4.985

Graf 3 – Dobna struktura stanovništva (popis 2011.g.)



Tablica 6 – Broj stanovnika u graničnom području

R. br.	Broj stanovnika u naselju Virovitica	Broj stanovnika u ostalim naseljima županije	Broj stanovnika u graničnom području	
			Općina/naselje	Broj stanovnika
	21.291	63.545		
1.			ČAĐAVICA/	
1.1			Noskovačka Dubrava	59
2.			GRADINA/	
2.1			Budakovac	257
2.2			Detkovac	307
2.3			Novi Gradac	167
2.4			Žlebina	315
3.			LUKAČ/	
3.1			Katinka	41
3.2			Terezino Polje	269
3.3			Veliko Polje	341
3.4			Zrinj Lukački	129
4.			PITOMAČA/	
4.1			Križnica	128
5.			SOPJE/	
5.1			Sopjanska Greda	35
5.2			Sopje	524
6.			ŠPIŠIĆ BUKOVICA/	
6.1			Okrugljača	272
			UKUPNO:	2.844

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011.

e) Naseljenost

~~Virovitičko-podravska županija obuhvaća tri grada (Virovitica, Slatina i Orahovica) i trinaest općina (Crnac, Čačinci, Čadavica, Gradina, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Pitomača, Sopje, Suhopolje, Špišić Bukovica, Voćin, Zdenci).~~

~~Na području županije nalazi se ukupno 188 naselja, od čega 11 ima više od 1.000 stanovnika (Čačinci, Orahovica, Pitomača, Slatina, Suhopolje, Špišić Bukovica, Zdenci, Virovitica, Milanovac, Rezovac i Voćin), sa ukupno 49.007 stanovnika ili 52,47% ukupnog stanovništva Županije.~~

~~Od ukupno 93.389 stanovnika županije, u gradovima je nastanjeno 30.996 (33,19%), a u općinama 62.393 (66,81%).~~

~~U tri grada (Virovitica, Slatina, Orahovica) i dvije općine (Pitomača, Suhopolje) živi 48.985 stanovnika ili 52,45% stanovništva.~~

~~— Tablica 7 — Gustoća naseljenosti~~

Red. broj	Grad — Općina	Gustoća naseljenosti st/km²
1.	Orahovica	47
2.	Slatina	89
3.	Virovitica	133
4.	Crnac	22
5.	Čačinci	23
6.	Čadavica	26
7.	Gradina	37
8.	Lukač	51
9.	Mikleuš	48
10.	Nova Bukovica	27
11.	Pitomača	66
12.	Sopje	23
13.	Suhopolje	45
14.	Špišić Bukovica	44
15.	Voćin	8
16.	Zdenci	26
	ŽUPANIJA	46

~~Gustoća naseljenosti ukupnog prostora županije u prosjeku iznosi 46 st/km², a pograničnog područja koje je rjeđe naseljeno 20 st/km².~~

~~Popisani stambeni fond 2001. godine brojao je 35.708 stambenih jedinica.~~

c) Naseljenost

Virovitičko-podravska županija obuhvaća tri grada (Virovitica, Slatina i Orahovica) i trinaest općina (Crnac Čačinci, Čađavica, Gradina, Lukač, Mikleuš, Nova Bukovica, Pitomača, Sopje, Suhopolje, Špišić Bukovica, Voćin, Zdenci).

Na području županije nalazi se ukupno 188 naselja, od čega 10 ima više od 1.000 stanovnika (Čačinci, Orahovica, Pitomača, Slatina, Suhopolje, Špišić Bukovica, Virovitica, Milanovac, Rezovac i Voćin), sa ukupno 45.193 stanovnika ili 53,27% ukupnog stanovništva Županije.

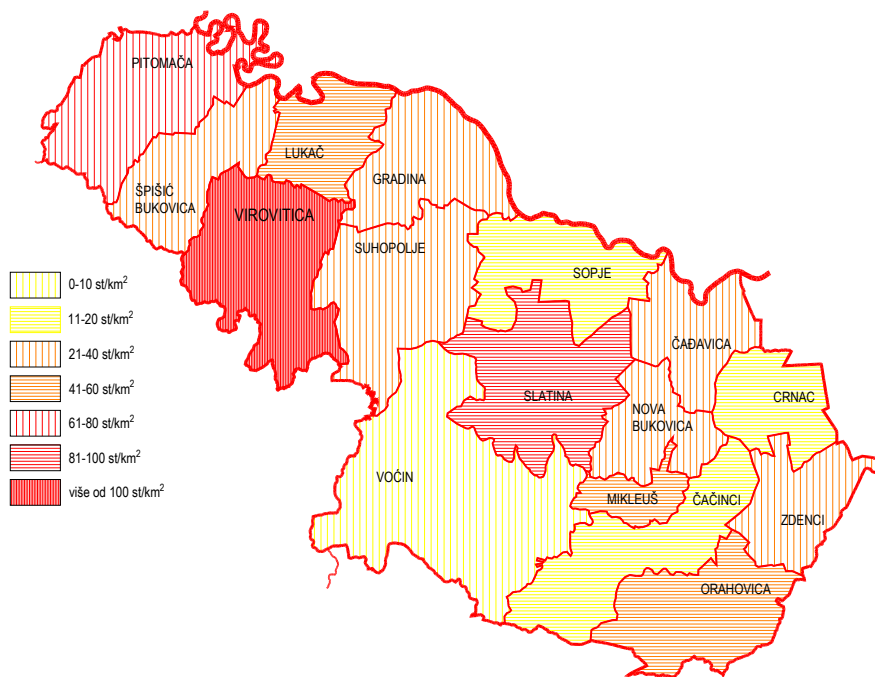
Od ukupno 84.836 stanovnika županije, u gradovima je nastanjeno 28.850 (34,00%), a u ostalim naseljima 55.986 (66,00%).

U pet JLS – tri grada (Virovitica, Slatina, Orahovica) i dvije općine (Pitomača, Suhopolje) živi 57.023 stanovnika ili 67,21% stanovništva.

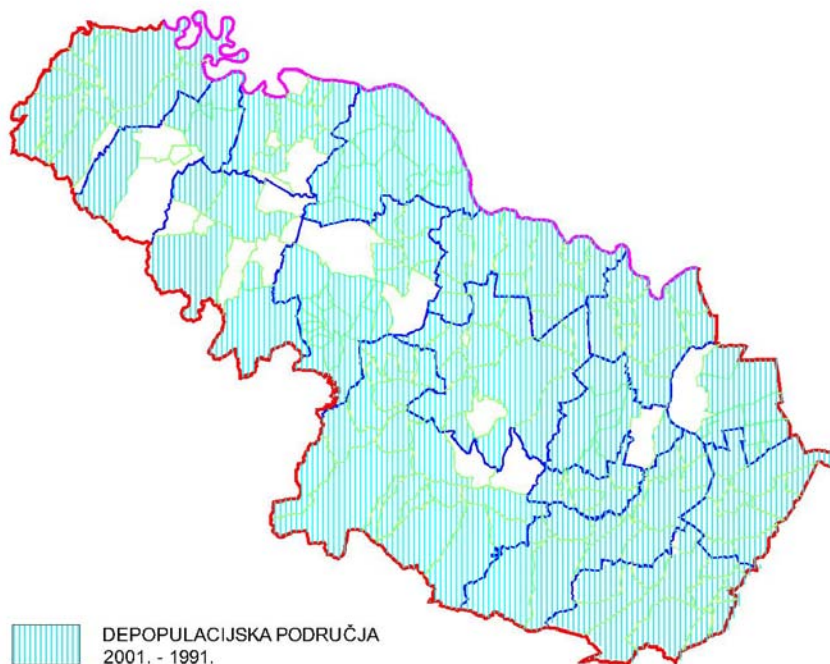
Tablica 7 – Gustoća naseljenosti

Red. broj	Grad Općina	Gustoća naseljenosti st/km ²
1.	Orahovica	43
2.	Slatina	82
3.	Virovitica	125
4.	Crnac	18
5.	Čačinci	19
6.	Čađavica	22
7.	Gradina	32
8.	Lukač	44
9.	Mikleuš	41
10.	Nova Bukovica	23
11.	Pitomača	64
12.	Sopje	20
13.	Suhopolje	40
14.	Špišić Bukovica	39
15.	Voćin	8
16.	Zdenci	22
	ŽUPANIJA	42

Gustoća naseljenosti ukupnog prostora županije u prosjeku iznosi 42 st/km², a pograničnog područja koje je rjeđe naseljeno 20 st/km².



Slika 6 – Gustoća naseljenosti 2001-2011.



Slika 7 – Depopulacijska područja

Tablica 8 – Gustoća naseljenosti područja Županije

Red. broj	Grad Općina	Broj stanovnika 2001.2011.	Površina km ²	Gustoća naseljenosti st/km ²
1.	2.	3.	4.	5. (3/4)
1.	Virovitica	22.61 21.291	169,81	133 125
2.	Slatina	14.81 13.686	166,75	89 82
3.	Orahovica	5.79 25.304	123,67	47 43
4.	Crnac	1.77 21.456	79,13	22 18
5.	Čačinci	3.30 2.802	145,02	23 19
6.	Čađavica	2.39 2.009	90,60	26 22
7.	Gradina	4.48 53.850	120,90	37 32
8.	Lukač	4.27 63.634	83,32	51 44
9.	Mikleuš	1.70 1.464	35,29	48 41
10.	Nova Bukovica	2.09 61.771	76,43	27 23
11.	Pitomača	10.46 510.059	158,15	66 64
12.	Sopje	2.75 02.320	117,80	23 20
13.	Suhopolje	7.52 46.683	166,55	45 40
14.	Špišić Bukovica	4.73 34.221	107,94	44 39
15.	Voćin	2.42 12.382	295,80	8
16.	Zdenci	2.23 51.904	84,88	26 22
	ŽUPANIJA	93.38 94.836	2.022,03	4642

Izvor podataka: a) broj stanovnika - Popis stanovništva ~~2001~~2011. godine

b) površina: Ured za katastarsko-geodetske poslove Virovitičko-podravске županije

1.1.1.2. Naselja

Općina Crnac

Naziv naselja

1. Breštanovci
2. Crnac
3. Krivaja Pustara
4. Mali Rastovac
5. Milanovac
6. Novo Petrovo Polje
7. Staro Petrovo Polje
8. Suha Mlaka
9. Veliki Rastovac
10. Žabnjača

Općina Čačinci

Naziv naselja

1. Brezovljani Vojlovački
2. Bukvik
3. Čačinci
4. Humljani
5. Krajna
6. Krasković
7. Paušinci
8. Prekoračani
9. Pušina
10. Rajino Polje
11. Slatinski Drenovac
12. Vojlovica

Općina Čađavica

Naziv naselja

1. Čađavica
2. Čađavički Lug
3. Donje Bazije
4. Ilmin Dvor
5. Noskovačka Dubrava
6. Noskovci
7. Starin
8. Šaševo
9. Vraneševci
10. Zvonimirovac

Grad Slatina

Naziv naselja

1. Bakić
2. Bistrica
3. Donji Meljani
4. Golenić
5. Gornji Miholjac
6. Ivanbrijeg
7. Kozice
8. Lukavac
9. Markovo
10. Medinci
11. Novi Senkovac
12. Radosavci
13. Sladojevački lug
14. Sladojevci
15. Slatina

Općina Sopje

Naziv naselja

1. Gornje Predrijevo
2. Grabić
3. Josipovo
4. Kapinci
5. Nova Šarovka
6. Novaki
7. Sopjanska Greda
8. Sopje
9. Španat
10. Vaška
11. Višnjica

Općina Gradina

Naziv naselja

1. Bačevac
2. Brezovica
3. Budakovac
4. Detkovac
5. Gradina
6. Lipovac
7. Lug Gradinski
8. Novi Gradac
9. Rušani
10. Vladimirovac
11. Žlebina

Općina Lukač

Naziv naselja

1. Brezik
2. Budrovac Lukački
3. Dugo Selo Lukačko
4. Gornje Bazje
5. Kapela Dvor
6. Katinka
7. Lukač
8. Rit
9. Terezino Polje
10. Turanovac
11. Veliko Polje
12. Zrinj Lukački

Općina Mikleuš

Naziv naselja

1. Balinci
2. Borik
3. Četekovac
4. Čojlug
5. Mikleuš

Općina Suhopolje

Naziv naselja

1. Borova
2. Budanica
3. Cabuna
4. Dvorska
5. Gačište
6. Gvozdanska
7. Jugovo Polje
8. Levinovac
9. Mala Trapinska
10. Naudovac
11. Orešac
12. Pčelić
13. Pepelana
14. Pivnica Slavonska
15. Rodin Potok
16. Sovjak
17. Suhopolje
18. Trnava Cabunska
19. Velika Trapinska
20. Zvonimirovo
21. Žiroslavlje
22. Žubrica

Općina Špišić Bukovica

Naziv naselja

1. Bušetina
2. Lozan
3. Novi Antunovac
4. Okrugljača
5. Rogovac
6. Špišić Bukovica
7. Vukosavljevica

Grad Virovitica

Naziv naselja

1. Čemernica
2. Golo Brdo
3. Jasenaš
4. Korija
5. Milanovac
6. Podgorje
7. Rezovac
8. Rezovačke Krčevine
9. Sveti Đurađ
10. Virovitica

Općina Nova Bukovica

Naziv naselja

1. Bjelkovac
2. Brezik
3. Bukovački Antunovac
4. Dobrović
5. Donja Bukovica
6. Gornje Viljevo
7. Miljevci
8. Nova Bukovica

Grad Orahovica

Naziv naselja

1. Bjeljevina Orahovička
2. Crkvari
3. Dolci
4. Donja Pištana
5. Duzluk
6. Gornja Pištana
7. Karlovac Feričanački
8. Kokočak
9. Magadinovac
10. Nova Jošava
11. Orahovica
12. Stara Jošava
13. Šumeđe

Općina Pitomača

Naziv naselja

1. Dinjevac
2. Grabrovnica
3. Kladare
4. Križnica
5. Mala Črešnjevica
6. Otrovanec
7. Pitomača
8. Sedlarica
9. Stari Gradac
10. Starogradački Marof
11. Turnašica
12. Velika Črešnjevica

Općina Voćin

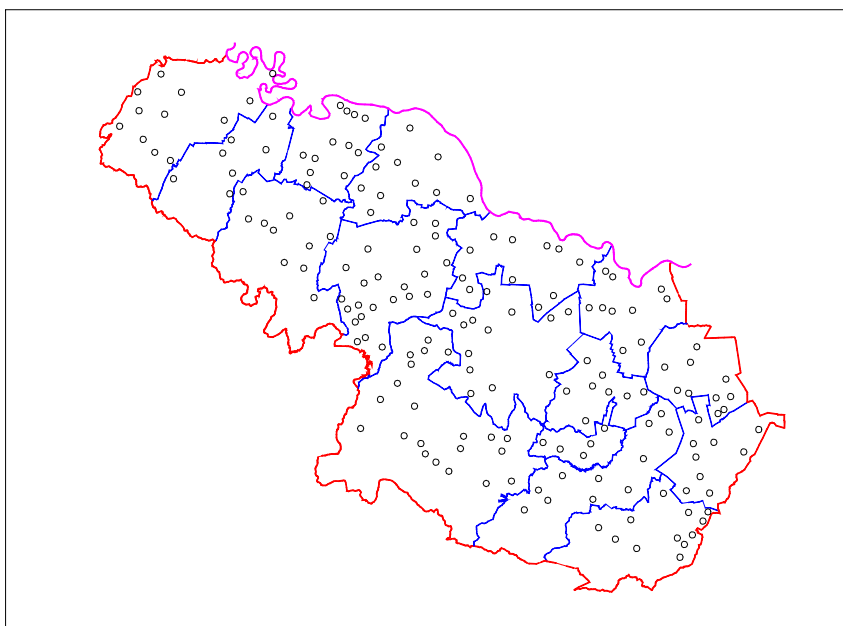
Naziv naselja

1. Bokane
2. Čeralije
3. Dobrić
4. Donje Kusonje
5. Đuričić
6. Gornje Kusonje
7. Gornji Meljani
8. Hum
9. Hum Varoš
10. Kometnik-Jorgići
11. Kometnik-Zubići
12. Kuzma
13. Lisičine
14. Macute
15. Mačkovac
16. Novo Kusonje
17. Popovac
18. Rijenci
19. Sekulinci
20. Smude
21. Voćin

Općina Zdenci

Naziv naselja

1. Bankovci
2. Donje Predrijevo
3. Duga Međa
4. Grudnjak
5. Kutovi
6. Obradovci
7. Slavonske Bare
8. Zdenci
9. Zokov Gaj



Slika 8 – Razmještaj naselja

Tablica 9 – Veličina naselja

Veličine naselja (prema broju stanovnika)					
do 200	201 – 500	501 - 1000	1001 – 3500	3501 – 10.000	10.001 i više
78	110	66	44	30	24
106				2	2

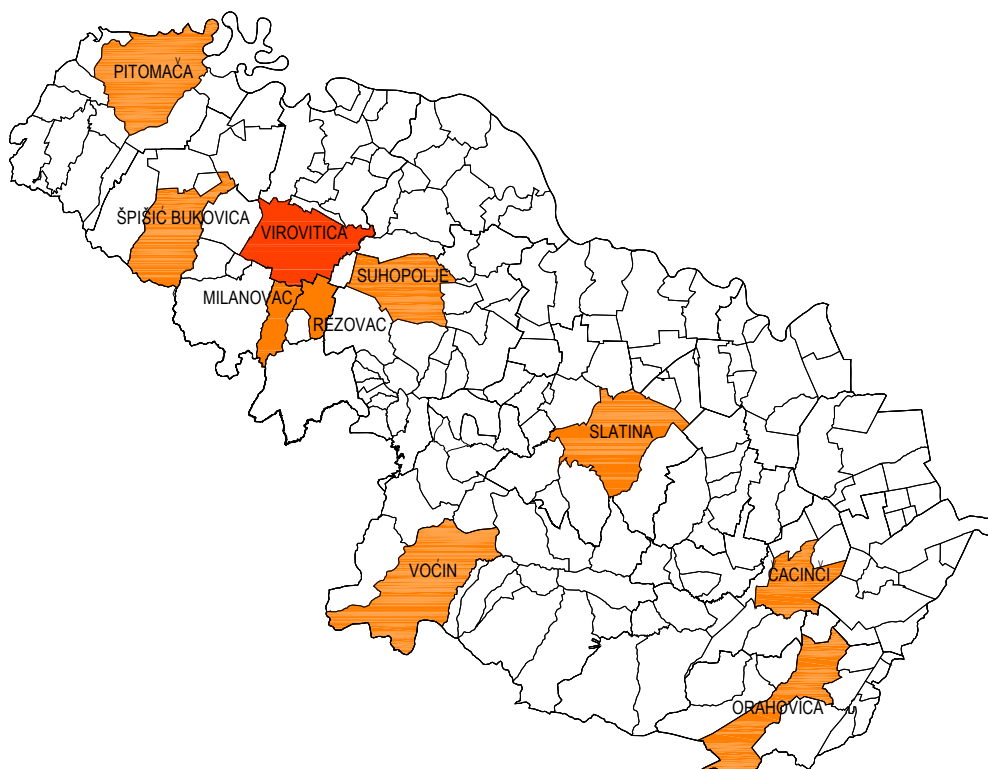
Tablica 10 – Naselja veća od 1000 stanovnika

Ukupno naselja	Gradovi/Općine Naziv i broj stanovnika za cijelu terit. jedinicu		Naselja veća od 1000 stanovnika			
			R.br.	Naziv naselja	Br. stanovnika	
188	Virovitica	22.618	1	Virovitica	15.814	14.688
		21.291	2	Milanovac	1.654	1.711
			3	Rezovac	1.341	1.303
	Slatina	14.819	4	Slatina	10.920	10.208
	13.686					
	Pitomača	10.465	5	Pitomača	5.712	5.646
	10.059					
	Orahovica	5.792	6	Orahovica	4.262	3.954
	5.304					
Suhopolje	7.524	7	Suhopolje	2.865	2.696	
6.683						
Čačinci	3.308	8	Čačinci	2.349	2.110	
2.802						
Špišić Bukovica	4.733	9	Špišić Bukovica	1.871	1.686	

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	4.221			
Voćin	2.421 2.382	10	Voćin	1.161 1.191
Zdenci	2.235	11	Zdenci	-1.058
UKUPNO:	73.915 66.428		UKUPNO:	48.782 45.193





Slika 9 – Naselja veća od 1000 stanovnika

Tablica 11 – Osnovni podaci za 10 najvećih naselja u županiji

Osnovni podaci za 10 najvećih naselja u županiji					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika	Površina građ.područja ha	Gustoća stanovanja (bruto) stan/ha	Funkcija naselja
1	Virovitica	14.688	1.874,75	7,83	regionalno središte (srednje razvojno središte)
2	Slatina	10.208	1.187,52	8,59	manje regionalno središte (manje razvojno središte)
3	Pitomača	5.646	611,36	9,23	područno središte (malo razvojno središte)
4	Orahovica	3.954	757,24	5,22	područno središte (malo razvojno središte)
5	Suhopolje	2.696	466,91	5,77	područno središte (malo razvojno središte)
6	Čačinci	2.110	237,99	8,86	područno središte (malo razvojno središte)
7	Milanovac	1.711	318,25	5,37	lokalno središte
8	Špišić	1.686	246,92	6,83	lokalno središte

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	Bukovica				(inicijalno razvojno središte)
8	Milanovae	-1.654	155,0	10,7	lokalno središte
9	Rezovac	1.341	116,87	11,15	lokalno središte
10	Voćin	1.191	260,64	4,57	lokalno središte (inicijalno razvojno središte)
UKUPNO:		47.724	45.193	5.393,46	0.078,36

Tablica 12.

Površine građevinskih područja naselja (ha)	
Ukupno	Naselje Virovitica
12.242,07	1.540,50
15.700,11	1.874,75

Tablica 13.

Gustoća naseljenosti (st/ha) u građevinskim područjima		
Ukupno	Naselje Virovitica	Ostala naselja
7,635,40	10,103,91	7,275,87

1.1.1.3. Područje uz državnu granicu

Prema Sporazumu između Republike Hrvatske i Republike Mađarske o pograničnom prometu i suradnji, u pograničnom području Virovitičko-podravске županije nalaze se sljedeća naselja:

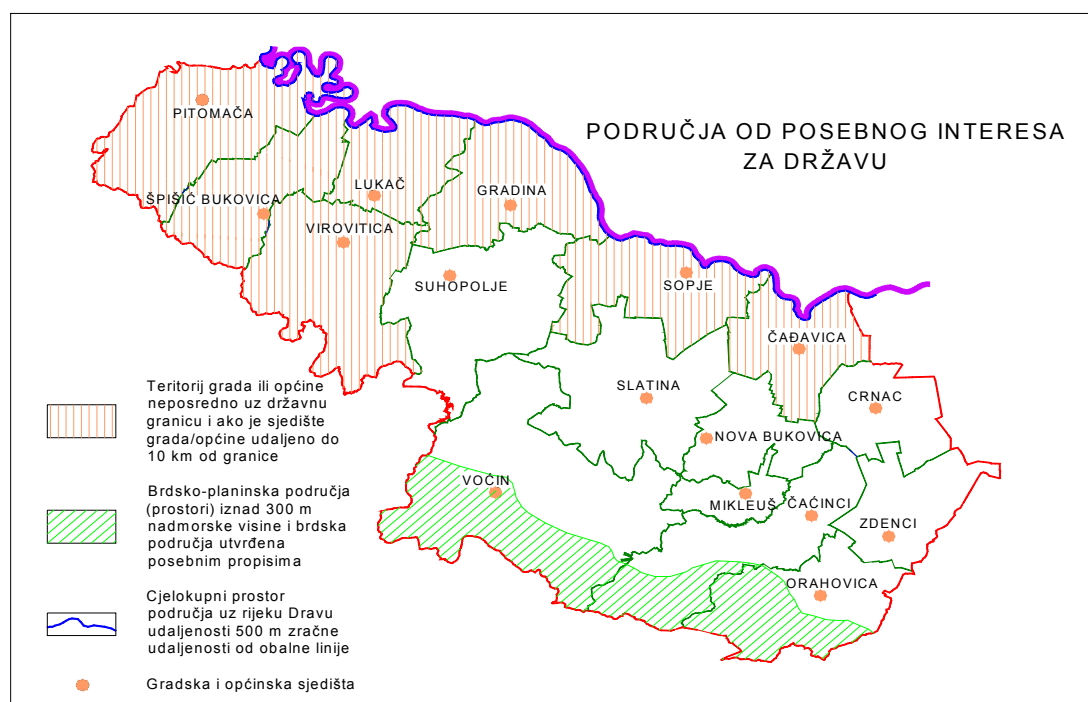
- u Općini Čađavica, naselje Noskovačka Dubrava
- u Općini Gradina, naselja: Budakovac, Detkovac, Novi Gradac i Žlebina
- u Općini Lukač, naselja: Katinka, Terezino Polje, Veliko Polje i Zrinj Lukački
- u Općini Pitomača, naselje Križnica
- u Općini Sopje, naselja: Sopjanska Greda i Sopje
- u Općini Špišić Bukovica, naselje Okrugljača

Tablica 14

Osnovni podaci o pograničnom području				
R.b.	Općina/Naselje	Broj stanovnika	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti (st/km ²)
1	Noskovačka Dubrava	6859	2,66	2622
2	Budakovac	299	12,56	2420
3	Detkovac	377	21,98	1714
4	Novi Gradac	196	12,57	1613
5	Žlebina	374	9,94	3832
6	Katinka	5341	2,78	1915
7	Terezino Polje	332	3,38	9880
8	Veliko Polje	422	11,42	3730
9	Zrinj Lukački	151	4,29	3530
10	Križnica	123	46,56	3
11	Sopjanska Greda	4135	4,79	98

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

12	Sopje	596524	24,28	-2522
13	Okrugljača	307272	9,71	3228
UKUPNO:		3.3392.850	166,92	-2017
% u Županiji		3,573,36	8,25	



Slika 10 – Područja od posebnog interesa za Državu

Tablica 15

OPĆINA	Naselje uz graničnu crtu	Kategorija graničnog prijelaza			
		međunarodni		međudržavni	pogranični
		I kategorija	II kategorija		
1. Lukač	Terezino Polje	Terezino Polje – Barcs	–	–	–
2. Sopje	Sopje	–	–	–	Sopje – Revfalu

Izvor podataka:

*Granični prijelazi utvrđeni su Uredbom o graničnim prijelazima u Republici Hrvatskoj (N.N. br. 97/96)

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

1.1.1.4. Zbirni tablični iskazi osnovnih podataka o stanju u prostoru

Zbirna tablica 1 (N.N. br. 106/98)

NAZIV ŽUPANIJE	POVRŠINA		STANOVNICI				STANOVI				DOMAĆINSTVA		GUSTOĆA NASELJE- NOSTI st/km ²
			POPIS 19912001.		POPIS 20012011.		POPIS 19912001.		POPIS 20012011.		19912001.	20012011	
	km ²	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	%	BROJ	BROJ	
Županija													
Ukupno	2.022,03	100	93.389 4.625	100	93.389 84.836	100	35.708	100	35.708 38.193	100	34.115 35.708	35.708 29.910	4642
Gradovi													
Ukupno	460,24	22,76	45.037 43.229	43,0 46,3	43.229 40.281	46,3 47,4	16.579	43,1 46,4	16.579 17.999	46,4	15.390 16.270	16.270 14.514	9487
1. Virovitica	169,81	8,40	22.931 22.618	21,9 24,2	22.618 21.291	24,2 25,1	8.285	21,9 23,2	8.285 9.385	23,2	7.835 7.752	8.285 7.752	133125
2. Orahovica	123,67	6,11	6.262 6.062	6,06 6,25	5.304	6,25	2.201	7,3 6,16	2.201 2.502	-6,2	2.419 2.201	1.962	4743
3. Slatina	166,75	8,25	15.844 15.819	15,1 15,9	14.819 13.686	15,9 16,1	4.946	13,9 13,8	4.946 6.112	13,9	5.264 4.800	4.800	8982
Općine													
Ukupno	1.562,06	77,24	59.588 59.160	57,0 53,7	50.160 44.555	53,7 52,5	19.129	56,9 53,5	19.129 20.194	53,6	18.725 19.438	19.438 15.396	32
1. Crnac	79,13	3,91	2.141 2.172	2,01 1,72	1.456	1,72	853	2,31 2,31	853 751	-1,9	694 825	536	2218
2. Čačinci	145,02	7,17	4.528 4.308	4,33 3,53	2.802	3,53	1.362	3,53 3,28	1.415	-3,3	1.220 1.053	1.053	2319
3. Čadavica	90,60	4,48	3.011 3.094	2,92 3,42	2.009	2,62	1.240	3,22 3,22	1.140	-2,6	1.019 1.169	760	2622
4. Gradina	120,90	5,98	5.297 5.048	5,04 4,88	3.850	4,84	1.779	4,64 4,64	1.140	-4,1	1.586 1.277	1.277	3732
5. Lukač	83,32	4,12	4.543 4.276	4,34 3,63	3.634	4,64	1.595	4,23 4,23	1.574	-3,9	1.421 1.340	1.340	5144
6. Mikleuš	35,29	1,74	2.291 2.218	2,21 1,73	1.464	1,81	750	2,01 2,01	674	-1,6	652 653	508	4841
7. Nova Bukovica	76,43	3,78	2.522 2.206	2,42 2,22	1.771	2,22	967	2,52 2,52	927	-2,1	814 940	639	3323
8. Pitomača	158,15	7,82	11.106 10.465	10,6 11,2	10.059	11,2	4.137	10,8 9,62	4.153	9,6	3.521 3.396	3.396	6664
9. Šopje	117,80	5,83	3.407 3.329	3,32 3,32	2.320	2,92	1.318	3,42 3,42	1.063	-2,5	1.117 800	800	2320
10. Suhopolje	166,55	8,24	8.962 8.681	8,68 8,68	6.683	8,17	3.274	8,57 8,57	3.195	-7,4	2.942 2.344	2.344	4540
11. Špišić Bukovica	107,94	5,34	4.928 4.751	4,75 4,75	4.221	5,14	1.961	5,14 5,14	1.757	4,3	1.546 1.375	1.375	4439
12. Voćin	295,80	14,63	4.152 4.126	4,12 4,12	2.382	2,62	1.651	4,31 4,31	924	1,8	1.385 666	666	8

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

13. Zdenci	84,88	4,20	2.700 2.235	2.2 1.904	2.62 2.42	2.24 1.904	957 778	2.5	778 878	2.2	808	932 702	2622
------------	-------	------	---------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------------------	-----------------------	-----	------------	-----	-----	-----------------------	-----------------

Zbirna tablica 2 (N.N. br. 106/98)

NAZIV ŽUPANIJE VIROVITIČKO- PODRAVSKA PODRUČJE ŽUPANIJE	POVRŠINA		STANOVNICI				GUSTOĆA NASELJENOSTI	
	km ²	Udio	POPIS 1991		POPIS 2001-2011		1981	1991-2011
		%	BROJ	%	BROJ	%	st/km ²	st/km ²
OBALNO čl.145. ZPP	—	—	—	—	—	—	—	—
OTOČNO čl.145. ZPP	—	—	—	—	—	—	—	—
KONTINENTALNO GRANIČNO	166,19 245,34	8,25 12,13	4.008	-3,83	3.339 5.282	-3,57 6,23	24	2021,52
OSTALO	1.856,11 1.776,69	91,75 87,87	100.617	96,17	90.050 79.554	96,43 93,77	54	4944,77
ŽUPANIJA Ukupno:	2.022,03	100	104.625	100	93.389 84.836	100	52	4641,96

**DUŽINA GRANICA, POVRŠINA I BROJ STANOVNIKA OPĆINA I NASELJA
VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE**

R. br.	Općina -naselje	DUŽINA GRANICA NASELJA				Površina (km ²)	STANOVNIKA	
		Granica naselja	Županijska granica	Državna granica	Ukupno (km ²)		1991-2001.	2001-2011
1	2	3	4	5	6	7	9	9
	ŽUPANIJA					2.022,03	93.389 104.625	84.8369 3.389
I	VIROVITICA	167,64	35,76		203,40	169,81	22.618 22.931	21.2912 2.618
1	Virovitica	34,06			34,06	37,73	15.814 16.167	14.6881 5.814
2	Milanovac	17,07	1,17		18,24	10,85	1.654 1.612	1.7111 654
3	Rezovac	15,65			15,65	9,07	1.341 1.289	1.3031 341
4	Korijska	16,61			16,61	15,17	858860	767858
5	Podgorje	7,27			7,27	2,40	827779	833827
6	Sveti Đurađ	17,49	15,97		33,46	39,42	610638	564610
7	Čemernica	8,64			8,64	3,41	671510	653671
8	Rezovačke Krčevine	8,17			8,17	4,03	360398	331360
9	Golo Brdo	12,96			12,96	7,99	366361	364366
10	Jasenaš	17,13	18,62		35,75	39,74	117222	77117
	Požari**						95	
II	SLATINA	226,62			226,62	166,75	14.8191 5.844	13.6861 4.819
11	Slatina	49,36			49,36	50,18	10.9201 1.416	10.2081 0.920
12	Sladojevci	16,52			16,52	12,30	831927	730831
13	Bakić	14,39			14,39	11,30	604641	537604
14	Kozice	25,68			25,68	21,77	556640	511556
15	Novi Senkovac	15,41			15,41	9,03	366476	301366
16	Gornji Miholjac	16,86			16,86	10,11	307399	304307
17	Markovo*					0,43	163-	131163
18	Medinci*	1,05			1,05	4,61	224395	200224
19	Donji Meljani	13,98			13,98	6,51	241296	259241
20	Bistrica	14,23			14,23	6,79	204232	165204
21	Radosavci	10,62			10,62	4,83	111114	99111
22	Sladojevački Lug	4,06			4,06	0,77	106104	90106
23	Lukavac	19,35			19,35	15,32	99102	9999
24	Golenić	11,02			11,02	5,37	3553	2235
25	Ivan Brijež	14,09			14,09	7,43	5249	3052
III	ORAHOVICA	164,47	31,89		193,36	123,67	5.7926 262	53045 792
26	Orahovica	34,92	9,82		44,74	34,66	4.2624 314	3.9544 262
27	Donja Pištana	15,56			12,56	6,79	277343	239277
28	Dolci	9,74			9,74	5,40	329339	286329
29	Stara Jošava	4,08	1,39		5,47	1,51	246291	240246
30	Duzluk	16,61	6,37		22,98	20,67	201242	163201
31	Nova Jošava	12,67			12,67	6,18	191240	182191
32	Crkvari	7,65	3,89		11,54	3,93	140146	128140
33	Gornja Pištana	23,21	3,01		26,22	18,25	13120	513

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

34	Kokočak	15,00			15,00	14,19	1484	1414
35	Šumeđe	8,23	3,40		11,63	4,10	4664	3346
36	Bjeljevina Orahovička	10,23			10,23	5,18	3643	3736
37	Karlovac Feričanački	2,99	1,54		4,53	0,93	2627	1226
38	Magadinovac	3,58	2,47		6,05	1,88	119	1111

Napomena: *Odlukom o razdvajanju naselja Medinci (Sl. glasnik Virovitičko-podravske županije 6/99) naselje Medinci razdvojeno je na naselje Medinci i naselje Markovo; ** Odlukom o spajanju naselja Požari su pripojeni naselju Virovitica Sl. vjesnik grada Virovitice 1/05

1	2	3	4	5	6	7	8	9
IV	PITOMAČA	172,23	36,03	33,90	242,16	158,14	10.4651 1.106	10.0591 0.465
39	Pitomača	22,46	5,37	6,75	34,58	46,56	5.7125- 942	5.6465- 712
40	Stari Gradac	18,60			18,60	14,21	725863	674725
41	Otrovanec	13,18			13,18	5,93	648654	624648
42	Velika Črešnjevica	26,63			26,63	13,70	542610	515542
43	Kladare	8,17	7,66		15,83	6,08	523540	467523
44	Dinjevac	9,97	2,85		12,82	7,21	491502	458491
45	Grabrovnica	10,04	3,05		13,09	7,62	467487	405467
46	Sedlarica	17,56	4,09		21,65	16,43	377451	363377
47	Starogradački Marof	11,63		2,03	13,66	8,23	256295	247256
48	Mala Črešnjevica	12,80	12,05		24,85	12,91	207244	199207
49	Turnašica	17,31	0,96		18,27	6,55	394382	333394
50	Križnica	3,88		25,12	29,00	12,71	123136	128123
V	SUHOPOLJE	278,94	16,05		294,99	166,55	7.5248. 962	6.6837. 524
51	Suhopolje	26,74			26,74	29,07	2.86527 41	2.6962- 865
52	Borova	19,46			19,46	18,84	828959	710828
	Bukova*	8,09			8,09	2,57	-45	787-
53	Cabuna	21,12			21,12	16,56	897897	407897
54	Pčelić	15,47			15,47	11,50	481565	319481
55	Jugovo Polje	11,71			11,71	5,44	309469	188309
56	Levinovac	16,27	10,86		27,13	10,93	282442	389282
57	Orešac	16,30			16,30	7,57	427441	211427
58	Gaćište	15,81			15,81	10,89	280349	116280
59	Pepelana	10,09			10,09	4,98	126240	146126
60	Naudovac	10,63			10,63	5,85	178213	112178
61	Zvonimirovo	15,45			15,45	7,79	119172	107119
62	Budanica	9,82			9,82	4,46	128158	111128
63	Žubrica	8,85			8,85	3,02	119130	42119
64	Trnava Cabunska	10,25			10,25	5,04	69127	7469
65	Žiroslavlje	10,84			10,84	3,83	82114	5382
66	Pivnica Slavonska	5,40	5,19		10,59	4,56	70106	6270
67	Mala Trapinska	6,50			6,50	1,84	7991	5679
68	Rodin Potok	8,70			8,70	1,89	6885	3468
69	Gvozdanska	10,44			10,44	3,94	4785	2547
70	Velika Trapinska	8,18			8,18	2,67	2153	1321
71	Sovjak	6,27			6,27	1,46	2040	1520

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

72	Dvorska	6,55			6,55	1,85	2941	6.68329
VI	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	120,37	9,56	3,99	133,92	107,94	4.7334- 928	4.2214- 733
73	Špišić Bukovica	26,76	4,80		31,56	32,42	1.8711-	1.6861-
74	Bušetina	22,22			22,22	20,09	891988	815891
75	Vukosavljevica	21,18	4,76		25,94	24,37	725790	679725
76	Lozan	16,60			16,60	11,39	562559	440562
77	Okrugljača	11,58		3,99	15,57	9,71	307320	272307
78	Rogovac	15,88			15,88	7,55	274305	228274
79	Novi Antunovac	6,15			6,15	2,41	103100	101103

1	2	3	4	5	6	7	8	9
VII	LUKAČ	138,06		15,67	153,73	83,32	4.2764- 543	3.6344- 276
80	Turanovac	26,16		4,05	30,21	20,36	825887	695825
81	Gornje Bazje	17,17		1,89	19,06	12,07	570666	498570
82	Dugo Selo Lukačko	19,65		0	19,65	13,43	670642	570670
83	Veliko Polje	12,85		2,56	15,41	11,42	422538	341422
84	Lukač	12,35		0	12,35	5,57	531532	443531
85	Terezino Polje	8,58		1,49	10,07	3,38	332350	269332
86	Kapela Dvor	5,83		0	5,83	1,67	272255	259272
87	Brezik	11,61		0	11,61	2,56	233229	213233
88	Budrovac Lukački	8,28		0	8,28	4,09	154160	138154
89	Zrinj Lukački	3,46		4,69	8,15	4,29	151150	129151
90	Rit	5,79		0	5,79	1,70	6369	3863
91	Katinka	6,33		0,99	7,32	2,78	5365	4153
VIII	GRADINA	162,24		17,73	178,97	120,90	4.4855- 297	3.8504- 485
92	Gradina	19,96			19,96	15,08	972105	916972
93	Brezovica	16,81			16,81	12,34	698777	595698
94	Rušani	14,00			14,00	9,44	534573	477534
95	Detkovac	16,32		7,65	23,97	21,98	377539	307377
96	Žlebina	15,54		1,18	16,72	9,94	374499	315374
97	Bačevac	14,77		0	14,77	7,91	475494	370475
98	Lipovac	17,16		0	17,16	9,96	360456	312360
99	Budakovac	14,73		4,08	17,81	12,56	299338	257299
100	Novi Gradac	10,07		4,82	14,89	12,57	196258	167196
101	Vladimirovac	14,97			14,97	5,53	89166	6289
102	Lug Gradinski	7,91			7,91	3,59	111139	72111
IX	MIKLEUŠ	75,84			75,84	35,29	1.7012- 291	1.4641- 701
103	Mikleuš	27,55			27,55	13,81	914107	840914
104	Borik	17,55			17,55	8,23	420527	326420
105	Četekovac	8,14			8,14	2,02	252311	213252
106	Balinci	13,74			13,74	6,99	93295	7093

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

107	Čojlug	8,86			8,86	4,24	2286	1522
X	NOVA BUKOVICA	123,85			123,85	76,43	2.0962. 522	1.7712. 096
108	Nova Bukovica	22,30			22,30	20,18	8721.07 0	802872
109	Miljevci	20,74			20,74	10,93	352441	317352
110	Bukovački Antunovac	12,16			12,16	5,17	308376	198308
111	Brezik	7,63			7,63	2,97	196216	158196
112	Dobrović	18,90			18,90	12,80	157148	128157
113	Donja Bukovica	11,60			11,60	5,40	101120	85101
114	Bjelkovac	14,62			14,62	6,64	5782	5257
115	Gornje Viljevo	15,90			15,90	12,34	5369	3153

1	2	3	4	5	6	7	8	9
XI	ČAĐAVICA	117,41	7,54	10,92	135,87	90,60	2.3943. 011	2.0092. 394
116	Čađavica	21,13		3,36	24,49	23,36	787921	678787
117	Zvonimirovac	11,85		0	11,85	7,34	341441	253341
118	Čađavički Lug	9,75	3,76	0	13,51	9,39	316400	277316
119	Noskovci	11,49		2,94	14,43	7,41	237305	195237
120	Donje Bazije	16,77		0	16,77	10,89	190263	148190
121	Vraneševci	15,64		0	15,64	12,14	147216	152147
122	Ilmin Dvor	6,25	3,78	3,45	13,48	10,27	96144	5396
123	Šaševo	8,74		0	8,74	3,22	109132	114109
124	Starin	10,41		0	10,41	3,92	103111	80103
125	Noskovačka Dubrava	5,38		1,17	6,55	2,66	6878	5968
XII	ZDENCI	113,35	20,16		133,51	84,88	2.2352. 700	1.9042. 235
126	Zdenci	24,06	0,75		24,81	20,39	1.0581. 122	9301.05 8
127	Zokov Gaj	11,41	2,84		14,25	8,94	155266	133155
128	Kutovi	17,55	8,22		25,77	21,89	215261	176215
129	Slavonske Bare	12,04			12,04	4,94	201260	170201
130	Bankovci	8,02	5,14		13,16	6,82	167242	124167
131	Duga Međa	9,77			9,77	3,96	208240	196208
132	Donje Predrijevo	17,19			17,19	10,59	154172	106154
133	Obradovci	7,73			7,73	3,60	54103	5654
134	Grudnjak	5,58	3,21		8,79	3,75	2334	1323
XIII	SOPJE	156,84		16,16	173,00	117,80	2.7503. 407	2.3202. 750
135	Sopje	23,03		3,34	26,37	24,28	596667	524596
136	Vaška	20,15		1,75	21,90	16,39	392502	315392
137	Novaki	21,51			21,51	13,95	406480	349406
138	Španat	12,04			12,04	8,74	228359	172228
139	Josipovo	8,72			8,72	4,69	332348	281332
140	Nova Šarovka	15,06			15,06	8,44	274319	250274
141	Kapinci	15,83		4,14	19,97	16,62	211286	186211
142	Gornje Predrijevo	15,40		4,53	19,93	12,93	119168	86119

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

143	Grabić	8,43		8,43	3,74	145166	122145
144	Sopjanska Greda	7,36	2,40	9,76	4,79	4170	3541
145	Višnjica	9,31		9,31	3,23	642	06
XIV	ČAČINCI	187,91	8,95	196,86	145,02	3.3084-	2.8023-
						528	308
146	Čačinci	27,35		27,36	20,62	2.3492-	2.1102-
						617	349
147	Pušina	25,83	2,07	27,89	29,13	57391	3357
148	Slatinski Drenovac	23,82	6,88	30,70	31,39	72307	5072
149	Bukvik	16,39		16,39	10,87	249301	199249
150	Paušinci	10,22		10,22	6,56	217256	168217
151	Humljani	12,19		12,19	5,05	181235	129181
152	Krasković	15,25		15,25	10,90	13113	013
153	Brezovljani Vojlovački	13,14		13,14	6,31	73107	5073
154	Krajna	21,38		21,38	10,03	3173	1531
155	Rajino Polje	9,75		9,75	5,37	4666	3046
156	Prekoračani	11,12		11,12	5,15	544	05
157	Vojlovica	1,47		1,47	3,64	1518	1815
XV	VOČIN	369,37	40,32	409,69	295,80	2.4214-	2.3822-
						152	421
158	Voćin	30,23	13,99	44,22	54,51	1.1611-	1.1911-
						569	161
159	Macute	23,03		23,03	19,42	79286	3379
160	Čeralije	18,98		18,98	14,43	596284	623596
161	Hum	26,86		26,86	14,42	98243	9098
162	Sekulinci	19,94	6,27	26,21	29,56	15238	715
163	Gornji Meljani	25,58	5,89	31,47	29,95	12172	1512
164	Kometnik-Zubići	18,06	0,01	18,07	11,03	13171	2813
165	Lisičine	19,88	2,25	22,13	15,90	6160	06
166	Rijenci	19,86		19,86	13,52	7120	57
167	Kometnik-Jorgići	14,60	1,57	16,17	4,49	53119	2653
168	Bokane	20,19		20,19	9,63	192116	215192
169	Smude	10,06		10,06	5,30	4103	154
170	Donje Kusonje	12,48		12,48	6,45	497	54
171	Đuričić	13,38		13,38	7,29	289	02
172	Mačkovac	9,28		9,28	3,00	7175	4771
173	Gornje Kusonje	19,69		19,69	11,57	3669	1336
174	Dobrić	13,07		13,07	3,86	464	04
175	Hum Varoš	14,77		14,77	8,83	4061	4740
176	Novo Kusonje	9,87		9,87	3,51	2648	2226
177	Popovac	15,01		15,01	9,86	243	02
178	Kuzma	14,55	10,34	24,89	19,27	25	0-
XVI	CRNAC	107,25	15,18	122,44	79,13	1.7722-	1.4561-
						141	772
179	Crnac	16,64	6,19	22,84	22,51	668777	494668
180	Veliki Rastovac	7,13	0	7,13	2,82	264293	238264
181	Staro Petrovo Polje	6,03	0	6,03	2,11	185225	182185
182	Breštanovci	9,97	3,14	13,11	8,27	164208	153164
183	Novo Petrovo Polje	4,19	0	4,19	10,18	151177	164151
184	Milanovac	15,31	0	15,31	7,67	107155	54107
185	Suha Mlaka	25,16	0,32	25,48	20,31	137130	105137
186	Mali Rastovac	6,92	1,63	8,55	4,38	79130	5479
187	Krivaja Pustara	7,79	0	7,79	1,81	730	37
188	Žabnjača	8,11	3,90	12,01	8,24	1016	910

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

R.b.	Općina	DUŽINA		GRANICA		Površina km ²	STANOVNIKA	
		Općinska	Županijska	Državna	ukupno km ²		1991-2001 1.	2001-2011 1.
I	VIROVITICA	46,65	35,76		82,41	169,81	22.618 22 -93+	22.618 21.291
II	SLATINA	87,76			87,76	166,75	14.819 15 -844	14.819 13.686
III	ORAHOVICA	32,76	31,89		64,65	123,67	5.792 6,2 62	5.792 5.304
IV	PITOMAČA	20,97	36,03	33,90	90,90	158,14	10.465 11 -106	10.465 10.059
V	SUHOPOLJE	67,03	15,72	0	82,75	166,55	7.524 8,9 62	7.524 6.683
VI	Š. BUKOVICA	44,69	9,56	4,00	58,25	107,94	4.733 4,9 28	4.733 4.221
VII	LUKAČ	35,36		15,67	51,03	83,32	4.276 4,5 43	4.276 3.634
VIII	GRADINA	40,29		17,73	58,02	120,90	4.485 5,2 97	4.485 3.850
IX	MIKLEUŠ	41,68			41,68	35,29	1.701 2,2 91	1.701 1.464
X	N. BUKOVICA	54,50			54,50	76,43	2.096 2,5 22	2.096 1.771
XI	VOĆIN	75,28	40,32		115,60	295,80	2.421 4,1 52	2.421 2.382
XII	ČAĐAVICA	35,42	7,54	10,92	53,88	90,60	2.394 3,0 11	2.394 2.009
XIII	ZDENCI	32,96	20,16		53,12	84,88	2.235 2,7 00	2.235 1.904
XIV	SOPJE	52,34		16,16	68,50	117,80	2.750 3,4 07	2.750 2.320
XV	ČAČINCI	75,60	8,95		84,55	145,02	3.308 4,5 28	3.308 2.802
XVI	CRNAC	28,97	15,18		44,15	79,13	1.772 2,1 41	1.772 1.456
	UKUPNO:	772,26	221,11	98,38	1091,75	2022,30	93.38910 4.625	93.389 84.836
	UKUPNO OPSEG ŽUPANIJE:		221,11 + 98,38 =		319,48			

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

1.1.2.1. Zemljopisna obilježja

a) Geološka obilježja

Prostor Virovitičko-podravске županije karakterizira složena geološka građa.

Područje Županije možemo u grubo podijeliti na dvije reljefno različite cjeline: ravničarski dio (dravska potolina) i brdski dio (Slavonsko gorje i Bilogora). U geološkom pogledu Dravska potolina je produkt dubokih usporednih rasjeda tzv. "lineamenta" i njima je uvjetovan današnji smjer toka rijeke Drave. To područje je, u stvari, duboki tektonski jarak nastao postupnim spuštanjem duž rasjeda, uglavnom u smjeru zapad-istok. Dubina spuštenog dijela Dravske potoline je oko 4.000 m na potezu Našice-Miholjac, a geofizički su u njoj ustanovljene mnoge sinforme i antiforme. Taložine u Dravskoj potolini kvartarne su starosti. Sastoje se u najvećoj mjeri od prapora, eolskih pijesaka i organogenobarskih sedimenata (barske gline, pijesci, treset).

Prapor je najrasprostranjeniji litološki član kvartara. Diskordantan je preko mnogih starijih sedimenata i obično je rasprostranjen u kotlinama i nižim dijelovima priobalja. Većim dijelom je to kontinentalan prapor (les), nevezan ili slabo vezan. Vjetrom je nanašan u više faza ovisno o klimatskim uvjetima, a počeo se stvarati već u srednjem pleistocenu.

Eolski pijesci su sedimenti fluvijatilnog porijekla koje je odložila Paleodrava. Nakon povlačenja rijeke, pijesci su kao nevezan sediment bili izloženi djelovanju vjetra i transportirani, tako da su formirali pješćane dine koje negdje sežu i do 15 m visine.

Organogenobarski sedimenti su taložine odlagane uz Dravu u predjelima koji su bili ranije ili su još i danas izloženi povremenim prodorima vode. Naslage se sastoje od barskih glina, pijesaka i muljeva, općenito od sitnozrnatog klasičnog materijala koji sadrži organske ostatke, od kojih nastaju lokalna tresetišta. Taloženje ovih sedimenata počelo je mjestimično još od gornjeg pliocena, a nastavlja se i danas.

Područje Slavnskog gorja predstavlja geološki najsloženije i najinteresantnije područje sjeverne Hrvatske. U širokom kronostratigrafskom rasponu tu su zastupljene najstarije i najraznovrsnije geološke formacije u Hrvatskoj, počev od kambrija, paleozoika i mezozoika do najmlađih članova kenozoika. U geotektonskom smislu tu su utvrđeni tragovi svih značajnijih orogenetskih zbivanja od tzv. bajkalske faze, kaledonske, hercinske i alpijske orogeneze do postanka neotektonskih struktura.

Najstarije stijene ovog područja su prekambrijski metamorfiti stvarani u geosinklinalnim uvjetima sedimentacije s jasnim karakteristikama vulkanske aktivnosti. Za vrijeme bajkalskih orogenetskih zbivanja stijene su metamorfozirane u rasponu od kloritskog do amfibolitskog facijesa. Kasnijim procesima metamorfozne stijene su retrogradno izmijenjene i kataklazirane. U amfibolitski facijes ulaze razni varijeteti gnajseva amfibolita, amfibolitskih škriljevaca, metagabra, mramora i granitskih stijena. Glavnu masu čine gnajsevi s granatom, staurolitom, rjeđe distenom i silimanitom.

Slijedi mlađi metamorfni kompleks koji je vjerojatno nastao za vrijeme kaledonske orogeneze. To su također geosinklinalni sedimenti metamorfozirani u rasponu od kloritskog do amfibolitskog facijesa. U dubljim dijelovima ovog kompleksa razvijeni su migmatitski gnajsevi (heterogeni i homogeni).

Po završetku metamorfoze izdizanjem su stvoreni uvjeti za molasnu sedimentaciju devanskih, karbonskih i donjopermskih naslaga koje su ostale sačuvane u uskoj zoni što se proteže od Orahovice do Ravne Gore.

Kasnijim zbivanjima u okviru salske orogeneze došlo je do prodora masa granita. Na prijelazu iz gornjeg perma u trijas nastali su filitični konglomerati i kvarcni pješčenjaci s tijelima kvarcita i kvarcnim žicama.

Donjotrijaski sedimenti od kvarcnih pješčenjaka, šejlova i siltita leže u podlozi srednjo-trijaskog karbonatnog kompleksa.

Karbonatni razvoj srednjeg trijasa ima veće prostranstvo na području zapadnog i centralnog Papuka i dijelu Krndije.

Srednetrijaski sedimenti izgrađeni su od nepravilne izmjene dolomita, dolomitičnih vapnenaca i dolomitno vapnenačkih breča i vapnenaca. Na području zapadnog Papuka gornjotrijaske naslage prelaze postupno u jurske sedimente koji se sastoje od tanko-pločastih vapnenaca.

Kenozojske naslage imaju transgresivni karakter. Paleogen u potpunosti nedostaje, a masive slavonskog gorja lateralno okružuju neogenski sedimenti. Najstariji litostratigrafski član neogena u ovom području su naslage helvetske starosti. Tortonški sedimenti se kontinuirano nastavljaju na helvetske naslage. U tortonu je na prostranom području Panona bila marinska karbonatna sedimentacija s bogatstvom flore i faune. Tortonške naslage počinju bazalnim brečokonglomeratima i konglomeratima i razvojem grebenskog i zagrebenskog turbiditnog facijesa. Polifazno su stvarani različiti varijeteti efuzivnih stijena tipa: andezita, albita, riolita i bazalta.

Na tortonskim sedimentima kontinuirano slijede sarmatske naslage nastale u brakičnim uvjetima sedimentacije. Sastoje se od listićavih lapora, pješčenjaka, bituminoznih lapora i laporovitih vapnenaca. U panonu je prisutna sedimentacija lapora i vapnenaca i vapnenačkih pješčenjaka s proslojcima pijeska. Naslage pliocena u kontinuitetu oplakuju obode slavonskog gorja. U donjem pliocenu taloženi su glinoviti lapori i pijesci i pjeskovite gline.

U toku srednjeg i gornjeg pliocena unutar suženog sedimentacijskog prostora u jezerskim uvjetima taložene su paludinske naslage. Sastoje se od glina i pjeskovitog silta sa slojevima i proslojcima lignita.

Pliokvartarni sedimenti se sastoje od šljunka heterogenih pijesaka i miješano-slojnih glina. Nastali su u fluvijalnim i jezerskim sredinama. U pleistocenu su taloženi sedimenti eolskog porijekla, kasnije dijelom pretaloženi u akvatične sredine. To su naslage lesa ili prapora i naslage prapora u izmjeni s fluvijalnim taložinama.

Konačnim formiranjem reljefa i procesima erozije i denudacije nastali su deluvijalno proluvijalni i aluvijalni sedimenti, koji pokrivaju dolinska i nizinska područja podravine.

Iako su masivi slavonskih planina po svom geološkom sastavu vrlo stari jer stijene pripadaju predpaleozoiku, paleozoiku i mezozoiku, izdizanje samog planinskog lanca zbilo se kasnije.

Jaka faza izdizanja bila je krajem tortona, a konačna faza na prijelazu iz pliocena u kvartar.

U horstovskom razvoju planinskog masiva dominantnu ulogu imali su uzdužni rasjedi sa Savskom i Dravskom potolinom, kao i papučko-psunjski rasjed između. Ovi razlomi su vertikalni i subvertikalni te stepenasti idući u dublje dijelove navedenih sedimentacijskih prostora. Na strukturno-tektonsku građu mlađih naslaga imali su utjecaja isključivo neotektonski pokreti, a u kvartaru su stvorene završne strukture.

Slavonsko gorje se dijeli na više tektonskih jedinica od kojih je za područje Županije bitna tektonska jedinica Papuk - najstarije strukture nastale u vrijeme progresivne metamorfoze. U drugoj fazi deformacije stijene su izoklinalno borane s osi bora pravca pružanja istok-zapad. Najveće deformacije ovog kompleksa nastale su za vrijeme hercinske orogeneze. Laramijska i alpinska orogenetska faza posebno je izražena na sklopu mezozojskih stijena. U petoj fazi dolazi do većih izdizanja u odnosu na sedimentacijske prostore Dravske potoline i Požeške kotline.

Tektonsku jedinicu Bilogore izgrađuju isključivo tercijarne naslage. Strukturno-tektonski sklop je formiran na prijelazu iz neogena u kvartar. Specifičnost za ovu tektonsku jedinicu su prevrnute strukture tercijarne naslage uz rub s kristalinskim kompleksom.

Tektonska jedinica Dravski tektonski rov karakterizira prema trupu Papuka i Krndije veliki uzdužni rasjed. Od njega na sjeveroistok nalazi se izrazito spuštено područje s karakteristikama sinklinorijuma. Nizom stepenastih uzdužnih rasjeda struktura idući prema sjeveru postaje sve dublja, odnosno povećava se pokrov neogenskih naslaga na preko 3.000 m.

Cijelo područje Županije nalazi se u području maksimalno opaženog intenziteta potresa od 7° MCS skale.

Osim toga na području Županije nalazi se i veći broj neotektonski aktivnih rasjeda od kojih je najznačajniji uzdužni rubni rasjed dravske depresije, a uz njega i poprečni i dijagonalni rasjedi s pravcem pružanja SI-JZ i gotovo S-J.

Područja pojačane seizmičke aktivnosti i trase aktivnih rasjeda predstavljaju ograničenja prilikom izvođenja građevinskih radova, a osobito kad je u pitanju izgradnja većih objekata.

Područje Slavenskog gorja je s inženjersko-geološkog gledišta teren obično nestabilan i u prirodnim uvjetima i pri djelatnosti čovjeka.

Tablica 16

EPICENTAR POTRESA	JAČINA POTRESA	VRIJEME POTRESA			
	stupanj MCS	datum	sat	minuta	sekunda
BILOGORA	VIII	08.07.1757.	03		
VIROVITICA	VI	11.10.1903.	01	50	
ČERALIJE	VI-VII	20.07.1908.	08	11	00
BILOGORA	VIII	27.03.1938.	11	16	37
BILOGORA	VI – VII	25.05.1964	01	38	00

b) Obilježja reljefa

Reljef prostora Virovitičko-podravske županije je podijeljen uzdužno na dva osnovna tipa. Sjeverni dio je nizina uz Dravu, a južni dio Županije čine sjeveroistočni, osojni obronci lanca Bilogore i

Papuka. Ta, naoko jednostavna i ujednačena slika je obogaćena nizom promjena. Njih čine blage kose i promjene visina na južnom dijelu, kao i promjene širine same ravnice.

Drava na prostoru Županije pravi luk i iza Pitomače skreće prema jugu, da bi nastavno opet tekla duž smjera zapad-istok. Osim toga, Drava se upravo na ovom dijelu znatno usporava te u zaobalju postoje ostaci starih tokova nastalih promjenom korita i plavljenjem. Ova korita u obliku luka, rukavci i mrtvaje obogatili su sliku ravnice i svojom priobalnom vegetacijom obraslih obala pružili izuzetne prirodne prostore (ističe se selo Budakovac).

Prostor same ravnice podijeljen je na dvije zaravni dijeljene kotom 110 m na niži i viši dio. Zaravan je usječena i nizom vodenih pritoka.

Drugi dio reljefa koji tvore obronci brda Bilogore i Papuka ima jasno izraženu stopu početka uzdizanja te je taj doživljaj ruba nizine i početka brda vrlo karakterističan. On je longitudinalno prisutan dužinom cijelog prostora.

Lanac Bilogore i Papuka nije kompaktan i jedinstven, već je razveden poprečnim udolinama duž vodotoka. Sam masiv Papuka odvojen je od nizine izdvojenim volumenom brda Gaj. Tako se slika planova, klanaca i različitih uzvisina ocrtava na obrisu ukupnog poteza. Taj je obris u zapadnom dijelu niži i blaže razveden (do Virovitice), dok je u istočnom dijelu snažniji, viši i pokazuje veću visinu i prostornu dubinu.

Istaknuti vrhunci od zapada prema istoku su: Vis kula 289, Crna jama 272, Medveđak 426, Crni vrh 863, Točak 887, Papuk 954, Češljakovački vis 825, Kapavac 792, Rust 772, Mrežarski Rust 736, Kožić Hrast 708, Šumeđe Brdo 637, Oštra Glava 541, Đedovica 514 i Petrov vrh 617 m.

Prostor Županije čine i dijelovi izoliranih dolina uz Čađavicu, Voćinsku rijeku i Čeralinicu. Nadzemne vode čine slivovi prema Dravi: Josina rijeka, Lendava, Ođenica, Dabrovica, Brežnica, Čađavica, Čađavička rijeka, Vodenička rijeka, Voćinska rijeka, Vojlovica, Pištanac i Vučica i manji potoci u smjeru jugozapad-sjeveroistok. Neke imaju brdski karakter, ali vodotoci u istočnom dijelu svojim dužim tokom teku po ravnici. Uz Dravu osim spomenutih vodotoka ima i rukavaca i neteča, naročito u dijelu od Budakovca do Sopja.

Sama je Drava regulirana i plovna do Terezinog Polja, gdje je premoštena mostovima i prijelazom za Mađarsku.

Prostorom teku umjetni kanali od kojih je najdulji Županijski kanal. Osim ovih tekućica na prostoru ima i većih ribnjaka uz Zokov gaj i Grudnjak.

Nizinski dio je prostor pridravske ravnice i dio otvorenog panonskog prostora. Nizina uz rijeku Dravu je područje vrlo male reljefne energije.

To je tipičan akumulacijski prostor, nastao akumulacijsko-erozijskim radom rijeke Drave i njenih pritoka te eolskim radom. Nizina se stepenasto spušta prema Dravi.

Na pravcu od neogenskog pobrđa prema sjeveru, razlikuju se:

- mlađa i starija virmska terasa Drave,
- naplavna ravan.

Nastanak Dravskih terasa i naplavnih ravni rezultat je kombinacije klimatskih i tektonskih utjecaja na eroziju i akumulacijsku djelatnost Drave i njenih pritoka. Uz akumuliranje šljunkovitog i pjeskovitog materijala te fluvijalnog prapora, u morfološkom radu aktivno je učešće i eolskog rada. To je osobito izraženo kod starije virmske terase Drave, koja je povišena dvadesetak metara debelim naslagama prapora eolskog porijekla.

Starija virmska terasa rijeke Drave ili tzv. viša pleistocena terasa razvijena je uz sam kontakt nizine prema Bilogori te je to najviši i najocjediti dio Dravske nizine (120-150 m).

Morfološkim strmcem, starija terasa prelazi u mlađu virmsku terasu (110-120 m). To je cjelovit prostor koji zbog pretežno lesnog pokrova, kao i ocjeditosti, predstavlja agrarno najvrijedniji dio.

Naplavna ravan je prostor između rijeke Drave i mlađe virmske terase. Nastala je postglacijalnim usijecanjem Drave, a od mlađe virmske terase niža je u prosjeku 5-10 m. U morfologiji ravni može se izdvojiti njen viši i niži dio. Za viši dio naplavne ravni vezana su neka naselja, šumske i obradive površine, dok je niži dio naplavne ravni pod barama i riječnim rukavcima, koji su pod močvarnom vegetacijom.

Na prostoru Virovitičko-podravске županije jasno su izražena dva osnovna tipa reljefa: brežuljkasti i nizinski.

Stepeničast karakter reljefa i izduženost u pravcu sjeverozapad-jugoistok prati i osnovna hidrografska mreža, a što je utjecalo i na razmještaj naselja.

Tablica 17 – Zastupljenost pojedinih visinskih pojaseva na prostoru županije

R. br.	Visinski pojas (m.n.v.)	Površina (km ²)	Udio u površini Županije (%)	Gradska cjelina (km ²)	Udio u površini Županije (%)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	0-100	135	6,67	NIZINE	
2.	100-120	840	41,52	1.490	73,65
3.	120-160	515	25,46		
4.	150-200	175	8,65	POBRĐE	
				175	8,65
5.	> 200	357,03	17,70	GORJE	
				357,03	17,70
6.	UKUPNO:	2.022,03	100	2.022,03	100

U brežuljkastom dijelu Županije izdvajaju se sljedeće morfološke cjeline:

- bilogorsko pobrđe
- slatinsko-voćinsko pobrđe i
- papučko-krndijsko podgorje

Područja Bilogore i slatinsko-voćinskog pobrđa, u odnosu na nizinski dio Županije, su reljefno vrlo dinamična područja.

Bilogora se pruža pravcem sjeverozapad-jugoistok i asimetričnog je izgleda, a prema pridravskoj ravnici pada strmije. U geološkoj građi prevladavaju mlade, tercijarne naslage, dok su površinski slojevi prekriveni lesom, debljine od 1-10 i više metara. Sjeveroistočne padine Bilogore prekrivaju eolski pijesci.

Slatinsko-voćinsko pobrđe, apsolutnih visina 200-300 m, kao i neogensko podgorje 200-250 m, imaju osobine tipičnog rebrastog reljefa. U građi se izdvajaju i do 3.000 m debele naslage neogenskog mora i jezera, kao dijelovi dravske potolinske zone. Jedino su masivi Papuka i Krndije horstovski ostaci starih hercinskih nabiranja. Morfološki su jasno odijeljeni rasjedima I-Z od dravske potoline.

Tablica 18 – Planine i planinski vrhovi viši od 500 m:

PLANINA	VRH	NADMORSKA VISINA (m)
PAPUK	Papuk	954
TOČAK	Papuk	887
CRNI VRH	Papuk	863
KAPAVAC	Papuk	792
RUST	Papuk	772
MREŽARSKI RUST	Papuk	736
KOŽIĆ HRAST	Papuk	708
PETROV VRH	Krndija	617
ŠUMEĆE BRDO	Papuk	637
OŠTRA GLAVA	Papuk	541
ĐEDOVICA	Papuk	514

c) Hidrografska obilježja

Na širem prostoru promatranja u hidrogeološkom smislu mogu se izdvojiti tri jedinice:

Hidrogeološka jedinica metamornih naslaga donjeg paleozoika Papuka koja čini najviša uzvišenja reljefa, sastavljena je od raznobojnih glinovitih i grafitičnih škriljevaca, filita i pješčenjaka s lećama vapnenca. Osobina ovih naslaga je mali porozitet s malo akvifera međusobno, nepovezanih i s neznatnim kapacitetom. Izvori su procjednog tipa i s izdašnošću manjom od 10 l/s;

Hidrološka jedinica tercijarnih bazena oslanja se na padine i obronke horstova Papuka i do kote od cca 200 m.n.v., spušta u ravnicu. Tu postoji česta vertikalna izmjena klastičnih, propusnih i nepropusnih naslaga. S obzirom da su položaji naslaga sinklinalni, vode su arteške, ali male izdašnosti;

Jedinica kvartarnih naslaga, prostorno zastupljena u prostranoj riječnoj dolini Drave. Ove se naslage odlikuju debljim krupno klastičnim akviferima, dok veličina zrna opada niz tok rijeka, pri čemu uloži sitnozrnastih i glinovitih slojeva nisu izuzeci. Debljina kvartarnog akvifera je jako raznolika, kreće se od nekoliko desetaka pa do 100 i više metara. Ovo se kvartarno podzemlje prihranjuje ili infiltracijom dijela oborina neposredno preko površinskih slojeva tla odnosno s brdskih padina ili bočnim procjeđivanjem iz Drave i njenih pritoka.

Na prostoru Virovitičko-podravske županije mogu se u hidrološkom smislu izdvojiti dvije cjeline. Prvu cjelinu čini Drava kao dominantan vodotok cijelog prostora sa glacijalnom režimskom komponentom i veličinom sliva kod D. Miholjca od 37,67 km². Obzirom na veličinu sliva prostor županije malo ili gotovo uopće ne utječe na režimske karakteristike Drave.

Drugu cjelinu čine brdsko-ravničarski vodotoci sa snježno kišnim režimom i obiljem proticaja u hladnom razdoblju godine. Kod njih, a pri analizi velikog otjecaja razlikujemo dva slučaja i to pojavu velikog otjecaja kod nagnutih brežuljkasto-planinskih slivova i pojavu velikog otjecaja u ravničarskim područjima.

Na području Virovitičko-podravske županije vodne površine zauzimaju 3.767 ha odnosno 1,9% ukupne površine Županije.

Veći vodotoci Županije su Drava, Karašica, Vučica, Vojlovica, Voćinska, Slatinska Čadavica, Županijski kanal, Čadavica, Breznica Orešačka, Brana, Ođenica i Lendava.

Dužina navedenih vodotoka ukupno u Hrvatskoj i Županiji te površina poriječja prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 19 – Vodotoci Virovitičko-podravске županije

R. b.	RIJEKA	Dužina u km			Površina sliva u km ²			Utječe u
		Ukupno	U RH	U Županiji	Ukupno	U RH	U Županiji	
1.	DRAVA	707,00***	505*** 318**	72,50*	40,15*** 41,238**	6.038*** 7.140**	2.000,00* ^o 1.926,97* ^o	DUNAV
2.	KARAŠICA	43,08**	43,08	2,48**	632,30* 617,20**	617,20	53,60**	VUČICU
3.	VUČICA	69,32**	69,32	16,80**	1.121**	1.121,0	214,20* 169,50**	DRAVU
4.	VOJLOVICA	38,50**	38,50	38,50	169,70**	169,70	169,70	KLOKOČEVAC
5.	VOĆINSKA	34,50****	34,50	34,50	195,90**	195,90	195,90	VOJLOVICA- Voćinska-Drava
6.	VOJLOVICA- VOĆINSKA- DRAVA	20,70* 18,50**	20,70 18,50	20,70 18,50	290,70**	290,70	290,70	DRAVU
7.	SLATINSKA ČAĐAVICA	20,90* 19,80**	20,90 19,80	20,90 19,80	140,00* 134,00**	140,00* 134,00**	140,00* 134,00**	DRAVU
8.	ŽUPANIJSKI KANAL	34,40 ^o	34,40	34,40	572,00 ^o	572,00 ^o	572,00 ^o	DRAVU
9.	ČAĐAVICA	36,95 ^o	36,95 ^o	36,95 ^o	183,10 ^o	183,10	183,10	ŽUPANIJSKI KANAL
10.	BREZNICA OREŠAČKA	35,20 ^o	35,20 ^o	27,54 ^o	143,10 ^o	143,10 ^o	137,40 ^o	ŽUP. KANAL
11.	BRANA	20,62 ^o	20,62 ^o	20,62 ^o	67,50 ^o	67,50 ^o	67,50 ^o	ŽUP. KANAL
12.	OĐENICA	20,10 ^o	19,725 ^o	19,725 ^o	132,9 ^o	132,90 ^o	132,90 ^o	DRAVU
13.	LENDAVA	17,35 ^o	17,35 ^o	17,35 ^o	85,30 ^o	85,30 ^o	85,30 ^o	DRAVU

Izvor podataka: *Hrvatske vode Zagreb, Vodnogospodarski odjel za vodno područje slivova Drave i Dunava, Osijek

**Hrvatske vode Zagreb, VGO Osijek, Vodnogospodarska ispostava Karašica Vučica D.Miholjac

***Statistički ljetopis 1995. god.

****Prostorni plan općine Virovitica

*****Mjerenje na karti

*^o - Procjena

^o - Hrvatske vode Zagreb, VGO Osijek, Vodnogospodarska ispostava "Županijski Kanal" Virovitica (2010. god.)

Virovitičko-podravska županija ima dobro razvijenu riječnu mrežu i značajnije je hidrografsko čvorište u Hrvatskoj. Glavni vodotok predstavlja rijeka Drava, koja odvodnjava najveći dio prostora. Pravac otjecanja rijeke Drave zapad-istok odredio je longitudinalno usmjerenje čitave riječne mreže.

Drava ima nivalni režim (maksimum vode u lipnju, a minimum u prosincu).

U strukturi vodnih površina najmanji udio odnosi se na jezera koja se prostiru na samo 1,3 ha. Udio jezera u ukupnim vodnim površinama iznosi 0,3 %.

Tablica 20 – Retencije/akumulacije Virovitičko-podravске županije

R. b.	RETENCIJA/ AKUMULACIJA	Ulijeva se u vodotok	Zapremnina (m ³)		Retencijska pregrada (m)		Površina sliva (km ²)	
			ukupna	stalna akumula-	dužina brane(L)	visina brane	ukupno	u županiji

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

				cija		(H)		
1.	ZIDINA	LENDAVA	685.000	105.000	204,00	9,33	13,36	13,36
2.	METEROV JARAK	LENDAVA	415.000	-	175,80	6,00	6,73	6,73
3.	RAZBOJIŠTE	OĐENICA	903.000	380.000	273,00	7,38	15,31	15,31
4.	FRANJEVINA (SVINJČINA)	OĐENICA	2.440.000	-	253,21	8,12	19,22	19,22
5.	MILANOVAC I	OĐENICA	21.400	-	112,00	4,27	0,61	0,61
6.	MILANOVAC II	OĐENICA	11.400	-	93,00	3,00	0,24	0,24
7.	KLISA (izvan županije)	BREZNICA OREŠAČKA	758.000	-	249,00	6,35	11,97	0,00
8.	GVOZDANSKA	BREZNICA OREŠAČKA	160.000	-	162,80	5,30	2,40	2,40
9.	DUBOKI POTOK	ČAĐAVICA	366.000	-	165,80	7,30	6,21	6,21
10.	ORAHOVA RIJEKA	ČAĐAVICA	639.800	-	182,60	7,66	9,61	9,61
11.	BLATNICA	ČAĐAVICA	610.660	-	190,00	7,15	8,80	8,80
12.	KUSAC	ČAĐAVICA	535.000	-	230,00	6,56	6,95	6,95
13.	LISIČINE	ČAĐAVICA	1.083.000	89.000	401,98	10,88	19,18	19,18
14.	JAVORICA	JAVORICA	367.450	-	140,00	7,2	12,50	12,50
15.	SLANAC	Čađavica	2.420.795	477.819-	214,37	11,50	6,94	6,94
14.	SEGINAC	Pištanačka rijeka	454.200	-	381,12	8,00	14,60	14,60

d) Klimatska obilježja

Prostor Virovitičko-podravске županije pripada geografskom području Podravine, koje jednim svojim dijelom pripada prostoru Središnje Hrvatske, a drugim dijelom prostoru Istočne Hrvatske. Takav položaj, prirodnogeografske, a posebice reljefne osobine utjecale su na klimatske osobine ovog područja. Budući da je to prostor koji je na prijelazu prema Istočnohrvatskoj ravnici, to i klimatske osobine pokazuju prijelazni karakter prema svježijoj i hladnijoj klimi Središnje Hrvatske. Stoga se klimatske osobine ovog prostora mogu okarakterizirati kao svježja klima kontinentalnog tipa.

Pretežito ravničarski prostor uvjetovao je homogenost klimatskih osobina i to uglavnom makroklimatskih, na što su male reljefne razlike imale najveći utjecaj.

Za detaljnije analiziranje klimatskih prilika na području Županije, poslužili su dostupni podaci mjerenja meteoroloških elemenata na pojedinim meteorološkim postajama, raspoređenim na pojedinim područjima u Županiji ili na prostorima vrlo blizu administrativnog prostora Županije.

Temperatura zraka

Prosječna godišnja temperatura zraka na ovom području kreće se (od sjeverozapada prema jugoistoku županijskog područja) od 10°C (Virovitica), 10,7°C (Podravska Slatina), 10,3°C (Našice).

U godišnjem hodu temperature zraka rastu da bi u srpnju i kolovozu dostigle maksimum, a nakon toga opadaju sve do siječnja.

Tablica 21 – Srednje mjesečne i godišnje temperature zraka (°C)

METEOROLOŠKA POSTAJA	MJESECI												God. prosjeak
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
VIROVITICA 1950.-1956.	-0,4	0,5	4,8	10,2	14,6	18,2	19,6	19,5	15,6	10,3	5,3	2,3	10,0
PODRAVSKA SLATINA													

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

1957.-1963.	-1,1	2,4	7,0	11,3	15,1	19,0	20,4	20,5	16,2	11,6	7,6	1,0	10,7
-------------	------	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	-----	-----	------

Izvor podataka: APZ Plan - Općinski prostorni plan općine Virovitica, 1978.

Školska knjiga Zagreb - Geografija SR Hrvatske, Knjiga 3., 1975.

Srednja godišnja amplituda temperature od 20°C, odnosno 22,3°C, govori u prilog kontinentalnim osobinama područja, ukazujući na prijelazni karakter područja između istočnih i zapadnih kontinentalnih dijelova države.

Tablica 22 - Srednje vrijednosti temperature zraka po pojedinim godišnjim dobima (°C)

METEOROLOŠKA POSTAJA	PROLJEĆE	LJETO	JESEN	ZIMA
VIROVITICA	9,9	19,1	10,4	0,8
SLATINA	11,1	20,0	11,8	0,8

Srednje vrijednosti temperatura zraka za postaje Virovitica i Slatina, ukazuju na nešto topliju jesen u odnosu na proljeće, kao i na trend povećanja temperatura prema jugoistoku Županije.

U toku zimskih mjeseci (siječnju i veljači), kada nad panonskim prostorom prevladava anticiklonalno strujanje zraka sa sjevera i sjeveroistoka (sibirska anticiklona), zabilježene su i najniže temperature zraka -27,5°C (Virovitica) i -26,4°C (Slatina).

U toku ljetnih mjeseci (srpanj i kolovoz) kada prevladava jugozapadno strujanje zraka i kontinentalnost područja, uvjetuju pojave maksimalnih temperatura zraka (39,9°C Virovitica i 39°C Slatina).

Oborine

Padaline u okviru ukupnih klimatskih osobina ukazuju na humidni karakter klime ovog područja i veću vlažnost u zapadnom dijelu prostora Županije.

Prosječna godišnja količina padalina u Virovitici iznosi 808 mm, Slatini 809 mm, a na području meteorološke postaje Feričanci (izvan granice Županije na njenom jugoistočnom dijelu) 827 mm. Ovakve razlike u ukupnoj sumi padalina javljaju se uslijed različitih vremenskih intervala praćenja padalina.

Tablica 23 – Kretanje srednjih mjesečnih i ukupnih količina padalina (mm)

METEOROLOŠKA POSTAJA	MJESECI												God. količ
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
VIROVITICA 1948.-1960.	58	57	37	51	92	110	72	56	56	68	81	70	808
SLATINA 1957.-1963.	84	42	58	72	83	99	84	67	57	44	81	58	809
FERIČANCI 1953.-1971.	59	58	51	87	76	102	85	78	53	54	70	54	827

Izvor podataka: APZ Plan - Općinski prostorni plan Općine Virovitica, 1978.

Školska knjiga Zagreb - Geografija SR Hrvatske, Knjiga 3., 1975. ZPO - Prostorni plan Općine Orahovica, 1984.

U godišnjem hodu padalina izdvajaju se dva maksimuma, primarni u lipnju i sekundarni u studenom. Minimum padalina javlja se u kasno ljeto, početak jeseni i u toku zime.

Raspored padalina u toku vegetacijskog razdoblja pogoduje većini poljodjelskih kultura. Međutim, karakteristika ovog tipa klime su i česta odstupanja od režima padalina, što može rezultirati pojavama suše ili suviškom padalina koje ako se jave u kasno proljeće ili rano ljeto negativno utječu na prinose poljodjelskih kultura.

Padaline u obliku snijega javljaju se u siječnju i veljači. One se, uglavnom, ne zadržavaju dugo na tlu (u Virovitici u prosjeku 26,8 dana, a u Slatini je 1980. zabilježeno 45 dana sa snijegom).

Vlaga zraka

Područje Virovitičko-podravskje županije je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70%.

Strujanje zraka (ruža vjetrova)

Reljefna otvorenost Županije prema sjeveru ukazuje da su najučestaliji vjetrovi iz sjevernog kvadranta. Na temelju osmatranja i mjerenja vjetra na području meteorološke postaje Slatina, u razdoblju od 1971.-1980. god., smještenoj 24 km sjeverozapadno od Slatine, okarakterizirana su i ukupna zračna strujanja na području Županije.

Tablica 24 – Razdioba čestica smjerova vjetrova u % po jačinama u Slatini 1971.-1980.

Smjer jačina	Tišina	1 bofor	2 bofora	3 bofora	4 bofora	5 bofora	6 bofora	7 bofora	Ukupno
Tišina	27,7	-	-	-	-	-	-	-	27,7
N	-	32,1	18,9	8,6	2,3	0,7	0,4	0,1	63,1
NNE	-	13,6	7,5	2,5	0,3	0,3	-	-	24,2
NE	-	27,7	11,2	1,8	0,1	-	-	-	40,8
ENE	-	17,4	3,7	0,6	-	-	-	-	21,7
E	-	39,2	15,1	3,5	0,5	-	-	-	58,3
ESE	-	31,3	15,6	4,6	1,1	0,1	-	-	52,7
SE	-	66,3	23,8	3,7	0,6	0,1	-	-	94,5
SSE	-	8,8	1,6	0,4	-	-	-	-	10,8
S	-	27,3	3,6	1,1	-	-	-	-	32,0
SSW	-	8,7	3,5	0,8	-	-	-	-	13,0
SW	-	126,4	20,4	6,0	0,3	0,4	-	-	153,5
WSW	-	43,2	19,3	4,1	0,4	-	-	-	67,0
W	-	88,3	29,6	4,8	0,8	-	-	-	123,5
WNW	-	21,4	8,3	0,5	-	-	-	-	30,2
NW	-	78,3	43,2	9,8	1,8	0,4	-	-	133,5
NNW	-	22,4	20,5	8,3	1,3	0,6	0,4	-	53,5
Ukupno	27,7	652,4	245,8	61,1	9,5	2,6	0,8	0,1	1.000,0

Izvor podataka: Hidrometeorološki zavod SEH; Meteorološki podaci Zagreb, XII. 1981. god.

Prema godišnjoj ruži vjetrova, najdominantniji su vjetrovi i SW, NW i W smjera, s ukupnom vjerojatnošću od 41% godišnje. U toku zime najdominantniji je vjetar iz SE smjera, jačina kojeg ne prelazi 4 bofora. U toku ljeta podjednaka je učestalost NW i SW strujanja, a u toku proljeća i jeseni SW smjera.

U godišnjem prosjeku najčešći su slabi vjetrovi jačine 1 bofor (65%) te 2 bofora (25%), dok na vjetrove jačine 3 bofora otpada svega 7% slučajeva.

Vjetrovi jači od 6 bofora mogu se pojaviti samo iz N smjera, ali s malom vjerojatnošću.

Na ovom području veliko je učešće tišina, u toku godine u 28% terminskih opažanja. Najviše tišina otpada na ljeto i jesen (i do 37%).

Naoblaka i insolacija

Pojave oblačnosti najčešće su u jesenskim i zimskim mjesecima. Relativno velika količina padalina i prosječno mala oblačnost u vegetacijskom razdoblju, ukazuju na pljuskovit karakter padalina u tom dijelu godine.

Tablica 25 – Srednja mjesečna i godišnja vrijednost naoblake (1-10)
za meteorološku postaju Virovitica

M J E S E C I												God.
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
7,2	7,2	6,1	6,0	6,5	6,2	5,2	4,3	4,7	5,9	7,8	7,8	6,2

Izvor podataka: APZ Plan - Općinski prostorni plan Općine Virovitica, 1978.

Meteorološke pojave

Za pojedine djelatnosti u prostoru, posebice poljodjelstvo, veoma su važne granične temperature i vrijeme njihova trajanja. Tako je na meteorološkoj postaji Virovitica u razdoblju 1950.-1956. god. zabilježeno ukupno 90,5 dana s mrazom, dok je u toku 1981. u Slatini zabilježeno 36 dana s mrazom.

Najveći broj dana s mrazom javlja se u zimskom, a manje u jesenskom i proljetnom dijelu godine.

Najveće štete nastaju ako se mraz pojavi početkom travnja, tj. u vegetacijskom razdoblju.

Pojave magle su također karakteristične za jesenske i zimske mjesece, a ukupni godišnji broj dana s maglom u Virovitici iznosi 11,5 dana.

Tablica 26 – Srednji broj dana s maglom za meteorološku postaju Virovitica

M J E S E C I												God.
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
1,0	0,9	0,7	-	0,2	0,5	0,1	0,3	1,2	2,8	1,6	2,2	11,5

Izvor podataka: APZ Plan - Općinski prostorni plan Općine Virovitica, 1978.

1.1.2.2. Osnovne kategorije korištenja zemljišta

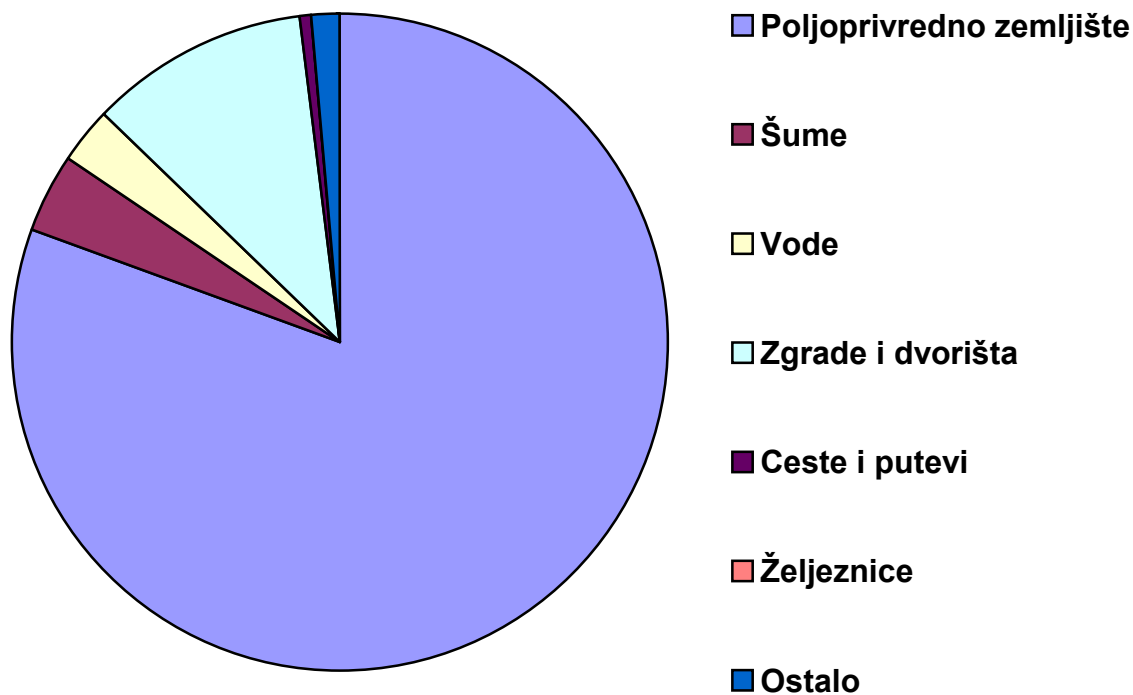
Površinski vegetacijski pokrov čine šume, livade i obradive površine. Ostali prostor čine vode, izgrađena površina, ceste, putovi, željeznice i ostalo.

Tablica 27

Osnovne kategorije korištenja zemljišta (km ²)						
Poljoprivredno zemljište	Šume	Vode	Zgrade i dvorišta	Ceste i putevi	Željeznice	Ostalo

1.167,51	662,79	45,85	120,71	4,54	0,52	20
----------	--------	-------	--------	------	------	----

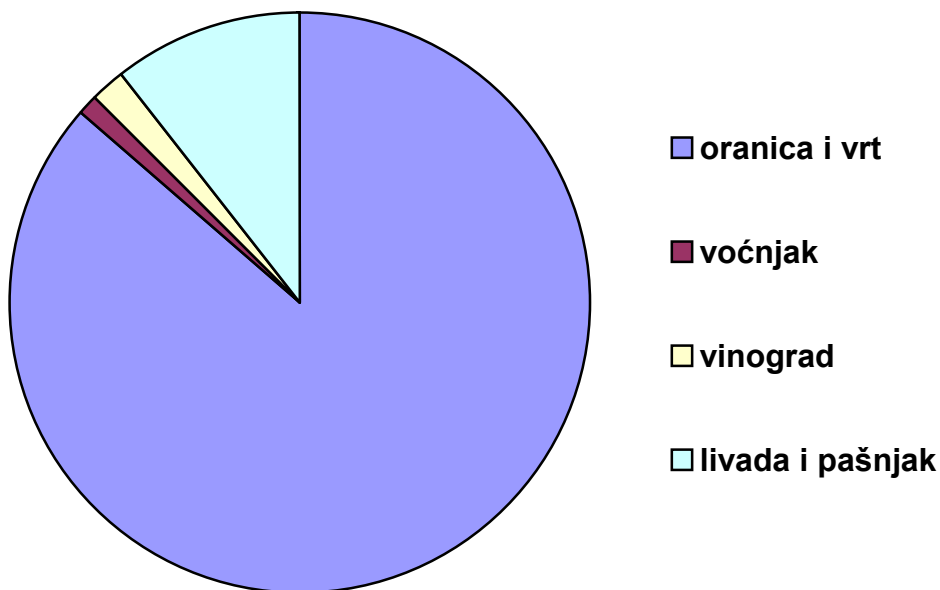
Graf 4 – Kategorije korištenja zemljišta



Tablica 28

Obradive površine		
	km ²	%
Oranica i vrt	1012,52	86,72
Voćnjak	12,58	1,08
Vinograd	21,22	1,82
Livada i pašnjak	121,19	10,38
Ukupno	1.167,51	100,00

Graf 5 – Obradive površine



Tablica 29

Poljoprivredne površine (ha)		
Ukupno	Obradive	Ostale
116.751	114.614	7.919
4,08% u RH	3,81% u RH	0,27% u RH

Tablica 30

Šumske površine (ha)	
66.279	3,10 % u RH

Tablica 31

Stanovnika po hektaru		
poljoprivrednih površina ukupno	obrađivih površina	šuma
116.751 ha – 0,7990,726 st/ha	114.614 ha – 0,8150,740 st/ha	66.279 ha – 1,4091,280 st/100ha

1.1.2.3. Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne i druge resurse

a) Gospodarstvo

Nositelji gospodarskog razvitka i najznačajnijih industrijskih kapaciteta u Županiji su gradovi Virovitica, Slatina i Orahovica. Njihov razmještaj u prostoru je povoljan i pruža mogućnost uravnoteženog razvitka cijelog prostora Županije.

Počeci industrijskog razvoja ovog područja datiraju s kraja prošlog stoljeća. Nastajanje industrije na ovim prostorima temeljilo se s jedne strane na iskorištenju prirodnih resursa područja (ugljen, glina, drvo, kamen), a s druge strane na jeftinoj radnoj snazi. U Virovitici kao glavnom urbanom centru postupno se razvila industrija građevnog materijala i drvna industrija. Takva struktura i razmještaj industrije ostao je gotovo nepromijenjen do neposredno iza II svjetskog rata.

Postojeći stupanj razvijenosti industrije na području Virovitičko-podravske županije može se za sada još uvijek smatrati naslijeđem iz bivšeg sustava. Gotovo svi kapaciteti koji su trenutno u funkciji osnovani su u prijeratnom razdoblju.

Nakon II svjetskog rata uspostavljen je privredni sustav i politika razvitka na dominantnoj ulozi društvenog vlasništva. Tada se, pored tradicionalnih djelatnosti razvijaju i druge djelatnosti, npr. metaloprerađivačka industrija pa je oko 1965. godine u industriji ovog područja bilo zastupljeno nekoliko industrijskih grana.

U gospodarskoj strukturi Virovitičko-podravske županije industrija ima vodeće mjesto. Gradska struktura industrije ima odlike heterogenosti, no najvećim dijelom je vezana za prirodne resurse (poljoprivreda, šumarstvo, mineralne sirovine).

Najznačajniji izgrađeni kapaciteti su u drvoprerađivačkoj, prehrambenoj i industriji građevinskog materijala. Razvijeni su na tradiciji i njihov značaj prelazi okvire Županije.

Promatrano s prostornog aspekta proizlazi da je u Virovitici, Slatini i Orahovici locirano 87% industrijskog potencijala Županije.

Ratna zbivanja znatno su usporila pa čak i zaustavila industrijski razvitak u pojedinim općinama.

Stanoviti interesi za ulaganje u izgradnju industrijskih kapaciteta, koji se pojavljuju na području Županije u posljednje vrijeme, uglavnom su orijentirani na manje objekte s manjim brojem zaposlenih, s tim da se može očekivati njihovo lociranje na području cijele Županije. To bi u narednom razdoblju mogle biti tendencije u industrijskom razvitku koje svakako treba poticati, poglavito ako se radi o općinama u kojima do sada nije lociran niti jedan proizvodni kapacitet ili ih je locirano malo.

Činjenica je da je bez razvoja industrije otežan i razvoj poljoprivrede, a nije realno da turizam kao dio sektora usluga u Županiji može riješiti gospodarske probleme.

Prostorne pretpostavke za razvoj gospodarstva, obrtništva i malog poduzetništva osigurane su u gotovo svim većim naseljima naše Županije.

b) Energetika

Na području Županije od energetske objekata ne postoji niti jedan značajniji kapacitet koji bi zadovoljavao potrebe šireg područja. Uglavnom su to objekti koji su izgrađeni unutar pojedinih tvornica za vlastite potrebe.

U tri bivša općinska centra (Virovitica, Slatina i Orahovica) postoje razvijeni distribucijski centri Hrvatske elektroprivrede koji zadovoljavaju potrebe cijelog područja Županije.

Iskorištenje vodnih resursa u energetske svrhe spomenuto je u okviru poglavlja o vodnim resursima.

Iskorištavanje manjih vodnih potencijala za izgradnju malih hidroelektrana je moguć, ali do sada nisu realizirane radi ekonomske isplativosti.

Prijenosna i distributivna mreža električne energije u Županiji je razgranata, a visokonaponska mreža uglavnom omogućuje opsluživanje cijelog prostora i to su bitne pretpostavke za dogradnju i uspostavu kvalitetnog sustava napajanja na cijelom području.

Za područje Županije izrađena je posebna studija opskrbe plinom i postoji veliki interes stanovništva za priključenje na ovaj ekonomski i ekološki vrlo prihvatljiv energent.

Prostor opskrbljuje prirodnim plinom poduzeće "INA - Industrija nafte" d.d. Zagreb, Naftaplin, Sektor za dobavu, transport i prodaju plina. Prirodni plin se dobavlja i transportira sustavom plinovoda, a predaje se distributerima i direktnim industrijskim potrošačima na mjerno-redukcijskim stanicama, u svrhu daljnje distribucije i potrošnje.

Detaljniji podaci o distributivnoj mreži i kapacitetima sadržani su u poglavlju o komunalnoj infrastrukturi.

c) Turizam

Prirodne uvjete za razvitak turizma na području Virovitičko-podravske županije čine prostrana lovna područja s bogatim fondom divljači, rijeka Drava i njene pritoke te brojni ribnjaci i akumulacije s mogućnošću ribolovnog i različitih oblika rekreacijskog turizma, vinorodna područja te brojna šumska i planinska područja pogodna za različite oblike izletničkog, rekreacijskog, seoskog i planinskog turizma, bogato kulturno-povijesno nasljeđe s brojnim kulturno-povijesnim spomenicima kao i geoprometni položaj Županije s mogućnošću značajnijeg razvitka tranzitnog turizma.

Virovitičko-podravsku županiju karakterizira prije svega rijeka Drava koja većim dijelom svog toka čini prirodnu granicu s Mađarskom, prostrana ravnica te brdsko planinski predjeli osobito Papuka. Oni sami po sebi čine različite ekosustave. Područje duž toka rijeke Drave u dužini od 72,5 km nalazi se u sastavu UNESCO prekograničnog Rezervata biosfere Mura - Drava - Dunav, a na Papuku je ustanovljen Park prirode Papuk - UNESCO svjetski geopark. Ova prva slika županije popunjava se s nizom različitih detalja. Ovdje se čuje i „kaj“ i „što“. Turističkom promocijom županije bavi se TZ VPŽ u suradnji s šest lokalnih TZ-a u Orahovici, Čačincima, Slatini, Suhopolju, Virovitici i Pitomači. One su aktivni sudionici svih turističkih događanja u cijeloj županiji.

Virovitičko-podravka županija smještena je na spoju Podravine i Slavonije. Na njenom području nalazi se niz prirodnih i izvedenih atraktivnih područja i lokaliteta. U Parku prirode Papuk - UNESCO svjetskom geoparku unutar kojeg se nalaze ostaci nekoliko srednjovjekovnih gradova, među kojima se svojom monumentalnošću ističe Ružica grad, geomorfološki spomenik prirode Rupnica i Park šuma Jankovac. Na području UNESCO prekograničnog Rezervata biosfere Mura - Drava - Dunav uspostavlja se posjetiteljska infrastruktura i oblikuju se različiti sadržaji zasnovani na iznimnoj bioraznolikosti. Informativno - edukativni centar 'Dravska priča' u Noskovačkoj Dubravi predstavlja jedan od najsadržajnih posjetiteljskih centara u cijeloj Republici Hrvatskoj, a posjetiteljska i sadržajna infrastruktura uspostavlja se i osobito atraktivnom području Križnice. Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije u Voćinu predstavlja izniman lokalitet sakralno - kulturno - turističke ponude. U

Virovitici u Franjevačkom samostanu Samostanski muzej čuva tisuće vrijednih predmeta – slika, skulptura, crkvenog posuđa, ruha, namještaja i bogatu biblioteku. Unutrašnjost virovitičke crkve Sv. Roka predstavlja jednu od najistaknutijih baroknih cjelina kontinentalne Hrvatske. Zavičajni muzej u Slatini također predstavlja osobitost u kulturno-turističkom kontekstu zbog originalnog muzeološkog koncepta kojim se interpretiraju vrijedni sadržaji. Na području županije u posljednjih nekoliko godina obnavlja se kulturna, povijesna, graditeljska i hortikulturna baština koja se izravno ili neizravno stavlja u funkciju turizma. Izvanredni primjeri te tendencije su Palača i dvorac Pejačević u Virovitici, kurija Janković i Kapeli Dvoru, dvorac Janković u Suhopolju i ljetnikovac plemićke obitelji Drašković u Noskovačkoj Dubravi s pripadajućim parkovima i perivojima. Na istočnom dijelu županije smješten je grad Orahovica, koji zbog svog smještaja podno Papuka, relativne izoliranosti, povijesne priče o Ružici gradu te popularnog izletišta Orah na kojemu je smješteno „Orahovačko jezero“ predstavlja značajan potencijal za razvoj turizma. Kao turistički vrlo perspektivna su i područja Bilogore i nizinsko područje između Drave, Papuka, naročito u smislu eno –gastro turizma i različitih oblika seoskog turizma. Na području cijele županije uspostavljena je mreža od približno 700 km označenih biciklističkih staza koje su podijeljene u dvadesetak tematskih ruta. Razvoj cikloturizma prati i razvoj ukupne cikloturističke infrastrukture. Fauna ptica na području Virovitičko-podravске županije je izuzetno bogata. Od ukupno 402 vrste ptica evidentiranih u Hrvatskoj na području UNESCO prekograničnog Rezervata biosfere Mura – Drava – Dunav u Virovitičko-podravskoj županiji zabilježeno ih je 116, a na području UNESCO svjetskog geoparka – Parka prirode Papuk 107 vrsta. Neke od najvažnijih ptičjih vrsta u nizinskom području i području uz rijeku Dravu su: veliki kormoran, čaplja danguba, velika bijela čaplja, crna roda, bijela roda, čaplja žličarka, modrovoljka, vodomar. Inventarizacijom staništa pčelarica utvrđeno je postojanje devet aktivnih kolonija s 350 – 400 parova. Najveća ptica grabljivica je orao štekavac, koja je strogo zaštićena, a praćenjem je ustanovljeno da se 10 parova gnijezdi na području Virovitičko-podravске županije. Populacija bregunica najbrojnija je na područjima uz rijeku Dravu gdje gnijezda kopaju u okomitim i pjeskovitim obalama. Od ukupno 107 vrsta ptica koje nastanjuju područje Papuka, njih 52 su šumske ptice što znači da najveći dio svoje hrane i mjesto za gniježđenje pronalaze u šumama. Najbrojnije gnjezdarice svih šuma su zebe i crvendaći. Na Papuku se gnijezdi i velika populacija goluba dupljaša. Papuk je uz Kalnik jedino poznato gnjezdilište patuljastog orla u Hrvatskoj. Planinski djetlić, kreja i kraljići su planinske vrste ptica kojima je Papuk izolirano gnjezdilište u kontinentalnoj Hrvatskoj. Najveći potencijali za razvoj turizma nalaze se na području općine Voćin. Uz već spomenutu Rupnicu kao prvi hrvatski geološki spomenik prirode, Voćin je zahvaljujući Gospinom Svetištu postao duhovno središte biskupije kojeg godišnje posjeti 60000 hodočasnika. Crkva Pohođenja Blažene Djevice Marije sagrađena u 15. stoljeću i predstavlja impresivan primjer gotičke arhitekture izvan urbanih središta. Nakon što je tijekom Domovinskog rata uništena, u potpunosti je obnovljena 2011. godine. Unutrašnjost crkve ukrašena je djelima najistaknutijih suvremenih hrvatskih autora. Crkva je okružena prostranim parkom - arboretumom s biljnim vrstama koje potječu sa 5 kontinenata.

Prirodne resurse za razvoj turizma čine prije svega zaštićene prirodne vrijednosti, kao i one planirane za zaštitu temeljem prostornih planova, budući da su ti prostori već prepoznati kao posebno vrijedni, odnosno čine okosnicu sadržaja koje je moguće ponuditi.

Prirodne vrijednosti su dijelovi prirode koji zavređuju posebnu zaštitu radi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, radi svoje osjetljivosti, radi znanstvenog, kulturološkog, estetskog, obrazovnog, gospodarskog ili drugog javnog interesa.

Na području županije nalaze se brojni ribnjaci koji, pored komercijalne uloge za uzgoj slatkovodnih riba, imaju mogućnosti za razvoj ribolovnog turizma. Ribnjak u mjestu Grudnjak na predjelu Zdenaca osnovao je poznati veleposjednik Gutman, a ujedno je i državno lovište. Ribnjak je površine 1.020 ha.

Na području grada Virovitice smještene su Virovitička jezera, niz od devet bivših ribnjaka, s poučnom i planinarskom stazom. Ova područja obiluju mnogobrojnim ptičjim vrstama te su pogodna za tematsko promatranje ptica. Područje Virovitičkih jezera bogato je autohtonim biljnim vrstama (hrast kitnjak, srebrnasta lipa, prašumska stabla bukve...) kao i rijetkim i zaštićenim biljnim i životinjskim vrstama (mekana veprina, crna roda, vidra...) te arheološkim nalazima iz 4. stoljeća. Na području općine Pitomača postoje dva umjetna ribnjaka na kojima se odvija sportski ribolov i koji ulaze u ribolovne vode na pitomačkom području. To su Šoderana u Pitomači i Bara u Starom Gracu. Na području općine Gradina uz rijeku Dravu nalaze se jezero Liman u Detkovcu površine 18,50 ha te Neteča površine od 34,51 ha u čijem su sklopu uređeni ribička staza i ribički dom. Zatim se tu nalazi bara Dravica površine 17,19 ha i bara u Budakovcu s površinom od 59,25 ha na kojoj se godinama zadržavaju labudovi kao obilježje ovog kraja.

U županiji je aktivno 29 sportsko-ribolovnih udruga, članica Sportsko-ribolovnog saveza Virovitičko-podravске županije, koji pored svog hobija obavljaju i poribljavanje prostora. Ribolovna društva su nadležna za izdavanje ribolovnih dozvola. Ovi resursi su temelj ribolovnog turizma.

Na području županije postoji 21 zajedničko županijsko i 13 državnih lovišta koja su bogata visokom i niskom divljači (jelen, srneća divljač, divlja svinja, fazan, prepelica), a brojna je i druga divljač poput divlje mačke, čaglja, kune bjelice i zlatice, jazavca i sl. Lovišta također predstavljaju snažan resurs za razvoj turizma županije.

Sva se lovišta nalaze u okruženju izuzetnih prirodnih ljepota, gotovo netaknutih šuma, čistih rijeka, jezera i ribnjaka, a sa svojim fondom divljači svrstavaju se među najbogatija u Hrvatskoj. Nizinska lovišta prate tok rijeke Drave, dok su brdska lovišta smještene na obroncima Papuka. Lovišta su zanimljiva i za turističku šetnju i branje šumskih plodina i to jagoda, malina, borovnica, lješnjaka i raznih vrsta ljekovitih trava. Krovna lovna organizacija koja objedinjuje sve lovačke udruge i u kojoj je moguće dobiti sve informacije u svezi uvjeta lova na našem području je Lovački savez Virovitičko-podravске županije.

Osim zaštićenih i planiranih za zaštitu prirodnih vrijednosti, za razvoj turizma značajni su i kultivirani krajolici, osobito kultura vinograda i voćnjaka te bogatstvo šuma s obiljem životinjskog fonda. Poznate su vinarije Orahovica i Slatina koje sa svojim rafiniranim vinima i uređenim vinogradima pružaju odlične uvjete za razvoj vinskog turizma. U Slatini je sve do 1912. godine radila tvornica pjenušavog vina „Shaumburg-Lippe“ pa oživljavanje ove proizvodnje predstavlja svojevrsnu atrakciju vinskog sektora. Ovaj spoj razvoja vinogradarstva koje je izuzetno jako u Orahovici, a koja obiluje vinogradima na posebno izabranim položajima zasađenim izuzetno kvalitetnim sortama vina, potrebno je povezati sa sektorom turizma. U Orahovici se nalazi i stari vinski podrum iz 19. st. koji je u funkciji čuvanja najkvalitetnijih vina. I u zapadnom dijelu županije, na obroncima Bilogore, značajna su područja s razvijenim vinogradarstvom pa je poznata proizvodnja vina u Vukosavljevici, općina Špišić Bukovica. Suhopolje ima također dugu tradiciju proizvodnje vina o čemu svjedoči stari vinski podrum, izuzetne arhitektonske građe još iz vremena grofa Jankovića u blizini njegovog dvorca. Područje općine Pitomača obuhvaća obronke Bilogore koja su izuzetno pogodna za razvoj vinskog turizma. Ondje se trenutno provodi projekt vinske ceste koji je u fazi realizacije dijela infrastrukture odnosno rekonstrukcije i modernizacije putova, osobito područje Aršanj i Otrovanski breg. Za ovo područje potrebno je raditi na dobivanju administrativne oznake pitomačkog vinogorja.

Burna povijest Slavonije uzrokom je što danas ovaj prostor predstavlja pravo bogatstvo povijesne i kulturne baštine od neolitika do razdoblja baroka, klasicizma i drugih stilskih obilježja graditeljstva i umjetnosti.

Od 9. do 13. stoljeća ojačao je u Hrvatskoj feudalni sustav s poznatim sjedištima župa i županija te iz tog razdoblja nalazimo primjere predromaničkih kulturnih objekata, potom doba romanike (12. st.), gotike (13. do 16. st.) s uznapredovanim gospodarstvom i urbanizacijom kada se grade sjajni dvorci, fortifikacije i palače. Posebno je vrijedno istaknuti iz tog razdoblja gotičku crkvu Blažene Djevice Marije u Voćinu, izgradnju pavlinskog samostana i crkve u Špišić Bukovici, franjevačke crkve u Virovitici i velebne utvrde Ružice grada u blizini Orahovice.

Na području Virovitičko-podravske županije tijekom godine održava se oko tisuću manifestacija i programa različitog karaktera i tradicije. Neke od njih uspjele su nadrasti lokalni karakter i razvile su se u prvorazredne regionalne i međunarodne programe koji znatno obogaćuju turističku ponudu.

Trenutno u Virovitičko-podravskoj županiji ima 60 smještajnih objekata ukupnog kapaciteta 357 smještajnih jedinica i 858 ležajeva. Smještajni kapaciteti prema područjima gradova i općina prikazani su tablici 32.

Tablica 32 – Smještajni kapaciteti Virovitičko-podravske županije po vrstama objekata na područjima gradova i općina, 2018. god.

Područje	2018. godina		Hoteli		Ostali oblici smještaja*	
	sobe	ležajevi	sobe	ležajevi	sobe	ležajevi
Virovitica	64	114	-	-	64	114
Slatina	48	79	-	-	48	79
Orahovica	100	266	22	36	78	230
Čačinci	18	76	-	-	18	76
Pitomača	39	73	20	39	19	34
Čađavica	8	38	-	-	8	38
Lukač	18	31	18	31	-	-
Sopje	18	39	18	39	-	-
Voćin	3	6	-	-	3	6
Špišić Bukovica	14	27	14	27	-	-
Zdenci	3	8	-	-	3	8
Gradina	2	4	-	-	2	4
Nekomercijalni smještaj	22	97	-	-	22	97
Ukupno:	357	858	92	172	265	686

Izvor podataka: TZ Virovitičko-podravske županije, 2018.

*ostali oblici smještaja: soba, apartman, kuća za odmor, prenoćište, odmaralište za djecu, lovački dom, planinarski dom, hostel. Objekti koji podliježu kategorizaciji kategorizirani su u rasponu od 2 do 4 zvjezdice, a Hotel Kurija Janković, uz 4 zvjezdice, nosi oznaku i hotel baština.

Hrvatska turistička zajednica putem elektroničkog sustava eVisitor bilježi podatke o dolascima i noćenjima gostiju. Sezonalnost dolazaka nije naročito izrazita, no ipak je zabilježeno više posjeta tijekom razdoblja siječanj-lipanj te od kolovoza do listopada. Kako se prihod od turizma ne mjeri na razini statističkih podataka, nije ga moguće iskazati.

Tablica 33 – Dolasci i noćenja turista na području Virovitičko-podravske županije u 2017. godini

Prostorna jedinica	Dolasci/noćenja	Ukupno	Domaći	Strani

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Republika Hrvatska	dolasci	17 430 580	1 837 681	15 592 899
	noćenja	86 200 261	5 978 264	80 221 997
Virovitičko-podravska županija	dolasci	12 512	8190	4322
	noćenja	26 977	17 026	9951
Orahovica	dolasci	1365	838	527
	noćenja	3086	1637	1449
Slatina	dolasci	942	458	484
	noćenja	3564	1952	1612
Virovitica	dolasci	2862	2254	608
	noćenja	7936	6440	1496
Čačinci	dolasci	1490	1327	163
	noćenja	2049	1812	237
Pitomača	dolasci	852	533	319
	noćenja	2017	1304	713
Ostala područja*	dolasci	5001	2780	2221
	noćenja	8324	3881	4443

*Ostala područja – područja na kojima se nalazi samo po jedan smještani objekt (Čadavica, Gradina, Lukač, Sopje, Špišić Bukovica, Voćin, Zdenci)

Izvor podataka: Hrvatska turistička zajednica, TZ Virovitičko-podravske županije, 2018.

Prema Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN 122/09, 9/10, 61/10 i 82/10) proglašavaju se turističke općine i gradovi te naselja razvrstavaju u turističke razrede. Pregled mjesta i turističkih razreda prikazan je u tablici br. 34.

Tablica 34 – Turistička mjesta u Virovitičko-podravskoj županiji

GRAD	OPĆINA	ASELJE	RAZRED
ORAHOVICA			D
		Orahovica	A
		Stara Jošava	C
SLATINA			D
		Slatina	B
VIROVITICA			D
		Korija	C
		Milanovac	B
		Virovitica	B
	Čačinci		D
		Slatinski Drenovac	B
	Gradina		D
		Bačevac	C
	Mikleuš		D
		Mikleuš	C
	Pitomača		D

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

		Križnica	C
		Otrovanec	C
		Pitomača	C
	Sopje		D
		Višnjica	C
	Suhopolje		D
		Suhopolje	C
	Špišić Bukovica		D
		Špišić Bukovica	C
	Voćin		D
		Voćin	C

Za područje Virovitičko-podravske županije osnovana je Turistička zajednica Virovitičko-podravske županije čije su članice Turističke zajednice gradova Virovitice, Slatine i Orahovice te Turističke zajednice općina Pitomača, Čačinci i Suhopolje.

~~Prirodne uvjete za razvitak turizma na području Virovitičko-podravske županije čine prostrana lovna područja s bogatim fondom divljači, rijeka Drava i njene pritoke te brojni ribnjaci i akumulacije s mogućnošću ribolovnog i različitih oblika rekreacijskog turizma, vinorodna područja te brojna šumska i planinska područja pogodna za različite oblike izletničkog, rekreacijskog, seoskog i planinskog turizma, bogato kulturno povijesno nasljeđe s brojnim kulturno povijesnim spomenicima kao i geoprometni položaj Županije s mogućnošću značajnijeg razvitka tranzitnog turizma.~~

~~Virovitičko-podravsku županiju karakterizira prije svega rijeka Drava koja čini prirodnu granicu uz Mađarsku, prostrana ravnica te brdsko-planinski predjeli osobito Papuka. Oni čine sami po sebi različite ekosustave. Ova prva slika županije popunjava se s nizom različitih detalja. Ovdje se čuje i „kaj“ i „što“. Veći dio promocije turizma županije radi TZ VPŽ u suradnji s tri lokalne TZ u Orahovici, Slatini i Pitomači. One su aktivni sudionici svih turističkih događanja u cijeloj županiji.~~

~~Virovitičko-podravska županija smještena je na spoju Podravine i Slavonije. Može se reći da ima nekoliko prirodnih i izvedenih atraktivnih lokacija koje se nalaze u istočnom dijelu županije. To je prvenstveno Park prirode Papuk unutar kojeg se nalaze ostaci srednjovjekovnog Ružica grada, geomorfološki spomenik prirode Rupnica i Park šuma Jankovac te poznato orahovačko Jezero koje rado posjećuju gosti iz susjednih i udaljenijih županija. U središnjem i zapadnom dijelu županije postoji niz manjih, ali ne manje atraktivnih odredišta kao što su Turski grad kod Medinaca, Pustara Višnjica s ergelom konja, jezera kod Virovitice s poučnom stazom na obroncima Bilogore, daljinsko jahanje u Otrovancu te zaštićeni krajolik Križnica.~~

~~Prirodne resurse za razvoj turizma čine prije svega zaštićene prirodne vrijednosti, kao i one planirane za zaštitu temeljem prostornih planova, budući da su ti prostori već prepoznati kao posebno vrijedni, odnosno čine okosnicu sadržaja koje je moguće ponuditi.~~

~~Prirodne vrijednosti su dijelovi prirode koji zavređuju posebnu zaštitu radi očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, radi svoje osjetljivosti, radi znanstvenog, kulturološkog, estetskog, obrazovnog, gospodarskog ili drugog javnog interesa.~~

~~Na području županije nalaze se brojni ribnjaci koji, pored komercijalne uloge za uzgoj slatkovodnih riba, imaju mogućnosti za razvoj ribolova i lovnog turizma. Ribnjak u mjestu Grudnjak na predjelu Zdenaca osnovao je poznati veleposjednik Gutman, a ujedno je i državno lovište. Ribnjak je površine 1.020 ha. Na području grada Virovitice smještena su Virovitička jezera, niz od devet bivših ribnjaka, s poučnom i planinarskom stazom. Ova područja obiluju mnogobrojnim ptičjim vrstama te su pogodna za tematsko promatranje ptica. Virovitička jezera bogata su autohtonim biljnim vrstama (hrast kitnjak, srebrnasta lipa, prašumska stabla bukve...) kao i rijetkim i zaštićenim biljnim i životinjskim vrstama (mekana veprina, crna roda, vidra...) te arheološkim nalazima iz 4. stoljeća. Na području općine Pitomača postoje dva umjetna ribnjaka na kojima se odvija sportski ribolov i koji ulaze u ribolovne vode na pitomačkom području. To su Šoderana u Pitomači i Bara u Starom Gradcu. Na području općine Gradina uz rijeku Dravu nalaze se jezero Liman u Detkovcu površine 18,50 ha te Neteča površine od 34,51 ha u čijem su sklopu uređeni ribička staza i ribički dom. Zatim se tu nalazi bara Dravica površine 17,19 ha i bara u Budakovcu s površinom od 59,25 ha na kojoj se godinama zadržavaju labudovi kao obilježje ovog kraja.~~

~~U županiji je aktivno 29 sportsko-ribolovnih udruga, članica Sportsko-ribolovnog saveza Virovitičko-podravске županije, koji pored svog hobija obavljaju i poribljavanje prostora. Ribolovna društva su nadležna za izdavanje ribolovnih dozvola. Ovi resursi su temelj ribolovnog turizma.~~

~~Na području županije postoji 21 zajedničko županijsko i 13 državnih lovišta koja su bogata divljači (jelen, srneća divljač, divlja svinja, fazan, prepelica). Vidljivi su i rijetki primjerci poput divlje mačke i čaglja na području Orahovice, kune bjelice i zlatice, jazavea i sl. Lovišta predstavljaju dobar resurs za razvoj turizma županije.~~

~~Sva se lovišta nalaze u okruženju izuzetnih prirodnih ljepota, gotovo netaknutih šuma, čistih rijeka, jezera i ribnjaka, a sa svojim fondom divljači svrstavaju se među najbogatija u Hrvatskoj. Nizinska lovišta prate tok rijeke Drave, dok su brdska lovišta smještena na obroncima Papuka. Lovišta su zanimljiva i za turističku šetnju i branje šumskih plodina i to jagoda, malina, borovnica, lješnjaka i raznih vrsta ljekovitih trava. Krovna lovna organizacija koja objedinjuje sve lovačke udruge i u kojoj je moguće dobiti sve informacije u svezi uvjeta lova na našem području je Lovački savez Virovitičko-podravске županije.~~

~~Osim zaštićenih i planiranih za zaštitu prirodnih vrijednosti, za razvoj turizma značajni su i kultivirani krajolici, osobito kultura vinograda i voćnjaka te bogatstvo šuma s obiljem životinjskog fonda. Poznate su vinarije Orahovica i Slatina koje sa svojim rafiniranim vinima i uređenim vinogradima pružaju odlične uvjete za razvoj vinskog turizma. U Slatini je sve do 1912. godine radila tvornica pjenušavog vina „Shaumburg-Lippe“ pa oživljavanje ove proizvodnje predstavlja svojevrsnu atrakciju vinskog sektora. Ovaj spoj razvoja vinogradarstva koje je izuzetno jako u Orahovici, a koja obiluje vinogradima na posebno izabranim položajima zasađenim izuzetno kvalitetnim sortama vina, potrebno je povezati sa sektorom turizma. U Orahovici se nalazi i stari vinski podrum iz 19. st. koji je u funkciji čuvanja najkvalitetnijih vina. I u zapadnom dijelu županije, na obroncima Bilogore, značajna su područja s razvijenim vinogradarstvom pa je poznata proizvodnja vina u Vukosavljevici, općina Špišić Bukovica. Suhopolje ima također dugu tradiciju proizvodnje vina o čemu svjedoči stari vinski podrum, izuzetne arhitektonske građe još iz vremena grofa Jankovića u blizini njegovog dvorca. Područje općine Pitomača obuhvaća obronke Bilogore koja su izuzetno pogodna za razvoj vinskog turizma.~~

~~Ondje se trenutno provodi projekt vinske ceste koji je u fazi realizacije dijela infrastrukture odnosno rekonstrukcije i modernizacije putova, osobito područje Aršanji i Otrovanski breg. Za ovo područje potrebno je raditi na dobivanju administrativne oznake pitomačkog vinogorja.~~

~~U Virovitičko-podravskoj županiji smjestio se grad Orahovica koji je 2005. godine zabilježio 100-godišnjicu bavljenja organiziranim turizmom, čiju okosnicu čine akumulacijsko jezero u Duzluku te Ružica grad iznad jezera. Unazad nekoliko godina, ovaj se prostor nastoji izgraditi kao sportsko-rekreacijski centar. Gradska uprava pokrenula je izradu Studije sveukupnog projekta razvoja budućeg Sportsko-rekreacijskog centra „Jezero Ružica grad“ kojom su definirani budući sportsko-rekreacijski sadržaji: Aqua centar, dvije skijaške staze (s vučnicom i žičarom), dodatni sportski tereni, cabrio dvorana, vidikovac, prostor kamenoloma za ekstremne sportove i dr.~~

~~Burna povijest Slavonije uzrokom je što danas ovaj prostor predstavlja pravo bogatstvo povijesne i kulturne baštine od neolitika do razdoblja baroka, klasicizma i drugih stilskih obilježja graditeljstva i umjetnosti.~~

~~Od 9. do 13. stoljeća ojačao je u Hrvatskoj feudalni sustav s poznatim sjedištima župa i županija te iz tog razdoblja nalazimo primjere predromaničkih kulturnih objekata, potom doba romanike (12. st.), gotike (13. do 16. st.) s unapredovanim gospodarstvom i urbanizacijom kada se grade sjajni dvorci, fortifikacije i palače. Posebno je vrijedno istaknuti iz tog razdoblja gotičku crkvu Blažene Djevice Marije u Voćinu, izgradnju pavlinskog samostana i crkve u Špišić Bukovici, franjevačke crkve u Virovitici i velebne utvrde Ružice grada u blizini Orahovice.~~

~~Pored tradicionalnih lokalnih prigodnih manifestacija koji se održavaju diljem županije, potrebno je izdvojiti kulturno-zabavnu i turističku priredbu *Orahovačko proljeće* kojom se označava početak turističke sezone u Orahovici (grad koji je 2005. godine proslavio 100-godišnjicu organiziranog turizma), pod tim se imenom održava od 1966. godine, zatim festival *Pjesme Podravine i Podravlja* u Pitomači i *Dani Milka Kelemena* u Slatini. U Orahovici se održava i lokalna manifestacija *Crkvaračko sijelo*.~~

~~Mogućnost za veći broj turističkih dolazaka su i dva sajma: *Viroexpo* u Virovitici, međunarodni sajam obrtništva, poduzetništva i poljoprivrede, koji se održava od 1996. godine te *Slavin* u Orahovici, međunarodni sajam vinarstva, voćarstva i vinogradarstva koji ima tradiciju od 1994. godine. Pored ova dva sajma, već tradicionalno se održavaju izložbe meda i voća i povrća, kao zahvalnost na jesenjem obilju plodova.~~

~~Virovitičko kazalište unazad nekoliko godina priprema *Virkas* – jedinstvene kazališne susrete brojnih gostujućih kazališnih skupina iz cijele Hrvatske.~~

~~U Zdencima se održava od 2003. godine *Kolonija kipara iz Ernestinova* povodom obilježavanja Dana općine, međužupanijskog je karaktera i svi kipovi ostaju za ukrašavanje mjesta.~~

~~Lokalna manifestacija *Drapanje perja*, vezana je za slovačku manjinu u mjestu Zokov Gaj, općina Zdenci, a održava se od 2004. godine te obiluje bogatim kulturnim programom. Isto tako postoji i manifestacija *Čijalo* u samom mjestu Zdenci od 2003. godine, sličnog sadržaja vezana uz tradicijske etno sadržaje.~~

~~U Suhopolju se održava *Suhopoljsko ljeto*, manifestacija lokalnog sadržaja s nizom događanja.~~

~~U Slatini postoji nekoliko lokalnih manifestacija poput *Slatinskog ljeta* zabavnog sadržaja, *Slatinskih jeseni* na kojima se okupljaju proizvođači jesenskih plodova uz tradicionalne i prigodne programe, *Smotra folklor*a i dr.~~

Za Viroviticu je vezana višednevna manifestacija uz obilježavanje sv. Roka, zaštitnika grada i župe. Brojna kulturno športska događanja svake godine privuku mnogobrojne posjetitelje u grad i županiju pa je tako nastala i „milenijska fotografija“ Šime Strikomana povodom 770. obljetnice prvog pisanog spomena Virovitice s više od tisuću Virovitičana koji su se okupili na mostu ispred dvorca Pejačević. Većina općina tradicionalno održavaju lokalne manifestacije povodom crkvenih blagdana (npr. božićne svečanosti) kao i povodom zaštitnih svetaca mjesta – kirvaji (Sv. Vinko, Sv. Martin i dr.).

Međutim, ono što daje posebnost Virovitičko-podravskoj županiji jest manifestacija *Matkanje* koja se održava u Sladojevcima, nedaleko Slatine. Ovo je jedinstvena priredba koja ima tradiciju dugu preko 300 godina. Matkanje ili „mali svatovi“ bazira se prema usmenim i pisanim zapisima na sklapanje posestrinstva kucanjem uskršnim jajima, kada se djevojčice trajno vežu kroz prijateljstvo ili kumstvo i postaju *matke*. Ovo je priredba koju treba promocijski ojačati za dolazak turista.

Obilježavanje *Dravskog proljeća* (Vazmeno kolo), manifestacije koja se svake godine održava na Mladi Uskrs ili Bijelu nedjelju i subotu koja joj prethodi, održava se tako što se u dva dana brojne folklorne skupine sastaju u Sopju i Starinu (Mađarska). Prvi dan u jednom, a drugi u drugom mjestu preko Drave. U nedjelju svake godine drugi prelaze brodom i čameima na suprotnu stranu i time svjedoče da ih Drava ne razdvaja nego spaja. Tu se na dvije obale, u dvije države sastaju uglavnom predstavnici jednog – hrvatskog naroda i njihovi prijatelji, tu se govori hrvatski jezik, čuva kulturno blago koje su njihovi stari stoljećima stvarali.

Trenutno u Virovitičko-podravskoj županiji ima 22 smještajna objekta ukupnog kapaciteta 202 smještajne jedinice i 443 ležaja. Smještajni kapaciteti prema glavnim općinama i gradovima prikazani su tablici 32.

Tablica 32 – Smještajni kapaciteti Virovitičko-podavske županije po vrstama objekata i gradovima i općinama, 2009. god.

Virovitičko-podravski županija	2009.		Hoteli, moteli		Prenoćišta		Sobe		Ostalo*	
	soba	ležaja	soba	ležaja	soba	ležaja	soba	ležaja	soba	ležaja
Virovitica	81	159	48	97	6	13	22	39	5	10
Orahovica	58	159					46	83	12	76
Slatina	35	67			8	16	18	33	9	18
Pitomača	28	58					28	58		
Ukupno	202	443	48	97	14	29	114	213	26	104

Izvor podataka: TZ VPŽ, 2008.

*ostalo: uključuje privremene smještajne objekte, lovačke kuće, privatni smještaj. Većina navedenih objekata kategorizirana je s dvije odnosno tri zvjezdice, osim hotela «Mozart» koji ima četiri zvjezdice. U Orahovici postoje dva mini obiteljska hotela čija je kategorizacija u tijeku te hotel na Višnjici.

Državni zavod za statistiku prati dolazak i noćenja gostiju kao i ugostiteljsku potrošnju. Sezonalnost dolazaka nije naročito izrazita, no ipak je bilježeno više posjeta tijekom razdoblja siječanj-ožujak zbog sajмова *Viroexpo* i *Slavin* te manifestacije *Virkas*, zatim raste tijekom svibnja i lipnja te od kolovoza do listopada. Kako se prihod od turizma ne mjeri na razini statističkih podataka, nije ga moguće iskazati.

Tablica 33 – Dolasci i noćenja turista na području Virovitičko-podavske županije u 2009. godini

Prostorna jedinica	Dolasci/ noćenja	Ukupno	Domaći	Strani	Indeksi I. XII. 2009. I. XII. 2008.		
					Ukupno	Domaći	Strani
-	-						

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

-	-	-	-	-	-	-	-
Republika Hrvatska	dolasei	10 934 474	1 599 652	9 334 822	97	87	99
	noćenja	56 299 647	5 799 030	50 500 617	99	90	100
-	-	-	-	-	-	-	-
Virovitičko-podravska županija	dolasei	14 395	12 140	2 255	100	105	81
	noćenja	39 219	34 324	4 895	103	109	75
Orahovica	dolasei	5 234	4 885	349	109	110	96
	noćenja	22 086	21 409	677	108	108	95
Slatina	dolasei	1 218	886	332	102	128	65
	noćenja	3 342	2 696	646	109	129	67
Virovitica	dolasei	2 076	1 732	344	98	109	65
	noćenja	5 154	4 421	733	110	139	49
Čačinci	dolasei	3 534	3 302	232	110	109	127
	noćenja	3 534	3 302	232	98	108	44
Pitomača	dolasei	65	40	25	13	14	11
	noćenja	143	71	72	14	17	11
Sopje	dolasei	1 187	713	474	103	98	111
	noćenja	2 896	1 404	1 492	108	83	150
Špišić Bukovica	dolasei	763	446	317	76	73	81
	noćenja	1 432	758	674	76	74	79
Voćin	dolasei	318	136	182	88	72	106
	noćenja	632	263	369	86	71	103

Izvor podataka: DZS, 2010.

Prema Pravilniku o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (NN 122/09, 9/10, 61/10 i 82/10) proglašavaju se turističke općine i gradovi te naselja razvrstavaju u turističke razrede. Pregled mjesta i turističkih razreda prikazan je u tablici br. 34.

Tablica 34 — Turistička mjesta u Virovitičko-podravskoj županiji

GRAD	OPĆINA	NASELJE	RAZRED
ORAHOVICA			D
		Orahovica	A
		Stara Jošava	C
SLATINA			D
		Slatina	B
VIROVITICA			D
		Korija	C

		Milanovae	B
		Virovitica	B
	Čačinci		D
		Slatinski Drenovae	B
	Gradina		D
		Bačevae	C
	Mikleuš		D
		Mikleuš	C
	Pitomača		D
		Križnica	C
		Otrovanee	C
		Pitomača	C
	Sopje		D
		Višnjica	B
	Suhopolje		D
		Suhopolje	C
	Špišić Bukovica		D
		Špišić Bukovica	C
	Voćin		D
		Voćin	C

~~Za područje Virovitičko-podravске županije osnovana je Turistička zajednica Virovitičko-podravске županije čije su članice Turističke zajednice grada Virovitice, Slatine i Orahovice te Turistička zajednica općine Pitomača.~~

d) Poljoprivreda

Prostor Virovitičko-podravске županije dosta je heterogen obzirom na morfološka svojstva, strukturu namjena i vlasničku strukturu. Od ukupno 2.022,03 km², koliko iznosi površina Županije, oko 56,85% predstavlja brdski dio, a preostalih 43,15% je ravničarski dio. Ovaj odnos u određenom smislu determinira oblik gospodarskog razvitka na području Županije. Jedan i drugi dio prostora Županije predstavlja značajan resurs za gospodarski razvitak, s tim što u ravničarskom dijelu prevladava poljoprivreda, a u brdskom djelatnosti vezane uz šumarstvo te određene oblike poljoprivrede ekstenzivnog tipa i turizam.

Ukoliko se struktura zemljišta u Županiji stavi u odnos prema strukturi zemljišta na razini Hrvatske, vidi se da u ukupnoj površini državnog prostora, prostor Županije sudjeluje s 9,33%, a s ukupnim obradivim površinama 7,78%. Što se tiče šuma Županija sudjeluje u ukupnoj površini šuma na državnoj razini s 3,23%.

Vlasnička struktura zemljišta u Županiji predstavlja za sada još uvijek naslijeđe iz bivšeg sustava. Od ukupne površine Županije 64,2% nalazi se u državnom vlasništvu, a 35,8% u privatnom. Kada su u

pitanju oranične površine taj odnos je obrnut, 53,6% je u privatnom, a 46,4% je u državnom vlasništvu. Kod ostalih kategorija zemljišta znatno je veći udjel zemljišta u državnom vlasništvu.

Tablica 35 – Struktura zemljišta po kategorijama korištenja i vlasništvu

	Poljoprivredna površina (km ²)	Obradiva površina (km ²)				
		Ukupno	Oranica	Voćnjak	Vinograd	Livada
Ukupno	116.751	114.614	99.062	1.292	2.134	12.126
Privatno	65.278	64.406	53.124	1.812	356	4.434
Državno	57.255	51.208	45.938	480	1.778	7.692

Izvor podataka: Ured za katastarsko-geodetske poslove, Virovitica

Ukoliko se zemljišni potencijal želi izraziti u odnosu na stanovništvo, pokazatelji na razini Županije kreću se približno u sljedećim omjerima. Na 100 ha ukupne površine u Županiji dolazi 46 stanovnika. U isto vrijeme na državnoj razini taj odnos iznosi 84 stanovnika. To ukazuje da je stupanj naseljenosti na području Županije niži od državnog prosjeka. Broj stanovnika na 100 ha ukupnih poljoprivrednih površina iznosi u Županiji 80, a na državnoj razini 207.

Poljoprivredne površine u Županiji obuhvaćaju 57,74%, a obradive površine oko 56,67% ukupnog područja Županije. U odnosu na Regiju Slavonije i Baranje poljoprivredne površine Županije Virovitičko-Podravske imaju udjel od 15,5%, a obradive površine 14,5%. Slavonija i Baranja u Republici Hrvatskoj regija je s najviše poljoprivrednih površina, iako ravničarski i valoviti tereni Županije imaju kote u rasponu od cca 90 do 250 m.n.v. i uglavnom se koriste za poljoprivrednu proizvodnju na što ukazuje i značajan udjel poljoprivrednih površina u ukupnoj površini Županije.

Iznad 250 metara nadmorske visine postaju uvjeti za ratarstvo sve nepovoljniji. Tu je zastupljena ekstenzivna oranična proizvodnja polušumskih zona na malom (seljačkom) posjedu.

Ukupno se koristi za kulture 114.614 ha od čega je najveći dio sjeverno od magistralne ceste Orahovica-Slatina-Virovitica-Pitomača.

Meliorirano je oko 103.000 ha od čega na slivnom području Karašica-Vučica 53.000 ha, na slivnom području "Županijski kanal" 40.200 ha i na slivnom području "Bistra" 9.800 ha.

[Izgrađen je sustav navodnjavanja Kapinci-Vaška koji obuhvaća površinu od 1.363 ha.](#)

Meliorirano zemljište nalazi se pretežno sjeverno od magistralne ceste, a samo manjim dijelovima prostire se južno.

Neobrađene površine iznose oko 9.500 ha, a nalaze se u dolini Vojlovice i Voćinke. Ovo područje ima potrebu za melioracijskim zahvatima i drugim mjerama poboljšanja.

Oko 30% melioriranih površina nizinskog dijela (cca 30.700 ha) ugroženo je poplavnim vodama i bujicama.

Brdski dio južno od magistralne ceste Orahovica-Slatina-Virovitica-Pitomača ugrožen je erozionim procesima i bujicama.

Agrarne površine pokrivaju približno 50% površina Županije. Od kultura najznačajnije su žitarice, ali veliki udio površina čini i industrijsko bilje kao nasadi duhana npr. Vinogradi su zastupljeni u manjem postotku, dok se trenutačno povećavaju nasadi pod voćnjacima. Tu nisu računane okućnice koje svojim nasadima dopunjuju sliku prostora.

Trend smanjenja poljoprivrednih površina prisutan je na području Županije.

Klimatske prilike i drugi ekološki uvjeti nisu posebno ograničavajući čimbenici za poljoprivrednu proizvodnju.

Stočarstvu u dosadašnjoj planskoj dokumentaciji nisu davani značajniji naglasci, mada je 80-ih godina bilježen relativno visok broj matičnih grla, odnosno broj osnovnog stada u odnosu prema raspoloživim površinama. Uz stočni fond i razvoj stočarstva vezani su i klaonički i prerađivački kapaciteti prehrambene industrije. Kapaciteti za uzgoj vezani su uz tadašnje površine u društvenom vlasništvu tako da ih danas nalazimo razmještene po prostoru cijele Županije.

U posljednje vrijeme pojavljuju se naznake oživljavanja stočarstva kroz seosko gospodarstvo i poduzetništvo. Takve bi mogućnosti valjalo temeljitije procijeniti, tim više što karakter pojedinih prostora pruža dobre polazne mogućnosti za uspješni razvoj seoskog poljoprivrednog gospodarstva, ali treba osigurati i prostorne i druge preduvjete za smještaj i razvoj djelatnosti.

U postupcima izrade dosadašnje prostorno-planske dokumentacije analizirani su globalni podaci o poljoprivrednom zemljištu i njegovoj mogućnosti korištenja za pojedine namjene pa se to zemljište može razvrstati u tri osnovne skupine:

- a) zemljište pogodno za poljoprivredu,
- b) zemljište ograničeno pogodno za poljoprivredu,
- c) zemljište mješovite namjene - mozaik poljoprivrednog i degradiranog šumskog zemljišta s isprepletenim građevinskim područjima naselja.

U sadašnjem trenutku, koji karakterizira usitnjena i nespecijalizirana poljoprivredna proizvodnja te nerazvijeno tržište, presudno je koncipirati strateške proizvodne programe koji će omogućiti razvoj obiteljskih gospodarstava i poduzetništva i konkurentnost poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, vodeći računa o zaštiti prirodnih potencijala.

U tom cilju bilo bi svrsishodno izraditi posebnu analizu i projekciju razvoja poljodjelstva u Virovitičko-podravskoj županiji.

e) Šumarstvo

Šume i šumsko zemljište kao obnovljivi i zato trajni nacionalni resursi proglašeni su Ustavom kao dobro od općeg interesa za Republiku Hrvatsku.

Pored ekonomskih koristi šume su značajne za zdravlje ljudi, važan su čimbenik i regulator hidroloških uvjeta, a u pobrđu i brdskim predjelima najsnažnija i najsigurnija prepreka eroziji.

Šume su temelj razvitka turističke i lovne privrede, a značajne su i za razvoj drugih gospodarskih grana.

U ukupnoj količini šumskog zemljišta Republike Hrvatske, Virovitičko-podravska županija sudjeluje s oko 3%.

Šumom je pokriveno oko 32% prostora Županije, a prosjek Republike Hrvatske je 37%.

U odnosu na Republiku Hrvatsku šume Virovitičko-podravске županije su očuvanije i u biološkom i gospodarskom smislu.

Podaci o ukupnoj šumskoj površini Virovitičko-podravске županije međusobno se razlikuju ovisno o izvoru. Naredna tablica prikazuje te podatke.

Tablica 36 – Šumske površine županije prema kategorijama i vlasništvu (ha)

	Ukupno	Listače	Četinjače
Privatno*	5.097	5.090	7
Poduzeća*	59.043	56.864	2.179
Ukupno*	64.140	61.954	2.186
Ukupno**	68.728	-	-
Ukupno***	65.578	-	-
Udio u RH	3,1%	3,4%	0,9%

Izvori podataka:

* Statistički ljetopis 1993. god.

** Virovitičko-podravска županija, Ured za gospodarstvo

*** Ured za katastarsko-geodetske poslove, Virovitica

Šume Županije trenutno su podijeljene na dvije kategorije i to: šume i šumska zemljišta u državnom vlasništvu i šume i šumska zemljišta u privatnom vlasništvu sa šumama kojima su gospodarila bivša društvena poduzeća. Sve "državne šume" su uređene, a od šuma u privatnom vlasništvu uređene su samo šume na području bivše općine Virovitica.

Osnovni podaci o površinama šuma, drvnoj zalihi, prirastu i etatu u državnim šumama dani su u narednoj tablici.

Tablica 37 – Osnovni podaci o površinama šuma, drvnoj zalihi, prirastu i etatu

Uprava šuma Šumarija	Površina šuma (ha)	Drvena zaliha (m3)	God. tečajni prirast (m3)	God. sječivi etat (m3)
Koprivnica Pitomača	2.296	536.752	18.374	12.973
Bjelovar Virovitica Suhopolje	8.287 6.599	1.960.495 1.078.262	56.958 45.121	40.000 28.000
Našice Ćeralije Orahovica Sl.Drenovac Voćin	11.855 13.402 11.340 14.949	1.227.746 1.880.981 1.791.495 1.844.321	56.468 77.370 65.262 72.006	22.825 34.844 25.676 64.192
Ukupno:	68.728	10.320.052	391.559	228.510

Izvor podataka: Informacija o stanju i organiziranosti šumarstva na području Virovitičko-podravске županije; Ured za gospodarstvo Virovitičko-podravске županije; Virovitica, svibanj 1995. god.

Šume u privatnom vlasništvu i šume kojima su gospodarila bivša društvena poduzeća zauzimaju površinu od 65.578 ha s drvnom zalihom od cca 228.510 m³.

Sumarni podaci o šumskom fondu na području Virovitičko-podravске županije prikazani su u narednoj tablici.

Tablica 38 – Sumarni podaci o šumskom fondu Virovitičko-podravске županije

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta (ha)	Površina šuma i obrasla površina (ha)	Postojeća drvena zaliha (m ³)	Godišnji prirast (m ³)	Etat-drvena zaliha za sječū (m ³ /god)
68.728	65.578	10.320.052	391.559	228.510

Izvor podataka: Informacija o šumskom fondu i gospodarstvu šumama na području Virovitičko-podravске županije; Ured za gospodarstvo Virovitičko-podravске županije; Virovitica, studeni 1994. god.

Promatrajući prostor uopćeno se može reći da viši dio područja pripada biljno-geografskoj provinciji ilirskih bukavih šuma, a ravnica ilirskograbavih šuma.

Uz rijeke i kanale su poplavne i močvarne šume s nejasno definiranom granicom. U području gorja pojava određenih šumskih zajednica uvjetovana je reljefom odnosno mikroklimom i pedosferom. Na južnim stranama pretežno su zastupljene hrastove šume, a na sjevernim bukove i bukovo-jelove. Na Papuku pojas bukve izražen je na visini iznad 640 m, a na Dilju iznad 410 m. Acidofilne zajednice hrasta kitnjaka, bukve i jele razvijene su na plitkim tlima silikatne podloge (renkeri i distrični kambio sol plitki). Na plitkim tlima karbonatne podloge razvijaju se bazoilne zajednice hrasta medunca, crnog jasena i bukve.

Šume se dijele na prigorske, nizinske i dravske.

Prigorske su mješovitih prirodnih sastojina graba i hrasta kitnjaka s mjestimičnim nasadima crnogoričnih kultura (Kinkovo).

Nizinske su u manjem dijelu autohtone sastojine hrasta lužnjaka, a u većem dijelu su nadosađivane plantažama topola i drugih gospodarskih vrsta (Jasenovača, Bazovačka šuma).

Priobalne dravske šume su prirodne autohtone sastojine vrbika, ali su u većoj mjeri pretvorene u niski sloj šaševa i šibljika.

Prema vegetacijskoj karti šuma Slavonije i Baranje zastupljenost šumskih zajednica je sljedeća:

- uz Dravu su zastupljene šume vrba i topole,
- u nizinskom dijelu dominiraju šume hrasta lužnjaka i običnog graba, a značajnije su prisutne šume hrasta lužnjaka s žutilovkom i šume poljskog jasena s kasnim drijemovcem,
- u višim predjelima su šume hrasta kitnjaka i običnog graba te submontanske šume hrasta kitnjaka i bukve,
- u visokim predjelima najzastupljenije su submontanske šume bukve, a prisutne su i submontanske šume hrasta kitnjaka,
- najviše zone pripadaju šumskim zajednicama jele i bukve.

Od značajnijih biljnih zajednica fitocenoza zastupljene su i:

- šume kitnjaka i običnog graba s bukvom,
- šume lipe sa šašem,

- šume crne johe sa šašem.

Danas na području Virovitičko-podravske županije šumskim zemljištem upravljaju tri uprave šuma: Koprivnička, Bjelovarska i Našička u omjeru 3:22:75.

Šumske površine, prema podacima Javnog poduzeća za gospodarenje šumama Uprave šuma Našice, zauzimaju ukupno 51.546 ha. Od tih površina ekonomske šume su na 47.938 ha, a ostale na 3.608 ha.

Ukoliko se promatra način korištenja šuma stanje je sljedeće: proizvodne šume zauzimaju 50.581 ha, zaštitne 131 ha i ostale 14.866 ha. Prirodne šume su na 60.328 ha, a ostale su uzgojene.

U odnosu na šumske površine, u Županiji dolazi 160 stanovnika na 100 ha, a na državnoj razini dolazi 287 stanovnika na 100 ha šumskih površina.

Problematika šuma vezana je uglavnom uz konstantno smanjenje šumskih površina te zahvate kojima se narušavaju prirodni uvjeti u staništima. Rat i poratne pojave onemogućile su potpuno gospodarenje šumskim fondom.

U gospodarenju šumama je, u ovisnosti od obujma sječe potrebno obavljati obnovu šuma pošumljivanjem i to osobito kod onih sječa kod kojih nije osigurana prirodna obnova šuma te provoditi mjere uzgoja i zaštite.

Budući da je još uvijek nedovoljno iskorištena rekreacijska, lovna i turistička vrijednost šuma, ukupnom šumskom fondu treba osigurati gospodarski, ekološki i zaštitni aspekt razvoja.

Zakonom je proglašen park prirode "Papuk" (NN 45/99) u ukupnoj površini od 336 km².

Na području Županije Zakonom o zaštiti prirode (NN 30/94 i 72/94) zaštićena je park-šuma Jankovac, površine 613,26 ha te Sekulinačke planine kao rezervat šumske vegetacije, površine 11 ha.

Zaštitna funkcija šuma u sebi objedinjava zaštićena šumska područja u smislu Zakona o zaštiti prirode, ali i zaštitnu ulogu šuma radi šticešenja sadržaja u prostoru. Po Zakonu o šumama takve šume po namjeni spadaju u zaštitne šume i šume s posebnom namjenom, gdje su primarne općekorisne funkcije tih šuma (unapređenje rekreativne, sportske, lovne, turističke i slične namjene).

Mješovita namjena označava mozaik uglavnom degradiranih šuma isprepletenih enklavama poljoprivrednog zemljišta i građevinskih područja naselja, tj. površinski manjih šumskih kompleksa, s gospodarskog stanovišta manje značajnih, ali sa stanovišta općekorisnih funkcija šuma također vrijednih šumskih površina.

f) Vodni resursi

Virovitičko-podravska županija prema teritorijalnim osnovama za upravljanje vodama -ustrojstvu vodnog gospodarstva, pripada dvama vodnim područjima: vodnom području slivova Drave i Dunava i vodnom području sliva Save.

Najveći dio županije pripada vodnom području slivova Drave i Dunava. Tu se izdvajaju slivna područja: "Karašica-Vučica", "Županijski kanal" i "Bistra".

Vodnom području sliva Save pripada dio područja sliva "Ilove-Pakre".

Rijeka Drava

Srednja Drava svojim tokom kroz široku aluvijalnu dolinu od Maribora do ušća Mure, dugim oko 125 km, ima relativni pad blizu 0,1%, a srednje godišnje protoke kreću se od 297 m³/sec kod Maribora do 335 m³/sec kod ušća Mure. Vodni režim je fluvio-glacijalni s najnižim protokama u siječnju i veljači, a najvišim u svibnju i lipnju.

Energetsko korištenje Drave otpočelo je tek u ovom stoljeću. Planirane su ukupno 22 vodne stepenice, a u Hrvatskoj su izgrađene 3 (Varaždin, Čakovec i Dubrava).

Zbog postojećih karakteristika vodnog režima Drava je povoljan vodotok za hidroenergetsko korištenje, jer dobro dopunjuje hidroenergetske izvore dinarskog krša.

Znatni relativni pad srednje Drave s koritom u šljunkovitom terenu te velike protoke u prošlosti su uzrokovali mnoge meandre i promjene toka.

Erozija obala, sprudovi, otoci i rukavci redovita su pojava na ovom dijelu Drave, tako da se njeno korito u dužem razdoblju mjestimično značajnije premješta. Zbog promjena riječnog korita nekada je dolazilo do poplava koje su uništavale poljoprivredne kulture i ugrožavale obližnja naselja i pučanstvo.

Korištenje vode i vodnih resursa spada u najznačajnije komponente razvitka i perspektive ovog područja.

Prvenstveno je bitna uloga vodoopskrbe (potreba za pitkom i tehnološkom vodom) i hidropotencijala, a ne treba zanemariti ni posebne vodne resurse kao što su mineralno-termalna vrela i vode geotermalnog porijekla te druge oblike gospodarskog korištenja (poljoprivreda, ribnjačarstvo, korištenje šljunka, rekreacija i turizam).

Voda kao temeljni prirodni resurs nije ravnomjerno zastupljena na prostoru Županije. Južni dio Županije (brdsko-planinski) bogatiji je oborinama no istovremeno siromašniji podzemnim vodonosnim resursima. Ovakav raspored vode upućuje i na način zahvaćanja vode za vodoopskrbu.

Količine zahvaćene vode neusporedivo su značajnije u nizinskom dijelu gdje su korišteni podzemni vodonosni horizonti kojih u višem dijelu Županije nema. Vodoopskrbni sustavi brdskog dijela bazirani su uglavnom na gorskim izvorima. Količina dostupne vode nije velika i reda je veličine oko litre u sekundi. Ova činjenica veliki je ograničavajući element razvoju. Ukoliko se želi potaknuti razvoj brdsko planinskog područja, vodu kao temeljni element života nužno je osigurati u dovoljnim količinama.

Razvoj vodoopskrbnih sustava toga dijela Županije mora se temeljiti na razvoju velikih vodoopskrbnih sustava kojima bi se voda iz nizinskog dijela gdje je ima dopremala u dijelove Županije koji su njome deficitarni.

Na temelju valorizacije prirodno-geografske osnove i analize dosadašnjeg prostornog razvoja utvrđeni su: najizraženiji problemi vezani uz stanje prostora i okoliša, ograničenja prostornog razvitka i mogućnosti koje postoje za daljnji razvitak u prostoru.

Korištenje vode za vodoopskrbu

Za stanovništvo Županije, ali i širi prostor od presudne je važnosti zaštita i korištenje vodonosnika za razvoj vodoopskrbnog sustava.

Velik dio Županije pokriven je izgrađenom vodovodnom mrežom, a u pripremi je projektna dokumentacija naselja koja nemaju vodovodnu mrežu, tako da se može konstatirati da problem vodoopskrbe nije bio znatnije zapostavljen u odnosu na druga područja RH.

Prema podacima za ~~2009~~2013. godinu dužina ~~glavne~~ magistralne mreže je 544.572~~490.164~~ m', dužina ~~razdjelne mreže 539.743~~ sekundarne mreže 623.959 m', odnosno ukupna dužina vodovodne mreže iznosi ~~1.029.907~~ 1.168.531 m'. ~~Ukupan broj priključaka je 23.655.~~

Prema provedenim ispitivanjima, predvidivo je da u budućnosti neće biti dovoljne sadašnje lokacije crpilišta, već će biti potrebno oformiti nova.

Korištenje vode u energetske svrhe

Unatoč tome što vodni potencijal Virovitičko-podravske županije omogućava korištenje vode za pridobivanje električne energije trenutno energetske korištenja vode nema. Razmišljanja i planovi na studijskoj i idejnoj razini predviđaju na Dravi, koja je na ovom nivou tehnološkog razvoja jedini vodotok sa zanimljivim energetske vodnim potencijalom, izgradnju više vodnih stepenica čija bi funkcija bila i energetske korištenje.

Navodnjavanje i odvodnja

Navodnjavanje, iako potrebno kao mjera poboljšanja i stabiliziranja proizvodnje i prinosa, prisutno je na ograničenoj površini od 100 ha i ~~izgrađen je I faza sustava Kapinci-Vaška na površini od 1363 ha.~~ U odnosu na ukupne površine pod kulturama udjel je zanemariv i iznosi samo ~~0,9%~~ 1,25%.

Osnovni preduvjet za izgradnju sistema za navodnjavanje je uređenje potencionalnih recipijenata i osiguranje prostora za izgradnju kanalskog sistema.

Stanje reguliranosti vodotoka u Županiji nije zadovoljavajuće. Zbog višegodišnjeg nedovoljnog održavanja i neizgrađenosti sustava ne mogu se provesti vode sliva na siguran način.

Budući ~~nije izgrađen~~ da je sustav za obranu od poplava brdskih voda ~~samo djelomično izgrađen,~~ ~~došlo je u ljeto 1996. godine do poplavedolazi do poplava~~ u brdskom dijelu i gusto naseljenom pribrdskom pojasu uz magistralnu cestu i željezničku prugu.

Na slivnom području Karašica-Vučica uređenim se smatra samo vodotok Vojlovica-Voćinska-Drava, dok su ostali vodotoci nedovoljno regulirani (uređeni).

Slivna površina vodotoka Vojlovica-Voćinska-Drava je područje branjeno od poplava. Također su branjene s većim ili manjim stupnjem sigurnosti i površine uz Dravu. Ugroženo područje je uz sve glavne vodotoke (Slatinska Čadavica, Kozički potok, Vojlovica, Voćinka).

Na slivnom području Županijskog kanala uređenom se smatra oko 1/3 ukupne duljine svih vodotoka. Na tom prostoru uzdužni padovi vodotoka su veliki i ne odgovaraju prirodnom sastavu tla kroz koje teku.

Ugroženo poplavnim vodama je 4.094 ha, od čega je 3.172 ha branjeno, a 922 ha nebranjeno.

Na slivnom području "Bistra" reguliranim se smatraju vodotoci Vir u duljini 3.480 m, Kopanjek u duljini 2.560 m, Josina rijeka u duljini 4.030 m i Kladare I u duljini 4.200 m. Ukupno je regulirano 14.210 m vodotoka. Branjena područja nalaze se uz vodotok Drave.

Posebni vodni resursi

U specifične vodne resurse ubrajamo mineralno-termalna vrela i vode geotermičkog porijekla.

Složena geološka građa s naglašenim utjecajem tektonike uzrok su pojave mineralno-termalnih vrela duž rasjednih linija, a razlikuju se s obzirom na mineralni sastav (sumporna, slana) i temperaturu vode (hladna, mlačna, topla).

Drugi specifični vodni resurs predstavljaju geotermalne vode iz dubljih dijelova podzemlja. Na njihovo postojanje ukazala su duboka istražna bušenja za naftu i plin na području ribnjaka u Gradu Virovitici.

Ribnjačarske površine zastupljene su sa oko 700 ha, a odnose se na dio ribnjačarskih površina ribnjaka Grudnjak i ribnjaka Virovitica.

g) Eksploatacija mineralnih sirovina

Godine 1998. izrađena je Studija potencijalnosti mineralnih sirovina Virovitičko-podravske županije prema kojoj tla Virovitičko-podravske županije pretežno pripadaju dvama razdjelima: automorfnim i hidromorfnim.

Godine 2010. izrađena je Studija gospodarenja mineralnim i energetskim sirovinama na području Virovitičko-podravske županije (HGI; Zagreb) u kojoj je obrađena geološka građa područja s opisom kronostratigrafskih odnosno litostratigrafskih jedinica s posebnim osvrtom na mineralne sirovine.

Automorfna tla su se razvila na terenima koji nemaju dodatnog vlaženja, što znači da nema poplavne ili slivene vode niti da podzemna voda dopire u aktivni profil, u solum.

Kod tih tala ulaženje je samo oborinskih voda, dobre su drenaže pa kroz njihovu masu zato dobro perkolira oborinska voda i nalaze se iznad 95-100 m nadmorske visine.

Hidromorfna tla su drugi odjel značajno zastupljenih tala. To su tla na čiji razvoj i dinamiku ne utječu samo oborinske nego i dopunske nezaslanjene vode. Zato su to površine na nižim ili udubljenim dijelovima i to ispod izohipse 100 m.n.v., na kojima poplavna voda (slivena s viših terena ili izlivena iz vodotoka) i podzemna voda ulaze u solum i zadržavaju se u tlu kraće ili duže razdoblje godine. Takve vode koje prekomjerno zasićuju tla dominiraju i usmjeruju procese u njima.

Mjestimično i iznad nadmorske visine 100 m.n.v. nalaze se udubljene forme reljefa ili nepropusni slojevi u koje se slijeva ili u kojima stagnira voda i u kojima uzrokuje hidro-genizaciju. Isto tako i ispod nadmorske visine 100 m.n.v. Mogu se naći uzvišena, otočna područja ili grede koja su izvan djelovanja dodatnih voda pa izostaje prekomjerno vlaženje i na njima se razvijaju automorfna tla.

U inundacijama uz Dravu i dolinama dravskih pritoka nalaze se poplavne površine koje se sve više brane obrambenim nasipima.

Osim ovih najnižih terena postoji neplavljeni dio starijih terasa na kojima se podzemna voda javlja dublje, u nižem dijelu profila tla, s velikim ili slabim oscilacijama. Između ovih zona je pojas na kome mikroreljefne razlike i hidrološke prilike variraju, čine različite kombinacije i zato dodatne vode, ovisno o porijeklu, količini, trajanju i poziciji u profilu uvjetuju procese hidrogenizacije koji ne manjim distancama mogu i jače varirati.

Prema geomorfološkim karakteristikama izdvajaju se nizinsko područje Podravine i masiv Slavenskog gorja. Slavensko gorje je ostatak stare Panonske mase, izgrađeno od paleozojskih magmatskih i metamornih stijena te sedimenata trijasa, jure i krede. Okruženo je sa svih strana rasjedima raznih smjerova, duž kojih je slavensko gorje izdignuto kao horst.

U skladu s geološkom građom cijelog područja, evidentirano je rasprostranjenje i koncentracija određenih, pretežno nemetalnih mineralnih sirovina. Većina poznatih rudnih pojava čvrstih mineralnih sirovina vezana je za osnovno temeljno gorje i rubni pojas Slavenskog gorja.

Za kristalinske magmatske i metamorfne stijene osnovnog temeljnog gorja vezana su orudnjenja i grafita i grafitnih škriljaca, talk-kloritnog škriljca, feldspata i liskuna, kvarca i kvarcita te građevni materijali kao što su amfiboliti, dijabazi, rioliti i dr.

Od mezozojskih sedimenata izdvajaju se dolomiti i vapnenci. Tercijarne naslage unutrašnjeg i vanjskog rubnog područja sadrže ugljene slojeve, tufove, kvarcne pijeske, gline i vapnence. Kvarterni nanosi neposredno uz kristalin sadrže rijetke minerale i niz rijetkih elemenata te heterogene šljunke i pijeske, a u nizinskim područjima lesne gline.

Tablica 39. Popis postojećih eksploatacijskih polja

OZNAKA	LEŽIŠTE	SIROVINA	TIP
	HERCEGOVAC	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	ORŠULICA KOSA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	BRENZBERG-TOČAK	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	ŽERVANJSKA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	HERCEGOVAC II	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	JOVANOVIĆA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	TREŠNJEVIĆA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	BUK (HUM)	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
	BILO JASENAŠ	OPEKARSKA SIROVINA	L
	SLADOJEVCI	OPEKARSKA SIROVINA	L
	ORAHOVICA	OPEKARSKA SIROVINA	L
	ORAHOVICA (KREČNIK)	OPEKARSKA SIROVINA	L
	PRODORINA	GRAĐEVNI PIJESAK	L

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	PRODORINA II	GRAĐEVNI PIJESAK	L
	RIBNJAK	GRAĐEVNI PIJESAK	
	DRAVA	GRAĐEVNI PIJESAK	L
	KATINKA (DRAVA)	GRAĐEVNI PIJESAK	L
	LJEŠČARA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	L
	BOK	GRAĐEVNI PIJESAK	L
	RODIN POTOK	CIGLARSKA GLINA	L
	STARI GRADAC	ZEMNI PLIN	L
	PEPELANA	ZEMNI PLIN	L
	CABUNA (LEVINOVAC)	ZEMNI PLIN	L
	ČAĐAVICA DRAVICA ZALATA	ZEMNI PLIN	L
	ĐONJA BUKOVICA GAKOVO	ZEMNI PLIN	L
	CRNAC	NAFTA, ZEMNI PLIN	L
	KALINOVAC	ZEMNI PLIN	L
	BOKŠIĆ-KLOKOČEVCI	ZEMNI PLIN	L
	BENIČANCI	ZEMNI PLIN	L
	BILOGORA	ZEMNI PLIN	L

Postoje zabilješke o korištenju ugljena iz područja Slavenskog gorja no crpljenje je prekinuto kao i istraživanja na određivanju perspektivnih ležišta.

Rjeđih minerala i elemenata u gorskom dijelu nalazimo u tragovima (šelit, uran).

Na području nizinskog dijela Županije eksploatira se nafta i zemni plin, **na osam eksploatacijskih polja ugljikovodika**. Količine koje ekonomski opravdaju eksploataciju prisutne su na rubnim dijelovima Županije prema Osječko-baranjskoj, **+Koprivničko-križevačkoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji**.

Naftna i plinska polja svojim postojanjem ne uvjetuju ograničenja korištenja prostora na površini zemlje, osim sabirnog sustava naftovoda/plinovoda, pojedinačnih lokacija bušotina te objekata otpreme i obrade (plinska stanica, čistačka stanica i sl.).

Bilo bi poželjno da se dosadašnja istraživanja sistematiziraju i nastavi sistematskim radom na daljnjem istraživanju, što bi dalo realnu sliku mogućnosti razvoja pojedinih grana koje se temelje na tim sirovinama.

Na području Virovitičko-podravske županije eksploatiraju se mineralne sirovine s isključivom primjenom u graditeljstvu. Korištenje mineralnih sirovina ovisno je o potrebama tržišta, a proizvodnja ovisi o prirodnom potencijalu. Rudarska se aktivnost odvijala u uskim lokalnim okvirima, bez postojane gospodarske politike. U oblasti gospodarenja mineralnim sirovinama trebalo bi definirati gospodarsku politiku i usmjeriti djelovanje tijela uprave na rješavanje pitanja kako dobro gospodariti resursom, a ne samo kako spriječiti negativne posljedice eksploatacije mineralnim sirovinama. Takav pristup "održivog razvoja" iziskuje i postojeća zakonska regulativa.

Tablica 40. Popis eksploatacijskih polja, ležišta i pojava mineralnih sirovina koje se nalaze u sadašnjoj bazi „KMS Virovitičko-podravske županije“ (ukupno 140)

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

OZNAKA	OPIS	LEŽIŠTE	SIROVINA	TI P
E1-1	PL-001	OBRADOVCI	ZEMNI PLIN	L
E1-2	PL-002	STARI GRADAC	ZEMNI PLIN	L
E1-3	PL-003	BILOGORA	ZEMNI PLIN	L
E1-4	PL-004	PEPELANA	ZEMNI PLIN	L
E1-5	NF-001	CABUNA	NAFTA	L
E1-6	NF-002	BILOGORA	NAFTA	L
E1-7	NF-003	PEPELANA	NAFTA	L
E1-8	NF-004	CRNAC	NAFTA	L
E1-9	NF-005	STARI GRADAC	NAFTA	L
E1-10	UG-001	OŠTRA KOSA	UGLJEN	L
E1-11	UG-002	JOVANOVIĆA	UGLJEN	P
E1-12	UG-003	RIJENCI	UGLJEN	L
E1-13	UG-004	VIS	UGLJEN	L
E1-14	UG-005	JASENAŠ	UGLJEN	L
E1-15	MR-001	NINKOVAČKI POTOK	RUDE RADIOAKTIVNIH METALA	P
E1-16		KALINOVAC	ZEMNI PLIN	
E1-17		BOKŠIĆ-KLOKOČEVCI	ZEMNI PLIN	
E1-18		BENIČANCI	ZEMNI PLIN	
E1-19		GAKOVO	ZEMNI PLIN	
E1-20		DRAVICA	ZEMNI PLIN	
E2-1	GE-001	Bak-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-2	GE-002	Ps-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-3	GE-003	Ps-4	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-4	GE-004	Ps-5	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-5	GE-005	Ps-2	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-6	GE-006	CD-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-7	GE-007	GV-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-8	GE-008	Čer-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-9	GE-009	Čer-2	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-10	GE-010	Bkc-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-11	GE-011	DB-1	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-12	GE-012	DB-2	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-13	GE-013	Cr-1Z	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-14	GE-014	CrB-1al	ENERGETSKE SIROVINE	P
E2-15	GE-015	OBRADOVCI	ENERGETSKE SIROVINE	P
E3-1	MT-001	JANKOVAC	METALI	P
E3-2	RM-001	ĆERALNICA	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-3	RM-002	LIPOVAC	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-4	RM-003	VELIKA	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-5	RM-004	KRAJNA	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-6	RM-005	GLOGOVAC	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-7	RM-006	GLOGOVAC	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-8	RM-007	KRAJNA	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E3-9	RM-008	KRAJNA	RUDE S RIJETKIM MINERALIMA	P
E4-1	GP-001	CRNI ZATONJ	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-2	GP-002	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-3	GP-003	DRAVA	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-4	GP-004	JANKOVO - RIBNJAK	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-5	GP-005	PRODORINA	GRAĐEVNI PIJESAK	L

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

E4-6	GP-006	ČAČINCI	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-7	GP-007	ZANOŠ	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-8	GP-008	MEĐUGORJE	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-9	GP-009	OREŠAC	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-10	GP-010	ŽIROSLAVLJE	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-11	GP-011	GORNJI MIHOLJAC	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-12	GP-012	GORNJI MIHOLJAC	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-13	GP-013	PODRAVSKA SLATINA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-14	GP-014	HUMLJANI	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-15	GP-015	ČAĐAVICA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-16	GP-016	ČAĐAVICA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-17	GP-019	OBRADOVCI	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-18	GP-020	PITOMAČA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-19	GP-021	KATINKA	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-20	GP-023	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-21	GP-024	PODRAVSKI MAJKOVAC	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-22	GP-025	KORIJA	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-23	GP-026	BUDAKOVAC	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-24	GP-027	SUHOPOLJE	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-25	GP-028	GAČIŠTE	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-26	GP-029	TEREZINO POLJE	GRAĐEVNI PIJESAK	P
E4-27	GP-030	LONČARICA	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-28	GP-031	BOK	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-29	GP-032	STUBLOVAC	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-30	GP-033	ŠIRINE	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-31	GP-034	BABIČANKA	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-32	GP-035	PRODORINA II	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-33	GS-001	ŽUBRICA (CABUNA)	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-34	GS-002	LJEŠČARA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	L
E4-35	GS-003	ČREŠNJEVICA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-36	GS-004	VRATNO	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	L
E4-37	GS-005	KRAJINA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-38	GS-006	MILANOVAC	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-39	GS-007	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-40	GS-008	MILANOVAC	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-41	GS-009	SV. ĐURNAĐ	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-42	GS-010	TEREZINO POLJE	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-43	GS-011	BUDANICA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-44	GS-012	BISTRICA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-45	GS-013	RASTOVAC	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-46	GS-014	KRAJINA POTOK	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E4-47	GS-015	CABUNA	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	L
E5-1	OS-001	BILO JASENAŠ	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-2	OS-002	RODIN POTOK	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-3	OS-003	VIROVITICA - PETROVAC	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-4	OS-004	PČELIĆ	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-5	OS-005	PČELIĆ	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-6	OS-006	PODRAVSKA SLATINA	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-7	OS-007	MIKLEUŠ	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-8	OS-008	ČAĐAVICA	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-9	OS-009	SLADOJEVCI	OPEKARSKA SIROVINA	L

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

E5-10	OS-010	ĐURIN LUG	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-11	OS-011	MILANOVAC	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-12	OS-012	BARE SLAVONSKE	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-13	OS-013	BARE SLAVONSKE	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-14	OS-014	ČAČINCI	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-15	OS-015	VIROVITICA - NEMEČEK	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-16	OS-016	ORAHOVICA	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-17	OS-017	VIROVITICA - OPEKA	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-18	OS-018	PČELIĆ	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-19	OS-019	DOKMANOVAC	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-20	TK-001	TREŠNJEVICA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-21	TK-002	JOVANOVIĆA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-22	TK-003	HERCEGOVAC II	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-23	TK-004	ORŠULICA KOSA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-24	TK-005	BUDIM	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-25	TK-006	BUDIM	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-26	TK-007	POPOVAC	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-27	TK-008	LISIČINE	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-28	TK-009	LOVČEN (MESIĆ MAJDAN)	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-29	TK-010	DJEDOVICA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-30	TK-011	BUK	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-31	TK-012	RUPNICA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-32	TK-013	ZDENČINA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-33	TK-014	USPINJAČA - ZAJEDNICA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-34	TK-015	TOPLIČKO BRDO	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-35	TK-016	DJEDOVICA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-36	TK-025	HERCEGOVAC	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-37	TK-026	PETROV VRH	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-38	TK-027	PETROV VRH	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-39	TK-028	CVAJER	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-40	TK-029	ŽERVANJSKA	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-41	TK-030	BRENZBERG - TOČAK	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-42	AG-001	V. RADETINA	ARHITEKTONSKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-43	AG-002	JANKOVAC-1	ARHITEKTONSKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-44	AG-003	JANKOVAC-2	ARHITEKTONSKO-GRAĐEVNI KAMEN	L
E5-45	KS-001	JOVANOVIĆA	KARBONATNE SIROVINE	P
E5-46	KS-002	LISIČINE	KARBONATNE SIROVINE	P
E5-47	CS-001	KOMETNIK	CEMENTNA SIROVINA	L
E5-48	KV-001	PLANINA	KVARCNE SIROVINE	L
E5-49	KV-004	VOJLOVIĆA - GUDNOGA	KVARCNE SIROVINE	P
E5-50	KV-005	VOJLOVIĆA - GUDNOGA	KVARCNE SIROVINE	P
E5-51	KV-006	VRH DEBELJAK	KVARCNE SIROVINE	P
E5-52	KV-007	TOČAK	KVARCNE SIROVINE	P
E5-53	KV-009	KOTA 682	KVARCIT	L
E5-54	SS-001	ĐUKINA KOSA	SILIKATNE SIROVINE	P

Tablica 41. - Popis istražnih prostora

OZNAK A	OPIS	LEŽIŠTE	SIROVINA	TIP
E1-19		GAKOVO	ZEMNI PLIN	
E1-20		DRAVICA	ZEMNI PLIN	
E4-29	GP-032	STUBLOVAC	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-30	GP-033	ŠIRINE	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-31	GP-034	BABIČANKA	GRAĐEVNI PIJESAK	L
E4-33	GS-001	ŽUBRICA (CABUNA)	GRAĐEVNI ŠLJUNAK	P
E5-19	OS-019	DOKMANOVAC	OPEKARSKA SIROVINA	L
E5-38	TK-027	PETROV VRH	TEHNIČKO-GRAĐEVNI KAMEN	L

1.1.2.4. Komunalna infrastruktura

a) Prometni sustav

Područje Virovitičko-podravske županije svojim prometno-zemljopisnim položajem predstavlja sastavni dio spoja Hrvatske prema europskim prometnim sustavima. U valorizaciji pogodnosti prostora Županije jedna od najznačajnijih prednosti pridaje se prometnoj ulozi područja pa u tom značaju prelazi okvire same Županije.

a1) Cestovni promet

Prve trase cestovne mreže istočne Hrvatske potiču još iz razdoblja Rimskog carstva, što možemo smatrati kao začetak cestovne mreže ove regije. Sljedeće značajno razdoblje je doba Austro-Ugarske kada dolazi do kvalitetnijeg povezivanja s Jadranom. Doba prve bivše Jugoslavije karakterizira samo održavanje postojeće makadamske mreže, dok nakon Drugog svjetskog rata i razdoblja druge bivše Jugoslavije dolazi do značajnije obnove cesta i cestovnih objekata. Za sva ta povijesna razdoblja karakteristika je da se prometni pravci formiraju pod utjecajem političko-gospodarskih centara koji su bili izvan teritorija Republike Hrvatske, tako je i cestovna mreža oblikovana prema njihovim potrebama i interesima.

Postojeća primarna cestovna mreža nastala je na matrici postojećih makadamskih cesta, a modernizacija cestovne mreže svodila se na polaganje asfaltnih slojeva na podlogu koja u većini slučajeva nije bila adekvatna prometnom opterećenju, s oblikovnim elementima trase iz doba kada je osnovno prijevozno sredstvo bila konjska zaprega. Situacija na sekundarnoj cestovnoj mreži je lošija, jer se ponekad modernizacija svodila na polaganje tek nekoliko centimetara asfalta, većinom samo nosivog sloja asfalta.

Ispitivanja koja su vršena pokazala su da cestovna mreža ima manju strukturnu vrijednost nego što bi bilo potrebno za zadovoljenje lakog prometnog opterećenja. To stanje rezultat je strategije po kojoj su bez potrebne tehničke dokumentacije modernizirane makadamske ceste (razdoblje 70-tih godina).

Ratna razaranja donijela su nova oštećenja cestovne mreže i pratećih objekata. Osim oštećenja od ratnih djelovanja dio mreže pretrpio je velika oštećenja uslijed preusmjeravanja cjelokupnog

prometa za istočnu Hrvatsku na podravski koridor (dionica cestovnog pravca Virovitica – Slatina – Našice – Đakovo – Vinkovci).

U pogledu zaštite područja najizrazitiji problem je prolazak državnih cesta D-2 i D-5 gradskim središtem Virovitice koje je zaštićena urbanistička cjelina sa spomenicima graditeljske baštine te sa parkom – spomenikom parkovne arhitekture. **Rezultat prethodno navedenog je veoma loše stanje cestovne mreže na Županiji, kako u pogledu prometno-tehničkih elemenata, tako i u pogledu stanja kolničke konstrukcije.**

Na prostoru Županije nalaze se prema sadašnjoj kategorizaciji sljedeće kategorizirane ceste:

- državne ceste	188,2170,64 km	(22,1520,51%)
- županijske ceste	371,2371,10 km	(43,6944,61%)
- lokalne ceste	290,1290,20 km	(34,1634,88%)
Ukupno:	849,6 km	(100,00%)

Tablica 42 – Gustoća mreže u odnosu na površinu i broj stanovnika

Kategorija ceste	km	Gustoća cestovne mreže	
		km/1.000 km ²	km/1.000 stan.
Državna	188,2170,64	93,0784,39	2,022,01
Županijska	371,2371,10	183,58183,52	3,974,37
Lokalna	290,20	143,52	3,113,42
Ukupno:	849,6831,94	420,17411,43	9,099,81

Izvor podataka: HC d.o.o. Zagreb, ŽUC Virovitica Županijska uprava za ceste, 2013.

Prostorom Županije dužine cca 70,1 km i širine 15-35 km dominira podravski prometni koridor položen sredinom promatranog prostora. Uz njega su se razvili i najznačajniji urbani centri Županije dok su rubna područja uz Dravu i na obroncima Papuka i Bilogore stagnirala u razvoju. Ta prostorna neravnoteža uvjetovala je slabiji razvitak prometnog sustava (cestovne mreže) u rubnim područjima, a istovremeno uzrokovala prometne probleme uz centralnu prometnicu podravskog koridora, državnu cestu D-2, koja nije uređena i opremljena za takav intenzitet prometa.

Općenito se može konstatirati da je cestovni prometni sustav nizinskog dijela Županije cjelovitiji i u boljem stanju od onog u brežnim područjima.

Poboljšanje stanja cestovne prometne infrastrukture Županije, a posebno pograničnog područja spada u glavne prioritete na razini Županije, kao i izgradnja segmenta državnih cestovnih pravaca (D-2 i D-5) čime će se cestovna prometna infrastruktura izmjestiti iz zaštićenih spomeničkih cjelina.

- Prioriteti u izgradnji cesta su:
 - DC 12 ...Čvorište Vrbovec 2 (D10) – Bjelovar – Virovitica – GP Terezino Polje
 - Podravska brza cesta granica R. Slovenije-Varaždin-Virovitica-Osijek-Ilok
 - Granica R. Mađarske-Virovitica-Okučani-granica BiH
- ~~autocesta A-13 čvorište Vrbovec 2 (A-12) – Bjelovar – Virovitica – GP Terezino Polje te brze ceste D-2 (Ormož) – Otok Virje – Varaždin – Virovitica – Osijek – GP Ilok i D-5 Virovitica – Veliki Zdenci – granica BiH i priključni pravac Veliki Zdenci – Daruvar – Kutina.~~

Cestovni granični prijelazi prema Republici Mađarskoj na području Virovitičko-podravske županije su: Terezino Polje (međunarodni I kategorije) i Sopje (pogranični).

a2) Željeznički promet

Željeznički promet u sjeverozapadnoj Hrvatskoj ima vrlo dugu tradiciju i njegova je uloga u sveukupnom razvoju tog područja vrlo značajna.

Prostorom Županije prolaze dvije trase željezničkih pruga:

1. trasa željezničke pruge R202 od značaja za regionalni promet Varaždin – Koprivnica – Virovitica – Osijek – Dalj
2. trasa željezničke pruge L205 od značaja za lokalni promet Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić odvojnica (rasputnica)

Tablica 43

Naziv dionice željezničke pruge	Dužina (km)	Osovinski pritisak (t)	Dopuštena brzina (km/h)	Željeznički kolodvori	Postaje stajališta	Napomena
Dalj-Varaždin dionica (Feričanci-Kloštar)	82,627	22,5	60-100 (40)	Zdenci- Orahovica Čačinci Slatina Cabuna Suhopolje Virovitica Špišić Bukovica Pitomača	Nova Bukovica Sladojevci Podravska Bistrica Pčelić Mikleuš Virovitica- Grad Vukosavljevic a	Transportno otpremništvo - Mikleuš odvojnica (rasputnica)
Banova Jaruga-Pčelić (dionica (Pivnica-Pčelić)	10,391	16	40-60		Pivnica Pepelana Pčelić	Odvajanje od želj. od značaja za reg. promet R202 Dalj-Varaždin u rasputnici Pčelić

Izvor podataka: HŽ Infrastruktura

Osiguranje pruga i kolodvora signalno-sigurnosnim uređajima je ili tehnološki zastarjelo ili ga uopće nema.

Cestovni putni prijelazi u razini (CPR) poseban su problem na prugama i cestama sjeverozapadne Hrvatske.

Tablica 44 – Kolosijeci za poseban promet (industrijski kolosijeci)

Naziv kolodvora	Naziv (vlasnik) ind. kolosijeka	Najveća dopuštena brzina	Osovinski pritisak	Ukupna dužina	Korisna dužina
		km/h	t	m	m

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Virovitica	Tvin	25	22,5	1.346	1.260
	Trgocentar	25	22,5	338	295
	Šumarija	25	22,5	203	144
	Poljopromet	15	22,5	611	317
	Viržinija	15	22,5	532	290
	Šećerana	35	22,5	8.225	7.839
Čačinci	PPK Orahovica	15	22,5	718	466
Zdenci – Orahovica	PP Orahovica	15	22,5	112	112
Slatina	IPK Mlinovi	5	22,5	683	245
	Slatinka	10	18,0	239	239

Izvor podataka: HŽ, Sekcija za pruge Koprivnica i Osijek

a3) Riječni promet

Sjevernim rubom prostora Županije prolazi tok rijeke Drave koji predstavlja granicu Županije, a ujedno i međudržavnu granicu između Republike Hrvatske i Republike Mađarske.

Na prostoru Županije plovidba na rijeci Dravi je u međudržavnom režimu plovidbe. Plovni put na rijeci Dravi u uvjetima prirodnog protoka svrstan je u tri plovidbene klase. Na prostoru Županije dužina plovnog puta iznosi 75,0 km, a svrstava se (prema ECE-u) u I klasu plovnog puta (u sklopu dionice D. Miholjac – Ždalice).

Redovita plovidba odvija se do Barcsa (157,0 r km), a uzvodno se plovi iznimno i to zbog eksploatacije šljunka iz dravskog korita.

Postojeća riječna pristaništa na rijeci Dravi su:

- pristanište za šljunak u Kapincima, r km 126,0 i
- pristanište u Terezinom Polju, r km 152,0.

a4) Zračni promet

Na području Županije postoji 12 poljoprivrednih letjelišta. Raspadom velikih poljoprivrednih kombinata dalje korištenje letjelišta ovisit će o novom ustroju poljoprivrednih gospodarstava i njihovoj potrebi da koristi zrakoplovstvo u obradi zemljišta.

To se prvenstveno odnosi na zonu županijskog središta – grada Virovitice gdje postoje dva uzletišta “Korija” i “Lukač” te prostor između Korije i Virovitice (na lijevoj strani iz pravca Virovitice) kao i uzletišta “Banov Brod” (općina Pitomača). Potrebno je prostor između Korije i Virovitice koji ispunjava prostorne i prirodne preduvjete osposobiti za športsku zračnu luku s travnatom uzletno-sletnom stazom i mogućnošću prihvata manjih putničkih zrakoplova (do 5.700 kg), dok je lokacija Banov Brod planirana za izgradnju športskog aerodroma.

a5) Pošta

Za poštanski promet na nivou RH ustrojeno je dioničko društvo Hrvatska pošta d.d. (HP).

Direkcija pošta organizirana je putem županijskih Središta pošta i Poštanskih središta više razine koji objedinjavaju po nekoliko Središta pošta u tehnološkom smislu. Osnovu svih Središta pošta čini osnovna poštanska jedinica – poštanski ured.

Središte pošta Zagreb objedinjuje zajedničku tehnološku funkciju svih Poštanskih središta Republike hrvatske i tehnološku povezanost sa svjetskom poštom.

U Virovitičko-podravskoj županiji organizacijski je smješteno Središte pošta Virovitica sa sjedištem u Virovitici koji pruža usluge u poštanskom prometu za cijelu Županiju.

Središte pošta Virovitica

Na području koje pokriva Središte pošta Virovitica postoje Operativne poštanske jedinice: Virovitica, Slatina i Orahovica koje objedinjuju poštanski promet bivših općina Virovitica, Slatina i Orahovica, dok Središte pošta Virovitica objedinjuje poštanski promet za cijelu Virovitičko-podravsku županiju i sve poštanske pošiljke za druga poštanska središta ili inozemstvo dostavlja u Poštansko središte Bjelovar.

Neposredni kontakt u pružanju poštanskih usluga s pučanstvom obnašaju osnovne poštanske jedinice – poštanski ured.

Središte pošta /stanje krajem 1995. god./ ima 23 osnovne poštanske jedinice – poštanski ured, što iznosi jedna pošta na 4.500 stanovnika, a po Operativnim jedinicama:

- Virovitica jedna pošta na 5.700 stanovnika,
- Slatina jedna pošta na 4.450 stanovnika i
- Orahovica jedna pošta na 2.600 stanovnika.

a6) Elektroničke komunikacije

HT T-Com se opredijelio za najsuvremeniju tehnologiju s AXE centralama upravljanim snažnim računalima i udaljenim pretplatničkim stupnjevima (UPS). U doglednom vremenu ima namjeru ekspanirati svoju telekomunikacijsku mrežu na površine naselja koje nisu adekvatno pokrivena (mreže dovoljnog kapaciteta).

Direkcija telekomunikacija organizirana je putem Telekomunikacijskih centara u svakoj županiji. Telekomunikacijski centri samostalno obnašaju sve svoje funkcije u okviru jedne županije i direktno su odgovorne upravi direkcije telekomunikacija.

Telekomunikacijski centar Virovitica

Na području Županije djeluje Telekomunikacijski centar Virovitica koji putem AXE centrala u Virovitici i Slatini obnaša telekomunikacijski promet za cijelu Županiju. Obje centrale su dvostrano povezane s MC/TC (Međunarodna centrala/Tranzitna centrala) Đakovo i TS Osijek u svrhu obavljanja međužupanijskog i međunarodnog prometa, a u lokalnu svaku za svoj dio županije obavlja sav telekomunikacijski promet unutar županije.

Na taj način stvoreni su preduvjeti za povezivanje svih naselja u Županiji sa svjetskim sustavom telekomunikacija, a izgradnjom mjesnih telefonskih mreža većeg kapaciteta od broja domaćinstava stvorena je dobra osnova da svako domaćinstvo ima mogućnost postati korisnik telekomunikacijskih usluga.

Telekomunikacijska mreža

- Komutacija

Komutacija je dio sustava telekomunikacijskog prometa i jedan je od bitnih čimbenika u uspostavljanju, ostvarivanju i naplati telekomunikacijskih usluga. Ona je i jedan od glavnih pokazatelja razvijenosti u cjelokupnom lancu telekomunikacijske razvijenosti.

Sada u Virovitičko-podravskoj županiji postoje dvije AXE centrale, jedna u Virovitici i jedna u Slatini.

AXE centrala u Virovitici je pristupna-lokalna (PC/LC) jer obnaša komutacijsku funkciju za sve udaljene pretplatničke stupnjeve za naselja od Pitomače do Cabune i povezana je s AXE Slatina, TC Osijek i MC/TC Đakovo.

Centrala u Slatini obnaša lokalnu funkciju u Županiji za mjesne centrale naselja bivših općina Slatina i Orahovica, a snopom spojnih vodova vezana je na AXE Virovitica, TC Osijek i MC/TC Đakovo.

U sljedećoj tablici prikazana je instaliranost komutacijskih kapaciteta u županiji i ukupnost instaliranih komutacijskih kapaciteta.

Tablica 45 - Pokazatelji

Redni broj	Općina	Broj stanovnika	Instalirani kapaciteti	Uključeni pretplatnici	Broj instaliranih na 100 stanov.	Broj uključenih na 100 stanov.
1.	VIROVITICA	22618	11474	8297	50,0	36,2
2.	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	4733	1920	1320	39,0	26,8
3.	LUKAČ	4276	1536	1124	33,8	24,7
4.	GRADINA	4485	1280	1055	24,2	19,9
5.	SUHOPOLJE	7524	2688	2335	30,0	26,1
6.	PITOMAČA	10465	3456	3119	31,1	28,1
7.	SLATINA	14819	6460	4815	41,8	31,2
8.	SOPJE	2750	768	739	20,2	19,4
9.	ČAĐAVICA	2394	896	760	29,8	25,2
10.	NOVA BUKOVICA	2096	768	509	30,5	20,2
11.	MIKLEUŠ	1701	768	536	33,5	23,4
12.	VOĆIN	2421	896	473	21,6	11,4
13.	ORAHOVICA	5792	2432	2126	34,6	30,2
14.	CRNAC	1772	896	586	41,8	27,4
15.	ZDENCI	2235	768	616	28,4	22,8
16.	ČAČINCI	3308	1152	950	30,7	25,3
UKUPNO :		93389	38158	29360	36,5	28,1

Izvor podataka: HT - Telekomunikacijski centar Virovitica, svibanj 2000. god.

- Spojni putovi

Spojni putovi su veze između komutacija s nadređenom centralom. Razvojni program HT-a temelji se na polaganju svjetlovodnih kabela do najniže komutacijske razine, to znači do izdvojenog pretplatničkog stupnja UPS-a. Ova razvojna zadaća u Virovitičko-podravskoj županiji ispunjena je u najvećoj mjeri. Položeni su osnovni svjetlovodni pravci Našice-Slatina-Virovitica-Đurđevac s odvojcima za mjesne komutacije te lokalni pravci s odvojcima za mjesne komutacije: Orahovica-Zdenci-Crnac /V.Rastovac/, Mikleuš-Voćin, Slatina-Medinci-Čađavica, Virovitica-Terezino Polje, Suhopolje-Gradina-Rušani, Sladojevci-Gornji Miholjac i Medinci-Sopje, Pitomača-Velika Črešnjevica, Špišić Bukovica-Korija, Suhopolje-Pčelić-Pepelane, Sladojevci-Mačkovac, itd.

Osnovna osobina spojnih putova realiziranih svjetlovodnim kabelima je kasnija mogućnost prijenosa još većim brzinama. Svjetlovodni kabeli su kapaciteta 8,12 i 24,48 niti i predviđeni su za kasniju uporabu prijenosa slike govora i podataka kako za potrebe HT-a tako i za potrebe televizije.

Prijenosni sustavi koji rade po svjetlovodnim kabelima su digitalni i rabe se prema potrebama komutacije.

Postojeći sustavi se neće prikazivati zasebno jer se isti po potrebi mogu jednostavno i brzo seliti s relacije na relaciju već prema ukazanoj potrebi zbog jednostavne montaže i demontaže.

Međužupanijski svjetlovodni prstenovi zatvoreni su između Virovitice-Pakraca-Požega-Đakova-Slatine-Virovitice, Zagreba-Bjelovara-Virovitice-Našica-Osijeka i Osijeka-Našica-Virovitice-Varaždina-Zagreba.

Jedan županijski svjetlovodni prsten zatvoren je na relaciji Slatina-Mikleuš-Orahovica-Zdenci-Crnac-Mikleuš-Medinci-Slatina, a drugi je na relaciji Virovitica-Suhopolje-Gradina-Bušetina-Stari Gradac-Pitomača-Špišić Bukovica-Virovitica.

- Radio mreža

Radio mreža obuhvaća dvije mogućnosti komuniciranja, a to su: usmjerene radio mreže i radio mreže (pokretna radio telefonija - mobitel).

Usmjerene radio mreže povezuju dvije točke određene komutacije. One su danas digitalizirane malih dimenzija i relativno lako se postavljaju i demontiraju.

Danas u eri svjetlovodnih kabela, usmjerene radio mreže služe kao privremeno rješavanje brze uspostave spojnog puta, do izgradnje svjetlovodnog kabela.

Popularno nazvana MOBITEL MREŽA je jedinstvena radio mreža na području Republike Hrvatske. Radi putem fiksnih i prijenosnih stanica na dva frekventna područja. Fiksne stanice su postavljene u Orahovici (Kapavac), Slatini i Virovitici. Vezane su zvjezdasto putem postojećih spojnih vodova na glavnu MTX centralu u Zagrebu gdje se vrši ulaz iz radio mreže u telefonsku mrežu.

- Javna mreža za prijenos podataka – CROAPAK

Croapak je posebna telekomunikacijska mreža za prijenos podataka u Republici Hrvatskoj i omogućuje krajnjim korisnicima međusobno povezivanje i razmjenu podataka bez obzira na njihov način i brzinu rada kako u Republici Hrvatskoj tako i u svijetu. Croapak također omogućuje povezivanje s funkcionalnim mrežama za prijenos podataka i pristup telematskim uslugama kao što su videoteks, elektronička pošta, elektronički telefonski imenik.

Mreža u Republici Hrvatskoj sada ima 17 komutacijskih čvorova međusobno povezanih spojnim vodovima brzine 2 Mbita/s sa centrom za upravljanje i nadzor u Zagrebu. Komutacijski čvor za Županiju nalazi se u Bjelovaru. Korisnici Županije svoj priključak ostvaruju preko zakupljenih telekomunikacijskih vodova ili preko javne komutirane telefonske mreže.

- Ostale mreže

Pod ostalim mrežama podrazumijevaju se mreže koje daju usluge, a osnova im je korištenje telekomunikacijske mreže, a zastupljene su na području Županije. To su teleks, telefaks i videoteks.

Teleks mreža radi preko telekomunikacijske mreže i svojih terminalnih uređaja: teleprintera, PC-a s odgovarajućim modemom i karticom, kao i PC-a priključenih u javnu videoteks mrežu.

Telefaks korisnici se koriste telekomunikacijskom mrežom priključkom na pretplatničku telefonsku mrežu.

Videoteks se temelji na distribuiranom informacijskom i komunikacijskom sustavu. Informacije koje korisnik dobiva preko videoteksa mogu biti u obliku teksta, grafike ili slike, a pristup različitim bazama podataka omogućen je preko osobnog računala i modema za komutaciju preko telefonske mreže. Mreža je koncipirana za rad unutar Republike Hrvatske, no omogućen je i pristup u svjetsku teleksnu mrežu kao i u videoteks mrežu određenih europskih zemalja.

U djelatnosti HT postoji prostorno razvojna neravnoteža zbog koje dolazi do naglašenih problema. S jedne strane se otvaraju velike mogućnosti razvitka, a s druge je razvitak i prostorno i tehnološki otežan.

Prelazak s analogne na digitalnu tehnologiju predstavlja veliki tehnološki napredak u telekomunikacijama. Nova tehnologija u telekomunikacijama daje veći asortiman, bržu i kvalitetniju uslugu.

Ovako neuravnoteženi razvoj odražava se i financijski na takav način da telekomunikacijama dohodak omogućava brži razvoj, a poštanskoj djelatnosti usporava.

b) Vodoopskrba i odvodnja

b1) Vodoopskrba

Razvitak vodoopskrbnog sustava i proširenje vodovodne mreže jedan je od prioritetnih zadataka jedinica lokalne samouprave. Za potrebe Županije izrađena je Studija razvoja u okviru Planova razvitka vodoopskrbe u prostoru Virovitičko-podravske županije od strane "HIDROPROJEKT-ING", Zagreb.

Od većih vodoopskrbnih sustava egzistiraju:

- vodoopskrbni sustav Virovitica sa crpilištem Bikana kapaciteta 390 l/s, sa kapacitetom prerade od 160 l/s
- vodoopskrbni sustav Slatina koji ima crpilište u Medincima kapaciteta 70 l/s
- vodoopskrbni sustav Orahovica koji se bazira na tri izvora-kaptaže (Tisovac - kapaciteta 14 l/s, Toplički potok - kapaciteta 3 l/s i Fatovi - kapaciteta 21 l/s) ukupnog kapaciteta 48 l/s.

Od manjih vodoopskrbnih sustava egzistiraju:

- ~~vodoopskrbni sustav Špišić Bukovica sa vodoerpilištem kapaciteta 2x10 l/s (bez obrade vode) koji više nije u funkciji obzirom da je izvršen priključak na vodoopskrbni sustav Virovitica~~
- vodoopskrbni sustav Pitomače koji se snabdijeva pitkom vodom sa vodocrpilišta Lisičine, kapaciteta 25 l/s
- vodoopskrbni sustav Voćin, sa kaptažom izvora (Sobunar) kapaciteta oko 17 l/s.

Lokalni vodoopskrbni sustavi postoje u Gornjoj Pištani, Donjoj Pištani i Duzluku gdje je izvršena kaptaža gorskih izvora.

Vodoopskrbni sustav Virovitica temelji se na zahvatu podzemnih voda s crpilišta "Bikana" smještenog na sjevernom rubu grada. Opskrbljuje vodom Grad Viroviticu sa svim naseljima ~~osim Jasenaš (planiran završetak radova)~~, sva naselja Općine Špišić Bukovica, sva naselja Općine Lukač, sva naselja Općine Gradina te ~~gotovo~~ sva naselja Općine Suhopolje ~~(u šest naselja vodoopskrba nije izvedena, ali je ishodaena projektna dokumentacija)~~ osim naselja Dvorska. Crpilište se sastoji od 6 zdenaca kapaciteta izvorišta od 390 l/s. Povećani sadržaj željeza u vodi odstranjuje se uređajem za deferizaciju instaliranog kapaciteta oko 120 l/s. ~~Ovaj sustav je 2009. godine imao 13.853 priključaka.~~

U sustavu postoji spremnik Milanovac $V=2.000 \text{ m}^3$ i Špišić Bukovica $V=220 \text{ m}^3$ te transportno distribucijska mreža koja u potpunosti zadovoljava potrebe priključenih potrošača.

Vodoopskrbni sustav Slatina temelji se na zahvatu iz crpilišta Medinci gdje su instalirani kapaciteti oko 70 l/s. Izdašnost podzemnog vodonosnog sloja na toj lokaciji znatno premašuje trenutno zahvaćene količine te je ono predviđeno i za podmirenje regionalnih potreba. Vodovodna mreža obuhvaća ~~grad Slatinu i naselja Bakić, Gornji Miholjac, Medinci, Markovo, Novi Senkovec, Sladojeveci, Sladojevački Lug, Donji Meljani, Bistrica i Kozice~~ sva naselja grada Slatine, sva naselja općina Sopje, Nove Bukovice, Čađavice i Mikeuša. ~~U pripremi je dokumentacija za: magistralni ejevovod Sladojeveci—Slatina i spojni ejevovod Slatina—Radosavei—D. Kusunje—N. Kusunje—G. Kusunje—Mačkovac i distributivnu vodovodnu mrežu za naselja Radosavei, D. Kusunje, N. Kusunje. U Općini Sopje obuhvaćena su sva naselja. U Općini Nova Bukovica vodovodna mreža postoji samo u naseljima Nova Bukovica, Bukovački Antunovac, Miljeveci i Brezik. Izrađeni su glavni projekti za glavni opskrbni ejevovod DV 160 Brezik—Donja Bukovica i Miljeveci—Dobrović, kao i spojni ejevovod Dobrović—Bjelkovac i distributivne mreže naselja Bjelkovac. Za općinu Mikleuš u tijeku je izgradnja vodovodne mreže za naselja Čojlug, Četekovac i Balinci. U Općini Čađavica izgrađena je vodovodna mreža u naselju Zvonimirovac u dužini od 3.000 m i spojni ejevovod Čađavica—Sopje, koji je obuhvatio naselja Noskovec i Noskovačka Dubrava u ukupnoj dužini od 6.000 m. Ovaj sustav je 2009. godine imao 6.311 priključaka.~~

Vodoopskrbni sustav Orahovica temelji se na kaptaži izvora u brdskom dijelu. Sastoji se od izvora-kaptaže Tisovac (9-10 l/s), kaptaže Toplica (3-3,55 l/s) te novog crpilišta Fatovi (8 l/s + 18 l/s). Ukupni kapacitet izvorišta orahovačkog vodoopskrbnog sustava iznosi oko 48 l/s. Kvaliteta vode je dobra te se prerada ne vrši. Zatečeni sustav ispunjava potrošačke potrebe. Izgrađeni vodospremički prostor i transportno distribucijska mreža omogućuju kvalitetnu opskrbu potrošača. Vodovodna mreža postoji u gradu Orahovica i ~~svim naseljima osim Kokočak i Gornja Pištana. naseljima Bjeljevina, Crkvari, Duzluk, Dolei, Nova Jošava, Stara Jošava. U izgradnji je spojni ejevovod Orahovica—Donja Pištana i distributivni vodovod Donja Pištana, rekonstrukcija vodovoda Duzluk, vodosprema Duzluk, spojni vodovod vodosprema Duzluk. Za vodovod Crkvari—Šumeđe i Dolei—Karlovac Feričanački postoji građevinska dozvola.~~ U Općini Čačinci vodovodna mreža izgrađena je samo u naseljima Čačinci, Paušinci i Bukvik, ~~a u pripremi je građevinska dozvola za izgradnju mreže u naselju Paušinci.~~ U Općini Zdenci vodovodna mreža izgrađena je u svim naseljima. ~~Ovaj sustav je 2009. godine imao 2.808 priključaka.~~

Vodoopskrbni sustav Pitomača se snabdijeva pitkom vodom sa vodocrpilišta Lisičine, kapaciteta 25 l/s. Vodovodna mreža postoji u ~~svim naseljima općine Pitomača, Otrovance, Stari Gradec i dijelovima naselja Kladare. Za sva ostala naselja, osim naselja Križnica, postoje građevinske dozvole za~~

~~izgradnju vodoopskrbnog sustava.~~ Vodoopskrba u tim naseljima riješena je preko uličnih hidroforskih postrojenja koja su u vlasništvu korisnika vode. ~~Ovaj sustav je 2009. godine imao 405 priključaka.~~

Vodoopskrbni sustav Voćin sa kaptažom izvora (Sobunar) je kapaciteta oko 17 l/s. Vodovodnu mrežu ~~imaju sljedeća naselja~~ u općini Voćin imaju sva naselja osim Lisičina, Kometnika, Đuričića, Sekulinaca, Dobrića, Gornjih Meljana i Rijenaca.: ~~Voćin, Kometnik, Jorgići, Macute, Bokane i Čeralije.~~ Za izgradnju spojnog ejevovoda Slatina—Radosavei—D. Kusonje—N. Kusonje—Mačkovac i distributivne vodovodne mreže naselja Radosavei—D. Kusonje—N. Kusonje ishođena je lokacijska dozvola. Za spojni ejevovod Mačkovac—Hum Varoš—Hum—Voćin i distributivne mreže naselja Hum Varoš u pripremi je potrebna dokumentacija. Započela je izgradnja nove vodospreme Kestenik zapremine 250 m³. ~~Ovaj sustav je 2009. godine imao 313 priključaka.~~

Lokalni vodoopskrbni sustavi postoje u Gornjoj Pištani, Donjoj Pištani i Duzluku gdje je izvršena kaptaža gorskih izvora.

Stanovnici ostalih naselja Županije vodom se opskrbljuju iz kopanih, rjeđe bušenih, bunara kojima je zahvaćen prvi vodonosni horizont gdje je voda podložna onečišćenju s površine. Obzirom na neriješenu odvodnju otpadnih i sanitarnih voda te upotrebu umjetnih preparata u poljoprivrednoj proizvodnji, mogućnost obolijevanja od posljedica nekvalitetne vode je potencirana.

Tablica xxx Javna vodoopskrba

GRAD/ OPĆINA	IZVORIŠTE	KOMUN ALNA TVRTKA/ IZVRŠITE LJ	DUŽINA MREŽE U KM IZGRAĐENA U GODINI		DUŽINA MREŽE U KM -UKUPNO-		BROJ PRIKLJUČAKA U GODINI		BROJ PRIKLJUČAKA -UKUPNO-	
			2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Virovitica	Bikana	Virkom d.o.o. Virovitica	-	-	242	242	349	10	9316	9326
Slatina	Medinci	Komrad d.o.o. Slatina	0,5	-	151,5	120,53	28	173	4855	5028
Orahovica	Tisovac	Voda d.o.o. Orahovica	-	-	53,5	53,5	15	6	1920	1926
Crnac	Fatovi	Voda d.o.o. Orahovica	2	-	19	19	4	18	45	63
Čačinci	Fatovi	Voda d.o.o. Orahovica	6,3	-	35,7	35,7	30	16	630	646
Čađavica	Medinci	Komrad d.o.o. Slatina	-	3,86	80,5	84,36	12	41	324	365
Gradina	Bikana	Virkom d.o.o. Virovitica	-	-	98	98	17	9	1181	1190
Lukač	Bikana	Virkom d.o.o. Virovitica	-	-	66	66	12	5	1277	1282

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Mikleuš	Medinci	Komrad d.o.o. Slatina	-	1,07	13,6	14,67	16	16	394	410
Nova Bukovica	Medinci	Komrad d.o.o. Slatina	2,5	-	28,6	40,59	6	-	308	300
Pitomača	Lisičine	Vodakom d.o.o.Pitomača	26,8	-	136,775	136,775	62	49	822	871
Sopje	Medinci	Komrad d.o.o. Slatina	-	2,1	47,7	41,79	21	-	336	327
Suhopolje	Bikana	Virkom d.o.o. Virovitica	-	-	182	182	13	17	1948	1965
Špišić Bukovica	Bikana	Virkom d.o.o. Virovitica	-	-	77	77	13	5	1048	1053
Voćin	Sobunar	Komrad d.o.o. Slatina	-	-	56,1	58,6	6	33	478	511
Zdenci	Fatovi	Voda d.o.o. Orahovica	-	-	39,5	39,5	22	7	445	452

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša: Informacija o stanju komunalne infrastrukture na području Virovitičko-podravске županije za 2015. godinu

b2) Odvodnja

Na području Virovitičko-podravске županije odvodnja još uvijek nije zadovoljavajuće riješena.

Pokrivenost odvodnim sustavima naselja Virovitičko-podravске županije **neprihvatljivo** je niska jer od 188 naselja samo u tri grada (Virovitica, Slatina i Orahovica), **+** dijelu naselja Pitomača i naselju **Zdenci** postoje odvodni sustavi. Dakako da je time standard življenja u svim naseljima izuzev navedenih daleko manji.

Odvodni sustav grada Virovitice izgrađen je kao mješovita kanalizacija u koju se ispuštaju i otpadne i oborinske vode. Prije upuštanja u recipijent – kanal Manteč otpadna voda se pročišćava na uređaju za pročišćavanje, koji ima i mehanički i biološki sustav, a nalazi se u sastavu tvornice šećera „Viro“ Virovitica. Odvodnja na području grada Virovitice obuhvaća još i prigradska naselja Milanovac, Taborište, Čemernica i Rezovac. Za naselja Korija, Podgorje, Sveti Đurađ, i Golo Brdo ishodene su potrebne dozvole i početak radova očekuje se u rujnu ove godine. Naselje Jaseneš nema mogućnosti priključenja na postojeći sustav, već je potrebno izvesti novi. ~~Do 2009. godine izvedeno je 94.484 m kanalizacione i 12.450m kolektorske mreže, a bilo je 6.230 priključaka, s tim da su višestambene zgrade prikazane kao 1 priključak.~~

Aglomeraciju Slatina čine grad Slatina, naselja Bakić, Kozice, Medinci, Markovo, Novi Senkovec i Sladojevci. Obuhvat aglomeracije obuhvaća i izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, izgradnju novog sustava odvodnje -44.409m+28CS i rekonstrukciju postojećeg sustava odvodnje - 3.374.

Aglomeracija Čađavica se sastoji od svih naselja u JLS Čađavica, a odvodnja otpadnih voda se rješava jednim UPOV, osim naselja Zvonimirovac i Donje Bazje koji se rješavaju autonomno.

Aglomeracija Sopje se sastoji od svih naselja u JLS Sopje s UPOV za Sopje, Sopjansku Gredu, Vašku i Kapince.

Aglomeracija Nova Bukovica se sastoji od svih naselja JLS Nova Bukovica s UPOV za Novu Bukovicu i Brezik.

Aglomeracija Mikleuš se sastoji od svih naselja JLS Mikleuš s UPOV za Mikleuš i Borik.

Aglomeracija Voćin se sastoji od svih naselja JLS Voćin s UPOV za Voćin, a Čeralije, Bokane i Macute će imati vlastiti UPOV.

~~Odvodni sustav grada Slatine također je izgrađen kao mješovita kanalizacija, ali nema uređaja za pročišćavanje, tako da se otpadna i oborinska voda iz kolektora direktno upušta u vodotoke Javorica i Čađavica. Kanalizacijski sustav obuhvaća samo grad Slatinu. U pripremi je projekt za koncepcijsko rješenje sustava odvodnje područja grada Slatine i idejni projekt pročištača otpadnih voda, za što postoji idejno rješenje. Do 2009. godine izvedeno je 75.578 m kanalizacione mreže, a bilo je 2.439 priključaka.~~

~~Odvodni sustav grada Orahovice izgrađen je kao polurazdjelni, ~~–Nema uređaja za pročišćavanje otpadnih voda~~ izrađen je na deponiji Tuk., tako da se otpadne vode direktno upuštaju u vodotok Vućicu. U izradi je glavni projekt za pročištač otpadnih voda, idejni projekt za odvodnju u naselju Duzluk i Orahovačka Bjeljevina deponija Tuk. Do 2009. godine izvedeno je 41.681 m kanalizacione mreže, a bilo je 1.210 priključaka.~~

~~Odvodni sustav naselja Pitomače izgrađen je kao mješoviti. Sustav sadrži pročištač otpadnih voda koji u svom sastavu ima samo mehanički dio, a u fazi idejnog rješenja je biološki pročištač. Nakon mehaničke obrade otpadna voda se ispušta u vodotok Vir. Do 2009. godine izvedeno je 19.400 m kanalizacione mreže, a bilo je 420 priključaka.~~

~~Za naselje Čačinci izvedena je I faza dužine 4.800 m, a 2009. godine u tijeku su radovi na izgradnji II faze kanalizacijske mreže dužine 7.000 m, dok je za preostali dio mreže u dužini od 9.800 m projektna dokumentacija u izradi. Započelo je izvođenje radova i na izgradnji pročištača otpadnih voda.~~

~~Ostale JLS nemaju izveden sustav odvodnje, međutim, u izradi je dokumentacija za kanalizacijsku mrežu u naseljima Čađavica, Mikleuš, Gradina, Špišić Bukovica, Zdenci i Suhopolje.~~

~~Za Voćin je ishodena lokacijska dozvola za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda u dužini od 10.255 m i sekundarne kanalizacijske mreže dužine 7.070 m, sedam crpnih stanica s tlačnim kanalizacijskim cjevovodima dužine 1.890 m i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 2.110 ES.~~

~~Za naselje Lukač izrađen je glavni projekt i dobivena građevinska dozvola, a za Sopje je u tijeku izrada idejnog i glavnog projekta za izgradnju kolektora i odvodnje za naselja Vaška – Kapinci – Sopje.~~

U većini naselja, sela i zaselaka fekalne otpadne vode rješavaju se septičkim taložnicama, dok se oborinske vode odvode uglavnom otvorenim kanalima ili cestovnim jarcima u najbliže vodotoke.

Otpadne vode iz septičkih jama često se ispuštaju bez ikakvih zahvata nekontrolirano u najbliži odvodni jarak i dalje u najbliži vodotok. Većina septičkih jama je procjedna, bez dna, pa se otpadna voda direktno infiltrira u podzemlje i u vodonosne slojeve.

Oborinske vode prihvaćaju se otvorenim kanalima uz prometnice i vode do najbližeg recipijenta-melioracionog kanala ili vodotoka.

c) Elektroopskrba

Virovitičko-podravska županija ima elektroenergetski potencijal rijeke Drave, no zbog neizgrađenosti hidroelektrane, cjelokupne elektroenergetske potrebe podmiruju se iz elektroenergetske mreže HEP. Elektroenergetska mreža sadržava objekte na prijenosnim i distribucijskim naponskim razinama.

Elektroenergetska mreža za prijenos električne energije sadržava samo objekte na 110 kV naponskoj razini i to:

- Trafostanice 110/35/10 kV: Virovitica i Slatina.
- Zračne 110 kV dalekovode: Našice – Slatina, Slatina – Virovitica i Daruvar – Virovitica.

Fizički pokazatelji o izgrađenosti prijenosne mreže na području Županije prikazani su u sljedećoj tablici:

Tablica 46 – Izgrađenost prijenosne mreže

Naponska razina (kV)	Vrsta objekta	Jedinica mjere	Iznos
110	TS	kom	2
		MVA	120
	ZDV	km	71,8
	KDV	km	-

Izvor podataka: HEP-Zagreb, Direkcija za upravljanje i prijenos

Distribucijska mreža obuhvaća sve distribucijske naponske razine i pokriva područje Županije. Na 35 kV naponskoj razini izgrađeni su sljedeći sadržaji:

- Trafostanice 35/10 kV: Pitomača,
Špišić Bukovica,
Virovitica (54 kom),
Suhopolje,
Slatina,
Sopje
Voćin,
Čačinci i
Orahovica.
- Zračni 35 kV dalekovodi: Koprivnica-Virovitica,
Virovitica-35/10 kV trafostanice,
Slatina-Našice i odvojak za Orahovicu i
Slatina-Voćin.
- Kabelski 35 kV dalekovodi: Virovitica-35/10 kV trafostanice

Prostornim planom Županije ne razmatra se 10 kV elektroenergetska mreža te će biti samo prikazana u tablici fizičkih pokazatelja o izgrađenosti distribucijske mreže.

Elektroenergetski aspekt prostorno-razvojne neravnoteže očituje se u neizgrađenosti elektrana od Osijeka na istoku do Dubrave na zapadu te Siska na jugozapadu. Premda postoji hidropotencijal rijeke Drave hidroelektrana se do sada nije mogla izgraditi zbog financijskih mogućnosti, međudržavnih dogovora. ~~i agresije na Hrvatsku.~~

Tablica 47 – Izgrađenost distribucijske mreže

Naponska razina (kV)	Vrsta objekta	Jedinica mjere	Iznos
35	TS	kom	13
		MVA	93,0
	ZDV	km	75,245
	KDV	km	7,410
10	TS	kom	503
		MVA	88,52
	ZDV	km	728,582
	KDV	km	62,693

Izvor podataka: Elektra Virovitica i Elektroslavonija Osijek

Napomena: Fizički pokazatelji obuhvaćaju i industrijske trafostanice i dalekovode, tj. tuđa osnovna sredstva (TOS).

Sljedeća prostorno-razvojna neravnoteža očituje se u izgrađenosti distribucijske mreže. Naime potrebe za električnom energijom svih naselja u sjevernim dijelovima Županije podmiruju se iz 10 kV mreže što do kraja planskog razdoblja neće u potpunosti zadovoljiti isporuku kvalitetne električne energije. Ovi aspekti prostorno-razvojne neravnoteže nisu do sada bili limitirajući čimbenici razvoja na prostoru Županije.

~~U sklopu projekta HEP-a o korištenju hidroenergetskog potencijala rijeke Drave planira se pri kraju ovog, ili početkom novog planskog razdoblja, započeti izgradnja HE "Bares" i "Moslavina", koje će se 110 kV dalekovodima povezati sa 110/35/0,4 kV trafostanicama u Virovitici i Slatini.~~

Cjelokupni razvitak uz povećanje potrošnje električne energije u kućanstvima uvjetovat će i dogradnju distribucijske mreže na svim naponskim razinama. Stoga se na 35 kV naponskoj razini planira poboljšati opskrba dijela naselja uz rijeku Dravu izgradnjom 35/0,4 kV trafostanice u blizini Rušana napajane iz pravca Virovitice i pravca Suhopolja, a snagu postojećih 35/10 kV trafostanica povećavati prema nastalim potrebama.

d) Plinoopskrba

U okviru izrade prostornog plana Županije izrađena je studija plinoopskrbe za cijelu županiju.

Na području Županije nalaze se vodovi visokotlačnog sustava veledistributera plina (50 bar), mjerno-redukcijske stanice (MRS-e) na tim vodovima, srednjetačne (3 bar) i niskotlačne (100 mbar) distribucijske mreže u naseljima uz MRS-e.

Područjem Županije prolaze sljedeći magistralni plinovodi: ~~Od visokotlačnih vodova dva su magistralna pravca: Budrovac-Donji Miholjac, kojim se proteže vod profila 18" te Virovitica-Kutina kojim se proteže vod profila 20". Regionalni su VT vodovi na pravcima Našice-Čačinci (Φ 6"), Suhopolje-Virovitica (Φ 10") i Pepelana-Suhopolje (Φ 8").~~

Magistralni plinovod Budrovac-Donji Miholjac DN 450/50

Magistralni plinovod Virovitica-Kutina DN 500/50

magistralni plinovod MRS Koprivnica- MRS Suhopolje, DN 250/50, dionica PČ Virovitica-MRS Suhopolje

magistralni plinovod Pepelana-Suhopolje DN 150/50

magistralni plinovod Đurđenovac – Čačinci DN 150/50

Mjerno-redukcijske stanice su smještene u Pitomači, Đolti, Virovitici, Suhopolju, Sladojevcima, Slatini, Čađavici, Čačincima i Orahovici. Od navedenih MRS-a one u Đolti i Sladojevcima izvedene su za priključenje velikih industrijskih potrošača direktno na magistralnu mrežu veledistributera, dok je oko svih ostalih MRS-a postojeći razvod obuhvatio široku i javnu potrošnju.

Plinski sustav vezan na MRS Pitomača srednjetačan je i obuhvaća sva naselja općine Pitomača, osim naselja Starogradački Marof i Križnica..

Plinski sustav vezan na MRS Đolta opskrbljuje plinom samo sušaru duhana Đolta.

Plinski sustav vezan na MRS Virovitica srednjetačan je i obuhvaća osim Virovitice i naselja Taborište, Milanovac, Čemernica i Rezovac. Središte Virovitice pokriveno je niskotlačnom mrežom.

Plinski sustav vezan na MRS Suhopolje srednjetačan je i izgrađen samo u naselju Suhopolje.

Plinski sustav vezan na MRS Sladojevci opskrbljuje plinom ciglanu "Sladojevci" te naselje Sladojevci, a sukladno županijskoj Studiji plinifikacije projektirano je i priključenje distribucijskog plinovoda za naselja Donji Meljani i Bistrica kao i priključenje općina Sopje i Voćin na spomenutu MRS.

Plinski sustav vezan na MRS Slatina srednjetačan je i obuhvaća osim Slatine i naselja Kozice, Bukovica, Brezik, Miljevci, Slatinski Lipik, Bakić i Sladojevci te uključuje i farmu Senkovac preko visokotlačnog voda (plan 10 bar).

Plinski sustav vezan na MRS Čađavica srednjetačan je i obuhvaća naselja Čađavica, Šaševo, Starin i Vranješevici.

Plinski sustav vezan na MRS Čačinci srednjetačan je i obuhvaća naselja Čačinci, Mikleuš i Borik.

Plinski sustav vezan na MRS Orahovica srednjetačan je i obuhvaća naselja Orahovica, Crkvari, Nova i Stara Jošava, Dolci, Doljani, Bjeljevina, Duga Međa, Zdenci i Bankovci.

Postojeći distribucijski razvodi većinom su koncipirani kao zaokruženi sustavi, dakle bez mogućnosti proširenja na okolna naselja priključenjem na najbliže vodove, nego će se to morati ostvariti rekonstrukcijama ili (i) novim linijama na MRS-ama.

Plinoopskrbni sustav Županije dijeli se na magistralni i distribucijski rasplet. Magistralni rasplet bi (uključujući potrebe za mjerno-redukcijskim postajama) izgradnjom dionice Čačinci-Slatina bio u cijelosti izgrađen tako da problemi prostornog razvitka leže u distribucijskom raspletu.

Topografsku sliku područja Županije karakterizira pretežito nizinski dio koji je vrlo pogodan za izgradnju plinskih mreža od mjesta napajanja do najudaljenijih naselja. Brdski dio područja Županije je osim nerazvijenosti i malog broja potencijalnih korisnika problematičan i zbog izvođenja mreže, što će utjecati na cijenu takvih sustava.

Najveća naselja (i najveći konzum) vezana su uz postojeću magistralnu prometnicu Varaždin – Koprivnica – Virovitica – Slatina – Osijek. Na tom potezu je većina industrije i stanovništva pa je i najinteresantniji za izgradnju plinskih sustava. Plinske mreže su uglavnom izvedene u većim naseljima, a preostaje za izvođenje još u naseljima neposredno uz mjesta napajanja.

Drugu grupu naselja čine naselja u nizinskom dijelu Županije podalje od izvora napajanja. Demografska struktura je karakterizirana varijabilnim kretanjem broja stanovnika, no povoljan je topografski izgled. Ovu grupu naselja moguće je plinificirati u drugoj fazi plinoopskrbe.

Treću grupu naselja čine naselja u brdskom dijelu. Demografski je uočljiv pad broja stanovnika u gotovo svim naseljima. To je najnerazvijeniji dio Županije i izgradnja plinskih sustava je vjerojatna tek u konačnoj fazi.

e) **Gospodarenje ~~Zbrinjavanje otpadoma~~ otpadom**

Na području Virovitičko-podravke županije još su ~~uvijek aktivna 34 odlagališta; od kojih tri odlagališta~~ posjeduju potrebnu dokumentaciju i dozvole za odlaganje otpada i sanaciju odlagališta koja je u tijeku, a to su Gradsko odlagalište otpada u Virovitici, odlagalište otpada Radosavci (Grad Slatina), odlagalište otpada Tuk (Grad Orahovica), ~~a za Odlagalište otpada Klisa (Općina Pitomača) je u postupku pripremi dokumentacija za sanaciju odlagališta.~~

Prema navedenom sakupljeni otpad s područja gradova i općina u Županiji odlaže se na tri ~~četiri~~ odlagališta na području Virovitičko-podravke županije, osim otpada sa područja općina Mikleuš i Voćin, koji koncesionar prijevozi izvan županije na odlagališta u Donjem Miholjcu i Vukovaru.

Odlagališta koja ne ispunjavaju uvjete za odlaganje otpada su **neusklađena odlagališta** i prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. god., nakon 2018 god. na njima se više ne može odlagati otpad.

Građevinski otpad zbrinjava se na dvije lokacije u županiji, a to su Gradsko odlagalište otpada u Virovitici i odlagalište otpada Tuk na području Grada Orahovica i mobilni uređaj za zbrinjavanje građevinskog otpada.

Opasni otpad na području Virovitičko-podravke županije evidentiran je u registru onečišćenja okoliša. Vrste opasnog otpada koji nastaje na području županije su muljevi iz separatora, maziva ulja, otpad od kemikalija koje se koriste u poljoprivredi, odbačena elektronička oprem, fluorescentne cijevi koje sadrže živu, otpad koji nastaje kod liječenja ljudi i životinja i dr. Takav otpad se mora skladištiti u zatvorenim spremnicima, smještenim u natkrivenim prostorima, na čvrstoj podlozi. Na području Županije trgovačko društvo Flora Vtc d.o.o. ima dozvolu za sakupljanje opasnog otpada.

Reciklažna dvorišta su izgrađena na području Grada Slatine, u sastavu odlagališta otpada u Radosavcima, područje Grada Orahovice uz sadašnje odlagalište Tuk, a Grad Virovitica je u postupku ishodaenja građevinskih dozvola za izgradnju dva reciklažna dvorišta i to u blizini gradskog odlagališta otpada, a drugo u Poduzetničkoj zoni II.

Legalna odlagališta

Na području županije postoje tri legalna odlagališta komunalnog otpada:

- ~~Gradsko odlagalište otpada u Virovitici~~
- ~~Radosaveci odlagalište otpada na područje grada Slatine~~
- ~~Tuk odlagalište na području grada Orahovice~~

Tablica 48 — Legalna odlagališta na području županije

Odlagalište otpada	JLS iz kojih se otpad zbrinjava na odlagalištu
Gradsko odlagalište Virovitica	Virovitica Suhopolje Gradina Lukač Špišić Bukovica Voćin
Radosaveci (Slatina)	Slatina Čadavica Nova Bukovica Sopje
Tuk (Orahovica)	Orahovica Mikleuš Čačinci Zdeni Crnac

Izvor podataka: Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2009. god. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša

~~**Gradsko odlagalište otpada u Virovitici** — Sa Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost 2005. god. potpisan je ugovor o sanaciji odlagališta u vrijednosti od 27.346.398,82 kn, s učešćem Fonda u iznosu od 60%. Radovi na sanaciji započeli su 2006. god., a naročito su se intenzivirali u 2007. i 2008. god. U drugoj polovici 2007. god. paralelno sa radovima sanacije otvaraju se još dvije nove kazete za odlaganje otpada, čije radove također financira Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, s učešćem od 60%, a vrijednost cijele investicije iznosi 14.988.920,00 kn. Temeljem odluke Vlade, u 2009. god., Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u dogovoru sa komunalnom tvrtkom koja upravlja odlagalištem, financirao je izgradnju kazete za odlaganje otpada koji sadrži azbest. Troškove izgradnje, projektiranja i stručnog nadzora u cijelosti je financirao Fond.~~

~~**Odlagalište otpada Radosaveci** — Izvođenje radova na sanaciji odlagališta započelo je 2005. god. U sklopu sanacije izveden je sustav za sakupljanje proejednih voda, biljni uređaj, ograda odlagališta, geosintetski dren za vodu i plin, a na sanirani dio postavljena je geomembrana i zaštitni zemljani sloj i zasijana je trava. U 2009. god. u izgradnju i projektiranje nove odlagališne plohe (kasete), Grad Slatina je uložio 1.003.139,20 kn, a Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost sudjelovao je sa sredstvima u iznosu od 192.430,80 kn.~~

~~**Odlagalište otpada Tuk** — Sanacija ovog odlagališta započela je 2004. god. Projektom sanacije predviđena je izgradnja nove plohe za odlaganje otpada, kapaciteta oko 85.000 m³. Predviđena površina dovoljna je za odlaganje otpada za razdoblje od 18 godina.~~

Sva navedena legalna odlagališta, nakon uspostave rada županijskog centra za gospodarenje otpadom, prema Prostornom planu županije, pretvoriti će se u reciklažna dvorišta i pretovarne (transfer) stanice.

Divlja odlagališta

Donošenjem Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta postojeća odlagališta otpada, koja ne zadovoljavaju uvjete utvrđene Pravilnikom, moraju biti sanirana najkasnije do 31. prosinca 2011. god. na temelju izrađenih Planova sanacije, koja imaju suglasnost nadležnog tijela.

Mnoge jedinice lokalne samouprave iskoristile su mogućnost dodjele financijskih sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti za sanacije odlagališta otpada, uz vlastita proračunska sredstva za tu namjenu, ali broj divljih odlagališta još uvijek je znatan na području županije.

Izvor podataka: Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom za Virovitičko-podravsku županiju za 2016. god., svibanj 2017. god., Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša

Tablica 49 — Popis divljih odlagališta u Virovitičko-podravskoj županiji

JLS	Odlagalište	Napomena
Virovitica	Rezovae Golo Brdo Jasenaški put Lička ulica Sveti Đurađ Jasenaš Bečka ulica Požari Lokacija zapadno od ul. M. Gupca (uz gradsku obilaznicu)	Za nastavak sanacije gradskog odlagališta utrošeno je u 2009. god. 7.040.380,03 kn. FZOEU participirao je u iznosu od 4.025.200,00 kn
Slatina	Donji Meljani Bistrica Kozice Sladojeveci k.č.br. 1922 k.o. Sladojeveci Novi Senkovac, k.č.br. 941 k.o. Medineci Bakić, k.č.br. 621/1 k.o. Gornji Miholjac Gornji Miholjac, k.č.br. 289/20 k.o. Gornji Miholjac	U 2009. god. za sanaciju divljih odlagališta otpada potrošeno je 13.454,78 kn U izgradnju nove plohe na odlagalištu utrošeno je 1.003.139,20 kn od toga FZOEU dodijelio je sredstva u iznosu od 192.430,80 kn U 2010. god. iz proračuna grada planira se izdvojiti 40.000,00kn za daljnje sanacije odlagališta
Orahovica	Dolei, k.č.br. 604/1, 597 k.o. Dolei Nova Jošava, k.č.br. 387/5 k.o. Nova Jošava Crkvari, k.č.br. 980/2 k.o. Stara Jošava Klanac k.č.br. 2325 k.o. Orahovica	Za nastavak sanacije odlagališta Tuk utrošeno je u 2009. god. 807.529,60 kn od toga sredstva FZOEU su 646.023,68 kn Od strane FZOEU dobivena su i sredstva u iznosu od 132.932,50 kn za nabavku spremnika za otpad
Pitomača	Grabrovnica, k.č.br. 245/2, 286/1 Otrovanec, k.č.br. 226, 227, 584, 585 Velika Črešnjevica k.č.br. 802/7, 802/5, 626/1 i	U 2009. god. zatvoreno je odlagalište u M. Črešnjevici

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	626/2 Mala Črešnjevica k.č.br.43/4, 43/5, 43766 Dinjevac k.č.br. 443/39 Križnica k.č.br. 7853/41 i 7853/42 Stari Gradac k.č.br. 793/55 i 2012/2 Turnašica k.č.br. 326	Za sanaciju odlagališta utrošeno je 50.000,00 kn iz proračuna Općine U 2010.god. planira se sanirati odlagalište u Dinjevacu
Špišić Bukovica	Bušetina k.č.br.1686/26, 1684/3, 648, 656/1 k.o. Bušetina Rogovac k.č.br. 2937 k.o. Rogovac Šp. Bukovica k.č.br. 1372, 1382, 3144 k. o. Šp. Bukovica Lozan k.č.br. 47/23, 47/24, 473, 1501, 1502, 1503, 1505 k.o. Lozan Vukosavljevica k.č.br. 792/95 k.o. Vukosavljevica	Izrađen je geodetski elaborat za sanaciju najvećeg divljeg odlagališta k.č.br. 1382 i 1372 k.o. Šp. Bukovica
Lukač	Ribina, k.č.br. 749/1 k.o. Budrovac Rasulovac, k.č.br. 640/131, 640/132 k.o. Dugo Selo Lukačko Selište, k.č.br. 362/1, 362/2, 362/3 k.o. Gornje Bazje	
Gradina	nema divljih odlagališta	
Suhopolje	Orešac, k.č.br. 506 k.o. Orešac Cabuna, k.č.br. 1373, 1374, 1375, 1376 k.o. Cabuna Jugovo Polje, k.č.br. 75, 1/1 k.o. Cabuna Naudovac, k.č.br. 406 k.o. Naudovac Pčelić, k.č.br. 5060, 1612, 2050 k.o. Pčelić Pepalana, k.č.br. 434/282 k.o. Pivnica Levinovac, k.č.br. 636/1 k.o. Levinovac Trapinska, k.č.br. 434/144 k.o. Pivnica Budanica, k.č.br. 1821 k.o. Pivnica	Fond za zaštitu okoliša i energ. učinkovitost za područje gospodarenja otpadom dodijelio je općini iznos od 116.034,98 kn
Sopje	Nema divljih odlagališta	Od FZOEU za sanaciju odlagališta dobivena su sredstva su u iznosu od 871.687,00 kn
Čadavica	nema divljih odlagališta	
Nova Bukovica	nema divljih odlagališta	
Mikleuš	nema divljih odlagališta	
Voćin	nema divljih odlagališta	U 2009. god. završena je sanacija divljeg odlagališta Dobrići Vrijednost radova na sanaciji je 1.692.747,46 kn. sredstva su osigurali FZOEU i Općina
Čačinci		
Zdeni	Duga Međa, k.č.br. 2854, 2856 k.o. Orahovica Duga Međa, k.č.br. 1219 k.o. Zdeni Zdeni, k.č.br. 924/3, 818 k.o. Zdeni Bankovei, k.č.br. 1194/2 k.o. Zdeni S. Bare, k.č.br. 277/1, 292/2 k.o. S. Bare Zokov Gaj, k.č.br. 1863/2, 1957 k.o. Zdeni Kutovi, k.č.br. 232 k.o. Kutovi D. Predrijevo, k.č.br. 253 k.o. D. Predrijevo	
Crnac	nema divljih odlagališta otpada	Sanirana su ukupno 5 odlagališta. Vrijednost radova je 1.243.794,00 kn od toga sredstva FZOEU su 851.728,36 kn

Izvor podataka: Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2009. god. Upravni odjel z prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša

Komunalne tvrtke i koncesionari

Na području županije djeluju sljedeće komunalne tvrtke:

- ~~Flora Vtc d.o.o. iz Virovitice~~
- ~~Komrad d.o.o. iz Slatine~~
- ~~Papuk d.o.o. iz Orahovice~~
- ~~Komunalno Pitomača d.o.o. iz Pitomače~~

Osim komunalnih tvrtki na području županije djeluju i druge tvrtke koje obavljaju poslove vezane za poslove gospodarenja otpadom. U sljedećoj tablici prikazan je popis dozvola za gospodarenje otpadom koje je izdalo nadležno županijsko tijelo:

Tablica 50 Pregled dozvola izdanih od nadležnog upravnog tijela u Virovitičko-podravskoj županiji

Red. br.	Podaci o tvrtki	Datum izdavanja dozvole	Naziv dozvole	Opis otpada	Datum isteka dozvole
1.	Flora Vtc d.o.o. Virovitica	08.04.2009.	privremena dozvola za obavljanje djelatnosti sakupljanja i skladištenja neopasnog otpada	obavljanje djelatnosti sakupljanja i odlaganja neopasnog otpada na gradsko odlagalište	08.04.2010.
2.	Crnac promet d.o.o. za trgovinu, proizvodnju i usluge Kozice 12, Crnac	17.03.2008.	privremena dozvola za gospodarenje komunalnim i neopasnim otpadom	privremena dozvola za obavljanje djelatnosti sakupljanja komunalnog i neopasnog otpada	31.12.2009.
3.	Komrad d.o.o. Braće Radića 2, Slatina	02.02.2009.	privremena dozvola za gospodarenje neopasnim otpadom	obavljanje djelatnosti sakupljanja i odlaganja neopasnog otpada na odlagalište u Radosavecima	31.12.2011.
4.	Emposs d.o.o. Golo Brdo 2e Virovitica	24.08.2005.	dozvola za obavljanje djelatnosti sakupljanja i	sakupljanje i skladištenje metalnog otpada	24.08.2010.

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			skladištenja neopasnog otpada		
5.	Lara d.o.o. Vladimira Nazora 388 Slatina	19.11.2007.	dozvola za sakupljanje komunalnog (neopasnog) otpada	sakupljanje komunalnog (neopasnog) otpada	19.11.2012.
6.	Obrt Kozičanka Kozice 209 Slatina	02.07.2007.	dozvola za sakupljanje neopasnog otpada	sakupljanje neopasnog otpada	02.07.2012.
7.	Papuk d.o.o. V. Nazora 14 Orahovica	19.02.2009.	privremena dozvola za gospodarenje neopasnim otpadom	obavljanje djelatnosti sakupljanja i odlaganja neopasnog otpada na odlagalište Tuk	31.12.2011.
8.	Podravina – promet d.o.o. V. Nazora 125 Kloštar Podravski	14.11.2008.	dozvola za sakupljanje neopasnog otpada	sakupljanje neopasnog otpada	14.11.2013.
9.	Eko Flor Plus d.o.o. Jastrebarsko				
10.	Prajo & Co d.o.o. E. Šlomovića 12 Virovitica	03.12.2008.	dozvola za sakupljanje i uporabu građevnog otpada	sakupljanje i uporaba građevinskog otpada	03.12.2013.
11.	RaMa d.o.o. S. Radića 161 Slatina	15.12.2007.	dozvola za sakupljanje i skladištenje neopasnog otpada	sakupljanje i privremeno skladištenje ambalaže od jestivog ulja i sakupljanje biorazgradivog otpada iz kuhinja i kantina uz direktan odvoz obradivaču	31.12.2012.
12.	Spectra Media d.o.o. Gradišćanska 20 Zagreb	28.05.2008.	dozvola za obradu i uporabu električnog i elektroničkog otpada	privremeno skladištenje i obrada električnog i elektroničkog otpada na lokaciji Vukovarska 5 Virovitica	31.05.2013.
13.	Unijapapir d.d. Radnička cesta 22 Zagreb	28.01.2006.	dozvola za sakupljanje i skladištenje neopasnog otpada	sakupljanje i skladištenje neopasnog otpada na lokaciji Industrijska bb Slatina	28.01.2011.
14.	Vitrex d.o.o. Zbora narodne garde 3 Virovitica	05.02.2007.	dozvola za sakupljanje, skladištenje, uporabu i obradu otpadnog jestivog ulja	sakupljanje, skladištenje, obrada i uporaba otpadnog jestivog ulja i masti u biodizel u pogonu	05.02.2012.

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

				u Virovitici	
15.	Komunalno — Pitomača d.o.o. Vinogradska 41 Pitomača	18.03.2009.	privremena dozvola za gospodarenje neopasnim otpadom	sakupljanje i odlaganje neopasnog otpada na odlagalište Klisa	31.12.2011.
16.	RS Metali Virovitica	23.04.2009.	dozvola za sakupljanje i privremeno skladištenje metalnog otpada	sakupljanje, privremeno skladištenje i obrada (taljenje) metalnog otpada	23.04.2010.

Izvor podataka: Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom za 2009. god. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša

Tablica 51 — Teritorijalna nadležnost komunalnih tvrtki i koncesionara na području županije

Rb.	Komunalna tvrtka	Teritorijalna nadležnost
1.	Flora Vte d.o.o. Virovitica	Virovitica Lukač Gradina Šp. Bukovica Suhopolje
2.	Komrad d.o.o. Slatina	Slatina Čadavica Nova Bukovica Sopje
3.	Papuk d.o.o. Orahovica	Orahovica Mikleuš Čačinci Zdeni
4.	Komunalno Pitomača d.o.o.	Pitomača
5.	Crnac promet d.o.o.	Crnac
6.	Eko Flor Plus d.o.o. Jastrebarsko	Voćin

Po opsegu i djelokrugu rada izdvaja se komunalna tvrtka Flora Vte d.o.o. iz Virovitice, koja je ishodila i dozvole za sljedeće koncesije: sakupljanje EE otpada, zbrinjavanje ambalaže (papir, plastika, staklo), zbrinjavanje otpadnih ulja, zbrinjavanje metala, zbrinjavanje guma, zbrinjavanje otpadnih automobila, zbrinjavanje istrošenih baterija i akumulatora. Navedene koncesije dobivene su za cijelo područje RH, dok je koncesija za zbrinjavanje otpadnih guma dobivena za područje četiri županije.

Na području županije u 2008. god. sakupljači komunalnog otpada prijavili su prema podacima Agencije za zaštitu okoliša 25.343,38 t otpada. Od te količine na odlagalištu je završilo 24.576 t, a ostatak je predan na uporabu.

Tablica 52 — Pregled količina skupljenog komunalnog otpada za 2008. god. po sakupljačima

Sakupljač	Količina (t)
Crnac promet d.o.o.	120,00
Flora Vte d.o.o.	13.023,65
Komrad d.o.o.	7.363,93
Papuk d.o.o.	1.324,00
Komunalno Pitomača d.o.o.	3.000,00

Eko—Flor Plus d.o.o.	511,80
Ukupno (t)	25 343,38

~~Izvor podataka: Izvješće o komunalnom otpadu za 2008. god. AZO, srpanj 2010.~~

~~Glavni problemi gospodarenja otpadom na području županije su: divlja odlagališta otpada, problemi neodgovarajućeg zbrinjavanja opasnog otpada, uključujući ambalažu poljoprivrednih zaštitnih sredstava i relativno slaba edukacija stanovništva vezana za ovu problematiku.~~

~~U tijeku je projekt Županijskog centra za gospodarenje otpadom na čijem bi se prostoru zbrinjavao otpad sa cijelog područja županije. Postojeća legalna odlagališta pretvorila bi se u transfer stanice / reciklažna dvorišta.~~

1.1.2.5. Društvena infrastruktura

a) Obrazovanje

Odgaj i školstvo na području Županije, provodi se u predškolskim ustanovama, osnovnim školama, srednjim školama i učeničkom domu.

Dosadašnji razvoj odgoja i obrazovanja na području Virovitičko-podravske županije bio je sukladan ukupnom razvoju obrazovanja na području Republike Hrvatske te nešto više prilagođen potrebama ovdašnje sredine.

a1) Osnovno školstvo

Prema podacima Upravnog odjela za društvene djelatnosti Virovitičko-podravske županije na području županije djeluje devetnaest (~~19~~20) osnovnih škola od kojih su dvije (~~3~~2) glazbene, a jedna (1) za djecu s teškoćama u razvoju.

Osnovne škole imaju u svom sastavu šezdeset i ~~jednu~~ti (~~61~~3) područne škole koje u pravilu pohađaju učenici od I do IV razreda i dvije (~~2~~2) područne glazbene škole.

~~U svim osnovnim školama bilo je tijekom šk.god. 2010/11 ukupno 7.762 učenika i 445 učitelj(ic)a, a u glazbenim školama 535 učenika i 50 nastavnika.~~

Osnovno glazbeno obrazovanje provodi se u Osnovnoj glazbenoj školi J. Vlašimsky Virovitica sa Područnom glazbenom školom u Pitomači, i **dislociranim odjelom u Suhopolju** te u Osnovnoj glazbenoj školi Slatina s Područnom školom u Orahovici.

~~Detaljniji podaci o svakoj pojedinoj školi vidljivi su iz sljedeće tablice.~~

Tablica 53—Osnovne i područne škole na području Županije

BROJ UČENIKA I RAZREDNIH ODJELA OSNOVNIH ŠKOLA									
Virovitičko-podravske županije za školsku godinu 2010./2011.									
OŠ — A. CESARCA, ŠPIŠIĆ BUKOVICA									
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII .	VII I.	K

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Matična škola	učn.	19	22	21	26	46	48	58	70			310
	RO	1	1	1	1	2	2	3	3			14
PŠ Lozan	učn.	3	2	1	4						3+2+1+4	10
	RO	-	-	-	-						1K-I-IV	1
PŠ Rogovae	učn.	4	4	4	2					4+4	4+2	14
	RO	-	-	-	-					1K-I-H	1K-III-IV	2
PŠ Bušetina	učn.	8	11	10	10							39
	RO	1	1	1	1							4
PŠ Okrugljača	učn.	4	0	2	3						4+2+3	9
	RO	-	-	-	-						1K-I-III-IV	1
PŠ Vukosavljevica	učn.	6	8	7	8					6+7	8+8	29
	RO	-	-	-	-					1K-I-III	1K-II-IV	2
Ukupno učenika		44	47	45	53	46	48	58	70	6		411
Ukupno RO		2	2	2	2	2	2	3	3			24
OŠ – A. G. MATOŠA, ČAČINCI												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII	VII	K		
Matična škola	učn.	22	26	24	29	27	38	40	32			236
	RO	1	2	2	2	2	2	2	2			15
PŠ Humljani	učn.	1	-	-	4						1+3	4
	RO	-	-	-	-						1-IV	1
Ukupno učenika		23	26	24	33	27	38	40	32			240
Ukupno RO		1	2	2	2	1	2	2	2	1		16
OŠ – D. TRSTENJAK – ČADAVICA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII	VII	K		
Matična škola	učn.	12	17	14	8	30	40	39	33			193
	RO	1	1	1	1	2	2	2	2			12
PŠ Sopje	učn.	2	5	6	8					2+8	5+6	21
	RO	-	-	-	-					1K-I-IV	1K-II-III	2
PŠ Ilmin Dvor	učn.	6	1	1	4						6+1+1+4	12
	RO	-	-	-	-						1K-I-IV	1
PŠ Noskovei	učn.	5	2	3	4					5+2	3+4	14
	RO	-	-	-	-					1K-I-H	1K-III-IV	2
Ukupno učenika		25	25	24	24	30	40	39	33	5		240
Ukupno RO		1	1	1	1	2	2	2	2			17
OŠ – E. KUMIČIĆA, SLATINA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII	VII	K		
Matična škola	učn.	57	51	69	63	81	89	92	109			611
	RO	3	3	3	3	3	4	4	5			28
PŠ Bakić	učn.	3	3	1	5					3+1	3+3+1+5	12
	RO	-	-	-	-					1K-I-III	1K-II-IV	2
PŠ Josipovo	učn.	3	3	3	3						3+3+3+3	12
	RO	-	-	-	-						1K-I-IV	1
PŠ – Gornji Miholjaci	učn.	5	4	2	4					5+4	4+2	15
	RO	-	-	-	-					1K-I-IV	1K-II-III	2
PŠ Novaki	učn.	1	2	9	3					1+9	2+3	15
	RO	-	-	-	-					1K-I-III	1K-II-IV	2

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

PŠ Vaška	učen.	2	4	1	5					2+5	4+1	12
	RO	-	-	-	-					1KI-IV	1KII-III	2
POSEBNI ODJELI	učen.	1	1	1	5	4	1	4	2	1K I-III-IV	1K VII-VII	19
	RO	-	-	-	-	-	-	-	-	1K V-VI		3
Ukupno učenika		72	68	86	88	85	90	96	111	12 K		696
Ukupno RO		3	3	3	3	3	4	4	5			40
OŠ GRADINA, GRADINA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII .	VII I.	K		
Matična škola	učen.	11	13	35	40	45	49	45	59			297
	RO	1	1	2	2	2	2	2	3			15
PŠ Bačevae	učen.	5	4							5+4		9
	RO	-	-							1-II		1
PŠ Brezovica	učen.	7	4							7+4		11
	RO	-	-							1-II		1
PŠ Budakovae	učen.	3	3							3+3		9
	RO	-	-							1-II		1
PŠ Detkovae	učen.	3	2	1							3+2+1	6
	RO	-	-	-							1-II-III	1
PŠ Novi-Gradae	učen.	2	1	2							2+1+2	5
	RO	-	-	-							1-II-III	1
PŠ Rušani	učen.	6	6							6+6		12
	RO	-	-							1-II		1
PŠ Žlebina	učen.	5	3							5+3		8
	RO	-	-							1-II		1
Ukupno učenika		42	35	39	40	45	49	45	59	7		354
Ukupno RO		1	1	2	2	2	2	2	3			22
OŠ I. B. MAŽURANIĆ, ORAHOVICA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII .	VII I.	K		
Matična škola	učen.	37	51	42	57	45	63	66	58			419
	RO	2	3	2	3	2	3	3	3			21
PŠ Jošava	učen.	5	7	5	3					5+5	7+3	20
	RO	-	-	-	-					1-III	II-IV	2
Ukupno učenika		42	58	47	60	45	63	66	58	2		439
Ukupno RO		2	3	2	3	2	3	3	3			23
OŠ I. G. KOVAČIĆA, GORNJE BAZJE												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII .	VII I.	K		
Matična škola	učen.	6	11	5	10	42	35	39	43			191
	RO	1	1	1	1	2	2	2	2			12
PŠ Dugo Selo	učen.	7	6	5	11					7+5		29
	RO	-	1	-	1					1-III		3
PŠ Lukač	učen.	2	3	5	6					2+5	3+6	16
	RO	-	-	-	-					1-III	II-IV	2
PŠ Turanovae	učen.	4	5	4	9					4+4	5+9	22
	RO	-	-	-	-					1-III	II-IV	2
PŠ Terezino Polje	učen.	2	0	0	5						2+5	7
	RO	-	-	-	-						1-IV	1
PŠ Veliko Polje		2	1	2	4					2+2	1+4	9

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

		RO								I-III	II-IV	2
Ukupno učenika		23	26	21	45	42	35	39	43	8		274
Ukupno RO		1	2	1	2	2	2	2	2			22
OŠ I. G. KOVAČIĆA, ZDENCI												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	16	20	25	16	38	38	52	48			253
	RO	1	1	1	1	2	2	2	2			12
PŠ Rasrovač	učen.	8	9	4	6					8+6	9+4	27
	RO	-	-	-	-					I-IV	II-III	2
PŠ Crnac	učen.	6	6	7	10					6+7	6+10	29
	RO	-	-	-	-					I-III	II-IV	2
Ukupno učenika		30	35	36	32	38	38	52	48	4		309
Ukupno RO		1	1	1	1	2	2	2	2			16
OŠ J. KOZARCA, SLATINA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	57	56	57	60	98	91	103	99			621
	RO	3	3	3	3	4	4	4	5			29
PŠ Kozice	učen.	4	6	5	6					4+6	5+6	21
	RO	-	-	-	-					I-II	III-IV	2
PŠ Donji Meljani	učen.	7	6	4	7					7+6	4+7	24
	RO	-	-	-	-					I-II	III-IV	2
PŠ Sladojevi	učen.	6	8	4	6					6+4	8+6	24
	RO	-	-	-	-					I-III	II-IV	2
PŠ Senkovač	učen.	0	0	2	2					2+2		4
	RO	-	-	-	-					III-IV		2
Ukupno učenika		74	76	72	80	98	91	103	99	7		694
Ukupno RO		3	3	3	3	4	4	4	5			36
OŠ MIKLEUŠ, MIKLEUŠ												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	10	17	14	13	15	34	22	22			147
	RO	1	1	1	1	1	2	1	1			9
PŠ Četekovač	učen.	2	0	6	0					2+8		8
	RO									I-III		1
Ukupno učenika		12	17	20	13	15	34	22	22	1		155
Ukupno RO		1	1	1	1	1	2	1	1			10
OŠ P. PRERADOVIĆA, PITOMAČA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	82	65	65	60	124	114	147	135			791
	RO	3	4	4	3	5	5	6	6			36
PŠ Dinjevač	učen.	9	2	4	6					9+2	4+6	21
	RO									I-II	III-IV	2
PŠ Grabrovnica	učen.	4	4	3	10					4+3	4+10	21
	RO									I-III	II-IV	2
PŠ Kladare	učen.	7	4	5	1					4+5	7+1	17
	RO									II-III	I-IV	2
PŠ Križnica	učen.	1	1	1	2						1+1+1+2	5
	RO										I-II-III-IV	1

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

PŠ Mala Črešnjevica	učen.	2	4							2+4		6
	RO									I-II		1
PŠ Otrovancee	učen.	3	5	7	10					3+7	5+10	25
	RO									I-III	II-IV	2
PŠ Sedlarica	učen.	5	8	3	4					8+3	5+4	20
	RO									II-III	I-IV	2
PŠ Stari Gradac	učen.	4	3	5	3					4+3	5+3	15
	RO									I-II	III-IV	2
PŠ Starogradački Marof	učen.	3	6	1	6					3+6	1+6	16
	RO									I-II	III-IV	2
PŠ Turnašica	učen.	2	3	5	4					2+5	3+4	14
	RO									I-III	II-IV	2
PŠ Velika Črešnjevica	učen.	3	8	4	5					3+8	4+5	20
	RO									I-II	III-IV	2
Ukupno učenika		125	113	103	111	124	114	147	135			972
Ukupno RO		3	4	4	3	5	5	6	6	20		56
OŠ SUHOPOLJE, SUHOPOLJE												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	39	35	35	36	58	66	98	82			449
	RO	2	2	2	2	3	3	4	4			22
PŠ Cabuna	učen.	5	5	5	3					5+5	5+3	18
	RO	-	-	-	-					I-III	II-IV	2
PŠ Borova	učen.	8	11	1	4					8+4	11+1	24
	RO	-	-	-	-					I-IV	II-III	2
PŠ Levinovac	učen.	2	3	3						2+3+3		8
	RO	-	-	-						I-II-III		1
PŠ Orešac	učen.	9	3	11	9					3+11		32
	RO	1	-	1	-					II-IV		3
PŠ Pčelić	učen.	1	4	2	2					1+4+2		9
	RO	-	-	-	-					I-IV		1
PŠ Pepelana	učen.	3	2	0	3					3+2+3		8
	RO	-	-	-						I-II-IV		1
Ukupno učenika		67	63	57	57	58	66	98	82	8		548
Ukupno RO		3	2	3	2	3	3	4	4			32
OŠ V. NAZORA, NOVA BUKOVICA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	16	12	13	12	19	20	14	23			129
	RO	1	1	1	1	1	1	1	1			8
PŠ Miljevi	učen.	3	5	7	4					3+5	7+4	19
	RO	-	-	-	-					I-II	I-III-IV	2
Ukupno učenika		19	14	20	16	19	20	14	23	2		148
Ukupno RO		1	1	1	1	1	1	1	1			10
OŠ VOĆIN, VOĆIN												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učen.	16	20	19	13	60	41	49	47			265

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	RO	+	+	+	+	3	2	2	2			13
PŠ Čeralije	učn.	13	7	12	19							61
	RO	+	+	+	+							4
PŠ Hum	učn.	2	+	+	+						2+1+1+1	5
	RO										1K1-IV	1
Ukupno učenika		31	38	32	33	38	49	46	47		1	331
Ukupno RO		2	2	2	2	3	2	2	2			18
OŠ I.B. MAŽURANIĆ, VIROVITICA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učn.	51	49	60	82	118	135	135	151			812
	RO	2	2	3	3	5	5	5	6			31
PŠ Milanovae	učn.	17	23	20	23							83
	RO	+	+	+	+							4
PŠ Rezovae	učn.	14	11	11	16							52
	RO	+	+	+	+							4
PŠ R.Krčevine	učn.	3	3	4	3					3+4	3+3	13
	RO	-	-	-	-					I-III	I-IV	2
PŠ Čemernica	učn.	5	5	5	5					5+5	5+5	20
	RO	-	-	-	-					I-III	I-IV	2
PŠ Taborište	učn.	9	13									22
	RO	+	+									2
Ukupno učenika		99	104	100	129	118	135	135	153		4	971
Ukupno RO		5	5	5	5	5	5	5	6			45
OŠ V. NAZOR, VIROVITICA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učn.	59	78	60	67	122	125	152	123			786
	RO	3	4	4	3	5	5	6	5			35
PŠ Korija	učn.	6	2	5	7					6+5	2+7	20
	RO	-	-	-	-					I-III	I-IV	2
PŠ Podgorje	učn.	16	16	7	16							55
	RO	+	+	+	+							4
PŠ Sveti Đurađ	učn.	6	5	4	2					6+4	5+2	17
	RO	-	-	-	-					I-III	I-IV	2
Ukupno učenika		87	101	76	92	122	125	152	123		4	878
Ukupno RO		3	4	4	3	5	5	6	5			43
OŠ VIROVITICA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Matična škola	učn.	5	5	7	7	8	14	13	9	31	3	102
	RO	+	+	+	+	+	2	2	+	4	+	15
Ukupno učenika		5	5	7	7	8	14	13	9	31	3	102
Ukupno RO		+	+	+	+	+	2	2	+	4	+	15
OSNOVNA GLAZBENA ŠKOLA – J.VLAŠIMSKY												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.					
Matična škola	učn.	20	37	30	44	37	41					211
	RO	2	4	3	4	4	4					21
PŠ Pitomača	učn.	11	8	13	31	-	-					63
	RO	2	2	2	3	-	-					9
Ukupno učenika		31	45	43	75	37	41					274

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Ukupno RO		4	6	5	7	4	4					30
OSNOVNA GLAZBENA ŠKOLA SLATINA												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.					
Matična škola	učen.	80	33	35	24	24	19					215
	RO	6	2	2	2	2	2					16
PŠ Orahovica	učen.	20	26									46
	RO	2	2									4
Ukupno učenika		100	59	35	24	24	19					261
Ukupno RO		8	4	2	2	2	2					20
UKUPNO OSNOVNE ŠKOLE												
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	K		
Ukupno učenika		951	955	887	1012	1019	1109	1165	1136			8297
Ukupno RO		46	48	45	46	50	54	51	53	97		495

Izvor podataka: Upravni odjel za društvene djelatnosti Virovitičko-podravске županije

a2) Srednje školstvo

Srednjoškolsko obrazovanje obavlja se u devet srednjih škola i jednom učeničkom domu. ~~Šest~~ **Pet** srednjih škola i učenički dom nalaze se u Virovitici, dvije srednje škole nalaze se u Slatini, a po jedna u Orahovici i Pitomači.

Učenički dom u Virovitici pruža smještaj učenicima srednjih škola. Maksimalni smještajni kapacitet doma je 119 kreveta, a odgojno-obrazovni rad organiziran je cjelodnevno u 4 odgojne grupe.

Tablica 54 — Srednje škole na području Županije

BROJ UČENIKA PO SMJEROVIMA I RAZREDIMA U SREDNJIM ŠKOLAMA Virovitičko-podravске županije u šk. godini 2009/2010.						
ŠKOLA	Program	Trajanje	I RAZR.	II RAZR.	III RAZR.	IV RAZR.
1. Gimnazija P. Preradovića Virovitica	—opća	4	62	53	57	61
	—jezična	4	29	27	27	33
	—prirod.-matemat.	4	31	31	31	32
		-	122	111	115	126
2. Strukovna škola Virovitica	—ekonomist	4	58	60	51	63
	—komercijalist	4	28	36	26	35
	—turist.hotelijerski.komere.	4	29	33	29	27
	—prodavač	3	29	34	29	-
	—konobar—JMO	3	20	22	20	-
	—pekar—JMO	3	5	9	-	-
	—kuhar—JMO	3	20	24	27	-
—slastičar—JMO	3	8	10	6	-	
		-	197	228	188	125
3. Tehnička škola Virovitica	—elektrotehničar	4	17	23	25	23
	—šumarski tehničar	4	32	30	30	32

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	—građevinski tehničar	4	18	-	-	-
	—drvodjelski tehničar- dizajner	4	-	21	20	14
	—računalni tehničar za strojarstvo	4	19	21	29	27
	— medicinska sestra — medicinski tehničar	4	57	33	46	44
		-	143	128	150	140
4. Industrijsko- obrtnička škola Virovitica	— instalater grijanja i klimatizacije JMO	3	16	15	22	-
	—strojobravar JMO	3	-	12	-	-
	—autolimar JMO	3	-	-	7	-
	—automehaničar JMO	3	14	18	15	-
	—elektromehaničar JMO	3	-	14	-	-
	—evječar	3	5	9	9	-
	—kozmetičar JMO	3	-	11	7	-
	—vodoinstalater	3	-	-	5	-
	—pomoćni evječar	3	-	-	4	-
	—zidar JMO	3	9	24	10	-
	—frizer JMO	3	26	25	14	-
	—pom. kuhar i slastičar- TES	3	11	7	-	-
	—stolar JMO	3	13	20	8	-
	—autoelektričar	3	12	-	-	-
	—tokar	3	9	-	-	-
—pomoćni stolar TES	3	8	-	7	-	
		-	123	155	108	-
ŠKOLA	Program	Trajanje	I RAZR.	II RAZR.	III RAZR.	IV RAZR.
5. Industrijsko- obrtnička škola Slatina	— instalater grijanja i klimatizacije JMO	3	11	11	10	-
	—plinoinstalater JMO	3	-	5	-	-
	—bravar JMO	3	-	5	-	-
	—automehaničar JMO	3	12	21	18	-
	—elektroinstalater JMO	3	7	8	-	-
	—krojač JMO	3	12	15	9	-
	—prodavač	3	27	32	25	-
	—zidar JMO	3	-	-	-	-
	—tesar JMO	3	-	-	-	-
	—stolar JMO	3	5	10	5	-
	—frizer JMO	3	14	15	15	-
	—kuhar JMO	3	16	13	15	-
	—konobar JMO	3	14	16	11	-
	—pomoćni stolar TES	3	3	2	5	-
	—pomoćni krojač TES	3	4	6	3	-
—pekar	3	5	-	7	-	
—autolimar	3	-	-	4	-	
—vodoinstalater	3	8	-	6	-	
		-	138	159	133	-
6. Srednja škola M. Marulića Slatina	—opća gimnazija	4	65	60	47	65
	—elektrotehničar	4	28	28	26	32
	—ekonomist	4	28	36	31	33
	—poljoprivredni tehničar	4	17	16	15	23
	—opći					

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	-agroturistički tehničar	4	28	16	-	-
		-	166	156	119	153
7. Stjepan Ivšić —Orahovica	-evječar	3	16	-	-	-
	-strojobravar	3	5	-	1	-
	-prodavač	3	-	-	11	-
	-vodoinstalater—JMO	3	11	6	5	-
	-automehaničar—JMO	3	4	9	5	-
	-vočar vinogradar	3	9	-	-	-
	-kuhar—JMO	3	18	10	17	-
	-konobar—JMO	3	10	8	6	-
	-komercijalist	4	-	25	-	-
	-opća gimnazija	4	42	24	40	40
		-	115	82	85	40
8. Srednja škola Pitomača	-upravni referent	4	26	22	28	22
	-agroturistički tehničar	4	21	18	16	20
	-kuhar—JMO	3	12	10	10	-
	-konobar—JMO	3	-	8	7	-
	-prodavač—JMO	3	15	15	12	-
	-poljopr. gospodarstvenik	3	10	8	-	-
	-frizer JMO	3	-	-	5	-
	-automehaničar	3	-	-	13	-
		-	84	81	91	42
9. Katolička klasična gimnazija s pravom javnosti u Virovitici	-klasična gimnazija	4	21	28	15	-
		-	21	28	15	-
		-				
—UKUPNO		-	1109	1128	1004	626

Izvor podataka: Upravni odjel za društvene djelatnosti Virovitičko-podravske županije

Učenički dom u Virovitici pruža smještaj učenicima srednjih škola kao i određenom broju učenika Osnovne škole s posebnim programom iz Virovitice. Maksimalni smještajni kapacitet doma je 110 kreveta, a odgojno-obrazovni rad organiziran je cjelodnevno u 4 odgojne grupe.

a3) Više i visoko školstvo

Na području Virovitičko-podravske županije postoji Visoka škola za menadžment u turizmu i informatici. . Preddiplomski studij menadžmenta ima dva smjera: smjer informatički menadžment i menadžment ruralnog turizma, preddiplomski studij poduzetništva ima smjer poduzetništvo usluga, a preddiplomski studij računarstva ima smjer programsko inženjerstvo. Diplomski studij menadžmenta ima dva smjera: destinacijski menadžment i menadžment malih i srednjih poduzeća.

~~Izvedbeni program ima dva smjera: Informatički menadžment i Menadžment ruralnog turizma. U studentskoj godini 2010/2011. bilo je upisano 607 studenata, od čega 340 redovnih i 267 izvanrednih.~~

a4) Predškolska dob

Društvena briga o djeci predškolske dobi ostvaruje se u predškolskim ustanovama koje pružaju usluge njege, odgoja, prehrane i zaštite djece do njihova polaska u osnovnu školu.

Predškolski odgoj obavlja se u devet dječjih vrtića koji se nalaze u Virovitici, Pitomači, Suhopolju, Slatini, Orahovici, Voćinu, Zdencima i Čačincima.

Predškolski odgoj obavlja se u devet dječjih vrtića, a oni su:

1. Dječji vrtić „Cvrčak“ Virovitica
2. Dječji vrtić „Potočnica“ Pitomača
3. Dječji vrtić „Zeko“
4. Dječji vrtić Suhopolje
5. Dječji vrtić „Jelenko“ Voćin
6. Dječji vrtić „Palčić“ Orahovica
7. Dječji vrtić pri Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“, Zdenci
8. Dječji vrtić pri Osnovnoj školi Antuna Gustava Matoša Čačinci
9. Privatni Dječji vrtić „Suncokret“ Slatina,
10. Pri OŠ za djecu koja nemaju vrtiće u svojim školama je organiziran predškolski odgoj u godini prijede odlaska u školu

Tablica 55 – ~~Podaci o predškolskim ustanovama 2009/2010. god.~~ Popis predškolskih ustanova

DJEČJI VRTIĆ	Broj djece	Broj skupina	Broj zaposlenih
„Potočnica“ Pitomača	152	7	20
„Cvrčak“ Virovitica	454	22	71
Suhopolje	51	2	6
„Zeko“ Slatina	245	10	34
„Jelenko“ Voćin	27	1	5
„Palčić“ Orahovici	120	5	9
„Suncokret“ Slatina	25	1	2
pri OŠ IGK Zdenci	24	1	2
pri OŠ AGM Čačinci	1	1	4
Ukupno:	1125	50	153

b) Zdravstvo i socijalna skrb

b1) Zdravstvo

Područje Virovitičko-podravške županije pokriveno je sljedećim zdravstvenim ustanovama:

- **Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije** – zdravstvena ustanova za obavljanje stručnih i znanstveno – istraživačkih javno – zdravstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti jedinica lokalne samouprave. Javnozdravstvena djelatnost obuhvaća epidemiologiju karantenskih i drugih zaraznih bolesti, epidemiologiju kroničnih masovnih bolesti, mikrobiologiju, imunizaciju, sanitaciju, poslove javnog zdravstva, zdravstvenu ekologiju, školsku medicinu, zdravstveno prosvjeđivanje s promicanjem zdravlja te prevenciju ovisnosti i zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja. ZZJZ VPŽ ima ispostave u Virovitici, Slatini, Pitomači i Orahovici.
- **Zavod za hitnu medicinu Virovitičko-podravške županije** – zdravstvena ustanova koja za područje Virovitičko-podravške županije obavlja djelatnost hitne medicine i djelatnost sanitetskog prijevoza. Ima ispostave u Virovitici, Slatini, Orahovici, Pitomači i Voćinu.

- **Opća bolnica Virovitica** – obavlja sekundarnu razinu zdravstvene zaštite u okviru bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, znanstveno-istraživačke i nastavne djelatnosti iz područja medicinskih znanosti. Na području Županije djeluje Opća bolnica Virovitica. Opća bolnica Virovitica kao županijska bolnica pruža stacionarnu zdravstvenu zaštitu organiziranu po odjelima na ukupno 300 bolničkih kreveta.
- **Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije** – obavlja zdravstvenu djelatnost na primarnoj razini zdravstvene zaštite, te u svom sastavu ima opću/obiteljsku medicinu, stomatološku zdravstvenu zaštitu, zdravstvenu zaštitu žena, dojenčadi i predškolske djece, starijih osoba, patronažnu zdravstvenu zaštitu, laboratorijsku dijagnostiku, ljekarničku djelatnost, medicinu rada te u okviru specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite i dijagnostike obavlja ortodontiju, radiološku i ultrazvučnu dijagnostiku. Dom zdravlja VPŽ ima ispostave u Virovitici, Slatini, Pitomači i Orahovici sa sljedećim ambulancama:

Ambulante / ordinacije Doma zdravlja VPŽ (opće/obiteljske medicine):

1. Ambulanta Virovitica
2. Ambulanta Pitomača
3. Ambulanta Bušetina
4. Ambulanta Gornje Bazje
5. Ambulanta Turanovac
6. Ambulanta Dugo Selo Lukačko
7. Ambulanta Gradina
8. Ambulanta Suhopolje
9. Ambulanta Cabuna
10. Ambulanta Čađavica
11. Ambulanta Sopje
12. Ambulanta Vaška
13. Ambulanta Zdenci
14. Ambulanta Orahovica

Ambulante / ordinacije Doma zdravlja VPŽ (dentalne medicine):

1. Ambulanta Virovitica
2. Ambulanta Suhopolje
3. Ambulanta Bušetina
4. Ambulanta Gradina
5. Ambulanta Pitomača
6. Ambulanta Slatina
7. Ambulanta Čađavica
8. Ambulanta Nova Bukovica
9. Ambulanta Orahovica
10. Ambulanta Čačinci
11. Ambulanta Zdenci

Ambulante / ordinacije Doma zdravlja VPŽ (za zdravstvenu zaštitu žena):

1. Ambulanta Virovitica
2. Ambulanta Pitomača
3. Ambulanta Orahovica

Ambulante / ordinacije Doma zdravlja VPŽ (za zdravstvenu zaštitu predškolske djece):

1. Ambulanta Orahovica

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini pruža se stanovništvu Virovitičko-podravske županije i putem koncesija za obavljanje javne zdravstvene službe i to u djelatnostima:

1. **Opće/obiteljske medicine (26 ordinacija)**
2. **Dentalne medicine (21 ordinacija)**
3. **Medicine rada (2 ordinacije)**
4. **Zdravstvene zaštite žena (3 ordinacije)**
5. **Zdravstvene zaštite predškolske djece (4 ordinacije)**
6. **Laboratorijske dijagnostike**
7. **Zdravstvene njege u kući bolesnika**

~~Zavod za javno zdravstvo Virovitičko-podravske županije~~ ustanova od javno-zdravstvenog interesa koja obavlja zdravstveno-preventivnu i sanitarnu zaštitu

~~Bolnica~~ obavlja sekundarnu razinu zdravstvene zaštite u okviru bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, znanstveno-istraživačke i nastavne djelatnosti iz područja medicinskih znanosti. Na području Županije djeluje Opća bolnica Virovitica. Opća bolnica Virovitica kao županijska bolnica pruža stacionarnu zdravstvenu zaštitu organiziranu po odjelima na ukupno 300 bolničkih kreveta.

~~Dom zdravlja~~ trajno obavlja zdravstvene djelatnosti primarne zdravstvene zaštite, hitne medicinske pomoći, sanitetskog prijevoza te određenih oblika specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite koje nije moguće organizirati u okviru cjelovite polikliničko-konzilijarne zdravstvene zaštite. Na području Županije djeluje Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije.

~~**Ambulante:**~~

- ~~1. Ambulanta Pitomača~~
- ~~2. Ambulanta Špišić Bukovica~~
- ~~3. Ambulanta Bušetina~~
- ~~4. Ambulanta Gornje Bazje~~
- ~~5. Ambulanta Turanovae~~
- ~~6. Ambulanta Dugo Selo Lukačko~~
- ~~7. Ambulanta Gradina~~
- ~~8. Ambulanta Suhopolje~~
- ~~9. Ambulanta Cabuna~~
- ~~10. Ambulanta Pivnica~~
- ~~11. Ambulanta Čađavica~~
- ~~12. Ambulanta Sopje~~
- ~~13. Ambulanta Vaška~~

- ~~14. Ambulanta Voćin~~
- ~~15. Ambulanta Čeralije~~
- ~~16. Ambulanta Nova Bukovica~~
- ~~17. Ambulanta Mikleuš~~
- ~~18. Ambulanta Čačinci~~
- ~~19. Ambulanta Zdenci~~
- ~~20. Ambulanta Crnac~~
- ~~21. Ambulanta Rastovac~~

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Tablica 56—Podaci o zdravstvenim objektima i objektima socijalne skrbi

R. br.	Grad Općina	Naselje	Vrsta objekta	Broj ležaja	Broj liječnika	Broj stom.	Broj ljekarni	Gravitacijsko područje
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
–1.	Virovitica	Virovitica	Opća bolnica	300	72			Županija
–2.		Virovitica	Dom zdravlja		15	8	5	Grad Virovitica
–3.		Virovitica	Hitna medicinska p.		5			Bivša o. Virovitica i općina Pitomača
–4.	Pitomača	Pitomača	Ambulanta		5	3	2	Općina Pitomača
–5.	Špišić Bukovica	Š. Bukovica	Ambulanta		2	1		Općina Š. Bukovica
–6.		Bušetina	Ambulanta		1	1		Bušetina, Rogovae
–7.	Lukač	G. Bazje	Ambulanta		1			G. Bazje, T. Polje
–8.		Turanovae	Ambulanta		0,5			Turanovae
–9.		D. Selo	Ambulanta		0,5			D. Selo-Lukačko
11.	Gradina	Gradina	Ambulanta		2	1	1	Općina Gradina
12.	Suhopolje	Suhopolje	Ambulanta		3	2	1	Općina Suhopolje
13.		Cabuna	Ambulanta		–0,5			Cabuna i okolina
14.		Pivnica	Ambulanta		–0,5			Pivnica i okolina
15.	Slatina	Slatina	Dom zdravlja		12	6	3	Grad Slatina
16.	Čadavica	Čadavica	Ambulanta		1	1	1	Općina Čadavica
17.	Sopje	Sopje	Ambulanta		0,5			Sopje i okolina
18.		Vaška	Ambulanta		0,5			Vaška i okolina
19.	Voćin	Voćin	Ambulanta		1	1	1	Voćin i okolina
20.		Ćeralije	Ambulanta					Ćeralije i okolina
21.	N. Bukovica	N. Bukovica	Ambulanta		–0,5			Općina N. Bukovica
22.	Mikleuš	Mikleuš	Ambulanta		–0,5	1		Općina Mikleuš
23.	Orahovica	Orahovica	Dom Zdravlja		5	2	2	Grad Orahovica
24.	Čačinci	Čačinci	Ambulanta		1	1		Općina Čačinci
25.	Zdenci	Zdenci	Ambulanta		1	1	-	Općina Zdenci
26.	Crnae	Crnae	Ambulanta		–0,5	-		Općina Crnae
27.		Rastovae	Ambulanta		–0,5	-	-	Rastovae i okolina
28.	Virovitica	Virovitica	Zavod za javno zdravstvo					Županija
29.	Virovitica	Virovitica	Zdravstvena njega u kući					Bivša općina Virovitica
30.	Pitomača	Pitomača	Zdravstvena njega u kući					Općina Pitomača
31.	Slatina	Slatina	Zdravstvena njega u kući					Bivša općina Slatina
32.	Orahovica	Orahovica	Zdravstvena njega u kući					Bivša općina Orahovica
33.	Suhopolje	Borova	Zavod za socijalnu zaštitu	375				Županija
34.	Virovitica	Virovitica	Dom umirovljenika					Županija

b2) Socijalna skrb

Djelatnost socijalne skrbi obavljaju centri za socijalnu skrb i to Centar za socijalnu skrb Virovitica s podružnicom u Pitomači i Centar za socijalnu skrb Slatina s podružnicom u Orahovici. Sukladno mreži domova kao i onima izvan mreže na našem području djeluje Dom za psihički bolesne odrasle osobe Borova te ~~tri doma za starije i nemoćne u privatnom vlasništvu (Slatina i Pitomača, Orahovica), kao i šest obiteljskih domova (Borova, Špišić Bukovica, Virovitica i Pitomača) i Dnevni boravak za stare i nemoćne u Virovitici, koji je u nadležnosti Ministarstva obitelji i branitelja i međugeneracijske solidarnosti.~~ više domova za starije i nemoćne u privatnom vlasništvu.

U Županiji djeluju udruge osoba s invaliditetom (Virovitica i Slatina) kao i gradske organizacije Crvenog križa koje obavljaju humanitarne djelatnosti: distribuciju hrane, higijenskih proizvoda i odjeće socijalno ugroženim osobama te pomažu u socijalnim programima kao što je dobrovoljno davanje krvi.

Ova društva i institucije imaju humanitarni karakter u kojima se provode socijalni programi, dobrovoljna davanja krvi i aktivnosti prve pomoći.

Socijalna skrb provodi se u koordinaciji Upravnog odjela za ~~društvene djelatnosti~~ ~~zdravstvo i socijalnu skrb Virovitičko-podravске županije.~~ ~~Županije.~~

Smatra se da, u uvjetima skromnih proračunskih sredstava, zadovoljava uključenost i zainteresiranost lokalne zajednice u rješavanju problema socijalno ugroženih osoba, kao i sve veća suradnja s nevladinim organizacijama. Međutim, sadržajnije potrebe osoba socijalne skrbi nisu zadovoljene tako da u tom smislu treba znatno pojačati aktivnosti.

Tablica 57 — Broj korisnika socijalne skrbi

~~PUNOLJETNI KORISNICI — STANJE I KRETANJE PREMA KATEGORIJAMA:~~

R. b.	CZSS VIROVITICA	2008.g.		2009.g.	
		Virovitica	Slatina	Virovitica	Slatina
1.	OSOBE KOJE NEMAJU DOVOLJNO SREDSTAVA ZA ŽIVOT	1495		1515	
2.	OSOBE KOJE NEMAJU DOVOLJNO PRIHODA ZA UZDRŽAVANJE	4397		4425	
3.	OSOBE DRUŠTVENO NEPRIHVATLJIVOG PONAŠANJA	67		86	
4.	TJELESNO ILI MENTALNO OŠTEĆENE OSOBE	1627		1609	
5.	PSIHIČKI BOLESNE OSOBE I OVISNICI	163		156	
6.	ODRASLE OSOBE U STANJU RAZLIČITIH POTREBA SOCIJALNE SKRBI	2998		2946	
	PRAVA USLUGE I MJERE — SVI				
1.	SKRBNiŠTVO I POSVOJENJE	183		173	
2.	SKRB IZVAN VLASTITE OBITELJI	247		238	
3.	ODGOJNE MJERE ZAŠTITE	63		55	

	ISIGURNOSTI		
4.	NOVČANE POMOĆI I DRUGI MATERIJALNI OBLICI POMOĆI	2243	2445
5.	OSTALI OBLICI SKRBI I USLUGE	1165	1123

Izvor: CZSS Virovitica, 2009.

Tablica 58 — Broj korisnika socijalne skrbi

MALOLJETNI KORISNICI — STANJE I KRETANJE PRAMA KATEGORIJAMA:

R.b.	CZSS VIROVITICA	2008.g.		2009.g.	
		Virovitica	Slatina	Virovitica	Slatina
1.	DJECA I MLADEŽ PREMA KOJIMA JE PRIMJENJENA MJERA OBITELJSKO PRAVNE ZAŠTITE	392		372	
2.	DJECA I MLADEŽ DRUŠTVENO NEPRIHVATLJIVOG PONAŠANJA	375		373	
3.	TJELESNO ILI MENTALNO OŠTEĆENA DJECA I MLADEŽ	361		343	
4.	PSIHIČKI BOLESNA DJECA I MLADEŽ TE OVISNICI	149		120	
5.	DJECA I MLADEŽ I STANJU RAZLUČITIH POTREBA SOCIJALNE SKRBI	240		232	

Izvor: CZSS Virovitica, 2009.

c) Uprava i administracija

Prema ustavnom i zakonskom određenju, Virovitičko-podravska županija je jedinica područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od područnoga (regionalnog) interesa.

Na području Županije djeluju sljedeća tijela:

- Skupština Virovitičko-podravske županije
- Tajništvo županije
- Ured župana
- Služba za javne financije
- [Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu](#)
- Upravni odjel za ~~društvene djelatnosti~~ [zdravstvo i socijalnu skrb](#)
- Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i zaštitu okoliša
- Upravni odjel za gospodarstvo, ~~razvoj~~ [i poljoprivredu i europske fondove](#)

Navedena tijela imaju sjedišta u Virovitici.

Gradovi i općine imaju svoja vijeća i upravna tijela (ili više upravnih tijela) koja obavljaju poslove lokalne samouprave na gradskoj, odnosno općinskoj razini, a smještena su u sjedištima tih teritorijalno-političkih jedinica.

Osim spomenutih tijela na području Županije djeluju i sljedeće javne ustanove, područne službe, uprave, podružnice i zavodi:

- Vidra - agencija za regionalni razvoj Virovitičko-podravske županije
- Turistička zajednica Virovitičko-podravske županije
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim ~~prirodnim vrijednostima~~ dijelovima prirode i ekološkom mrežom Virovitičko-podravske županije
- Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Virovitičko-podravske županije
- Hrvatska gospodarska komora Županijska komora Virovitica
- Obrtnička komora Virovitičko-podravske županije
- Vatrogasna zajednica Virovitičko-podravske županije
- Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica, Ispostava Orahovica, Ispostava Pitomača, Ispostava Slatina
- Hrvatski stočarski centar Stočarska služba Virovitica
- Hrvatski crveni križ Županijsko društvo Crvenog križa
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje Područni ured Virovitica, Ispostava Orahovica, Ispostava Slatina, Ispostava Pitomača
- Športska zajednica Virovitičko-podravske županije
- Lovački savez Virovitičko-podravske županije
- Državna geodetska uprava - Područni ured za katastar Virovitica
- Porezna uprava – Ispostava Virovitica
- Državni ured za reviziju Virovitica
- Policijska uprava Virovitičko-podravske županije
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Virovitica
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje Virovitica
- Ministarstvo financija – Carinska uprava – Carinarnica Virovitica

Na području Županije djeluju i sljedeća pravosudna tijela:

- ~~Županijski sud u Virovitici~~, stalna služba u Virovitici
- Općinski sud u Virovitici
- Općinski sud u Slatini
- Općinski sud u Orahovici
- ~~Općinski sud u Pitomači~~

Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji:

Sjedište Virovitica

Služba za zajedničke poslove

Služba za gospodarstvo i imovinsko-pravne poslove

Služba za opću upravu i ~~imovinsko-pravne poslove~~

Služba za društvene djelatnosti

Ispostava Orahovica

Ispostava Slatina

Ispostava Pitomača

d) Kultura

Dosadašnji razvoj kulture na području Virovitičko-podravske županije bio je dosta značajan, posebice u odnosu na neke druge sredine. Međutim, mreža organizacija i ustanova s područja kulture i umjetnosti ipak nije potpuno zadovoljavajuća, osobito na prostorima koji su do sada gravitirali centrima bivših općina, a novim teritorijalno-političkim ustrojstvom dana im je određena razina samostalnosti. Na takvim prostorima nema uopće ustanova kulture (osim eventualno društvenih

domova) pa je stanovništvo u zadovoljavanju svojih potreba za kulturom ostalo i dalje orijentirano na mjesta u kojima takve ustanove postoje.

Grad Virovitica, kao žarište razvoja cjelokupnog ovog područja, ujedno je bio i jest centar kulturnih zbivanja i mjesto koncentracije kulturnih ustanova. Određena razina kulturnih djelatnosti postoji u naseljima koja su bila središta razvoja u bivšoj teritorijalno-političkoj podjeli: Slatini i Orahovici i Pitomači te u naseljima koja posjeduju značajniju kulturno-povijesnu baštinu.

Na području Virovitičko-podravske županije djeluju, prema djelatnostima, sljedeće ustanove i organizacije kulture:

1. Scenska umjetnost i glazba:

- Kazalište Virovitica
- Hrvatsko pjevačko društvo "Rodoljub" u Virovitici
- Gradsko pjevačko društvo "Zrinski" Slatina
- Gradska glazba Virovitica u Virovitici
- Puhački orkestar DVD Orahovica te niz kulturno-umjetničkih društava u Virovitici i općinskim/gradskim središtima

2. Muzejsko-galerijska djelatnost:

- Gradski muzej Virovitica u Virovitici
- Zavičajni muzej u Suhopolju
- Zavičajni muzej u Slatini
- Gradski muzej u Orahovici

3. Bibliotečna djelatnost:

- Gradska knjižnica i čitaonica u Virovitici (regionalna)
- Gradska knjižnica i čitaonica u Slatini
- Gradska knjižnica i čitaonica u Orahovici
- Knjižnice u sklopu visokih i viših, srednjih te osnovnih škola

4. Informatička djelatnost:

- Informativni centar Virovitica:
 - "Virovitički list", Virovitica
 - Radio postaja Virovitica
 - Virovitička televizija
- Radio postaja Marinianis, Slatina
- Radio postaja Orahovica
- Radio postaja Pitomača – Pitomi radio
- Urbani radio

5. Likovna umjetnost

- atellieri likovnih umjetnika u Virovitici i Pitomači (Teodor Trick, Šimić i dr.)
- niz galerija uglavnom u Virovitici (Rafael, Dubravka) i Slatini (Galerija Pučkog otvorenog učilišta, Filidi)
- niz likovnih udruženja

6. Kinematografija

- ~~kino Doma oružanih snaga u Park Virovitica Virovitici~~
- kino u Slatini
- kino u Orahovici

Upravna područja koja spadaju u djelokrug kulture, najvećim dijelom uređena su posebnim zakonima. Postoje i druga područja koja nisu regulirana posebnim zakonima, a odnose se na likovnu i glazbenu amatersku djelatnost i sl.. Tu djeluje niz kulturno-umjetničkih društava. Osim KUD-ova, aktivno je i niz likovnih udruženja, ~~videoteka-kreativnih udruga~~ i sl.

Na području Županije dosta je razvijena i tehnička kultura, a djeluje u sljedećim područjima: foto-video tehnika, elektronika i radiotehnika, zrakoplovstvo, inovatorstvo, ekologija i dr. Nosioci aktivnosti su najčešće škole, radio i auto klubovi, fotosekcije i niz drugih organizacija.

Na području Virovitičko-podravske županije održava se godišnje niz kulturnih priredbi i manifestacija od kojih je najznačajniji festival "Pjesme Podravine i podravlja" u Pitomači i ~~dani Milka Kelemena u Slatini~~. U prostoru Virovitičko-podravske županije postoji niz vrijedne i zaštićene kulturne i prirodne baštine (dvorci, perivoji, sakralni kompleksi, pojedinačni spomenici kulture, zaštićeni prirodni dijelovi), koja čini dobar potencijal za budući razvoj djelatnosti kulture.

Tablica 59 — Podaci o objektima kulture i umjetnosti

R. b.	Naziv ustanove	Površina (m ²)	Broj djelatnika	Ukupan broj knjiga i publik.	Ukup. broj korisnika	Broj predstava 1995	Broj posjetitelja 1995	Naklada (kom)	Pros. broj sati prog. dnev	Broj sati prog. tjedno	Broj izložbi 1995	Broj koncerata 1995	Broj prikazanih filmova 1995
1.	Gradski muzej Virovitica	950	6										
2.	Gradska biblioteka i čitaonica, Virovitica	250	5	40.000	800								
3.	Kazalište Virovitica (profesionalno)		18			157	44.875						
4.	Informativni centar, Virovitica												
	a) Virovitički list		17 stalno zaposlenih 20 suradnika				4.500						
	b) Hrvatska — radio postaja, — Virovitica							13					
	e) Virovitička — televizija								3-4				
5.	Centar za kulturu Slatina		8			6						4	
	a) Gradska knjižnica i čitaonica			27.578	1.326								
	b) Zavičajni muzej Slatina									15			
	e) Kino												77
6.	Radio Marjanis, Slatina												
7.	Gradska knjižnica Orahovica	300	4	13.602							2		
8.	Radio postaja Orahovica	4 djelatnika 2 suradnika								10-17			

Izvor podataka: 1, 2, 3, 5 i 7 — Izvješće o radu za 1995. godinu

— 4, 6 i 8 — Informacija o stanju u oblasti informiranja na području Virovitičko-podravske županije od lipnja 1996. godine

e) Šport i rekreacija

Na području športa i rekreacije, proteklo razdoblje bilježi značajan napredak, koji se prvenstveno očituje kroz povećanje materijalne osnove športa, izgradnjom određenih športskih i rekreacijskih objekata i organiziranjem značajnih natjecanja.

Sadašnja materijalna osnova športa i rekreacije i mogućnosti za razvoj ovih aktivnosti ne mogu potpuno zadovoljiti potrebe stanovništva i još je uvijek relativno mali postotak stanovništva obuhvaćen tim aktivnostima. Škole su vrlo često jedini nositelj tjelesnog odgoja djece i mladeži, a u nedostatku osnovnih materijalnih uvjeta (dvorane, tereni i oprema) i kadrova nisu u mogućnosti svoju funkciju potpuno uspješno obaviti. Određeni vid športskih i rekreacijskih aktivnosti obavlja se u pojedinim poduzećima te športskim klubovima i udrugama.

Težište u dosadašnjem razvoju športa i rekreacije bilo je na omasovljenju tih aktivnosti te proširenju i obogaćivanju oblika i sadržaja športskih i rekreacijskih aktivnosti. Postoji niz različitih oblika djelovanja uključujući takmičarski šport i šport i rekreaciju u pojedinim športsko rekreacijskim društvima, a obuhvaćen vannastavnim aktivnostima djece i mladeži u osnovnim i srednjim školama, dok je aktivnost predškolske djece i odraslih prilično slabo izražena.

Tablica 60 – Športski objekti na području Županije

Objekt Grad/ Općina	Šport ska dvora na	Nogo met. igrali šte	Četver stazna kuglan a	Dvo- staz. kugla na	Male dvora ne	Tenisk a igrališ ta	Košark aška igrališ ta	Dom strijel aca	Strelj ane	Skijal ište	Košark aški stadion
Virovitica	2	7	1	1	2	6	3	1		1	1
Slatina	1	9			2	1	2		1	1	
Orahovica	1	2				4	2		1		
Crnac		2									
Čačinci	1	1			1		1				
Čadavica		2			1		1				
Gradina	1	3					1				
Lukač		5									
Mikleuš		2					1				
N.Bukovica		2					1				
Pitomača	1	9	1		1	2	3		1		
Sopje		5									
Suhopolje		5	1		1		1		1		
Š.Bukovica	1	4									
Voćin	1	1								1	
Zdenci		1		1	1		1				

Izvor podataka: Savez športova Virovitičko-podravške županije 2011. g.

Mreža športskih ustanova i objekata najrazvijenija je u Gradu Virovitici kao županijskom centru te u naseljima koja su u dosadašnjem teritorijalno-političkom ustrojstvu bila sjedišta teritorijalnih jedinica (Orahovica, Pitomača, Slatina). Velik broj naselja s područja Županije ima također minimalnu razinu športskih terena i objekata (uglavnom nogometno igralište), međutim ona nije dostatna za kvalitetan razvoj športa i rekreacije.

1.1.2.6. Zaštićena graditeljska i prirodna baština

a) Graditeljska baština

Prema podacima Ministarstva kulture, Konzervatorski odjel u Požegi:

Tablica 61—ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA I ZONE

R. br.	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.O.	K.Č.BR.	BROJ REG.
1.—	GRADINA	BREZOVICA	Arheološko nalazište Ivanjei-Živkov brijeg	Gradinska Brezovica	<i>U postupku revizije</i>	R-656
2.—	GRADINA	GRADINA	Arheološko nalazište Duljine-Gradina	Gradina	<i>U postupku revizije</i>	R-655
3.—	NOVA BUKOVICA	NOVA BUKOVICA	Arheološko nalazište Sjenjak	Gornja Bukovica	145/1, 145/2, 146/1, 147/1, 148, 149, 150/1, 150/2, 151, 152, 198, 199, 157/1, 158, 159/1, 160/1, 165, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 170, 171/1, 271/1, 456/3, 452/1, 453/1, 463/1, 288/2, 194/1, 194/2, 172/1, 172/2, 173/1, 173/2, 271/9A, 271/9B, 174, 175, 176/1, 176/2, 177/1, 177/2, 178/1, 178/2, 179, 180, 181, 182, 183, 184/1, 184/2, 189, 190/1, 191/1, 192, 193, 195/1, 197, 200, 201, 202/1, 203/2, 202/2, 204/1, 205/1, 204/2, 205/2, 206, 207, 208/1, 209/1, 210/1, 212/1, 457/1, 213, 215, 216/1, 217/1, 217/2, 218, 219, 220, 221, 222, 223/1, 271/10, 271/3, 271/4, 271/6, 450, 451, 454/1, 454/2, 455/1, 455/2, 456, 458/1, 458/2, 459/1, 459/2, 460/1, 461, 786, 789, 195/2	Z-3075
4.—	NOVA	NOVA	Gradište u	Nova	<i>U postupku revizije</i>	R-615

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	BUKOVICA	BUKOVICA	Novoj Bukovici	Bukovica		
5.—	SLATINA	BAKIĆ	Arheološko nalazište Lipik kod Bakića	Sladojevi	8, 9, dio k.č. br. 7	Z-5180
4.—	SLATINA	MEDINCI	Arheološko nalazište Čieoka — Jablanik	Medinci	1409, 1410, 1411, 1412, dio 1936, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418	P-2863
6.—	SLATINA	MEDINCI	Arheološko nalazište Turski grad — Medinci	Medinci	673	Z-2897
2.—	SLATINA	SLADOJEVCI	Arheološko nalazište Hrušćik-Brodišće	Sladojevi	70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84/1, 85/1, 86/1, 87/1, 88/1, 89/1, 99, 100, 101, 236, 237, 238, 239, 301/2, 301/3, 301/1, 302/1, 302/3, 302/2, 303/1, 303/2, 304, 305, 1919/3, 1919/2, 2006/3, 2006/2, 57/3, 57/1, dio 58/2, 58/3, 58/1, dio 59/2, 59/3, 59/1, dio 60/2, 60/3, 60/1, 61/1, 61/3, 61/5, dio 62/2, 62/1, 56/2, 56/1	P-2601
3.—	SLATINA	SLADOJEVCI	Arheološko nalazište Jurmanuša	Sladojevi	621/1, 621/2, 621/3, 621/4, 622/1, 622/2, 622/3, 636/1, 636/2, 646/1, 646/2, 647/1, 647/2, 673/1, 673/2, 673/3, dio 1939/1, 1939/3, dio 2029/1, dio 2029/2, 2029/3, 2030/1, 2030/2, 2031/3, dio 2031/1, 2033/3, dio 2033/1, dio 2033/2	P-3540
4.—	SLATINA	SLADOJEVCI	Arheološko nalazište Lipa	Sladojevi	306/1, 306/2, 306/3, 307/1, 307/2, 307/3, 356/1, 356/2, 356/3, 357/1, 357/2, 357/3, 359/1, 359/2	P-3429
5.—	SLATINA	SLADOJEVCI	Arheološko nalazište Lug	Sladojevi	295/1, 295/2, 296/1, 296/2, 297/1, 297/2, 297/3, 298/1, 298/2, 298/3, 299/1, 299/2, 299/3, 300/1, 300/2, 300/3, 2009/2, 2009/3	P-3430
6.—	SLATINA	SLATINA	Arheološka zona Bobovište	Podravska Slatina	1520/1, 1520/2, 1521/1, 1521/3, 1521/5, 1521/4, 1521/2, 1522/1, 1522/4, 1522/2, 1522/3, 1523/2, 1523/3, 1523/1, 1524/2, 1524/3, 1524/1, 1525/1, 1525/4, 1525/3,	P-3131

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

					1525/2, 1526/1, 1526/4, 1526/3, 1526/2, 1527/1, 1527/4, 1527/3, 1527/2, 1528/1, 1528/4, 1528/3, 1528/2, 1760/1, 1760/8, 1760/5, 1760/3, 1760/2, 1760/7, 1760/6, 1760/4, 1761/1, 1761/4, 1761/3, 1761/2, 1762/3, 1762/5, 1762/4, 1763/1, 1763/6, 1763/5, 1764/3, 1764/5, 1764/4, 1765/3, 1765/5, 1765/4, 1766/4, 1766/6, 1766/5, 1767/1, 1767/5, 1767/4, 1768/1, 1768/5, 1768/4, 1769/1, 1769/5, 1769/6, 1770/3, 1770/5, 1770/6, 1771/1, 1771/4, 1771/3, 1771/2, 1772/1, 1772/4, 1772/3, 1772/2, 1773/1, 1773/4, 1773/3, 1773/2, 1774/3, 1774/5, 1774/4, 1775/1, 1775/4, 1775/3, 1775/2, 1776/2, 1776/6, 1776/5, 1776/4, 1777/1, 1778/1, 1777/5, 1778/11, 1777/4, 1778/2, 1784/2, 1784/3, 1784/4	
7.—	SLATINA	SLATINA	Arheološka zona Krivaja	Podravska Slatina	1506/74, 1506/75, 1506/76, 1506/77, 1506/1, 1506/80, 1506/81	P-3325
8.—	SLATINA	SLATINA	Arheološka zona Lipik	Podravska Slatina	1318/14, 1318/11, 1318/13, 1318/12, dio 1318/2, dio 1318/1, 1198/4, 1198/1, 1198/6, 1198/5, 1197, dio 1239/1, 1239/3, dio 1239/2, 1199/4, 1199/1, 1199/6, 1199/5, 1195/3, 1194/2, 1216, 1215, 1214, 1195/2, 1195/4, 1195/5, 1195/6, 1195/1, 1194/1, 1194/3, 1187/1, 1187/2, 1518/2, dio 1518/1,	P-3605-

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

					1488, 1504/2, 1489/2, 1489/1, 1490/2, 1490/3, 1490/1, 1504/1, 1491/2, 1491/3, 1491/1, 1492/2, 1492/3, 1492/1, 1493/2, 1493/3, 1493/1, 1494/2, 1494/3, 1494/1, 1495/2, 1495/3, 1495/1, 1496/2, 1496/3, 1496/1	
9.—	SLATINA	SLATINA	Arheološka zona Pašnik	Podravska Slatina	821/1, 821/2, 821/3, 821/4, 821/5, 821/6, 821/7, 821/8, 822/1, 822/2, 822/3	P-3616-
10.—	SLATINA	SLATINA	Arheološko nalazište Veliko polje-Berezine	Podravska Slatina	457/1, 457/2, 457/3, 456/1, 456/2, 456/3, 456/4, 455/1, 455/2, 454/1, 454/2, 453/1, 453/2, 452, 451, 450, 5290/1, 5290/2, 5291/1, 5291/2, 5292, 5293/1, 5293/2, 5294/1, 5294/2, 5348/3, 5313/1, dio 5313/2, 5313/5, 5313/6, dio 5312/1, dio 5312/2, 5312/3, dio 5312/4, 5312/5, 5311/1, dio 5311/3, 5310/1	P-3144
11.—	SLATINA	SLATINA	Arheološka zona Veliko polje- Potočani	Podravska Slatina	527/1, 527/2, 527/3, 527/4, 526/1, 526/2, 526/3, 526/4, 525/1, 525/2, 524/1, 524/2, 524/3, 524/4, 523, 522/1, 522/2, 522/3, 521, 520/1, 520/2, 520/3, 519/1, 519/2, 518/1, 518/2, 517/1, 517/2, 517/3, 516/1, 516/2, 515, 514/1, 514/2, 514/3, 468, 467, 466, 465, 464, 463, 460, 459, 458	P-2932
12.—	SLATINA	SLATINA	Arheološka zona Veliko polje- Radunjeveci	Podravska Slatina	543, 544, 545, 547, 548/1, 548/2, 549/1, 549/2, 550/1, 550/2, 551/1, 551/2, 551/3, 552/1, 552/2, 552/3, 552/4, 552/5, 552/6, 552/7, 552/8, 552/9, 553/1, 553/2, 553/3, 554/1, 554/2, 554/3, 555/1, 555/2, 555/3, 556/1, 556/2, 556/3, 557/1, 557/2, 557/3, 558/1, 558/2, 558/3, 559/1, 559/2, 559/3, 560/1, 560/2, 560/3,	P-2853

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

					561/1, 561/2, 561/3, 562/1, 562/2, 562/3, 562/4, 562/5, 562/6, 563/1, 563/2, 563/3, 564/1, 564/2, 564/3, 565/1, 565/2, 565/3	
13.—	SLATINA	SLATINA	Arheološko nalazište Veliko polje-Trnovača	Podravska Slatina	443/1, 443/2, 443/3, 443/4, 442/1, 442/2, 441/1, 441/2, 441/3, 441/4, 440/1, 440/2, 440/3, 440/4, 439/1, 439/2, 439/3, 437/5, 437/4, 437/3, 437/6, 437/7, 462, 461, 444/2	P-3152
14.—	SOPJE	SOPJE	Arheološko nalazište Bataluše	Sopje	1338, 1339	P-2800
7.—	SOPJE	SOPJE	Arheološko nalazište Crkvena	Sopje	1211, 1210, 1209/1, 1209/2, 1208, dio k.č. br. 1826, 1200/1, 1200/2, 1201	Z-4968
8.—	SOPJE	SOPJE	Arheološko nalazište Turski grad-Sopje	Sopje	628, 629, 630	Z-2898
9.—	SOPJE	ŠPANAT	Arheološko nalazište Jugovae	Gornji Miholjaci	<i>U postupku revizije</i>	R-632
10.—	SUHOPOLJE	OREŠAC	Arheološka zona Brana	Orešac	9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 24, 25, 26, 27, 28/1, 28/2, 29	Z-5182
11.—	SUHOPOLJE	OREŠAC	Arheološka zona Dvorina i Luka	Orešac	150/1, 150/2, 151, 152, 153/1, 153/2, 154/1, 154/2, 155, 156/1, 156/2, 156/3, 156/4, 157, 158, 159, 160, 161/1, 161/2, 162/3, 162/2, 162/1, 163, 164, 165, 166, 167, dio k.č. br. 168, 169/1, 169/2, 170, 171, 172, 173, 174/1, 174/2, 175, 176, 177/1, 177/2, 178, 179, 180, 181, 182/1, 182/2, 182/3, 182/4, 182/5, 183, 184, 185, 186, 187, 188/1, 188/2, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197	Z-5184
12.—	SUHOPOLJE	PČELIĆ	Arheološko nalazište Dakino brdo	Pčelić	<i>U postupku revizije</i>	R-658
13.—	SUHOPOLJE	PČELIĆ	Arheološka zona Medakuša	Pčelić	1464, 1463, 1462, 1461, 1460, 1459, 1458, 1457, 1456, 1455, 1454, 1453, 1452, 1451, 1450, 1449, 1448, 1447,	Z-5183

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

					1446, 1445, 1444, 1443, 1253, 1251, 1250, 1249, 1248, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1275, 1274, 1273, 1272, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1271, 1270, 1267, 1268, 1269	
14.—	SUHOPOLJE	PEPELANA	Arheološko nalazište Lug	Pepelana	<i>U postupku revizije</i>	R-643
15.—	SUHOPOLJE	SUHOPOLJE	Arheološka zona Kliškovac	Suhopolje; Borova	1968, 1203, 1204, 1205/1, 1205/2, 1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215/1, 1215/2, 1216, 1247, 1244, 1966, 1238, 1240, 1239, 1241, 1242, 1243, 1245; 58/1, 58/2, 59, 60, 61/1, 61/2, 62, 63/1, 63/2, 64, 65, 66, 67, 68, 69.	<i>U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra</i>
15.—	SUHOPOLJE	SUHOPOLJE	Arheološka zona Dubrava	Kapan	67, 69, 191	Z-4913
16.—	SUHOPOLJE	ZVONIMIROVO	Arheološka zona Naknada	Gaćište	1353	Z-5181
17.—	SUHOPOLJE	ZVONIMIROVO	Arheološko nalazište Veliko polje	Gaćište	1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891	Z-4196-
18.—	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	LOZAN	Arheološko nalazište Lendava	Lozan	<i>U postupku revizije</i>	R-646
19.—	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	Arheološko nalazište Mali Zagreb	Špišić Bukovica	<i>U postupku revizije</i>	R-679
20.—	VIROVITICA	JASENAŠ	Arheološko nalazište Veliki eimer	Virovitica, Rezovac	<i>U postupku revizije</i>	R-666
16.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Brekinja	Virovitica	4154/2, 4154/3, 4155/1, 4155/2, 4157/1, 4157/2, 4157/3	<i>U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra</i>
17.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Đurađ-Zapad	Virovitica	4445/2, 4445/3	<i>U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra</i>
18.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko	Virovitica	3598/2, 3598/1,	<i>U postupku</i>

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			nalazište Batalije		3614/1, 3614/2	utvrđivanja svojstva kulturnog dobra
19.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Virovitica-Đota	Virovitica	3261/5, 3261/6, 3261/7, 3261/8, 3262/2	U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra
20.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Đurađ-Istok	Virovitica	4464/10, 4464/12, 4464/13, 4464/11	U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra
21.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Virovitica-Kiškorija jug	Virovitica	4144/7, 4144/8, 4144/9, 4144/10, 4145, 4146/1, 4146/2, 4146/3, 4147/1, 4147/2, 4148	U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra
22.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Virovitica-Kiškorija sjever	Virovitica	3797/5, 3798/1, 3798/2, 3798/3, 3798/4, 3798/5, 3799/1, 3799/2, 3799/3	U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra
23.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Korija	Virovitica	3642/2, 3643/1, 3638/1, 3638/6, 3638/7, 3643/2, 3643/3, 3637/2	U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra
24.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Antunovac Špiritana	Virovitica	2694, 2709, 2711, 2712, 2713	P-1957
21.—	VIROVITICA	VIROVITICA	Kompleks srednjovjekovnog arheološkog nalazišta unutar gradskog područja	Virovitica	U postupku revizije	R-667
25.—	VOĆIN	VOĆIN	Arheološko nalazište Sv. Marija	Voćin	122/4	P-3530
22.—	VOĆIN	MACUTE	Arheološko nalazište Lenije	Macute, Bokane	436, k.o. Macute, i k.č. br. 803, k.o. Bokane	Z-4818

Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi od 06.09.2011.
Napomena: Crnom bojom označena su registrirana nalazišta, a plavom bojom preventivno zaštićena nalazišta

NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

Tablica 62 — KULTURNO-POVIJESNE CJELINE

R. br.	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.O.	K.Č.BR.	BROJ REG.
1	VIROVITICA	VIROVITICA	Kulturno-povijesna cjelina grada Virovitice	Virovitica		Z-2799

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Tablica 63 — POJEDINAČNA KULTURNA DOBRA

R. br.	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.O.	K.Č.BR.	BROJ REG.
1	ČAČINCI	SLATINSKI DRENOVAC	Kulturno-povijesni krajolik Jankovae	Slatinski Drenovae	644/1, 605, 1032	Z-4090
2		SLATINSKI DRENOVAC	Crkva — sv. Georgija	Slatinski Drenovae	1,2	Z-4715
3	ČADAVICA	ČADAVICA	Crkva sv. Petra	Čadavica	394	04. 07. 2002. Z-369
4	LUKAČ	LUKAČ	Crkva sv. Luke	Lukač	1	04. 07. 2002. Z-373
5	NOVA BUKOVICA	NOVA BUKOVICA	Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Nova Bukovica	10, 2/1, 2	Z-4543
6	ORAHOVICA	CRKVARI	Crkva sv. Lovre	Stara Jošava	693, 694	04. 07. 2002. Z-368
7		DUZLUK	Manastir sa crkvom sv. Nikole	Manastir Orahovica	1,2	04. 07. 2002. Z-370
8		DUZLUK	Ostaci Plemićke kurije (<i>Curiae Nobilitaris</i>)	Duzluk	1068/1	Z-4714
9		ORAHOVICA	Crkva Uzašašća sv. Križa	Orahovica	1	04. 07. 2002. Z-377
10		ORAHOVICA	Srednjovjekovni grad «Ružica»	Duzluk, Orahovica	18, 1203	04. 07. 2002. Z-375
11		ORAHOVICA	Srednjovjekovni grad Oršulić	Duzluk	1324/1	08. 04. 2003. Z-376
12	PITOMAČA	PITOMAČA	Crkva sv. Vida	Pitomača	1354	18. 07. 2005. Z-2196
13		TRNAŠICA	Crkva sv. Trojstva	Trnašica	1	18. 07. 2005. Z-2195
14	SLATINA	GORNJI MIHOLJAC	Crkva sv. Trojice	Gornji Miholjac	102	04. 07. 2002. Z-371
15		SLADOJEVCI	Župna crkva sv. Barbare	Sladojevci	510	04. 07. 2002. Z-378
16		SLATINA	Župna crkva sv. Josipa	Podravska Slatina	4369	Z-4542
17	SUHOPOLJE	CABUNA	Dvorac Janković	Cabuna	607, 1377, 1370 1347/1, 1369	04. 07. 2002. Z-367
18		CABUNA	Župna crkva	Cabuna	1346	Z-4421

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			Kraljice sv. Krunice			
19		SUHOPOLJE	Dvorac grofa Janković	Suhopolje	1495/1, 1495/3, 1495/5	04. 07. 2002. Z-379
20		SUHOPOLJE	Župna Crkva sv. Terezije Avilske	Suhopolje	1363/1, 1362, 1363/2	04. 07. 2002. Z-380
21	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	BUŠETINA	Kapela sv. Marije	Bušetina 130	130	04. 07. 2002. Z-366
22	VIROVITICA	VIROVITICA	Dvorac Pejačević	Trg bana J. Jelačića	1440, 1439, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446	04. 07. 2002. Z-381
23		VIROVITICA	Zgrada stare apoteke (Rezidencija franjevačkog samostana)	Trg Kralja Zvonimira	1378/2	04. 07. 2002. Z-382
24		VIROVITICA	Župna Crkva sv. Roka s franjevačkim samostanom	Trg Kralja Zvonimira	1379/1, 1378/1, 1379/2, 1373, 1374, 1377/1, 1376/1	04. 07. 2002. Z-383
25		VIROVITICA	Palača Pejačević	Virovitica	1397 (koja odgovara 732/1 i 732/2)	06. 05. 2009. Z-4089
26		VIROVITICA	Židovsko groblje (izvan zone zaštite)	Virovitica	217, 218	Z-3347
27		VIROVITICA	Spomen kosturnica s brončanim spomenikom (izvan zone zaštite)			Z-2878
28	VOĆIN	LISIČINE	Crkva sv. Georgija	Lisičine	1	04. 07. 2002. Z-372
29		MACUTE	Crkva Uspenja Bogorodice	Macute	493	04. 07. 2002. Z-374
30		VOĆIN	Srednjovjekovni grad Voćin	Voćin	1/2	04. 07. 2002. Z-384
31		VOĆIN	Crkva Blažene Djevice Marije	Voćin	121, 120	04. 07. 2002. Z-385

Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi od 06.09.2011.

Tablica 64—NOB SPOMENICI

	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.Č.BR.	K.O.	BROJ REG.
1	ČAČINCI	KRAJINA	Zgrada bivše lugarnice pretvorena 1943. god. u			R-339

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			partizansku osnovnu školu			
2	ČADAVICA	NOSK. DUBRAVA	Skupna grobnica i spomen djece Kozare			R—396
3	GRADINA	GRADINA	Partizanski logor i grob 7 prvoboraca NR			R—410
4	MIKLEUŠ	MIKLEUŠ	Spomenik i grobnica boreima 18. slavonske brigade na pravosl. groblju	565	Mikleuš	Z—2541
5		MIKLEUŠ	Spomenik i grobnica boreima 51. Vojvodanske divizije na katolič. groblju	868	Mikleuš	Z—2540
6	SLATINA	DONJI MELJANI	Skupna grobnica 6 nepoznatih palih boraca NOR-a			R—395
7	SUHOPOLJE	LEVINOVAC	Šuma Dmitrovaec — skup. grobnica 3 prvoborea NOR-a			R—365
8	VIROVITICA	ČEMERNICA	Kuća Vostrel Vaelava			R—61
9		JASENAŠ	Partizanska spomen šuma			R—400
10		VIROVITICA	Zgrada u Strossmayerovoj 24			R—46
11		VIROVITICA	Zgrada u Bendekovoj br. 15			R—77
12		VIROVITICA	Zgrada u ul. M. Gupeca 92, kuća Konečni Josipa			R—86
13		VIROVITICA	Zgrada u Strossmayerovoj ulici — Gazdek Valenta			R—88
14		VIROVITICA	Spomen kosturnica sa skulpturom boreca na gradskom groblju u Virovitici	4429	Virovitica	Z—2678
15		VIROVITICA	Spomen kosturnica sa spomenikom			R—424
16	VOĆIN	KOMETNIK	Spomenik i grobnica seljaka iz sela Kometnik i Dobrić	610	Kometnik	Z—2538
17		LISIČINE	Rodna kuća nar.			R—431

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			heroja N: Miljanovića – Karaule			
18		LISIČINE	Skupna grobnica 7 boraca NOR-a i ŽFT			R-486
19		LISIČINE	Grobnice nar. heroja N: Miljanovića i C: Jorgića s palim borecima i ŽFT u parku			R-569
20		KUSONJE HUM	Skupna grobnica palih boraca			R-413
21		DONJE KUSONJE	Spomenik 14 boraca 25. brodske brigade – van sela			R-413
22		VOĆIN	Spomenik žrtvama fašističkog terora i zgrada bivše općine	76	Voćin	Z- 2539
23		VOĆIN	Skupna grobnica 7 boraca NOR-a			R-397
24		VOĆIN	Partizansko groblje			R-398
25		SEKULINCI	Kompleks vojno- partizanske bolnice VPB-VI 2a			R-138
26	ZDENCI	OBRADOVCI	Skupna grobnica borecima NOR-a			R-344
27	ORAHOVICA	DONJA PIŠTANA	Skupna grobnica 12 palih boraca NOR-a			R-215
28		DONJA PIŠTANA	Grobnica narodnog heroja Jovana Marinkovića			R-214
29		KOKOČAK	Bivši učiteljski stan u kojem je 1941. g. održan sastanak komunista			R-217
30		ORAHOVICA	Spomenik narodnom heroju Jovanu Marinkoviću			R-353

Izvor: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požezi od 06.09.2011.

U prostornim planovima užih područja evidentirani su:

Tablica 65 – ARHEOLOŠKI LOKALITETI

	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.O.	K.Č.BR.	BROJ REG.
4	ČADAVICA	ČADAVICA	Ranosrednjevjek			

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			ovna nekropola			
2		NOSKOVCI	Prahistorijsko naselje			
3		STARIN	Prahistorijska nekropola „Selište“			
4	GRADINA	BAČEVAC	Most prema Kiselici			
5		BREZOVICA	Turski grad			
6	ORAHOVICA	DUŽLUK	Arheološki lokalitet „Rastova kosa“			PR
7	SOPJE	JOSIPOVO	Arheološki lokalitet Mesarine			
8		SOPJE	Arheološki lokalitet Lanišće	Sopje	<i>u postupku revizije</i>	R-602
9	VIROVITICA	VIROVITICA	Antička nekropola Mali Požari			Rek-310
10	VOĆIN	MACUTE	Arheološki lokalitet Lenije	Macute	<i>u postupku revizije</i>	R-664

Izvod iz registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, lista zaštićenih kulturnih dobara, stanje: 23. kolovoza 2010.

Tablica 66—POJEDINAČNA KULTURNA DOBRA

	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.O.	K.Č.BR.	BROJ REG.
1	CRNAC	CRNAC	Župna crkva sv. Ivana Krstitelja			
3	GRADINA	GRADINA	Župna crkva sv. Hije			
4		GRADINA	Župni dvor			
5	LUKAČ	KAPELA DVOR	Dvorac			
6	ORAHOVICA	ORAHOVICA	Kurija Mihalović s perivojem			PR
7		ORAHOVICA	Štale dvorca Jovanović			PR
8		ORAHOVICA	Hotel „Ružica“			PR
9	SLATINA	DONJI MELJANI	Parohijska crkva Preobraženja Gospodnjeg			
10		GORNJI MIHOLJAC	skladište žitarica na nekadašnjoj «Višnjici»			
11		SLATINA	evangelistička crkva			
12		SLATINA	pravoslavni župni stan			
13		SLATINA	Zgrada starog kotara			
14		SLATINA	dvorac Draškovića			
15		SLATINA	stara zgrada			

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

			Doma-zdravlja			
16		SLATINA	zgrada Doma kulture			
17		SLATINA	kompleks posjeda Shaumburg-Lippe			
18		SLATINA	Prizemnica s podrumom, Trg sv. Josipa 3			P—64/5
19	SOPJE	SOPJE	Župna crkva sv. Marije Magdalene			
20		VIŠNJICA	Pustara-Višnjica (ergela arapskih konja)			
21	VIROVITICA	JASENAŠ	Pravoslavna crkva sv. Ilije			R—312
22	ZDENCI	OBRADOVCI	Pravoslavna crkva			

Izvor: Izvod iz registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, lista zaštićenih kulturnih dobara, stanje: srpanj 2010.

Tablica 67—~~POKRETNNA KULTURNA DOBRA~~

	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.O.	K.Č.BR.	BROJ REG.
1	ČADAVICA	ČADAVICA	Inventar ž. e. sv. Petra apostola	Čadavica		Z—2295
2	ORAHOVICA	CRKVARI	Inventar kapele sv. Lovre	Crkvari		Z—2296
3		DUZLUK	Inventar manastirske crkve sv. Nikole	Manastir Orahovica	1,2	R—139
4		ORAHOVICA	Inventar ž. e. Našašća sv. Križa	Orahovica		Z—2297
5	SUHOPOLJE	SUHOPOLJE	Inventar ž. e. sv. Terezije Avilske	Suhopolje		(Z—2294) R—1
6	VIROVITICA	VIROVITICA	Inventar franjevačke crkve sv. Roka	Virovitica		(Z—2293) R—2
7		VIROVITICA	Orgulje u crkvi sv. Roka u Virovitici	Virovitica		Z—2876
8		VIROVITICA	Knjižni fond knjižnice Franjevačkog samostana	Virovitica		R—154

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

9		VIROVITICA	Gradski muzej; -Likovna zbirka (370 predmeta) Gradskog muzeja u Virovitici -Zbirka donacija Branislava Glumea (165 predmeta)	Virovitica (510:VTC)		(25. veljače 2009. Z- 4057) R-61
10		JASENAŠ	Inventar pravoslavne crkve sv. Ilije			E-168
11	SLATINA	SLATINA	Zavičajni muzej; Etnografska zbirka (1816 predmeta) Zbirka NOB	Slatina (510:POS)		(30. studenog 2009. R- 4291) R-143

Izvor: Izvod iz registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, lista zaštićenih kulturnih dobara, stanje: svibanj 2010.

Tablica 68 – NEMATERIJALNA KULTURNA DOBRA

	OPĆINA/GRAD	MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA	K.Č.BR.	K.O.	BROJ REG.
1	SLATINA	SLATINA	Tradicijski krznarski obrt Vlatka Gribla u Slatini		Slatina	Z-3611
2		SLATINA	Tradicijski užarski obrt Antuna Kneza u Slatini		Slatina	Z-3612

Tablica Lista zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara na području VPŽ

GRADITELJSKA BASTINA

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Broj	Općina/Grad	Mjesto	Naziv kulturnog dobra	K.O.	K.Č.BR.	Broj upisa
1.	ČAĐAVICA	Čađavica	Crkva sv. Petra	Čađavica	394	Z - 369
2.	LUKAČ	Lukač	Crkva sv. Luke	Lukač	1	Z - 373
3.	NOVA BUKOVI	Nova Bukovi	Župna crkva Uznesenja Blažene	Nova Bukovi	10, 2/1,2	Z - 4543
4.	ORAHOVICA	Crkvari	Crkva sv. Lovre	Stara Jošava	693, 694	Z - 368
5.		Duzluk	Manastir sa crkvom sv. Nikole	Manastir Orahovica	1,2	Z - 370
6.		Orahovica	Ruševine grada „Ružice“ kod Orahovice	Duzluk, Orahovica	1203/2, 1203/1 k.o. Orahovica 18, 19/1,20/1, 20/2, 20/3, 1320 k.o.	Z - 375
7.		Orahovica	Srednjovjekovni grad Oršulić	Duzluk	1324/1	Z - 376
8.		Orahovica	Ostaci Plemićke kurije (<i>Curiae Nobilitaris</i>)	Orahovica	1068/1	Z - 4714
9.		Orahovica	Crkva Našašća sv. Križa	Orahovica	1	Z - 377
10.		SLATINA	Slatina	Župna crkva sv. Josipa	Podravska	4369
11.	Gornji Miholjci		Crkva sv. Trojice	Gornji Miholjci	102	Z - 371
12.	Gornji Miholjci		Žitnica u Gornjem Miholjcu	Gornji Miholjci	1156	Z- 5564
13.	Sladojevci		Crkva sv. Barbare	Sladojevci	510	Z - 378
14.	ČAČINCI	Slatinski	Kulturno-povijesni krajolik	Slatinski	644/1, 605/1, 1032	Z- 4090
15.		Slatinski	Crkva sv. Georgija	Slatinski	1,2	Z- 4715
16.	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	Bušetina	Kapela sv. Marije	Bušetina 130	130	Z - 366
17.	SUHOPOLJE	Cabuna	Dvorac Janković	Cabuna	607,1377,1370,1347/1,1369	Z - 367
18.		Cabuna	Župna crkva Kraljice sv. Krunice	Cabuna	1346	Z - 4421
19.		Suhopolje	Dvorac grofa Janković	Suhopolje	1495/1, 1495/3, 1495/5	Z - 379
20.		Suhopolje	Crkva sv. Terezije	Suhopolje	1363/1, 1362, 1363/2	Z-380

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

21.	VIROVITICA	Virovitica	Dvorac Pejačević	Virovitica-centar	960, 961, 958, 957/3, 957/2, 957/1 Trg bana J. Jelačića	Z - 381
22.		Virovitica	Zgrada stare apoteke	Virovitica-centar	97 Trg kralja Zvonimira	Z - 382
23.		Virovitica	Crkva sv. Roka s franjevačkim samostanom	Virovitica-centar	96,100, 101, 102, 103 Trg kralja Zvonimira	Z - 383
24.		Virovitica	Palača Pejačević	Virovitica-centar	963/2, 963/1, 963/3, 963/4	Z-4089
25.		Virovitica	Židovsko groblje (izvan Kulturno-povijesne cjeline)	Virovitica	217,218	Z-3347
26.		Antunovac	Kompleks povijesnih industrijskih građevina	Antunovac	15/1, 15/3,15/4, 15/5, 15/6, 560, 561/1,561/2, 561/3, 563/1, 563/2, dio 962, dio	Z-6938
27.		Virovitica	Kulturno-povijesna cjelina grada	Virovitica-centar		Z-2799
28.	VOĆIN	Lisičine	Crkva sv. Georgija	Lisičine	1	Z - 372
29.		Macute	Crkva Uspenja Bogorodice	Macute	493	Z - 374
30.		Voćin	Srednjovjekovni grad Voćin	Voćin	1/2	Z - 384
31.		Voćin	Crkva Blažene Djevice Marije	Voćin	121, 120	Z - 385
32.	PITOMAČA	Pitomaca	Crkva sv. Vida	Pitomaca	1354	Z-2196
33.	PITOMAČA	Turnašica	Crkva sv. Trojstva	Tumašica	1	Z - 2195
MEMORIJALNA KULTURNA DOBRA						
Broj	Općina/Grad	Mjesto	Naziv kulturnog dobra	K.O.	K.Č.BR.	Broj upisa
1.	ČAĐAVIC A	Nosk. Dubrav	Skupna grobnica i spomenik djeci Kozare na mjesnom groblju	Noskovci	168	Z-7028
2.	MIKLEUŠ	Mikleuš	Spomenik i grobnica borcima 18. slavonske brigade na pravosl.	Mikleuš	565	Z-2541
3.		Mikleuš	Spomenik i grobnica borcima 51. Vojvođanske divizije	Mikleuš	868	Z-2540
4.	VIROVITICA A	Virovitica	Spomen kosturnica sa skulpturom borca na gradskom groblju u	Virovitica	4429	Z-2678

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

6.	VOĆIN	Kometnik	Spomenik i grobnica seljaka	Kometnik	610	Z- 2538
10.	VOĆIN	Voćin	Spomenik žrtvama fašističkog terora i zgrada bivše općine	Voćin	76	Z- 2539
ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA I ZONE						
Broj	Općina/Grad	Mjesto	Naziv kulturnog dobra	K.O.	K.Č.BR.	Broj upisa
1.	GRADINA	Brezovica	Arheološka zona Živkov brijeg	Brezovica	503, 504/1, 504/2, 505, 506, 507, 508, 509, 1058 i 459 te dio 1348	Z-6452
2.		Gradina	Arheološko nalazište Duljine - Gradina	Gradina	1581, 1588/3, 1588/2, 1588/5, 1588/4, 1588/1, 2777, dio 1583, 1547, 1548, 1549, 1550, 1551, 1552, 1553, 1554 (katastarsko stanje: 1554/1 i 1554/2), 1555, dio 2780, 1580, 1579, 1578, 1577, 1576, 1575, 1574/1, 1574/3, 1574/2, 1574/4, 1573/1, 1573/7* *4 god. nakon donošenja novog rješenja o trajnoj zaštiti spomenika	Z-5523
3.		NOVA BUKOVICA	Nova Bukovica	Arheološko nalazište Sjenjak	Gornja Bukovica	145/1, 145/2, 146/1, 147/1, 148, 149, 150/1, 150/2, 151, 152, 198, 199, 157/1, 158, 159/1, 160/1, 165, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 170, 171/1, 271/1, 456/3, 452/1, 453/1, 463/1, 288/2, 194/1,

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

					175, 176/1, 176/2, 177/1, 177/2, 178/1, 178/2, 179, 180, 181, 182, 183, 184/1, 184/2, 189, 190/1, 191/1, 192, 193, 195/1, 197, 200, 201, 202/1, 203/2, 202/2, 204/1, 205/1, 204/2, 205/2, 206, 207, 208/1, 209/1, 210/1, 212/1, 457/1, 213, 215, 216/1, 217/1, 217/2, 218, 219, 220, 221, 222, 223/1, 271/10, 271/3, 271/4, 271/6, 450, 451, 454/1, 454/2, 455/1, 455/2, 456, 458/1, 458/2, 459/1, 459/2, 460/1, 461, 786, 789, 195/2	
4.		Nova Bukovica	Arheološki ostaci srednjovjekovnog gradišta	Nova Bukovica	1/1	Z-6434
5.	SLATINA	Medinci	Arheološko nalazište Turski	Medinci	673	Z-2897
6.		Bakić	Arheološko nalazište Lipik	Sladojevci	8, 9, 7/4	Z-5180
7.		Sladojevci	Arheološka zona Hrušćik - Brodišće	Sladojevci	301/2, 302/1, 303/1, 304, 305, 1919/2, 2006/2, 239/2, 239/1, 238/2, 238/1, 237/2, 237/1, 236/1, dio 2003, 101, 100, 99, 70, 71, 72, 73/1, 74/1, 75/1, 75/2, 76/1, 76/2, 77/1, 77/2, 78/1, 78/2, 79/1, 79/2, 80/1, 81/1, 82/1, 83, 84/1, 85/1, 86/1, 87/1, 88/1, 89/1	Z-6681
8.		Sladojevci	Arheološko nalazište	Sladojevci	306/1, 307/1, 307/2, 306/2	Z-6740
9.		Sladojevci	Arheološko nalazište	Sladojevci	2009/2	Z-6739
10.		Slatina	Arheološka zona Veliko polje - Potočani	Podravska Slatina	526/2, 526/3, 525/1, 524/1, 523, 522/1, 521, 520/1, 519/1, 518/1, 518/2, 517/1, 517/2, 517/3, 516/1, 516/2, 515, 514/1, 514/2, 514/3, 468, 467, 466, 465, 464, 463, 460, 459, 458	Z-6540
11.		Slatina	Arheološka zona Veliko polje - Trnovača-Berezine	Podravska Slatina	444/1, 437/3, 437/4, 437/5, 439/2, 440/2, 441/2, 441/3, 443/1, 442/1, 441/1, 440/1, 439/1, 457/1, 456/2, 455/1, 454/1, 453/1, 452, 451, 450	Z-6523
12.		Slatina	Arheološko nalazište Bobovište	Podravska Slatina	1767/1, 1767/4, 1768/1, 1768/4, 1769/1, 1769/6, 1770/3, 1770/6, 1771/1, 1771/3, 1772/1, 1772/3, 1773/1, 1773/3, 1774/3, 1774/4, 1775/1, 1775/3, 1776/2, 1776/5, 1777/1, 1777/4, 1778/1, 1778/2, 1784/2, 1784/3, 1784/4	Z-6541
13.		Sopje	Arheološko nalazište Crkvena	Sopje	1211, 1210, 1209/1, 1209/2, 1208, dio k.č. br. 1826, 1200/1, 1200/2, 1201	Z-4968

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

14.	SOPJE	Sopje	Arheološko nalazište Turski	Sopje	628, 629, 630	Z-2898
15.		Španat	Arheološko nalazište Jugovac	Gornji Miholjac	1300/9	ROS - 632

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

16.		Orešac	Arheološka zona Brana	Orešac	9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,24, 25,26, 27, 28/1,28/2, 29	Z-5182
17.		Orešac	Arheološka zona Dvorina i Luka	Orešac	150/1, 150/2, 151, 152, 153/1, 153/2, 154/1, 154/2, 155, 156/1, 156/2, 156/3, 156/4, 157, 158, 159, 160, 161/1, 161/2, 162/3, 162/2, 162/1, 163, 164, 165, 166, 167, dio k.č. br. 168, 169/1, 169/2, 170, 171,	Z-5184
18.		Pčelić	Arheološko nalazište Dakino brdo	Pčelić	1542, 1543, 1545, 1552, 1553, 1554, 1555, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1562, 1563, 1564, 1565, 1569, 1566, 1567, 1568, 1570	ROS-658
19.	SUHOPOLJE	Pčelić	Arheološka zona Medakuša	Pčelić	1464, 1463, 1462, 1461, 1460, 1459, 1458, 1457, 1456, 1455, 1454, 1453, 1452, 1451, 1450, 1449, 1448, 1447, 1446, 1445, 1444, 1443, 1253, 1251, 1250, 1249, 1248, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260	Z-5183
20.		Pepelana	Arheološka zona Lug	Pčelić	4682, 4683, 4690, 4712, 4713, 4714, 4715, 4716, 4717,4718, 4719, 4720, 4721, 4775/2, 4776, 4777, 4778, 4779, 4780, 4781,	Z-6453
21.		Suhopolje	Arheološka zona Dubrava	Kapan	67, 69, 191	Z-4913

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

22.		Suhopolje	Arheološka zona Kliškovac	Suhopolje; <i>Borova</i> (<i>Suhopoljska</i> <i>Borova</i>)	1206, 1207, 1208, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215/1, 1215/2, 1216, dio 1966, 1199, 1238, 1237, 1236, 1235, 1234, 1233, 1232, 1231, 1230, 1229, 1228, 1227, 1226, 1225, 1224, 1223, 1222, 1221, 1220, 1219, 1218, 1217, 1183, 1184, 1185,	Z-5864
23.		Zvonimirovo	Arheološka zona Naknada	Gaćište	1353	Z-5181
24.		Zvonimirovo	Arheološko nalazište Veliko polje	Gaćište	1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891	Z-4196
25.	ŠPIŠIĆ BUKOVICA	Lozan	Arheološko nalazište Lendava	Lozan	966/31, 966/30, 966/29, 966/28, 966/5	Z-6454

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

26.		Špišić Bukovica	Arheološka zona Mali Zagreb	Špišić Bukovica	3178/1, 3178/2, 3177/1, 3177/2, 3176, 3175, 3174, 3173, 3172/2, 3172/1, 3172/3, 3171/1, 3171/2, 3203/1, 3204, 3205/1 i 3205/2 (gruntovno stanje 3205), 3206/1, 3206/2, 3207/1, 3207/2, 3208/1, 3208/2, 3208/3, 3208/4, 3209/1, 3209/2, 3209/3, 3209/4, 3209/5, 3214, 3215/1, 3215/2, 3215/3, 3216/1, 3216/2, 3217, 3218, 3219.	Z-6436
27.	VIROVITICA A	Jasenaš	Arheološko nalazište Veliki cimer	Virovitica; Jasenaš; Rezovac	8085; 1133/42; 3130, 3129, 3131, 3124, 3123, 3127, 3128, 3140, 3141, 3139, 3137, 3138, 3136, 3135, 3134/1, 3134/2, 3133, 3132	ROS-666
28.		Virovitica	Arheološko nalazište Batalije	Virovitica	3598/1, 3598/2	Z-5681
29.		Virovitica	Arheološko nalazište Brekinja	Virovitica	4154/3, 4154/2, 4155/1, 4155/2, 4157/8	Z-5775
30.		Virovitica	Arheološko nalazište Đurađ	Virovitica	3261/8, 3261/7, 3261/6, 3261/5	Z-5504
31.		Virovitica	Arheološko nalazište Đurađ istok	Virovitica	4464/10, 4464/11, 4464/12, 4464/13, 4464/14,	Z-5895
32.		Virovitica	Arheološka zona Đurađ zapad	Virovitica	4445/5, 4445/3	Z-5851
33.		Virovitica	Arheološko nalazište Kiškorija jug	Virovitica	4147/2, 4147/1, 4144/9, 4144/8, 4144/7, 4144/10, 4144/6, 4144/14, 4144/13, 4144/5, 4144/4, 4144/3, 4148/1, 4146/3, 4146/2, 4146/1, 4145/1, 4144/30, 4144/28, 4144/26	Z-5682
34.		Virovitica	Arheološka zona Kiškorija sjever	Virovitica	3798/1, 3799/7, 3798/2, 3799/4, 3798/3, 3798/4, 3797/5, 3798/7, 3799/1	Z-5780
35.		Virovitica	Arheološko nalazište Korija	Virovitica	3643/1, 3643/2, 3643/3, 3642/2, 3637/2, 3638/1, 3638/6, 3638/7, 3637/8, 3638/13, 3643/4, 3643/7, 3643/9, 3638/11	Z-5779

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

36.	Virovitica	Kompleks srednjovjekovnog arheološkog nalazišta unutar gradskog područja	Virovitica	Granica zaštićenog područja ide istočnom, južnom i zapadnom stranom Trga bana Josipa Jelačića, zatim sjevernom stranom Trga kralja Tomislava pa istočnom stranom ul. Matije Gupca, zatim južnom stranom ul. Josipa Runjanina i Đure Basaričeka, zapadnom stranom ul. Tome Bakača, te sjevernom stranom ul. Ivana Gundulića, gdje se spaja s istočnom stranom Trga bana J. Jelačića; navedena granica čini okvir zaštićenog područja, kojim prolaze ulice Ferde Rusana, Antuna Mihanovića, Andrije Hebranga, Bečka, Alojzija Stepinca, a	ROS-667
37.	VOĆIN	Macute	Arheološko nalazište Lenije	Macute; <i>Bokane</i>	436; 803 Z-4818
KULTURNI KRAJOBRAZ					
1.	ČAČINCI	Slatinski Drenovac	Kulturno povijesni krajolik Jankovac		Z – 4090
PREVENTIVNO ZAŠTIĆENA ARHEOLOŠKA NALAZIŠTA					

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

Broj	Općina/Grad	Mjesto	Naziv kulturnog dobra	K.O.	K.Č.BR.	Broj upisa u
1.	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Đota II	Virovitica-grad (u zemljišnim knjigama k.	3273, 3276, 3279, 3277 i 3278 (ZK č. br. 3006/2, 3006/1, 3004/2, 3004/1, 2998, 2999 i 3000, 3001 i 3002)	P-5819
2.	VIROVITICA	VIROVITICA	Arheološko nalazište Petrovac	Virovitica	2753, 2754, 2755, 2756/1, 2756/2	P-5650

Izvor: Izvod iz registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, ~~lista zaštićenih kulturnih dobara, stanje: do veljače 2008.~~

Konzervatorski odjel u Požegi, 16.05.2017. god.

b) Prirodna baština

Prema Zakonu o zaštiti prirode, a sukladno Upisniku zaštićenih područja nadležnog Ministarstva, na području Virovitičko-podravске županije **zaštićene su** sljedeće prirodne vrijednosti:

- a) U kategoriji “posebni rezervat“
 - Sekulinačke planine (reg.br.405) - šumska vegetacija, 1966.g.
- b) U kategoriji “park prirode“
 - **Park prirode** Papuk - Zakon o proglašenju parka prirode “Papuk”(NN 45/99) (reg.br.886), 1999. god.
- c) U kategoriji „regionalni park“:
 - **Regionalni park** Mura-Drava, (NN 22/11), 2011. god.
- d) U kategoriji “spomenik prirode“:
 - Rupnica - prizmatско lučenje (reg.br.60) -geološki, 1948. god.
 - dva stara hrasta (Quercus petraea (Matt.) Liebl.) na predjelu Djedovica (reg.br.934), 2004. god.
- e) U kategoriji „značajni krajobraz“:
 - Jelkuš (reg.br. 918), 2001. god.
 - Križnica (reg.br. 919), 2001. god.
 - močvarno stanište Vir (reg.br. 920), 2001. god.
 - Širinski otok (reg.br.921), 2001. god.
- f) U kategoriji “park šuma”
 - Jankovac (reg.br.61), 1955. god.
 - Turski grad (turski grad) – preventivna zaštita, 2008. god.
- g) U kategoriji “spomenik parkovne arhitekture“ - park:
 - Park u Virovitici (reg.br.403), 1967. god.
 - Park u Suhopolju (reg.br.29), 1958. god.
 - Park u Slatini (reg.br.570), 1968. god.

- h) U kategoriji “spomenik parkovne arhitekture“ - skupina stabala
 - Skupina stabala u Noskovačkoj Dubravi (reg.br.583), 1967. god.
- e) U kategoriji “spomenik parkovne arhitekture“ – pojedinačno stablo
 - Mamutovac u Slatini (reg.br.406), 1967. god.

Prostornim planom *predviđeni za zaštitu* su:

- a) U kategoriji “posebni rezervat”
 - “Mrtvi dol” (šumska vegetacija)
 - „Smudska brda“ (botanički)
- b) U kategoriji “spomenik prirode“
 - “Rustine” (geomorfološki)
- c) U kategoriji “značajni krajobraz“
 - [močvarno područje uz Dravu](#)
 - potočna dolina “Rakitovac”
 - dolina potoka Čeralinica i nastavno Vojlovica rijeke,
 - područje oko “Ružice grada”
 - područje oko “Manastira Sv. Nikolaja”.
 - zaštićeni pojas grada Virovitice na obroncima Bilogore
 - šuma Jasenaš
 - ~~Rezovačke Krčevine~~
 - vidikovac Macute
 - potočna dolina rijeke Čađavice
 - ribnjak Grudnjak, općina Zdenci
- d) U kategoriji “park šuma”
 - šuma “Plandište” kod naselja Kozice
 - šumsko područje Djedovica
 - Lisičine
- e) U kategoriji “spomenik parkovne arhitekture“ - park
 - park u Orahovici
 - park u Višnjici
 - šuma Albus
 - lokalitet Merkur kod Orahovice
 - Park u Zdencima
 - Park u Voćinu
- f) U kategoriji “spomenik parkovne arhitekture“ - skupina stabala
 - skupina stabala u Špišić Bukovici
 - skupina borova uz raskrižje ceste Đuričić – Drenovac

Karakteristična obilježja krajobraza Virovitičko-podravske županije svedena su na nekoliko tipoloških elemenata:

- kultivirani agrarni krajolik Dravske nizine
- kultivirani poljoprivredno obrađen krajolik obronaka Bilogore
- prirodni blizak krajolik duž toka Drave
- prirodni blizak šumski krajolik na većim visinama Bilogore, Papuka i Krndije

Osim ove osnovne podjele cijeli prostor ima niz pojedinačnih raznolikih krajobraznih elemenata. Cijeli krajobraz je zanimljiv po svom ujednačenom i uravnoteženom dojmu i po uklopljenosti različitih krajobraznih elemenata. Ukupnu sliku tih obilježja trebalo bi nadalje očuvati.

c) Osobite biljne i životinjske zajednice

c1) Biljne zajednice

Osnovne reljefne osobine prostora Županije odredile su i osnovne tipove vegetacijskog pokrova ovoga prostora.

Dvije osnovne geomorfološke cjeline oblikovale su i dva osnovna tipa vegetacijskog pokrova: brdski i nizinski.

Brdski vegetacijski pokrov čine šume bukve, hrasta kitnjaka i jele, dok nizinski vegetacijski pokrov čine velike zaravnjene površine koje su: intenzivno obrađene ravnice, nizinske hrastove šume i bare i zamočvarena područja uz rijeku Dravu.

U ukupnoj površini Županije udio šumskih i poljoprivrednih površina je podijeljen 32:57. To su uz vode i najznačajniji prirodni resursi ovog područja.

Šume brdskog područja su mješovite sastojine hrasta kitnjaka i graba, bukve, jele dok su mjestimično prisutne i sastojine crnogoričnih kultura. Uz sastojine tvrdih i mekih listača javljaju se i sastojine kestena.

Na Papučkom području, kao posebna vegetacijska i gospodarska dragocjenost, javlja se šumska zajednica jele. Ova se javlja u najvišoj zoni Papuka, uz panonsku i gorsku šumu bukve. Fragmentarno se javlja šuma gorskog javora i običnog jasena te šuma hrasta kitanjaka i graba sa značajnim udjelom bukve. Šume hrasta kitnjaka i graba zauzimaju toplije rubne predjele.

Panonske jelove šume razvile su se u poseban raritet ovog područja, kako po odvojenosti od areala jele, tako i pod utjecajem geološke podloge. Na Papučkom području, jedan dio tih šuma zaštićen je kategorijom posebni rezervat šumske vegetacije Sekulinačke planine.

Na Papučkom području, brdski dio vegetacije je pod moritanskom bukovom šumom, gdje se kao raritet javljaju termofilne vrste.

Na području k.o. Slatinski Drenovac kategorijom park-šume zaštićena je šuma Jankovac, gdje dominiraju bukove šume mezofilnog karaktera.

Nizinski tip vegetacije predstavljen je nizinskim i dravskim šumama koje su u velikoj mjeri reducirane u korist obradivih površina. To se posebno odnosi na šume hrasta lužnjaka s

konačan prijedlog
različitim subasocijacijama, uvjetovanim mikroreljefom. Većim dijelom u nizinskim šumama se kao plantažne sastojine javljaju topole i druge gospodarske vrste (Jasenovačka, Bazovačka šuma).

Dravske šume su prirodne autohtone sastojine vrbe, a u većoj mjeri su pretvorene u niski sloj šaševa i šibljika.

Uz rijeku Dravu nastala su i područja specifične močvarne vegetacije, gdje je dominirajući predstavnik trska.

Očuvanjem sadašnjeg stanja prirodnih biotopa na ovom prostoru, pruža se mogućnost za očuvanje i zaštitu autohtone flore kao temeljnog prirodnog resursa.

c2) Životinjske zajednice

Predstavnici faune ovog prostora pripadaju skupinama srednjoeuropske faune, ali i skupinama karakterističnim za južno-nizinski europski pojas, a dijelom i za južno-gorski europski pojas faune.

Među brojnim predstavnicima europske faune, izdvajaju se fauna vodozemaca (zelena žaba, gatalinka, zelena i siva gubavica, običan vodenjak, pjegavi daždevnjak) i gmazova (bjelouška, riđovka i u nizinskim i brdskim područjima). Po barama i močvarama živi barska kornjača.

Posebno je značajna i raznovrsna ornitofauna.

Osobito vrijedna područja močvarne ornitofaune su Predrijevačka i Sopjanska bara. Ove i brojne druge bare uz rijeku Dravu, značajne su za gniježđenje divljih pataka, gnjuraca, crne liske, vodenih kokošica, trstenjaka.

Od grabljivica na cijelom području dolazi škanjac mišar, kao i jastreb, iako rjeđe. Vrlo korisne na biocenom su sove (sovica šumska, sova močvarica, ćuk itd.).

U nizinskim i brdskim šumama od dupljašica javljaju se djetlovke: zelena žuna, mali i veliki dijetao, a rijetka je crna žuna. Međutim, uslijed reduciranja šumskog fonda, ovaj ptičji fond je također reduciran.

U nizinskim područjima rasprostranjene su trčka i fazan, dok je prepelica sve rjeđa, kao i šumska šljuka i šljuka livadarka i kokošica.

Od rijetkih vrsta ptica, ovdje se mogu vidjeti lještarka i crna žuna.

Fauna sisavaca je također raznovrsna (rovke, jež, razne vrste šišmiša, tekunice, hrčak, lasica). Velika lasica je vrlo rijetka i primijeti se u području uz Sopjansku baru. Uz Dravu obitava i vidra, ali je to vrsta faune koja je jako prorijeđena.

U šumama, u planinskim predjelima, obitava kuna zlatica, a na cijelom području rasprostranjena je visoka i niska divljač (srna, jelen, divlja svinja, lisica i zec).

c3) Zaštićene i ugrožene vrste

Prema ~~članku 97. Zakona o zaštiti prirode~~ Zakonu o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08) zabranjeno je branje, skupljanje, uništavanje, sječa ili iskopavanje samoniklih **strogo zaštićenih biljaka i gljiva**, te držanje i trgovina samoniklim strogo zaštićenim biljkama i gljivama. **Strogo zaštićene životinje** zabranjeno je namjerno hvatati, držati i/ili ubijati, namjerno oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, gnijezda ili legla, te područja njihova razmnožavanja ili odmaranja, namjerno uznemiravati, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije, ako bi uznemiravanje bilo značajno

konačan prijedlog
u odnosu na ciljeve zaštite, namjerno uništavati ili uzimati jaja iz prirode ili držati prazna jaja, prikrivati, držati, uzgajati, trgovati, uvoziti, izvoziti, prevoziti i otuđivati ili na bilo koji način pribavljati i preparirati. Zaštitu uživaju i samonikle biljke i gljive, te divlje životinje koje se nalaze u nacionalnom parku, strogom rezervatu, te u posebnom rezervatu ako se radi o samoniklim biljkama, gljivama, te divljim životinjama radi kojih je područje primarno zaštićeno, kao i sve podzemne životinje, i kad nisu zaštićene kao pojedine svojte, ako aktom o zaštiti toga područja za pojedinu vrstu nije drugačije određeno. Nenamjerno hvatanje i/ili ubijanje strogo zaštićenih životinja prijavljuje se Ministarstvu. Ministarstvo vodi evidenciju o nenamjerno uhvaćenim i/ili ubijenim strogo zaštićenim životinjama, te odlučuje o zaštitnim mjerama u cilju sprječavanja negativnog utjecaja na pojedine vrste.

Zaštićene divlje svojte

Korištenje zaštićenih divljih svojti dopušteno je na način i u količini da se njihove populacije na državnoj ili na lokalnoj razini ne dovedu u opasnost, sukladno članku 94. Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08). Ministar nadležan za zaštitu prirode i ministar nadležan za regionalni razvoj, šumarstvo i vodno gospodarstvo, svaki u svom djelokrugu, propisuju mjere zaštite zaštićenih divljih svojti koje obuhvaćaju: sezonsku zabranu korištenja i druga ograničenja korištenja populacija, privremenu ili lokalnu zabranu korištenja radi obnove populacija na zadovoljavajuću razinu i/ili reguliranje trgovine, držanja radi trgovine i transporta radi trgovine živih i mrtvih primjeraka. Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode vodi evidenciju o načinu i količini korištenja zaštićenih divljih svojti radi utvrđivanja i praćenja stanja populacija. Ako se utvrdi da je zbog korištenja zaštićena divlja svojta ugrožena, ministar može donijeti naredbu kojom zabranjuje ili ograničava korištenje te svojte.

Direktiva o pticama

Ova direktiva bila je donesena još 1979. godine s ciljem dugoročnog očuvanja svih divljih ptičjih vrsta i njihovih važnih staništa na teritoriju EU. Poseban naglasak je na zaštiti migratornih vrsta koja zahtijeva koordinirano djelovanje svih europskih zemalja. Propis se odnosi na 181 ptičju svojtu (vrstu ili podvrstu) te zahtijeva očuvanje dovoljno prostranih i raznolikih staništa za njihov opstanak. Također se zabranjuju načini masovnog i neselektivnog lova te iskorišćivanje, prodaja ili komercijalizacija većine ptičjih vrsta. Načinjene su određene iznimke radi sporta i lova, a dopušta se članicama učiniti iznimke u slučajevima kada ptice predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost i zdravlje ljudi ili drugih biljaka i životinja, te kad nanose velike gospodarske štete. Pojedine zemlje obvezne su utvrditi i zaštititi dovoljan broj i u dovoljnoj površini najpovoljnijih područja za zaštitu ptičjih vrsta iz **Dodatka I Direktive (SPA područja)** koja postaju sastavni dio NATURA 2000. U zemljama EU proglašeno je 5174 SPA područja ukupne površine veće od 530774 km².

Direktiva o staništima

Cilj ove direktive donesene 1992. godine je doprinijeti očuvanju biološke raznolikosti članica EU kroz zaštitu staništa divlje flore i faune. Glavni način ostvarenja ovog cilja jest uspostavljanje ekološke mreže područja NATURA 2000. Ova područja (SAC područja) značajna su za očuvanje ugroženih vrsta (osim ptica) i stanišnih tipova koji su navedeni u dodacima Direktive, u tzv. "povoljnom statusu očuvanosti". Kod odabira područja u obzir se uzimaju isključivo znanstveni kriteriji odnosno zahtjevi. Prilikom upravljanja područjima NATURA 2000, osim znanstvenih, uzimaju se u obzir i gospodarski, društveni i kulturni

zahtjevi te regionalne i lokalne značajke. Zaštita područja provodi se ocjenjivanjem utjecaja pojedinih planova i zahvata, provođenjem planova upravljanja te ugovornim i drugim aranžmanima s vlasnicima i korisnicima zemljišta kroz koje se osigurava primjena odgovarajućih zaštitnih mjera. Nove članice EU na dan pristupa moraju predati popis predloženih područja za NATURA 2000 s odgovarajućom bazom podataka o svakom pojedinom području. **Za vrste navedene na Dodatku II Direktive potrebno je utvrditi važna područja i zaštititi ih**, vrste na Dodatku IV potrebno je strogo zaštititi, a vrste na Dodatku V uživaju status zaštićenih vrsta čije se populacije smiju eksploatirati uz stalan nadzor.

Crvene knjige

Crvene knjige ugroženih vrsta objedinjuju podatke o onim svojstama (vrstama ili podvrstama) koje se smatraju ugroženima temeljem znanstvene procjene prema međunarodnim kriterijima koje je postavila međunarodna unija za zaštitu prirode IUCN. Te se vrste upisuju na tzv. Crveni popis, a detaljno obrađuju u crvenim knjigama. Crvene knjige za pojedine skupine ugroženih vrsta Hrvatske izradili su kompetentni stručnjaci te one predstavljaju temelj za zakonsku zaštitu vrsta.

Crveni popis obuhvaća vrste s visokim stupnjem ugroženosti, odnosno za koje se smatra da su pred izumiranjem (CR - kritično ugrožene, EN - ugrožene i V – osjetljive) te vrste koje bi mogle postati ugrožene ukoliko se ne poduzmu zaštitne mjere (NT - niskorizične i LC - najmanje zabrinjavajuće), kao i vrste koje se radi nedostatka podataka ne mogu svrstati u neku od navedenih kategorija DD - nedovoljno poznate).

- Zaštićene i ugrožene vrste na području Virovitičko-podravske županije

Iako ne postoji cjelovita inventarizacija ovog područja, prema dostupnim podacima iz crvenih knjiga ugroženih vrsta Hrvatske i postojećih stručnih studija, na ovom području stalno ili povremeno živi niz ugroženih i zaštićenih vrsta.

Sisavci

Prema Crvenoj knjizi ugroženih sisavaca Hrvatske, šire područje Virovitičko-podravske županije je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih vrsta sisavaca. Uz tablicu s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem - u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 69 – Popis ugroženih vrsta sisavaca na području Virovitičko-podravske županije (SZ - strogo zaštićena svojta, Z - zaštićena svojta; EN - ugrožena, VU - rizična, NT - potencijalno ugrožena, LC - najmanje zabrinjavajuća, DD - vjerojatno ugrožena, ZZP - Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05, 139/08 i 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Regionalna kategorija ugroženosti	ZZP (N.N. 70/05)	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Barbastella barbastellus</i> *	širokouhi mračnjak	DD	SZ	√
<i>Castor fiber</i> *	dabar	NT	Z	√

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

<i>Cricetus cricetus</i>	veliki hrčak	NT	SZ	
<i>Glis glis</i>	sivi puh	LC	SZ sj. od Save Z juž. od Save	
<i>Lepus europaeus</i>	europski zec	NT	Z	
<i>Lutra lutra</i>	vidra	DD	SZ	✓
<i>Miniopterus schreibersi</i>	dugokrili pršnjak	EN	SZ	✓
<i>Muscardinus avellanarius</i>	puh lješnikar	NT	SZ	
<i>Myotis bechsteini</i>	velikouhi šišmiš	VU	SZ	✓
<i>Myotis dasycneme</i> *	močvarni šišmiš	DD	SZ	✓
<i>Myotis emarginatus</i> *	ridi šišmiš	NT	SZ	✓
<i>Myotis myotis</i>	veliki šišmiš	NT	SZ	✓
<i>Neomys anomalus</i>	močvarna rovka	NT	Z	
<i>Neomys fodiens</i>	vodena rovka	NT	Z	
<i>Plecotus austriacus</i>	sivi dugoušan	EN	SZ	
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	veliki potkovnjak	NT	SZ	✓
<i>Sciurus vulgaris</i>	vjeverica	NT	Z	

*potencijalno područje rasprostranjenja

Od navedenih sisavaca, ističu se vrste navedene na Dodatku II Direktive o staništima odnosno vrste za koje je potrebno odrediti tzv. Posebna područja zaštite (SAC - Special Area of Conservatori).

Od ugroženih vrsta izdvajamo šišmiše od kojih su najugroženije sljedeće vrste:

dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersi*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena vrsta

Ekologija: Poglavitito špiljska vrsta, ali je nađen i u rudnicima te napuštenim podrumima. Cesto mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji kolonije zadržavaju i na tavanima kuća i krovštima crkava. Lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja.

Razlozi ugroženosti: Vrlo je osjetljiv na uznemirivanje, ali i na postavljanje željeznih rešetaka na vrata u špiljama. Ugrožen je vjerojatno i upotrebom pesticida, kao u sjevernijem dijelu srednje Europe gdje je zamijećen uočljivi pad brojnosti.

sivi dugoušan (*Plecotus austriacus*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena vrsta

Ekologija: Nizinska i podgorska područja, često uz naselja. Porodiljske kolonije u krovštima zgrada i crkvenim tornjevima. Nalažen je i u nizinskim poplavnim šumama (Spitzenberger, usmena informacija). Lovi na otvorenom. Na zimovanju je dosad nađen u špiljama, gdje se najčešće zavlači duboko u uske pukotine.

Razlozi ugroženosti: Iako nemamo puno podataka iz prijašnjih razdoblja, očita je tendencija smanjenja populacije. Razlozi takvu stanju mogli bi biti povezani s primjenom pesticida, kao i sve češćeg premazivanja drvenih dijelova krovština insekticidima

velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteini*)

Kategorija ugroženosti: VU - osjetljiva vrsta

Ekologija: Šumska vrsta, dolazi samo u prirodnim većinom listopadnim šumama sa starijim stablima, te u starim voćnjacima i parkovima. Lovi na čistinama i rubovima šuma, često sakuplja plijen koji čine uglavnom noćni leptiri i dvokranci te razni beskrilni člankonošci s grančica i listova, ali i na tlu. Ljeti se zadržava u dupljama drveća, a zimuje u različitim podzemnim prirodnim ili umjetnim staništima, vjerojatno najviše u pukotinama.

Razlozi ugroženosti: Prekomjerna sječa starijih stabala s dupljama i prerana sječa starijih sastojina te upotreba pesticida u šumarstvu.

Mjere zaštite:

U cilju zaštite šišmiša, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u špiljama, šumama te skloništima po tavanima, crkvenim tornjevima i drugim prostorima na zgradama. U slučaju obnova zgrada i crkava u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mjesta za sklonište kolonije. Za zaštitu šišmiša koji obitavaju u špiljama potrebno je jedan dio špilja predvidjeti kao područja zatvorena za javnost, a u špiljama koje su otvorene za posjetitelje šišmišima osigurati nesmetano kretanje prilikom postavljanja vrata na ulazu u špilju (za postavljanje takvih vrata obavezno je konzultirati stručnjake za šišmiše), ne uznemiravati prilikom posjeta te odrediti prihvatni kapacitet špilje.

U cilju zaštite šumskih vrsta šišmiša, detaljne mjere očuvanja šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode koji se ugrađuju u odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Virovitičko-podravske županije.

U cilju zaštite vrsta vezanih za vlažna staništa (**vidra, dabar, močvarna rovka, vodena rovka**) potrebno je u što većoj mjeri očuvati vodena i močvarna staništa i spriječiti melioraciju i isušivanje, odnosno ne planirati daljnje regulacije vodotoka te daljnje melioracije ovakvih površina bez Ocjene prihvatljivosti takvih zahvata na prirodu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode (N.N. 70/05,139/08 i 57/11).

Ptice

S obzirom na ovdje prisutna staništa te uzimajući u obzir podatke ornitoloških studija izrađenih u okviru LIFE III CRO-NEN projekta (izradio Zavod za ornitologiju, HAZU), kao i *Crvenu knjigu ugroženih ptica Hrvatske*, šire područje Virovitičko-podravske županije je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih ptica. Uz tablicu s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem - u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 70 – Strogo zaštićene vrste ptica rasprostranjene na području Virovitičko-podravske županije (CR - kritično ugrožene, EN - ugrožene, VU - osjetljive, NT - niskorizične, LC - najmanje zabrinjavajuće, DD - nedovoljno poznate; GP - gnijezdeća populacija, NGP - negnijezdeća populacija, ZP - zimujuća populacija, PP - preletnička populacija; Z - zaštićena vrsta)

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Dodatak I Direktive o pticama
<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	NTgp	✓
<i>Anas strepera</i>	patka kreketaljka	EN gp	
<i>Ardea purpurea</i>	čaplja danguba	VU gp	✓
<i>Ardeola ralloides</i>	žuta čaplja	EN gp	✓
<i>Aythya nyroca</i>	patka njorka	VUgp	✓
<i>Bonasa bonasia</i>	lještarka	NTgp	✓
<i>Botaurus stellaris</i>	bukavac	EN gp	✓
<i>Chlidonias hybridus</i>	bjelobrada čigra	VUgp	✓
<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	VUgp	✓
<i>Circus aeruginosus</i>	eja močvarica	EN gp	✓
<i>Columba oenas</i>	golub dupljaš	DDgp	
<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	LC gp	✓
<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlić	LC gp	✓
<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna		✓
<i>Egretta alba</i> *	velika bijela čaplja	EN gp	✓
<i>Egretta garzetta</i>	mala bijela čaplja	VUgp	✓
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	LC gp	✓
<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	NTgp	✓
<i>Gavia arctica</i> ****	crnogri plijenor	LC zp	✓
<i>Gavia stellata</i> ****	crvenogri plijenor		✓
<i>Haematopus ostralegus</i> ****	oštrigar	EN ngp	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	štekavac	EN gp	✓
<i>Hieraaetus pennatus</i>	patuljasti orao	CRgp	✓
<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	NTgp	✓
<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	LCgp	✓
<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	LC gp	✓
<i>Lymnocryptes minimus</i> ***	mala šljuka	DD ngp	
<i>Milvus migrans</i>	crna lunja	VUgp	✓
<i>Panurus biarmicus</i>	brkata sjenica	EN gp	
<i>Pernis ptilorhynchus</i>	škanjac osaš	VU gp	✓
<i>Phalacrocorax pygmaeus</i> *	mali vranac	CRgp	✓
<i>Picus canus</i>	siva žuna	LC gp	✓
<i>Platalea leucorodia</i>	žličarka	EN gp	✓
<i>Porzana parva</i> **	siva štijoka	DD gp	✓
<i>Scolopax rusticola</i> **	šljuka	NT ngp (Z), DD gp	
<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	LCgp	✓
<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša		

*zimovalica, **vjerojatno područje gniježdenja, ***vjerojatno područje rasprostranjenja za vrijeme selidbe, ****preletnica/neredovita zimovalica

Od ugrožene i strogo zaštićene ornitofaune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području valja istaknuti sljedeće vrste:

patuljasti orao (*Hieraaetus pennatus*)

Kategorija ugroženosti: CR - kritično ugrožena gnijezdeća populacija *Ekologija:* Gnijezde se u otvorenim listopadnim, mješovitim ili crnogoričnim šumama izmiješanim sa čistinama i otvorenim područjima (travnjacima, poljodjelskim površinama i sl.) u nizinskim, brdovitim ili

planinskim područjima. U nizinama jugoistočne Europe gnijezde se u poplavim hrastovim i topolovim šumama.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, uređivanje šuma.

mali vranac (*Phalacrocorax pygmaeus*)

Kategorija ugroženosti: CR - kritično ugrožena gnijezdeća populacija *Ekologija:* Obitavaju uz slatke i bočate vode (jezera, ribnjake, riječne rukavce, riječna ušća) obrasle prostranim tršćacima. Izvan sezone gniježdenja često se zadržavaju u priobalju.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, lov i krivolov.

orao kliktaš [*Aquila pomarina*]

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se u šumama nizinskih ili brdovitih područja. Izbjegavaju guste i prostrane šume, a rado naseljavaju rascjepkane šume i šumarke okružene vlažnim ili poplavnim livadama ili drugim otvorenim staništima koja su im potrebna kao lovišta.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, uređivanje šuma.

štekavac (*Haliaeetus albicilla*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se uz slatke i slane vode: u velikim močvarnim područjima, uz velike rijeke, jezera i šaranske ribnjake. Izbjegavaju područja siromašna vodom, otvorene predjele bez drveća i velike guste šume.

Razlozi ugroženosti: Ugrožen je lovom i krivolovom, nestankom močvarnih staništa i propadanjem šaranskih ribnjaka, onečišćenjem voda.

velika bijela čaplja (*Egretta alba*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se na većim kopnenim ili priobalnim močvarama, ušćima rijeka i jezerima obala obraslih bujnim raslinjem. Za gniježdenje trebaju prostrane tršćake ili rogozike, rjeđe se gnijezde i na grmlju ili niskom drveću.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov. Donedavno je u Hrvatskoj bila gotovo izumrla, no posljednjih desetak godina broj joj pomalo raste i vraća se na stara gnijezdilišta. Gnijezdeća populacija je još uvijek ugrožena.

žuta čaplja (*Ardeola ralloides*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitavaju na plitkim močvarama, manjim barama, kanalima, riječnim ušćima, ribnjacima i drugim vodama obala obraslih gustom trskom ili rogozom, često s grmljem i niskim drvećem.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

brkata sjenica (*Panurus biarmicus*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitavaju u prostranim tršćacima i ostalim tipovima guste vegetacije oko tršćaka s izuzetkom drvenaste vegetacije, odnosno šikara.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, paljenje tršćaka.

patka kreketaljka (*Anas strepera*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezdi se na prostranim, plitkim, otvorenim slatkim ili bočatim vodama s bujnim obalnim i podvodnim raslinjem: visoko produktivnim jezerima, šaranskim ribnjacima, zaraslim šljunčarama.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

bukavac (*Botaurus stellaris*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitava u nizinskim močvarnim područjima s gustom i visokom močvarnom vegetacijom, posebno u prostranim tršćacima: prostrane bare i močvare, obale sporotekućih rijeka obrasle gustom močvarnim raslinjem, jezera, ušća i šaranski ribnjaci.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja s prostranim tršćacima i rogozicima, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

eja močvarica (*Circus aeruginosus*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezdi se po otvorenim staništima uz slatke i bočate vode: močvare s prostranim tršćacima, bare, jezera i rijeke obala obraslih bujnim močvarnim raslinjem.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, odumiranje tradicionalnog stočarstva, intenziviranje poljodjelstva, lov i krivolov.

žličarka (*Platalea leucordia*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se na prostranim plitkim močvarama, ušćima rijeka i poplavnim nizinama.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

škanjac osaš (*Pernis apivorus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Šume bogate proplancima, čistinama, prosjekama, sječevinama. Često i u mješovitom, mozaičnom krajoliku gdje su šume izmiješane s livadama, živicama, malim močvarama i sl.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva.

crna lunja (*Milvus migrans*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Gnijezde se u cijeloj panonskoj Hrvatskoj, ali je najbrojnija u dolinama Drave, Save i Kupe. *Ekologija:* Gnijezde se po rubovima šuma uz močvare, šaranske ribnjake, rijeke i jezera u nizinskim predjelima, u istočnoj Slavoniji i uz poljodjelske površine. Love redovito po otvorenim područjima.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, uređivanje rijeka, zagađenje voda, intenziviranje poljodjelstva.

crna roda (*Ciconia nigra*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitava u starim, mirnim šumama s potocima, lokvama, barama, kanalima, vlažnim livadama i sl. Rado se hrane i po obalama rijeka i većim močvarnim površinama ukoliko ih ima u blizini gnijezdilišta. Za selidbe se zadržavaju i po otvorenim vlažnim

područjima. Za selidbe su samotne ili u malim jatima, na zimovalištima samotne ili u parovima. Za hranjenja su obično samotne, ali se na bogatim hranilištima okupljaju u rahle skupine. Monogamne su, parovi su najvjerojatnije dugotrajni, ali veza traje najčešće samo za gnijezdeće sezone i obnavlja se svakog proljeća. Pretežito se hrane ribama, vodozemcima, kukcima i njihovim ličinkama, a u manjoj mjeri i sitnim sisavcima, zmijama, gušterima, račićima i ptićima ptica pjevica.

Razlozi ugroženosti: Uređivanje šuma, mijenjanje vodnog režima šuma, nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka.

čaplja danguba (*Ardea purpurea*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezdi se na plitkim slatkovodnim močvarama s prostranim tršćacima, na jezerima, ribnjacima i sporotekućim rijekama obala obraslih gustom trskom ili rogozom. Pojedinačni parovi i male kolonije gnijezde se i na malim močvarama uz rijeke i riječne rukavce

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

patka njorka (*Aythya nyroca*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Prebivaju u plitkim močvarama s bujnim vodenim raslinjem, prošaranim tršćacima i rogozicima, šaranskim ribnjacima, sporo tekućim kanalima, mirnim rijekama i rukavcima. Iako spadaju u skupinu pataka ronilica, trebaju obilno vodeno raslinje i plitku vodu (slatku ili slanu). Izbjegavaju brze tekućice i duboke slabo produktivne vode. Izvan sezone gniježdenja borave i na većim jezerima, lagunama i priobalnim močvarama.

Razlozi ugroženosti: Ugrožava ju nestajanje močvarnih staništa, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

bjelobrada čigra (*Chlidonias hybridus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitava po stajaćim kopnenim vodama bogatim plutajućom vegetacijom na kojoj grade gnijezda. Zimuju na sličnim staništima u tropskom području.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje prostranih, plitkih močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka.

mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična gnijezdeća populacija

Ekologija: Obitava po plitkim močvarama, manjim barama, kanalima, sporo tekućim rijekama, ribnjacima, riječnim ušćima i drugim plitkim slatkim vodama

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov.

golub dupljaš (*Columba oenas*)

Kategorija ugroženosti: DD - nedovoljno poznata gnijezdeća populacija

Ekologija: Nastanjuju otvorene šume s mnogo proplanaka i prosjeka, rubove šuma uz poljoprivredne površine i stare prostrane parkove s listopadnim drvećem bogatim dupljama. Izvan gnijezdeće sezone obično su druževni. Gnijezdo grade u dupljama (osobito u starim dupljama crnih žuna), u pukotinama stijena, a povremeno i u rupama u tlu ili u napuštenim gnijezdima drugih ptica. Gnijezdo grade, na jajima leže i o ptićima se brinu oba partnera. Pretežito se hrane biljnom hranom (sjemenkama, lišćem, pupovima, cvjetovima i sl.), a

povremeno i beskralješnjacima. Hranu pretežito sakupljaju na tlu, rjeđe na drveću ili grmlju. Na tlu se često hrane u jatima, a na drveću obično samotno.

Razlozi ugroženosti: Razlozi za tako drastičan pad populacije nisu sasvim jasni, pogotovo jer u najvećem dijelu europskog areala ove vrste uopće nema pada populacije. Najvjerojatnije su glavni razlozi uređivanje šuma, lov i krivolov te intenziviranje poljodjelstva, možda i stalni porast brojnosti goluba grivnjaša.

mala šljuka (*Lymnocyptes minima*)

Kategorija ugroženosti: DD - nedovoljno poznata gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se po vodom natopljenim cretovima, vlažnim livadama te močvarama u tundri i tajgi. Za selidbe i zimovanja borave po muljevitim rubovima lokvi, obalama potoka, rijeka i jezera, močvarama, cretovima, poplavnim površinama, taložnicama, vlažnim livadama, močvarnim slanušama i sl. Gnijezdo grade na tlu, u niskom raslinju, u niskom grmlju, često na malo izdignutim grebenima (brazdama) ili humcima okruženim vodom. Gnijezdo vjerojatno grade oba partnera. Pretežito se hrane kukcima i njihovim ličinkama, mekušcima, kolutićavcima i biljkama (uglavnom sjemenkama). Hranu skupljaju kljunom s površine tla ili ga zabadaju u meko tlo. Aktivne su najviše noću i u sumrak.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, nestajanje močvarnih područja, uništavanje nuskih muljevutih i pjeskovitih morskih obala i pripadajućih im slanuša.

siva štijoka (*Porzana parva*)

Kategorija ugroženosti: DD - nedovoljno poznata gnijezdeća populacija

Ekologija: Slatkovodna vlažna staništa: visoko produktivna poplavna područja, rubovi većih jezera ili rijeka, poplavne šume. Gnijezde se i na ribnjacima i rižinim poljima, ali izbjegavaju mjesta izložena uznemirivanju. Potrebno im je visoko, gusto raslinje (rogozici, tršćaci, visoki šaševi i sl.) koje može rasti i iz prilično duboke vode - važno je da postoji obilje poleglimh stabljika koje tvore mostove ili plutajuće nakupine po kojima mogu trčati. Stoga su posebno pogodni stariji rogozici i tršćaci koji se više godina ne kose ili pale. Gnijezdo grade mužjaci u gustom raslinju uz vodu ili na samoj vodi u busenima ili na platformama od trulećeg bilja, uvijek na mjestima do kojih se može doprijeti samo plivanjem. Pretežito se hrane sitnim beskralješnjacima (kukcima i njihovim ličinkama, paucima, vodenim puževima, kolutićavcima i sl.) i sjemenkama vodenog bilja. Hranu skupljaju hodajući po poleglimh stabljikama ili plutajućoj vegetaciji, plivajući, a ponekad i roneći.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja s obilnom obalnom vegetacijom (trska, rogoz, šaš itd.), propadanje šaranskih ribnjaka, paljenje tršćaka.

šljuka (*Scolopax rusticola*)

Kategorija ugroženosti: DD - nedovoljno poznata gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se u prostranim listopadnim, mješovitim ili crnogoričnim šumama.

Potrebne su im sjenovite šume s vlažnim, mekim humusom i barem nešto podrasta.

Optimalne su šume koje su ispresijecane proplancima, poljima, potocima, lokvama i dr. Osjetljive su ne samo na upade čovjeka u gnijezdilišni teritorij nego čak npr. fazana i zečeva. Za selidbe i zimovanja obitavaju i po sušim i grmljem obraslim terenima. Gnijezdo je na tlu, skriveno u niskom raslinju, kupinama i sl., gradi ga ženka. Pretežito se hrane beskralješnjacima, osobito gujavicama, ličinkama kukaca (najviše kornjaša); uzimaju i biljnu hranu. Većinu plijena skupljaju ispod površine, zabadajući kljun u vlažno, meko tlo, ali redovito skupljaju i plijen po površini, osobito ispod naslaga lišća ili grančica.

Razlozi ugroženosti: Lov (pogotovo u doba gnijezđenja) i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva.

Mjere zaštite:

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za vodena i vlažna staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom vodno-gospodarskih zahvata, koji se upravo radi zaštite ovih ptica ne preporučuju (regulacije vodotoka, vađenje šljunka), kao ni prenamjena ovakvih staništa u poljoprivredna zemljišta (melioracijski zahvati).

U slučaju izvođenja ovakvih zahvata na područjima Ekološke mreže RH potrebno je provoditi ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno ~~članku 36. Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08)~~ Zakonu o zaštiti prirode i ~~članku 3. Pravilnika~~ Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu. ~~(N.N. 118/09).~~

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za šumska staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama, a naročito je potrebno ostavljati dostatan broj starih suhih stabala radi ptica dupljašica (kroz uvjete zaštite prirode odgovarajućih šumsko- gospodarskih osnova i/ili programa gospodarenja šumama).

Vodozemci

Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske*, područje Virovitičko-podravske županije je stanište sljedećih strogo zaštićenih vrsta vodozemaca:

Tablica 71 – Strogo zaštićene vrste vodozemaca na području Virovitičko-podravske županije (SZ - strogo zaštićene, Z - zaštićene, CR - kritično ugrožene, EN - ugrožene, VU - osjetljive, NT - niskorizične, LC - najmanje zabrinjavajuće, DD - nedovoljno poznate; ZZP - Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05,139/08 i 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak I Direktive o staništima
<i>Bombina bombina</i>	crveni mukač	NT	SZ	✓
<i>Hyla arborea</i>	gatalinka	NT	SZ	
<i>Triturus dobrogicus</i>	veliki panonski vodenjak	NT	SZ	✓

Mjere zaštite:

Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Gmazovi

Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske*, područje Virovitičko-podravske županije je stanište sljedećih strogo zaštićenih vrsta gmazova:

Tablica 72 – Strogo zaštićene vrste gmazova na području Virovitičko-podravske županije (SZ - strogo zaštićene, Z - zaštićene, CR - kritično ugrožene, EN - ugrožene, VU - osjetljive, NT - niskorizične, LC - najmanje zabrinjavajuće, DD - nedovoljno poznate; ZZP - Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05,139/08 i 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Emys orbicularis</i>	barska kornjača	NT	SZ	✓

Mjere zaštite:

Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Ribe

Prema Crvenoj knjizi slatkovodnih riba Hrvatske područje Virovitičko-podravske županije je područje rasprostranjenja većeg broja ugroženih vrsta riba.

Tablica 73 – Strogo zaštićene i zaštićene vrste riba na širem području Virovitičko-podravske županije (SZ - strogo zaštićena svojta, Z - zaštićena svojta; CR - kritično ugrožena, EN - ugrožena, VU- rizična, NT - potencijalno ugrožena, LC - najmanje zabrinjavajuća, DD-vjerojatno ugrožena)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive 0 staništima
<i>Abramis sapa</i>	crnooka deverika	NT	Z	
<i>Acipenser ruthenus</i>	kečiga	VU	Z	
<i>Alburnoides bipunctatus</i>	dvoprugasta uklija	LC	Z	
<i>Alosa pontica</i>	crnomorska haringa	DD	SZ	✓
<i>Aspius aspius</i>	bolen	VU	Z	✓
<i>Barbus balcanicus</i>	potočna mrena	VU	SZ	✓
<i>Carassius carassius</i>	karaš	VU	Z	
<i>Cyprinus carpio**</i>	šaran	EN	Z	
<i>Eudontomyzon danfordi</i>	dunavska paklara	NT	SZ	✓
<i>Eudontomyzon mariae</i>	ukrajinska paklara	NT	SZ	✓
<i>Gobio albipinnatus</i>	bjeloperajna krkuša	DD	SZ	✓
<i>Gobio gobio</i>	krkuša	LC	Z	
<i>Gobio kessleri</i>	keslerova krkuša	NT	SZ	✓
<i>Gobio uranoscopus</i>	tankorepa krkuša	NT	SZ	✓
<i>Gymnocephalus baloni</i>	Balonijev balavac	VU	SZ	✓
<i>Gymnocephalus schraetser</i>	prugasti balavac	CR	SZ	✓
<i>Hucho hucho</i>	mladica	EN	Z	✓
<i>Lampetra planeri</i>	potočna paklara	NT	SZ	✓
<i>Leucaspis delineatus</i>	belica	VU	SZ	
<i>Leuciscus idus</i>	jez	VU	Z	
<i>Lota lota</i>	manjić	VU	Z	
<i>Misgurnus fossilis</i>	piškur	VU	SZ	✓
<i>Pelecus cultratus</i>	sabl jarka	DD	SZ	✓
<i>Proterorhinus marmoratus</i>	mramorski glavoč	NT	Z	
<i>Rutilus pigus</i>	plotica	NT	Z	
<i>Sabanejewia balcanica</i>	zlatna nežica	VU	SZ	
<i>Salmo trutta</i>	potočna pastrva	vu	Z	
<i>Sander volgensis</i>	smuč kamenjak	DD	SZ	
<i>Telestes souffia</i>	blistavac	VU	SZ	✓
<i>Thymallus thymallus</i>	lipljen	VU	Z	
<i>Umbra krameri</i>	crnka	EN	SZ	✓
<i>Vimba vimba</i>	nosara	VU	Z	
<i>Zingel štreber</i>	mali vretenac	vu	SZ	✓

<i>Zingel zingel</i>	veliki vretenac	VU	SZ	
----------------------	-----------------	----	----	--

** zavičajne populacije

Od ugrožene i strogo zaštićene riblje faune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području valja istaknuti sljedeće vrste:

prugasti balavac (*Gymnocephalus schraetser*)

Kategorija ugroženosti: CR - kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Prugasti balavac je potamodromna, reofilna vrsta. Živi u manjim jatima u zoni mreine, deverike, ali i u riječnim ušćima

Uzroci ugroženosti: onečišćenje i regulacije vodotoka te bilo kakvo smanjenje kakvoće staništa. Dodatno ga ugrožava unos alohtonih i širenje agresivnijih vrsta u vodotocima.

mladica (*Hucho hucho*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena populacija.

Ekologija: Mladica je bentopelagička, litofilna vrsta koja najčešće živi u zoni lipljena i mreine. Nastanjuje dublje dijelove rijeka, s brzim protokom i nižom temperaturom (od 6°C do 18°C). Česta je u dubljim prokopima uz obalna područja ili ispod mostova, a rijetka u jezerima. Mlade jedinke žive u manjim tekućicama i u gornjim dijelovima rijeka, a s odrastanjem sele nizvodno.

Uzroci ugroženosti: Pretjerani izlov, regulacija i pregradnja gornjih i srednjih tokova rijeka, onečišćenje vodotoka.

šaran (*Cyprinus car pio*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena populacija.

Ekologija: Divlja forma šarana jedna je od najugroženijih u Europi. Kod nas je autohtona vrsta.

Uzroci ugroženosti: Ugrožena je miješanjem s kultiviranim formama, regulacijom vodotoka i nestankom prirodnih mrijestilišta.

crnka (*Umbra krameri*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena populacija.

Ekologija: Bentopelagička je vrsta, koja naseljava močvarna i poplavna staništa. Preferira stajaće vode, gusto zarasle vodenim biljem, kojima su dna prekrivena debelim slojem organskoga mulja. Ako se nađe u nepovoljnim životnim uvjetima, ukopava se u supstrat (mulj).

Uzroci ugroženosti: Fragmentacija i nestajanje močvarnih staništa. Regulacijom rijeka nestaju prirodni ciklusi plavljenja, nužni za opstanak i širenje crнке. Poseban problem su i alohtone vrste (sunčanica, američki somić i babuška) koje preuzimaju dominaciju u stajaćim vodama i istiskuju autohtonu faunu.

potočna mreina [*Barbus balcanicus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Ovo je bentopelagička riba koja živi u vodama temperature 5 - 25°C. Pridnena je vrsta i uglavnom nastanjuje čiste, brzo tekuće vode područja mreine, a ulazi i u pojas lipljena

Uzroci ugroženosti: onečišćenje vodotoka, nestajanje prirodnih i mrijesnih staništa, pregradnja rijeka i regulacija gornjih tokova rijeka.

bolen (*Aspius asp i us*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Bentopelagička vrsta koja nastanjuje tekuće vode, akumulacije i rukavce rijeka. Uglavnom živi solitarno (pojedinačno) i obično u čistim, tekućim dijelovima vodotoka. Jedan je od najvećih dnevnih predatora u našim vodama, a na glasu po proždrljivosti.

Uzroci ugroženosti: smanjenje populacija vrsta kojima se hrani, mehaničko onečišćenje rijeka, regulacije vodotoka i unos alohtonih vrsta, nekontrolirani ribolov

karas (*Carassius carassius*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Karaš nastanjuje stajaće vode, poput bara, močvara, jezera, sporotekućih rijeka i privremenih vodenih površina, bogatih vodenom vegetacijom. Voli vode s malom prozirnošću i dubinom gdje temperatura ljeti nije hladnija od 19°C

Uzroci ugroženosti: nakon unošenja babuške u otvorene vode, počele su se postupno smanjivati njegove populacije, posebno u stajaćim, močvarnim i poplavnim staništima. Jedan od razloga smanjenja brojnosti svakako je i nestanak vodene vegetacije zbog onečišćenja voda. Svako isušivanje jezera, bara i močvara te nestajanje poplavnih staništa pridonosi daljnjem smanjenju brojnosti vrste.

kečiga (*Acipenser ruthenus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Kečiga je pridnena vrsta koja boravi u slatkim i bočatim vodama umjerenoga područja. Naseljava pridnene dijelove rijeka i jezera, a u mora rijetko zalazi.

Uzroci ugroženosti: Nerazuman ribolov u Dunavu, zasnovan na ulovu mlađih dobnih kategorija koje nisu spolno zrele ili su takvima tek postale. Promjene u prirodnim staništima izazvane čovjekovim djelovanjem, poput onečišćenja, vađenja pijeska i regulacije vodotoka.

balonijev balavac (*Gymnocephalus baloni*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Živi u srednjem i donjem toku većih rijeka, u zoni deverike i blizu ušća. Jedinke se najčešće zadržavaju samostalno i skrivaju tijekom dana, a aktivnost počinju u sumrak.

Uzroci ugroženosti: regulacije vodotoka, izgradnja brana i usporavanje brzine rijeka, kao i bilo koji oblik onečišćenja.

belica (*Leucaspis delineatus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Belica živi u području donjih tokova rijeka, u stajaćim i sporo tekućim vodama, bogato obraslim vodenom vegetacijom.

Uzroci ugroženosti: Osim isušivanja, velik utjecaj na njezin nestanak ima i sve veća primjena insekticida i herbicida u poljoprivredi.

jez (*Leuciscus idus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Jez je bentopelagička vrsta koja naseljava nizinske rijeke i jezera te je jedna od karakterističnih i čestih vrsta u zoni deverike. Rado zalazi u poplavnu zonu radi prehrane i razmnožavanja.

Uzroci ugroženosti: regulacije i onečišćenje vodotoka te nestanak prikladnih, prirodnih mrijesnih područja, smanjenje i nestajanje poplavnih i močvarnih područja

manjić (*Lota lota*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: To je pridnena vrsta kojoj odgovara hladnija (4 - 18°C) i čišća tekuća voda. Nastanjuje velike rijeke i duboka jezera, gdje bira kamenita i pjeskovita dna *Uzroci ugroženosti:* Regulacija vodotoka, onečišćenje, prekomjeran izlov i unos alohtonih vrsta.

piškur (*Misgurnus fossilis*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Čikov živi u stajaćim ili sporotekućim vodama u donjim dijelovima rijeka. Obično naseljava staništa prekrivena muljevitim dnom. Najčešći životni prostor su mu mrtvaje, ribnjaci, kanali za natapanje i preplavljeni močvarni tereni većih rijeka i njihovih pritoka.

Uzroci ugroženosti: nestanak sporotekućih i stajaćih voda i prikladnih staništa, organsko i anorgansko onečišćenje preostalih staništa tog tipa, regulacija i pregradnja vodotoka.

potočna pastrva (*Salmo trutta*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Najčešće naseljava brze, hladne, plitke tekućice planinskih vodotoka do 2500 m n.v., na temperaturi vode od 2 do 16°C, a može se naći i u ravničarskim rijekama i jezerima.

Uzroci ugroženosti: promjene u okolišu i onečišćenje, promjene vodnog režima, sječa šuma uz rubne dijelove potoka i rijeka čime se mijenjaju mikroklimatski uvjeti, poribljivanje vodotoka

blistavac (*Telestes (Leuciscus)souffia*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Rlistavac je bentopelagička riba koja živi u jatima. Nastava brzotekuće, čiste vode, u kojima je temperatura između 10 i 20°C, a dno je pješčano ili kamenito *Uzroci ugroženosti:* onečišćenja i reguliranja vodenih tokova

nosara (*Vimba vimba*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Nosara obično naseljava srednje i donje tokove rijeka te jezera. Voli sporija tekuća i stajaća vodena staništa, a veoma često zalazi i u poplavnu zonu.

Uzroci ugroženosti: regulacije i pregradnje vodotoka koje sprječavaju uzvodne reproduktivne migracije, svako smanjenje poplavnih područja. Mjestimično je ugrožava i pretjerani izlov.

mali vretenac (*Zingel streber*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Živi u zoni mreine, deverike i balavca. Pridnena je riba i zadržava se u srednje dubokim, čistim, brzim vodama gdje ima puno kisika, a dno je pješčano ili šljunkovito.

Uzroci ugroženosti: onečišćenje i regulacije vodotoka, dominantne šaranske vrste s kojima je u izravnoj kompeticiji za stanište i prehrambene resurse.

zlatna nežica (*Sabanejewia balcanica*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Naseljava gornje ili srednje tokove manjih rijeka i potoka. Zlatna nežica živi pojedinačno. Prednost daje plitkoj, ali čistoj (bistroj) vodi. Podnosi zagrijavanje vode do 20°C.

Uzroci ugroženosti: Antropogeni utjecaji, poput onečišćenja gornjih tokova rijeka, regulacija i pregrađivanja vodotoka

lipljen (*Thymallus thymallus*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Živi u rijekama s čistom, brzom i hladnom vodom, gdje temperatura ne prelazi 18°C, a pH 7 - 7,5. Boravi iznad pjeskovita i šljunkovita dna.

Uzroci ugroženosti: onečišćenje vode, regulacija i pregrađivanje vodotoka, prekomjeren izlov te unos alohtonih vrsta.

veliki vretenac (*Zingel zingel*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Veliki vretenac zadržava se u srednje dubokim do plitkim vodotocima, s pješčanim i šljunkovitim dnom. Živi u zoni mreine, deverike i balavca.

Uzroci ugroženosti: onečišćenje vode, regulacija i pregrađivanje vodotoka

Mjere zaštite:

U cilju zaštite riba potrebno je o njima voditi brigu prilikom regulacija vodotoka i vodno-gospodarskih radova uz obavezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu obzirom da područje Virovitičko-podravske županije obuhvaća ekološki značajna područja uvrštena u Ekološku mrežu RH.

Nužno je onemogućiti i spriječiti onečišćenja vodotoka kako u nadzemnim tako i u podzemnim dijelovima. Sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, zabranjeno je vodotoke poribljavati stranim (alohtonim) vrstama.

Leptiri

Prema *Crvenoj knjizi danjih leptira Hrvatske* (u pripremi), područje Virovitičko-podravske županije je stanište više strogo zaštićenih vrsta leptira.

Tablica 74 – Zaštićene vrste danjih leptira na području Virovitičko-podravske županije (SZ - strogo zaštićene, Z - zaštićene; CR - kritično ugrožene, VU - osjetljive, NT - niskorizične, DD - nedovoljno poznate; ZZZ - Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05,139/08 i 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Apatura ilia</i>	mala preljevalica	NT	Z	
<i>Apatura iris</i>	velika preljevalica	NT	Z	
<i>Euphydryas aurinia</i>	močvarna riđa	DD	SZ	√
<i>Euphydryas maturna</i>	mala svibanjska riđa	DD	SZ	
<i>Heteropterus morpheus</i>	sedefast debeloglavac	NT	Z	
<i>Leptidea morsei</i>	Grundov šumski bijelac	DD	SZ	√
<i>Limenitis populi</i>	topolnjak	NT	Z	
<i>Lopinga achine</i>	šumski okaš	DD	SZ	
<i>Lycaena dispar</i>	kiseličin vatreni plavac	NT	SZ	√
<i>Lycaena hippothoe</i>	ljubičastorubi vatreni plavac	NT	z	
<i>Lycaena thersamon</i>	mali kiseličin vatreni plavac	DD	z	
<i>Maculinea alcon alcon</i>	močvarni plavac	CR	SZ	
<i>Mellicta aurelia</i>	Niklerova riđa	DD	z	
<i>Nymphalis vaualbum</i>	šareni ve	VU	z	√
<i>Parnassius mnemosyne</i>	crni apolon	NT	SZ	
<i>Zerynthia polyxena</i>	uskršnji leptir	NT	SZ	

močvarni plavac (*Maculinea alcon alcori*)

Kategorija ugroženosti: CR - kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Stanište su mu vlažne livade s biljkom hraniteljicom i mravinjacima vrste *Myrmica scabrinodis*.

Razlozi ugroženosti: Vrsta je ugrožena zbog promjena u širenju poljoprivrednog zemljišta na račun vlažnih livada, kao i prestanak tradicionalnog gospodarenja košnjom i pašom. Dodatni problemi su urbanizacija, te izolacija i fragmentacija staništa.

šareni ve (*Nymphalis vaualbum*)

Kategorija ugroženosti: VU - rizična populacija.

Ekologija: Tipična staništa su čistine unutar nizinskih, često poplavnih šuma, s biljkama hraniteljicama iz rodova vrba *Salix* ssp., topola *Populus* ssp. i brijesta *Ulmus* ssp.

Razlozi ugroženosti: Ugrožena vrsta zbog devastacije šuma, nepravilnog gospodarenja šumom, djelatnostima koje utječu na razinu podzemnih voda, kao drenaža, povećane izgradnje.

Mjere zaštite:

Leptiri su općenito ugroženi uslijed regulacije voda što izaziva promjene staništa uz vodotoke i isušivanje vlažnih staništa; uništavanja šuma i promjena u gospodarenju šumama koje uključuju uništavanje starih hrastova i čišćenje rubova šuma; kemijskog onečišćenja; intenziviranja poljoprivredne proizvodnje; sukcesije livadnih staništa; te sakupljačke aktivnost kolekcionara.

U cilju zaštite leptira trebalo bi prvenstveno očuvati vodena i močvarna staništa te o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama i travnjacima, melioraciji i vodno- gospodarskim zahvatima.

Radi očuvanja europski ugroženih leptira plavaca (*Maculinea*) koji su usko vezani uz vlažne livade s određenim biljnim zajednicama, potrebno je takve livade evidentirati i dugoročno osigurati njihov opstanak (redovita košnja) te ih zaštititi kao područja ekološke mreže RH.

Alohtone vrste

Alohtone vrste predstavljaju velik problem i drugi su razlog smanjenja biološke raznolikosti na globalnom nivou, odmah nakon direktnog uništavanja staništa. Prema Zakonu o zaštiti prirode (~~N.N. 70/05, 139/08 i 57/11~~), zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojti u ekološke sustave.

- Ugrožena i rijetka staništa

Od tipova staništa koji zahtijevaju provođenje mjera očuvanja sukladno Zakonu o zaštiti prirode i EU Direktivi o staništima, na području Virovitičko-podravske županije prisutni su stanišni tipovi koji su iskazani u narednom tabličnom prikazu. Ugrožena i rijetka staništa prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (~~N.N. 7/06, 119/09~~) i EU Direktivi o staništima istaknuta su debljim otiskom (Napomena: oznaka * znači da su ugroženi pojedini pojedini tipovi staništa, a ne cijela skupina određenog NKS koda).

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

Tablica 75 – Zastupljenost stanišnih tipova na području Virovitičko-podravске županije konačan prijedlog

Tip staništa - NKS	NKS kod	(%)
Aktivna seoska područja	J11	3,977
Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja	J11/J13	0,481
Gradske jezgre	J21	0,465
Gradske stambene površine	J22	0,496
Industrijska i obrtnička područja	J41	0,021
Infrastrukturalne površine	J44	0,005
Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	131	45,408
Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	181	0,100
Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	E45	8,581
Mezofilne livade Srednje Europe	C23	4,104
Mezofilne livade Srednje Europe / Vlažne livade Srednje Europe / Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	C23/C22/E31	0,005
Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva	D12	0,025
Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	E31	18,387
Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume / Vlažne livade Srednje Europe	E31/C22	0,056
Mozaici kultiviranih površina	I21	2,562
Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	I21/J11/I81	0,893
Nasadi četinjača	E92	0,032
Nasadi širokolisnog drveća	E93	0,114
Neobrasle i slabo obrasle obale stajaćica / Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / Infrastrukturalne površine	A13/A41/J44	0,029
Neobrasle i slabo obrasle obale tekućica / Povremeni vodotoci / Stalne stajaćice	A27/A22/A11	0,016
Panonske bukovo-jelove šume	E51	2,511
Poplavne šume crne johe i poljskog jasena	E21	0,582
Poplavne šume hrasta lužnjaka	E22	0,417
Poplavne šume vrba / Poplavne šume topola	E11/E12	0,491
Povremene stajaćice	A12	0,025
Površinski kopovi	J43	0,025
Srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze	E32	4,213
Srednjoeuropske neutrofilne do slaboacidofilne, mezofilne bukove šume	E41	3,125
Stalne stajaćice	A11	0,391
Stalni vodotoci	A23	0,511
Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima	C33	0,012
Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi	A41	0,010
Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi / Mozaici kultiviranih površina	A41/I21	0,173
Urbanizirana seoska područja	I13	0,035
Uzgajališta životinja	J45	0,008
Vinogradi	153	0,053

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

Vlažne livade Srednje Europe	C22	1,361
Vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci	C24	0,008
Voćnjaci	151	0,020
Vrbici na sprudovima / Poplavne šume vrba	DII/EII	0,274
	Ukupno:	100.000

Tablica 76 – Točkasti lokaliteti staništa

Tip staništa - NKS	NKS kod
Rogozik širokolisnog rogoza	A4115
Močvara obalnog šaša	A4125
Močvarna šuma jele s blijedožučkastim šašem	E722
Zajednica obične koprive i podagrastog jarčevca	11522
Zajednica kasne i kanadske zlatnice	11542
Zajednica vodenog papra i todjelnog dvozuba	11711

Tablica 77 –Vodotoci

Tip staništa - NKS	NKS kod
Povremeni vodotoci	A221,
Gornji i srednji tokovi turbulentnih vodotoka	A2311
Donji tokovi turbulentnih vodotoka	A2312
Kanali sa stalnim protokom za površinsku odvodnju	A2411
Kanali sa stalnim protokom za površinsko navodnjavanje	A2412

Prema Nacionalnoj klasifikaciji (MINK 2005.) ugrožena i rijetka staništa prisutna na ovom području opisana su na sljedeći način:

A.1.3. Neobrasle i slabo obrasle obale stajaćica - Neobrasle i slabo obrasle obale stalnih slatkovodnih jezera i lokvi ili dijelova takvih vodenih površina u kojima se stalno zadržava voda, povremeno suhe uslijed umjetnog ili prirodnog kolebanja vodnog lica, uključujući neobrasle jezerske žalove koje je stvorio vjetar ili valovi. Često važna staništa za ishranu nekih migratornih vrsta ptica.

A.2.7. Neobrasle i slabo obrasle obale tekućica - Neobrasle i slabo obrasle obale tekućica suhe uslijed umjetnog ili prirodnog kolebanja vodnog lica. Uključuje obale s mekim i mobilnim sedimentima (sprudovi) te kamenite i stjenovite obale. Često važna staništa za ishranu nekih migratornih vrsta ptica.

A.4.1. Zajednice tršćaka, rogozika, visokih šiljeva i visokih šaševa (Razred PHRAGMITI-MAGNOCARICETEA Klika in Klika et Novak 1941) - Zajednice rubova jezera, rijeka, potoka, eutrofnih bara i močvara, ali i plitkih poplavnih površina ili površina s visokom razinom donje (podzemne) vode u kojima prevladavaju močvarne, visoke jednosupnice i dvosupnice, uglavnom helofiti.

A.4.1.1.5. Rogozik širokolisnog rogoza (As. *Typhetum latifoliae* G. Lang 1973) - Pripada svezi *Phragmites australis* W. Koch 1926. To je, također, vrlo rasprostranjena zajednica plitkih dijelova vodenih bazena s mirnom eutrofnom vodom, rasprostranjena pretežito u

kontinentalnom, nizinskom dijelu Hrvatske. U florističkom sastavu ističu se *Typha latifolia*, *Equisetum fluviatile*, *Phragmites australis*, *Sparganium erectum*, *Mentha aquatica*, *Lycopus europaeus*. Toj zajednici mogu se u Hrvatskoj dijelom priključiti sastojine koje su Rauš et al. (1978) označili kao "*Scirpo-Phragmitetum*".

A.4.1.2.5. Močvara obalnog šaša (As. *Caricetum ripariae* Knapp et Stoffers 1962) - Pripada svezi *Magnocaricion elatae* W. Koch 1926. Rijetka močvarna zajednica dosada proučavana u istočnoj Slavoniji. U florističkom sastavu dominira *Carex riparia*, česta je *Phragmites australis*; dok su rjeđi *Carex vesicaria*, *Phalaris arundinacea*, *Galium palustre*, *Senecio paludosus*.

C.2.2. Vlažne livade Srednje Europe (Red *MOLINIETALIA* W. Koch 1926) - Pripadaju razredu *MOLINIO-ARRHENATHERETEA* R. Tx. 1937. Navedeni skup predstavlja higrofilne livade Srednje Europe koje su rasprostranjene od nizinskog do brdskog vegetacijskog pojasa.

C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe (Red *ARRHENTHERETALIA* Pawl. 1928) - Pripadaju razredu *MOLINIO-ARRHENA THERETEA* R. Tx. 1937. Navedene zajednice predstavljaju najkvalitetnije livade košarice razvijene na površinama koje su često gnojene i kose se dva do tri puta godišnje. Ograničene su na razmjerno humidna područja od nizinskog do gorskog vegetacijskog pojasa.

C.2.4. Vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci (Red *AGROSTIDETALIA STOLONIFERAE* Oberd. 1967) - Navedenoj zajednici pripadaju vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci nizinskog vegetacijskog pojasa.

C.2.4. Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima (Red *BROMETALIA ERECTI* Br.-Bl. 1936) - Pripadaju razredu *FESTUCO-BROMETEA* Br.-Bl. et R. Tx. 1943). Više ili manje mezofilne zajednice nastale u procesima antropogene degradacije, u kojima dominiraju višegodišnje busenaste trave, a manjim dijelom šaševi.

D.1.1. Vrbici na sprudovima (Razred *SALICETEA PURPUREAE* M. Moor 1958, red *SALICETALIA PURPUREAE* M. Moor 1958) - Skup staništa i na njih vezanih biljnih zajednica listopadnih šikara koji se formira u gornjim i srednjim tokovima rijeka koje u Srednjoj Europi teku iz alpskog prostora.

E.1.1. Poplavne šume vrba (Sveza *Salicion albae* Soo 1930)

E.1.2. Poplavne šume topola (Sveza *Populion albae* Br.-Bl. 1931)

E.2.1. Poplavne šume crne johe i poljskog jasena (Sveze *Alno-Ulmion* Br.-Bl. et R. Tx. 1943 i *Alnion glutinosae* Malcuit 1929) - Poplavne šume srednjoeuropskih i sjevernopirinejskih vodenih tokova nižih položaja, na tlima koja su periodično plavljena tijekom godišnjeg visokog vodostaja rijeka, ali su inače dobro ocijeđena i prozirna u vrijeme niskog vodostaja.

E.2.2. Poplavne šume hrasta lužnjaka (Sveza *Alno-Quercion roboris* Ht. 1938) - Pripadaju redu *ALNETALIA GLUTINOSAE* Tx. 1937. Mješovite poplavne šume panonskog i submediteranskog dijela jugoistočne Europe s dominacijom vrsta *Quercus robur*, *Fraxinus angustifolia*, *Ulmus carpiniifolia*, *Ulmus laevis*, *Alnus glutinosa*, *Acer campestre*, *Carpinus betulus*. Razvijaju se na pseudogleju, a plavljene su razmjerno kratko vrijeme.

E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume (Sveza *Erythronio-Carpinion* (Horvat 1958) Marinček in Mucina et al. 1993) - Pripadaju redu *FAGETALIA SYLVATICAE* Pawl, in Pawl, et al. 1928. Mezofilne i neutrofilne šume planarnog i bežuljkastog (kolinog) područja, redovno izvan dohvata poplavnih voda, u kojima u gornjoj šumskoj etaži dominiraju lužnjak ili kitnjak, a u podstojnoj etaži obični grab (koji u degradacijskim stadijima može biti i dominantna vrsta drveća). Ove šume čine visinski prijelaz između nizinskih poplavnih šuma i brdskih bukovih šuma.

E.3.2. Srednjoeuropske šume hrasta kitnjaka, te obične breze (Sveze *Quercion roboripetraeae* Br.-Bl. 1932 i *Castaneo-Quercion petraeae* (Soo 1962) Vukelić 1990) - Pripadaju razredu *QUERCETEA ROBORI-PETRAEAE* Br.-Bl. et R. Tx. 1943 i redu *QUERCETALIA ROBORI-PETRAEAE* R. Tx. (1931) 1937). Šume hrasta kitnjaka, a ponekad i hrasta lužnjaka, i jedne ili obje vrste hrasta s bukvom, u kojima dolazi velik broj subatlantskih i submeridionalnih acidofilnih vrsta. Razvijene su u središnjem i južnosredišnjem dijelu Europe izvan glavnog areala sveze *Quercion* koji je pod atlantskim utjecajem. S njima su udružene i hrastove acidofilne šume zapadnohercenijskog lanca i njegovog ruba, razvijene pod utjecajem atlantske klime kao supstitucijske šume za svezu *Luzulo-Fagion* zbog zajedničkih vrsta i sličnosti u izgledu.

E.4.1. Srednjoeuropske neutrofilne do slabo acidofilne, mezofilne bukove šume (Sveza *Fagion sylvaticae* Luquet 1926) - Pripadaju unutar razreda *QUERCO-FAGETEA* Br.-Bl. et Vlieger 1937 redu *FAGETALIA SYLVATICAE* Pawl, in Pawl, et al. 1928.

E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume (Podsveza *Lamio orvalae-Fagenion Borhidi ex Marinček et al. 1993*) - Pripadaju unutar razreda *QUERCO-FAGETEA* Br.-Bl. et Vlieger 1937 i reda *FAGETALIA SYLVATICAE* Pawl, in Pawl, et al. 1928 svezi *Aremonio-Fagion* (Ht. 1938) Borhidi in Tarok et al. 1989.

E.5.1. Panonske bukovo-jelove šume (*Abieti-Fagetum "pannonicum"*) - Šume ovoga tipa rastu na gorama savsko-dravskog međurječja (Ravna Gora, Ivanščica, Strahinjščica, Medvednica, Papuk). Floristički se od dinarskih bukovo-jelovih šuma razlikuju najviše siromašnijim flornim sastavom, a ekološki najviše po tome što rastu na dubokim distričnim tlima na silikatnoj podlozi.

E.7.2.2. Močvarne šume jele s blijedožučkastim šašem (As. *Carici brizoidi-Abietetum Trinajstić 1974*) - U Gorskom kotaru, na mjestima gdje se na silikatnoj podlozi s humoznim tлом zbog orografije duže vrijeme zadržava voda, razvija se močvarna šuma jele s blijedožučkastim šašem. Osim toga, fragmenti navedene zajednice otkriveni su i na lokalitetu Đedovica na Papuku. U sloju drveća dominira *Abies alba*, a u sloju zeljastih biljaka *Carex brizoides*, *Equisetum sylvaticum*, *Maianthemum bifolium*, te mahovine *Sphagnum girgensonii* i *Rhytidiadelphus loreus*.

Priloženu kartu staništa područja Virovitičko-podravske županije potrebno je ugraditi u Prostorni plan uređenja Virovitičko-podravske županije

Mjere zaštite:

A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa

- očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju a prema potrebi izvršiti revitalizaciju; na područjima isušanim zbog regulacije vodotoka odrediti mjesta za prokope kojima bi se osiguralo povremeno plavljenje okolnih područja;

- osigurati povoljnu, ekološki prihvatljivu, količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa;
- očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa;
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljanje rukavaca i dr.);
- očuvati povezanost vodnoga toka;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- sprječavati zaraštavanje preostalih malih močvarnih staništa u priobalju;
- izbjegavati utvrđivanje obala, regulaciju vodotoka, kanaliziranje i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja;
- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostore za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju;
- vađenje šljunka provoditi na povišenim terasama ili u neaktivnom poplavnom području, a izbjegavati vađenje šljunka u aktivnim riječnim koritima i poplavnim ravninama;
- ne iskorištavati sedimente iz riječnih sprudova;
- prirodno neobrasle, šljunkovite, pjeskovite i muljevite, strme i položene, obale koje su gnijezdilišta i/ili hranilišta ptica održavati u povoljnom, ekološki prihvatljivom, stanju te spriječiti eksploataciju materijala i sukcesiju drvenastim vrstama;
- osigurati otvorene površine plitkih vodenih bazena, spriječiti sukcesiju, te osigurati trajnu povezanost sa matičnim vodotokom;
- sprječavati kaptiranje i zatrpavanje izvora;
- sprječavati zaraštavanje sedrenih barijera i vodopada, osigurati dovoljan stalni protok vode i onemogućiti eutrofikaciju vode;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih vodenih, obalnih i močvarnih površina;
- u gospodarenju vodama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);

C - D. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva; očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modif. cirane organizme; očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.) te na taj način osigurati mozaičnost staništa; očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka; očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni, osigurati njihovo stalno vlaženje i redovitu ispašu, odnosno košnju; očuvati povoljnu građu i strukturu morskoga dna, obale, priobalnih područja i riječnih ušća; očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme; provoditi prikladni sustav upravljanja i nadzora nad balastnim vodama brodova, radi sprječavanja širenja invazivnih stranih vrsta putem balastnih voda; ne iskorištavati sedimente iz sprudova u priobalju; uklanjati strane invazivne vrste;

očuvati muljevite, pjeskovite, šljunkovite i kamenite obale u njihovom prirodnom obliku s prirodnom vegetacijom te sanirati devastirana područja gdje god je moguće;

E. Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice; u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih šumskih površina;
 - osigurati povoljan vodni režim u poplavnim šumama;

Detaljne mjere za očuvanje šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode za odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Virovitičko-podravske županije.

I. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom

- očuvati vegetaciju pukotina starih zidova, spriječiti uklanjanje vegetacije i zapunjavanje pukotina građevinskim materijalom;
- uz vodotoke i vlažne šume očuvati otvorene površine s vlažnim tlom bogatim dušikom;
- uklanjati invazivne vrste;
- osigurati plavljenje staništa i povoljan vodni režim;
- očuvati korovne zajednice čije su karakteristične biljne vrste ugrožene na nacionalnoj razini;
- spriječiti vegetacijsku sukcesiju i uklanjati šumske vrste;

J. Izgrađena i industrijska staništa

- spriječiti vegetacijsku sukcesiju i očuvati endemične svojte;
- uklanjati invazivne vrste.
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima termofitnih šikara, spriječiti sukcesiju i uklanjati vrste drveća koje zasjenjuju stanište;
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u nizinskim, brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima;
- poticati održavanje travnjaka košnjom prilagođenom stanišnom tipu;
- provoditi revitalizaciju degradiranih travnjačkih površina, posebno cretova i vlažnih travnjaka, te travnjaka u visokom stupnju sukcesije;

- na jako degradiranim, napuštenim i zaraslim travnjačkim površinama za potrebe ispaše potrebno je provesti ograničeno paljenje te poticati stočarstvo;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih travnjačkih površina i šikara;
- očuvati bušike, te spriječavati sukcesiju povremenim uklanjanjem nekih drvenastih vrsta i kontroliranim paljenjem;
- očuvati šikare spudova i priobalnog pojasa velikih rijeka;
- očuvati vegetacije visokih zelenih u kontaktnim zonama šuma i otvorenih površina, te spriječiti njihovo uništavanje prilikom izgradnje i održavanja šumskih cesta i putova;

Ne planirati širenje građevinskog područja na račun ugroženih močvarnih i obalnih staništa. Zaustaviti daljnju degradaciju preostalih močvarnih i obalnih staništa, te prema mogućnostima izvesti njihovu revitalizaciju.

Prilikom planiranja prometnih koridora birati varijantu najmanje pogubnu za ugrožena staništa i područja važna za ugrožene vrste. Prilikom planiranja potencijalnih lokacija za vjetroelektrane uvažiti ograničenja nužna za zaštitu ugroženih vrsta ptica i šišmiša.

- Zaštićena područja

Na području Virovitičko-podravske županije nalaze se sljedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode:

- > Posebni rezervat šumske vegetacije Sekulinačke planine na Papuku (1966.g.)
- > Park prirode Papuk (1999.g.)
- > Regionalni park Mura-Drava – proglašen 10. veljače 2011.
- > Spomenik prirode - geološki Rupnica kod Voćina (1948.g.)
- > Spomenik prirode Skupina stabala oko škole u Noskovačkoj Dubravi (1967.g.)
- > Spomenik prirode Mamutovac (*Sequia gigantea* Decs.) u Podravskoj Slatini (1967.g.)
- > Spomenik prirode Dva hrasta kitnjaka (*Quercus petraea* Liebl.) u zapadnom dijelu parka prirode Papuk (2004.g.)
- > Značajni krajobraz Močvarno stanište Vir (2001.g.)
- > Park šuma Šuma Jankovac na Papuku (1955.g.)
- > Park šuma Turski grad - preventivna zaštita (studeni 2008.g.)
- > Spomenik parkovne arhitekture Park oko dvorca u Virovitici (1967.g.)
- > Spomenik parkovne arhitekture Park u Suhopolju (1958.g.)
- > Spomenik parkovne arhitekture Park u Podravskoj Slatini (1968.g.)

Mjere zaštite:

Na području i u neposrednoj okolici posebnog rezervata šumske vegetacije nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti šumske fitocenoze, a to su ponajprije intenzivniji zahvati sječe u okolnom prostoru, izgradnja prometnica, eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr.

Za zaštitu i očuvanje temeljnih vrijednosti područja parka prirode Papuk i Regionalnog parka Mura-Drava najvažnije je donošenje i provedba njegovih prostornih planova područja posebnih obilježja i planova upravljanja.

Elemente krajobraza u zaštićenim područjima ali i ostalim krajobrazno vrijednim područjima treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranim u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao

posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo). U planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih krajobraznih sastavnica, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata plana. Uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti. U planiranju vodnogospodarskih zahvata treba voditi računa o krajobrazu i vodama kao krajobraznom elementu. Nužno je zaustaviti i sanirati divlju gradnju, naročito u obalnom pojasu.

U prostornom planiranju i uređenju na svim razinama voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. drvo, kamen] i poštivanja tradicionalnih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje objekata specifične namjene.

U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:

- sačuvati ih od prenamjene te unaprijediti njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika,
- odgovarajućim mjerama sprječavati šumske požare, uskladiti i prostorno organizirati različite interese, posebno ograničiti i pratiti građevinsko zauzimanje neposredne obale, izbjegavati raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima, i uzvišenjima te vrhovima kao i dužobalnu izgradnju,
- izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente,
- štititi značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom,
- planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovodovi i si.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

Značajke spomenika prirode (geomorfološki) treba očuvati izuzimanjem nepovoljnih aktivnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati, izgradnja i dr.) iz zone u kojoj bi mogli negativno utjecati na zaštićenu geobaštinu.

Značajke spomenika prirode (geološki i hidrogeološki) treba očuvati izuzimanjem nepovoljnih aktivnosti (eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati, izgradnja i dr.) iz zone u kojoj bi mogli negativno utjecati na zaštićenu geobaštinu.

Zaštićeni rijetki primjerak drveća treba uzgojno-sanitarnim zahvatima održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Preporučljivo je izraditi studiju vitaliteta kojom će se utvrditi detaljnije smjernice očuvanja.

Nužno je osigurati provođenje mjera revitalizacije za staništa u zaštićenim područjima (i ostalim područjima s ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima) izloženim zaraštavanju i zatrpavanju (travnjaci, bare, lokve, špilje i dr.) - kroz osiguranje poticaja ili organiziranje košnje i čišćenja od strane nadležnih javnih ustanova zaštite prirode. Po potrebi navedene ustanove trebaju sukladno Zakonu o zaštiti prirode sklapati ugovore o skrbi za pojedina zaštićena područja ili njihove dijelove.

Zaštićene park-šume treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno smjericama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i namjene prostora. Uzgojno- sanitarnim zahvatima dendrofloru treba održavati u povoljnom stanju vitaliteta.

Zaštićene parkove treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno povijesnoj matrici odnosno smjernicama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i prostornog rasporeda elemenata parkovne arhitekture. Uzgojno-sanitarnim zahvatima dendrofloru treba održavati u povoljnom stanju vitaliteta. Za pojedina stabla ovisno o njihovom stanju preporučljivo je izraditi studije vitaliteta kojima će se utvrditi detaljnije smjernice njihova očuvanja.

Parkove treba redovito održavati i po potrebi obnavljati sukladno povijesnim matricama (ukoliko postoje) odnosno smjernicama usklađenosti očuvanja bioloških komponenti i prostornog rasporeda elemenata parkovne arhitekture (skulpture, fontane, klupe, staze, igrališta i dr.).

Preporučljivo je izraditi i provoditi programe razvoja održivog turizma u zaštićenim područjima, s naglaskom na definiranje prihvatnog kapaciteta područja ("carrying capacity").

Do donošenja općih i pojedinačnih upravnih akata sukladno Zakonu o zaštiti prirode, unutar prostora područja predloženih za zaštitu, ograničiti izgradnju novih objekata izvan područja namijenjenih izgradnji naselja i drugim zonama izgradnje objekata. Po donošenju planova upravljanja za zaštićena područja, uskladiti sve aktivnosti s budućim mjerama zaštite tog područja, u suradnji s nadležnom institucijom/javnom ustanovom.

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode, a proglašena *Uredbom o proglašenju ekološke mreže* (N.N. ~~109/07~~124/13. i 105/15.), te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Uredbom o proglašenju ekološke mreže (~~N.N. 109/07~~) propisane su i smjernice za mjere zaštite čija provedba osigurava postizanje i održavanje povoljnog stanja ciljeva očuvanja svakog područja ekološke mreže. **Smjernice za mjere zaštite** navedene su u daljnjem tekstu, a opisi pojedinih područja Ekološke mreže nalaze se u prilogu ove stručne podloge. Funkcionalnost ekološke mreže osigurana je zastupljenošću njezinih sastavnica. Područja ekološke mreže sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena su na **područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove važna za divlje svojte i stanišne tipove** (~~POVS~~potencijalna "SAC" područja ~~Special Areas of Conservatori~~) te **međunarodno važna područja očuvanja značajna za ptice** (~~POP~~potencijalna "SPA" područja ~~Special Protection Areas~~). Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim koridorima. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog. Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove koja su uz šifru područja označena s #, kao i sva međunarodno važna područja za ptice, predstavljaju potencijalna područja NATURA 2000.

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, Zakon o zaštiti prirode propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štititi kao posebno zaštićena područja ili provedbom planova upravljanja, kao i kroz postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu svakog ugrožavajućeg zahvata. Negativno ocijenjen zahvat se može odobriti samo u slučajevima prevladavajućeg javnog interesa i uz Zakonom utvrđene kompenzacijske uvjete. Važan mehanizam je i mogućnost sklapanja ugovora s vlasnicima i ovlaštenicima prava na područjima ekološke mreže, uz osiguranje poticaja za one djelatnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti.

Ekološka mreža na području Virovitičko-podravске županije obuhvaća sljedeće:

POVS (Područja očuvanja značajna za vrste ~~važna za divlje svojte~~ i stanišne tipove:

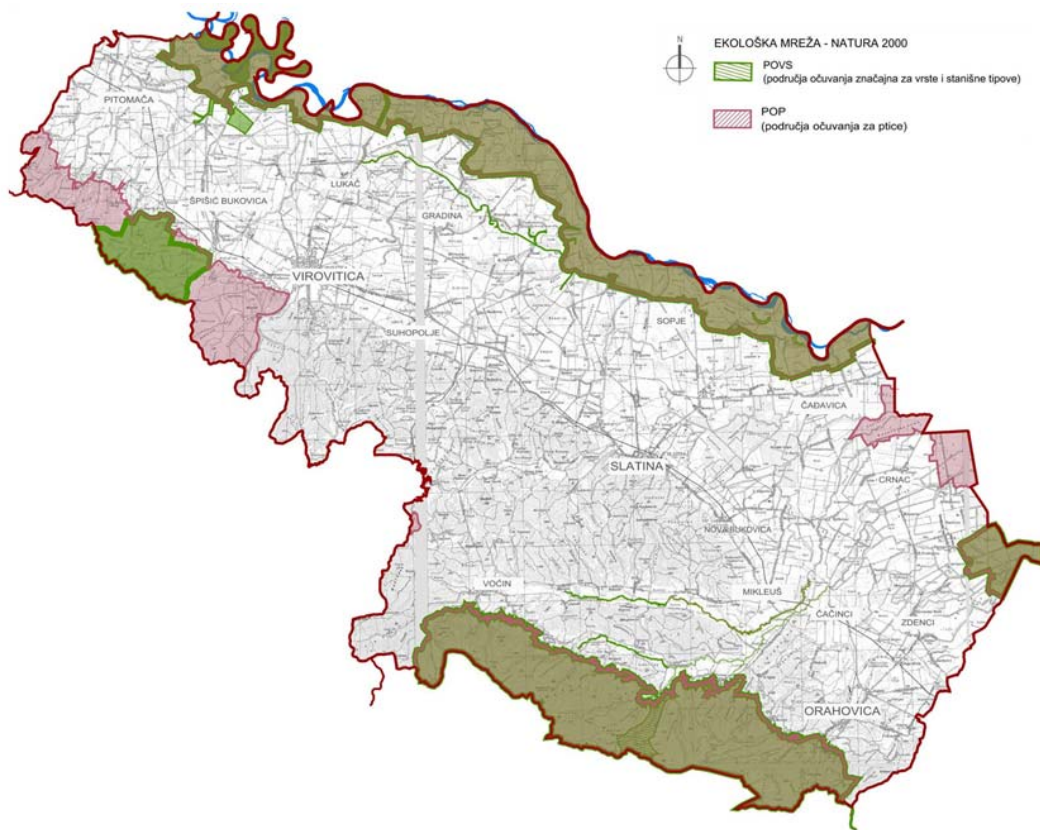
- Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja) - HR5000014
- Srednji tok Drave (od Terezinog polja do Donjeg Miholjca) - HR5000015
- Stari Gradac – Lendava HR2001004
- Starogradački Marof - HR 2001005
- Županijski kanal (Gornje Bazje – Zidina) - HR2001006
- Bilogora – HR2001281,
- Ribnjak Grudnjak s okolnim šumskim kompleksom - HR2001085
- Potoci oko Papuka – HR2001329
- Papuk – HR2000580

- ~~Uviraljka~~
- ~~Širinski otok~~
- ~~Jelkuš~~
- ~~Križnica~~
- ~~Papuk – Crni vrh~~
- ~~Budakovac~~
- ~~Predrijevačka bara~~
- ~~Noskovei~~
- ~~Papuk~~
- ~~Sekulinačke planine~~
- ~~Šume na Krndiji~~
- ~~Virovitička Bilogora~~
- ~~Suhopolje Kruškova~~
- ~~Stari Gradac – Lendava~~
- ~~Starogradački Marof~~
- ~~Županijski kanal (Gornje Bazje – Zidina)~~
- ~~Sopjanska bara~~
- ~~Ribnjak Grudnjak~~
- ~~Noskovački vrbak – šuma vrba i topola~~
- ~~Predrijevački vrbak~~
- ~~Noskovački vrbak – šuma bijele vrbe~~
- ~~Park šuma Jankovac~~
- ~~Drava~~

POP (Područja očuvanja značajna ~~Međunarodno važna područja~~ za ptice

- Bilogora i Kalničko gorje HR1000008
- Ribnjaci Grudnjak i Našice HR1000011 ~~eki ribnjak s kompleksom lužnjakovih šuma~~
- Taložnice Virovitičke šećerane HR1000012
- Gornji tok Drave (od Donje Dubrave do Terezinog polja) HR 1000014
- Srednji tok Drave 1000015 ~~(od Terezinog polja do Donjeg Miholjca)~~
- Papuk HR1000040

Izvor podataka: BIOPORTAL



Smjernice za mjere zaštite područja Ekološke mreže RH propisane su Uredbom o proglašenju ekološke mreže (~~N.N. 109/07~~; 124/13. i 105/15.).

broj	Smjernice za mjere zaštite za područja ekološke mreže
1	Osigurati poticaje šaranskim ribnjacima za očuvanje ornitološke vrijednosti
2	U pravilu zadržati razinu vode potrebnu za biološki minimum i očuvati stanište
3	Provoditi mjere očuvanja biološke raznolikosti u šumama (P)
4	Pažljivo provoditi melioraciju
5	Pažljivo provoditi regulaciju vodotoka
6	Revitalizirati vlažna staništa uz rijeke
7	Regulirati lov i sprječavati krivolov
8	Ograničiti širenje područja pod intenzivnim poljodjelstvom
9	Osigurati poticaje za tradicionalno poljodjelstvo i stočarstvo
10	Osigurati pročišćavanje otpadnih voda
11	Pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti
12	Restaurirati vlažne travnjake
13	Prilagoditi rad HE zbog ubalažavanja velikih dnevnih kolebanja vodostaja
14	Restaurirati stepske travnjake i reintroducirati stepske vrste
15	Održavati pašnjake
16	Očuvati seoske mozaične krajobrazne
17	Moguće je provoditi šumske zahvate uključujući i sanitarnu sječu uz posebno dopuštenje Ministarstva zaduženog za zaštitu prirode
18	Sprječavati zaraštavanje travnjaka
19	Osigurati poticaje za načine košnje koji ne ugrožavaju kosce (<i>Crex crex</i>)
20	Zabrana penjanja na liticama na kojima se gnijezde značajne vrste
21	Zaštititi područje temeljem Zakona o zaštiti prirode
22	Kontrolirati ili ograničiti gradnju objekata i lučica na muljevitim i pjeskovitim morskim obalama
23	Sprječavati nasipavanje i betonizaciju obala
24	Osigurati poticaje solanama za očuvanje ornitološke vrijednosti
25	Ograničiti sidrenje
26	Svršishodna i opravdana prenamjena zemljišta
27	Pažljivo planirati izgradnju visokih objekata (osobito dalekovoda i vjetroelektrana)
28	Prilagoditi ribolov i sprječavati prelov ribe
29	Odrediti kapacitet posjećivanja područja
30	Osigurati poticaje za očuvanje biološke raznolikosti (POP)
31	Regulirati akvakulturu
32	Regulirati ribolov povlačnim ribolovnim alatima

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

33	Zaštititi područje u kategoriji posebnog rezervata
	Smjernice za mjere zaštite u svrhu očuvanja stanišnih tipova, propisanih Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova
1000	A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa
100	Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju
101	Osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta
102	Očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta
103	Održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa
104	Očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa
105	Očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljanje rukavaca i dr)
106	Očuvati povezanost vodnoga toka
107	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
108	Sprječavati zaraštavanje preostalih malih močvarnih staništa u priobalju
109	Izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja
110	U zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostore za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju
111	Vađenje šljunka provoditi na povišenim terasama ili u neaktivnom poplavnom području a izbjegavati vađenje šljunka u aktivnim riječnim koritima i poplavnim ravninama
112	Ne iskorištavati sedimente iz riječnih sprudova
2000	B. Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
113	Očuvati povoljnu strukturu i konfiguraciju te dopustiti prirodne procese, uključujući eroziju
114	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
3000	C-D. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare
115	Gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva
116	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
117	Očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.)
118	Očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka
119	Očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni
120	Poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima
4000	E. Šume
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
122	Prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine
123	U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
124	U gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice
125	U gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme
126	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
127	U svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala,

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

	osobito stabala s dupljama
128	U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojiti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)
129	Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi
5000	F.-G. More i morska obala
130	Očuvati povoljna fizikalna i kemijska svojstva morske vode ili ih poboljšati tamo gdje su pogoršana
131	Osigurati pročišćavanje gradskih i industrijskih voda koje se ulijevaju u more
132	Očuvati povoljnu građu i strukturu morskoga dna, obale, priobalnih područja i riječnih ušća
133	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
134	Provoditi prikladni sustav upravljanja i nadzora nad balastnim vodama brodova, radi sprječavanja širenja invazivnih stranih vrsta putem balastnih voda
135	Sanirati oštećene djelove morske obale gdje god je to moguće
136	Ne iskorištavati sedimente iz sprudova u priobalju
6000	H, Podzemlje
137	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
138	Očuvati sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze
139	Ne mijenjati stanišne uvjete u speleološkim objektima, njihovom nadzemlju i neposrednoj blizini
140	Sanirati izvore onečišćenja koji ugrožavaju nadzemne i podzemne krške vode
141	Sanirati odlagališta otpada na slivnim područjima speleoloških objekata
142	Očuvati povoljne uvjete (tama, vlažnost, prozračnost) i mir (bez posjeta i drugih ljudskih utjecaja) u speleološkim objektima
143	Očuvati povoljne fizikalne i kemijske uvjete, količinu vode i vodni režim ili ih poboljšati ako su nepovoljni

Mjere zaštite:

Provoditi smjernice za mjere zaštite područja ekološke mreže propisane Uredbom o proglašenju ekološke mreže (~~N.N. 109/07~~), te donijeti i provoditi Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.

Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, ~~sukladno članku 36. Zakona~~ o zaštiti prirode (~~N.N. 70/05, 139/08~~) i ~~članku 3. Pravilnika~~ o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (~~N.N. 118/09~~). Od zahvata koji mogu imati negativan utjecaj na područja ekološke mreže posebice treba izdvojiti planirane radove regulacije vodotoka, hidroelektrane, vjetroelektrane, solarne elektrane, prometne koridore i razvoj turističkih zona.

Potrebno je izvršiti inventarizaciju vrsta i staništa te provoditi praćenje stanja (monitoring) kvalifikacijskih vrsta i stanišnih tipova u pojedinim područjima ekološke mreže.

- Geopark Papuk

Glavno obilježje istočnog dijela Hrvatske - Slavonije - su nizinske ravnice s velikim kultiviranim područjima. Iz te ravnice koja je nekad bila dno Panonskog mora izdižu se planine na gotovo tisuću metara nadmorske visine. Jedna od tih planina je i Papuk - najljepša planina u Slavoniji.

Od 23. travnja 1999. Papuk je zaštićen kao Park prirode zbog izuzetno velike geološke i biološke raznolikosti i vrijedne kulturne i povijesne baštine. Godine 2007. Papuk je kao prvo takvo područje u Hrvatskoj dobio status geoparka.

Geopark je područje sa izraženom geološkom baštinom te strategijom za održivi gospodarski razvoj i promociju te baštine na dobrobit lokalne zajednice. Geopark Papuk je dio europske i svjetske UNESCO-ve mreže geoparkova čiji su glavni ciljevi zaštita, edukacija i održivi razvoj.

Geoparkovi organiziraju različite aktivnosti te pružaju logističku potporu za prijenos različitih saznanja iz područja geoznanosti i znanosti o okolišu prema javnosti. To postižu kroz zaštitu i promociju geospomenika, osnivanjem muzeja, informacijskih centara, izradom staza, izdavanjem popularno-znanstvenih članaka i edukativnih materijala, organizacijom seminara i na druge načine. Geoparkovi potiču znanstvena istraživanja, ostvaruju veze sa fakultetima i drugim istraživačkim ustanovama te potiču dijalog između geoznanstvenika i lokalnih zajednica.

Glavni način poticanja ekonomije i održivog razvoja parkova je kroz geoturizam. Geoparkovi svojim aktivnostima privlače veći broj posjetitelja i omogućuju pokretanje različitih proizvodnih i uslužnih djelatnosti koje doprinose socio-ekonomskom razvoju zajednice.

Geopark mora obuhvatiti nekoliko geološki ili geomorfološki važnih mjesta interesantnih široj zajednici. Ta mjesta mogu biti značajna po svojoj znanstvenoj vrijednosti, rijetkosti te estetskoj ili edukativnoj važnosti. Geoparkovima doprinose ne samo geološki zanimljiva mjesta, već i razne druge ekološke, arheološke, povijesne i kulturne znamenitosti. Geoparkove podupiru i u njemu aktivno sudjeluju lokalne zajednice koje znaju prepoznati i žele afirmirati svoje geološko, povijesno i kulturno nasljeđe, ponajviše kroz ideju geoturizma. Svi geoparkovi osim na lokalnom planu moraju biti aktivni i u zajednici geoparkova, surađivati na zajedničkim projektima i razmjeni ideja za poboljšanje promocije njihovih aktivnosti.

1.1.3. Obveze iz Programa prostornog uređenja Države i ocjena postojećih prostornih planova

1.1.3.1. Obveze iz Programa prostornog uređenja Države

Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske na temelju postavljenih općih i posebnih ciljeva ističu se globalni prioriteti i obveze koje je potrebno ugrađivati u planove i programe prostornog razvoja na nižim razinama.

Globalni prioriteti predviđeni Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske odnose se na:

- poboljšanje učinkovitosti korištenja već angažiranog prostora,
- iskorištenje raspoloživih i nedovoljno učinkovitih potencijala prvenstveno na lokacijama i kapacitetima koji mogu bez većih ulaganja dati brze, kvalitetne i višeznačne učinke,
- stvaranje kvalitativnih pretpostavki za poboljšanje uvjeta života posebno u depopulacijskim područjima (pokretanje i unapređenje gospodarstva uz osnaživanje prometnih funkcija),
- saniranje kritičnih mjesta ugrožavanja prostora i okoliša,
- otklanjanje nedostataka i poboljšavanje postojećih infrastrukturnih sustava.

U svemu treba odrediti prioritete na lokalnoj razini i prioritete u okviru sektora – resora.

Temeljne obveze iz Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, koje treba posebno respektirati na nižim razinama, obuhvaćaju sljedeća tematska područja:

a) Stanovništvo i naselja

U duhu nove strategije i politike demografskog razvitka potrebno je spriječiti prevelike koncentracije stanovništva uz korištenje, zaštitu i obnovu specifičnih dijelova državnog teritorija (granična i ruralna područja).

Uspostava optimalnog stupnja urbanizacije uz poboljšanje postojeće urbane mreže i skladan regionalni razvoj temeljen na pravilnom redu veličine gradova.

U tu svrhu potrebno je odrediti novi sustav središnjih naselja - razvojnih žarišta u koja će ući i naselja iz ruralnih i pograničnih područja uz potrebnu preobrazbu funkcija u skladu sa razvojnim sposobnostima i životnoj ponudi.

U urbanoj mreži Hrvatske osobito značenje imaju regionalna središta (15.000 – 30.000 stanovnika) koja treba razvijati s odgovarajućim središnjim i gospodarskim funkcijama. Poticajne mjere treba osobito usmjeriti prema nekim regionalnim središtima (Gospić, Ogulin, Knin, Pakrac, Virovitica, Metković), kako je to navedeno u Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske. Potrebno je poticati i razvoj gradova srednjih veličina, tj. gradova sa 7.000 – 15.000 stanovnika koji bi trebali prerasti u gradove s 15.000 – 30.000 stanovnika.

Na razini Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske predviđa se razvoj regionalnih i subregionalnih središta kao što su Virovitica, Slatina, Orahovica, Pitomača i Voćin, čiji će razvoj biti potican uz nužnu potporu Države.

b) Infrastrukturni i vodnogospodarski sustavi

Sačuvan prostor je od neprocjenjive važnosti za budućnost pa je obveza odabirati takve infrastrukturne koridore kojima će se zadržati prednost sačuvanosti prostora.

Cestovni promet

Ukupni, a osobito gospodarski razvoj Hrvatske oslanja se na ubrzan razvoj cestovnog prometa pa je slijedom toga prioritarna obveza izgradnja ~~autoceste~~ ~~brze ceste A-13DC 12~~ čvorište Vrbovec 2 (A12D10) – Bjelovar – Virovitica – GP Terezino Polje te brze ceste D-2 (Ormož) – Otok Virje – Varaždin – Virovitica – Osijek – GP Ilok i D-5 Virovitica – Veliki Zdenci – granica BiH i priključni pravac Veliki Zdenci – Daruvar – Kutina.

Unapređenje kvalitete cestovne mreže zahtijeva uspostavu još nekih važnih cestovnih pravaca, odnosno dopunu mreže državnih cesta.

Potrebno je spriječiti daljnja proširenja građevinskog područja uzduž državnih i županijskih cesta kako ne bi došlo do sniženja kategorija cesta.

Željeznički promet

U kontekstu aktivnosti na unapređenju povezivanja s europskim sustavom željeznica potrebno je izučiti i verificirati europske pravce kroz područje Županije.

Unutarnja konsolidacija željezničkog prometa višeznačna je obveza kojom će se kroz plan razvoja željezničkog prometa (sa stajališta rentabilnosti i korištenja prostora) izvršiti modernizacija kapaciteta i tehnologije.

Zračni promet

Obveza je izraditi opći razvojni plan zračnih luka Hrvatske, a programsko opredjeljenje je da se u sustav mreže tercijarnih zračnih luka na području Države uvrste lokacije postojećih poljoprivrednih uzletišta te kao takva posluže kao osnova za eventualno uređenje zrakoplovnih uzletišta višeg ranga.

Elektroničke komunikacije

U svrhu unapređenja postojeće elektroničke komunikacije potrebno je raditi na povećanju i modernizaciji postojećih kapaciteta u skladu s novim tehnologijama komuniciranja uz sljedeće smjernice:

- osigurati bolju pokrivenost mobilne mreže u pograničnom dijelu sa susjednom Mađarskom
- izgraditi preostalu mrežu baznih stanica u svrhu poboljšanja čujnosti na području cijele Države.

Energetski sustav

U ostvarivanju sustavnog planiranja cjelovite državne mreže potrebno je stvoriti uvjete za korištenje dopunskih (raspoloživih) izvora na županijskoj ili općinskoj razini pri čemu se potencira izgradnja malih postrojenja, tj. sustava malih elektrana za lokalne potrebe.

Vodnogospodarski sustav

Poštujući glavni cilj Dugoročnog programa vodoopskrbe – osiguranje dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo – potrebno je na lokalnim razinama punu pozornost posvetiti zaštitnim zonama izvorišta provođenjem osnovnih mjera i radova na zaštiti voda od zagađenja, ali i utvrđivanjem učinkovitosti zaštite.

Sustavno je potrebno uklanjati izvore ili uzroke zagađivanja voda, spriječiti nastajanje zagađenja na postojećim i potencijalnim izvorištima, definirati zone sanitarne zaštite te težiti centralnim uređajima za zajedničko pročišćavanje gradskih i industrijskih voda, a tamo gdje nema opravdanja za istima inicirati individualne uređaje.

c) Gospodarske djelatnosti u prostoru

Šumarstvo

Šumarsko planiranje dio je općeg planiranja koje ima za cilj korištenje gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma na lokalnoj i globalnoj razini.

U svrhu očuvanja šuma potrebno je svaku uništenu šumsku površinu obnoviti pošumljivanjem, potencirati zaštitnu ulogu šuma, ne prenamjenjivati šume ekološke i socijalne funkcije, kao ni zaštićene šume te poticati razvoj urbanog šumarstva.

Poljodjelstvo

U poljodjelskom sektoru potrebno je izvršiti transformacije u pravcu razvoja suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva.

U svrhu zaštite i očuvanja poljodjelskog resursa potrebno je u dokumente prostornog uređenja uključiti racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta te smanjenje korištenja kvalitetnog zemljišta za nepoljodjelske svrhe.

U svrhu razvoja poljodjelstva, kao gospodarske komponente, potrebno je zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava, poticati povećanje zemljišnog posjeda te započeti s iskorištenjem do sada neobrađenih ili zapuštenih poljodjelskih površina.

Industrija

Potrebno je potencirati one industrijske grane koje imaju komparativne prednosti, odnosno one za koje postoje prirodni resursi, sposobna – školovana radna snaga, tržište, kapital i tradicija vezana na ukupnu fizionomiju predmetnog područja.

U skladu s tržišnim uvjetima iskoristiti položaj u smislu uređenja i osposobljavanja radno prometnih zona, za funkcije slobodnih zona te prilagoditi uvjete i gospodarsku strukturu gradova na glavnim međunarodnim pravcima za snažniji udjel međunarodne razmjene dobara. Potrebno je izvršiti izmještanje pogona iz užih jezgri uz prenamjenu u adekvatne ili primjerenije sadržaje.

Rudarstvo

Gospodarski značaj ima eksploatacija šljunka u poriječjima i drugim lokalitetima zbog velike potrošnje radi izgradnje (trend: cestovna infrastruktura).

Posebno su osjetljiva područja pod utjecajem vodnih režima i podzemnih tokova voda gdje uslijed eksploatacije može doći do ugrožavanja voda.

Svaki plan – projekt eksploatacije mora sadržavati komponentu sanacije tijekom radova, a osobito uređenje prostora nakon završetka eksploatacije.

Turizam

Potrebno je unaprijediti turizam na razinu koja može konkurirati u okvirima kontinentalnog turizma temeljenog na prirodnim uvjetima: šume, jezera, vodotoci, termalni izvori, graditeljska baština, lovna područja.

Turizam integrirati u ukupnu strukturu prostora – naselja, a samo iznimno formirati izdvojene komplekse.

Šport i rekreaciju vrednovati kao nove aspekte turizma uz uključivanje poljoprivrede i tradicije.

Dati prednost revitalizaciji zapuštenih objekata i čitavih naselja.

Gradnju novih objekata ne izvoditi na atraktivnim lokacijama, već tamo gdje je potrebna sanacija terena.

d) Zaštita posebnih vrijednosti prostora i okoliša

Potrebno je utvrditi:

- stupanj očuvane kvalitete te prihvatljive (nosive) kapacitete prostora,
- opremljenost tehničkom infrastrukturom i nedostatke,
- prirodne i stvorene vrijednosti koje treba zaštititi,
- propise, sporazume i konvencije koje vrijede za određeno područje i tip prostora – resursa.

Zbrinjavanje komunalnog otpada riješiti, tj. ustrojiti na lokalnoj razini na načelima teritorijalnog i granskog pristupa (za područje i sustave u kojima nastaje otpad, prema vrsti i količini).

Na području Županije potrebno je utvrditi nekoliko lokacija za prikupljanje i najmanje jednu za skladištenje opasnog otpada.

Prirodna baština

Prepoznati i definirati područja koja zaslužuju poseban odnos, brigu i zaštitu.

Izraditi Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode Papuk ~~prostorni plan za park prirode "Papuk"~~ u suradnji sa ~~svim Županijama u kojima se rasprostire~~ Požeško-slavonskom županijom i Hrvatskim zavodom za prostorni razvoj.

Izraditi Prostorni plan područja posebnih obilježja Regionalnog parka Mura-Drava u suradnji sa svim županijama u kojima se rasprostire i Hrvatskim zavodom za prostorni razvoj.

Zaštititi pojedine predjele/lokalitete (posebni rezervat, park-šuma, krajolik, spomenik prirode, spomenik parkovne arhitekture).

Evidentirane parkove, perivoje i spomenike parkovne arhitekture vrednovati i zaštititi kao spomenike kulture i prirode.

Zaštititi ljekovite (termalne, mineralne i sl.) izvore u cilju njihova primjerenog korištenja.

Sprovesti sustavni otkup najosjetljivijih i najugroženijih područja u zaštićenim dijelovima prirode.

Graditeljska baština

Potrebno je očuvanje i/ili uspostavljanje uravnoteženog odnosa osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina.

Poticati istraživanja, osobito arheoloških zona i lokaliteta te temeljne stručne i znanstvene obrade područja značajnih povijesnih cjelina.

Krajolik

U okviru prostornog uređenja, krajobrazno planiranje i planiranje uređenja seoskih područja moraju dobiti izjednačeni status s urbanističkim planiranjem.

Pri nadležnim službama prostornog uređenja na županijskoj razini (državnoj, gradskoj, općinskoj), potrebno je uspostaviti i održavati krajobraznu osnovu uz multidisciplinarnu suradnju svih potrebitih službi.

Uspostaviti sustav zaštite koji bi bio povezan s procesima planiranja razvitka pri izradi dokumenata prostornog uređenja.

1.1.3.2. Ocjena postojećih prostornih planova

Sustav prostornog uređenja, ~~uvjeti i način izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja uređeni su Zakonom o prostornom uređenju i gradnji.~~ uređen je Zakonom o prostornom uređenju.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske je temeljni državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru.

Prostorni planovi su:

- Državni plan prostornog razvoja
- Prostorni plan područja posebnih obilježja
- Urbanistički plan uređenja državnog značaja
- Prostorni plan županije i Prostorni plan Grada Zagreba
- Urbanistički plan uređenja županijskog značaja
- Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine
- Generalni urbanistički plan, Urbanistički plan uređenja

~~Istim Zakonom utvrđeno je da se dokumentima prostornog uređenja smatraju:~~

~~na državnoj razini:~~

- ~~— Strategija prostornog razvoja RH~~
- ~~— Program prostornog uređenja RH~~
- ~~— Prostorni planovi područja posebnih obilježja propisani istim Zakonom~~

~~na područnoj (regionalnoj) razini:~~

- ~~— Prostorni plan županije i Grada Zagreba,~~
- ~~— Prostorni plan područja posebnih obilježja, ako su propisani u PPŽ~~

~~na lokalnoj razini:~~

- ~~— Prostorni plan uređenja velikog grada, grada, odnosno općine~~
- ~~— Urbanistički plan uređenja i~~
- ~~— Detaljni plan uređenja.~~

~~Dokument prostornog uređenja užega područja mora biti usklađen s dokumentom prostornog uređenja širega područja.~~

~~Osim ovih obveza koje proizlaze iz Zakona, Programom prioriternih mjera i aktivnosti za provođenje Strategije (koji je njen sastavni dio) utvrđeno je da "Strategija predstavlja osnovu i polazište kod izrade prostornih planova županija, gradova, općina i užih prostornih jedinica i predstavlja obvezni instrument za usklađenje županijskih i svih drugih planova prostornog uređenja."~~

~~Sukladno svemu navedenom, Strategija prostornog uređenja je korištena prilikom izrade Prostornog plana Županije kao obvezujući dokument (usvojena 1997. godine) i to kako u dijelovima koji se odnose na opća opredjeljenja tako i u dijelovima koji se konkretno odnose na prostor Virovitičko-podravske županije.~~

~~Osim Strategije prostornog uređenja, prilikom izrade Prostornog plana Županije korištena je "Strategija razvitka cestovne mreže Slavonije i Baranje" izrađena 1998. godine. Ovaj dokument obuhvaća cijelo područje Slavonije i Baranje i usvojen je od strane svih 5 županija na tom području.~~

Prilikom izrade Prostornog plana Županije korišteni su važeći prostorni planovi bivših općina koje su u cijelosti (Virovitica, Slatina i Orahovica) ili jednim svojim dijelom (Đurđevac) uključene u područje Županije, kao i dokumenti pod nazivom "Osnove korištenja i zaštite prostora", izrađeni u razdoblju od 1993. do 1995. godine za područje navedenih bivših općina.

Osnove korištenja i zaštite prostora bivših općina izrađene su na temelju tada važećih Uredbi o prostornom uređenju u ratom zahvaćenim područjima Republike Hrvatske (NN 44/92, 77/92, 59/93 i 14/94.). One same po sebi nisu bile planski dokumenti, već su imale usmjeravajuću funkciju i trebale su poslužiti kao temelj za izradu Odluka o prostornom uređenju bivših općina, koje bi imale funkciju prostorno-planske dokumentacije. Formiranjem novog teritorijalno-političkog ustrojstva Republike Hrvatske, ukidanjem bivših općina i donošenjem novog Zakona o prostornom uređenju 1994. godine, stvoren je novi sustav izrade prostorno-planske dokumentacije kojim nije bila predviđena izrada navedenih Odluka. Na taj način Osnove korištenja i zaštite prostora nemaju više kao dokumenti određenu ulogu u sustavu prostornog uređenja, ali su značajne jer je u njima prvi put razmatran razvitak područja bivših općina u novim poslijeratnim uvjetima (novi geopolitički i prometni položaj Države i općina, promijenjeni vlasnički odnosi, tržišno gospodarstvo, posljedice rata i sl.).

U tom smislu, navedene Odluke su dokumenti čije su postavke velikim dijelom aktualne i kao takve uključene su i u Prostorni plan Županije (uz odgovarajuće izmjene zbog promjena koje se neprekidno događaju na svim područjima koja imaju utjecaj na sustav prostornog planiranja).

U Prostorni plan Županije uključene su i one postavke iz prostornih planova bivših općina koje su unatoč znatnoj starosti planova (od 14 do 19 godina) i dalje ostale aktualne.

Osim navedene prostorno-planske dokumentacije, u Prostorni plan Županije uključene su i aktualne postavke iz različitih studija i elaborata izrađenih za pojedine infrastrukturne i

prirodne sustave, a osobito kroz izradu Izmjena i dopuna Prostornog plana Virovitičko-podravске županije. -

Prostorni plan Virovitičko-podravске županije donesen je u prosincu 2000. godine.

Prve izmjene izvršene su 2004. godine u nekoliko segmenata Odredbi za provođenje, kako bi se omogućio brži razvoj gospodarstva.

Druge izmjene su izvršene 2007. godine prvenstveno radi unošenja potencijalnih lokacija za županijsko odlagalište otpada, unošenja izmjena unutar planiranih zaštićenih krajolika, dopune potencijalnih lokacija za eksploataciju mineralnih sirovina, te izmjene i dopune u infrastrukturnim sustavima, iz razloga, što je u međuvremenu izrađeno nekoliko projekata i studija koji preciznije određuju infrastrukturne sustave uključujući brze ceste, elektroopskrbu, vodoopskrbu, odvodnju, retencije i akumulacije, plinoopskrbu, te telekomunikacije.

Trećim Izmjenama i dopunama iz 2010. god. izmjene su izvršene u području elektroničke komunikacijske infrastrukturu i to ucertavanjem područja za smještaj samostojećih antenskih stupova, te usklađivanje Odredbi za provođenje sa smjericama Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Budući da se tijekom završne faze ovih Izmjena i dopuna ukazala potreba za novim izmjenama i dopunama, pokrenute su IV. Izmjene i dopune Prostornog plana Virovitičko-podravске županije

Četvrte Izmjene i dopune Prostornog plana Virovitičko-podravске županije obuhvaćaju više tematskih cjelina, kao što su: određivanje novih i proširenja postojećih eksploatacijskih polja mineralnih i energetskih sirovina, redefiniranje uvjeta korištenja građevinskog područja naselja i izdvojenih građevinskih područja naselja, te dopuna prirodne i kulturne baštine.

Ciljane Pete Izmjene i dopune Prostornog plana Virovitičko-podravске županije inicirane su zahtjevom Plinacro d.o.o., kojim je zatraženo proširenje postojećeg koridora magistralnog plinovoda u kojem se planira izgradnja novog plinovoda za međunarodni transport plina, koji prolazi prostorom županije. Uz navedene izmjene u energetskom sustavu dopunjen je i dio koji se odnosi na vodoopskrbnu mrežu i to spoj magistralnog vodoopskrbnog cjevovoda, kojim se opskrbljuje naselje Čačinci, te su izvršene i izmjene u Odredbama za provođenje, u dijelu koje se odnosi na uvjete za smještajne kapacitete, te korištenje obnovljivih izvora energije, a koji su proistekli tijekom rasprave pri donošenju IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Virovitičko-podravске županije, te stvaranje uvjeta za proširenje eksploatacije na eksploatacijskom polju „Ribnjak“ u općini Lukač

Plan se dobro provodi:

- Gradovi i Općine, kao temeljne prostorno-planske jedinice za provođenje Plana, izmjenama i dopunama PPUG/O stvaraju uvjete za razvoj, korištenje i zaštitu svog prostora.
- Provode se tri razine dopustivosti građenja u odnosu na zaštitu prostora, čime je spriječena devastacija prostora
- Omogućen je razvoj izdvojenih građevinskih područja gospodarske namjene sa naglaskom na obnovljive izvore energije u skladu sa prirodnim resursima
- Omogućen je razvoj gospodarskih djelatnosti - eksploatacija mineralnih sirovina
- Omogućena je demografska obnova kao osnovni preduvjet svakog drugog razvitka

- Omogućen je razvoj infrastrukturnih sustava unošenjem u prostorno plansku dokumentaciju, što je preduvjet za izradu elaborata, studija i projektne dokumentacije, odnosno izdavanje lokacijskih i građevnih dozvola.
- Potican je razvitak središnjih funkcija naselja u skladu s potrebama stanovništva uz podizanje kvalitete usluga i sadržaja društvene infrastrukture
- Omogućeno je otvaranje manjih proizvodnih pogona u skladu sa optimalnim korištenjem prirodnih vrijednosti
- Omogućen je adekvatan razvitak ugostiteljsko-turističkih i sportsko-rekreativnih sadržaja u skladu sa prirodnim osobitostima cijelog prostora županije
- Zbrinjavanje otpada vrši se sukladno odredbama za provođenje, tako da su divlja odlagališta sanirana, određena je lokacija za Županijski centar za gospodarenje otpadom, određene su lokacije pretovarnih stanica, i načelno lokacije za prikupljanje opasnog otpada, te su određene lokacije za zbrinjavanje građevinskog otpada.
- Omogućena je izgradnja novog plinovoda za međunarodni transport plina

Izrađeni su Prostorni planovi uređenja gradova/općina za sve jedinice lokalne samouprave, uključujući njihove izmjene i dopune, Generalni urbanistički plan Virovitice, te niz urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja.

Planovi se provode na nekoliko razina:

- Provodi se obveza izrade dokumenata prostornog uređenja užeg područja – UPU i DPU za sva značajnija područja
- Unutar i izvan građevinskih područja naselja u velikoj mjeri se realiziraju predviđene namjene
- Provodi se izdavanje rješenja o uvjetima građenja, izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola
- Omogućena je demografska obnova kao osnovni preduvjet svakog drugog razvitka
- Omogućen je razvoj infrastrukturnih sustava unošenjem u prostorno plansku dokumentaciju, što je preduvjet za izradu elaborata, studija i projektne dokumentacije, odnosno izdavanje lokacijskih i građevnih dozvola.
- Potican je razvitak središnjih funkcija naselja u skladu s potrebama stanovništva uz podizanje kvalitete usluga i sadržaja društvene infrastrukture
- Omogućeno je otvaranje proizvodnih pogona u skladu sa optimalnim korištenjem prirodnih vrijednosti
- Omogućen je adekvatan razvitak kulturnih, edukativnih i zdravstvenih sadržaja u skladu sa potrebama stanovništva
- Omogućen je adekvatan razvitak turističkih i ugostiteljskih sadržaja u skladu sa prirodnim osobitostima Grada, koja u tom pravcu pružaju značajne mogućnosti
- Omogućen je adekvatan razvitak sportsko-rekreativnih sadržaja
- Zbrinjavanje otpada vrši se prema odredbama za provođenje, te su sukladno tome sanirana divlja odlagališta, određena je lokacija za Županijski centar za gospodarenje otpadom, te je određena lokacija za zbrinjavanje građevinskog otpada.

Provođenje dokumenata prostornog uređenja kontinuirano se odvija na način da se svaki zahvat u prostoru provodi u skladu s dokumentima prostornog uređenja, važećim propisima i odgovarajućim dozvolama.

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

Može se konstatirati da je dosadašnja prostorno-planska dokumentacija u uvjetima planske privrede i društvenog vlasništva uglavnom odgovarala razvojnim potrebama, odnosno nije predstavljala kočnicu razvoja ovog prostora.

~~Posebno treba naglasiti da je spomenuta dokumentacija prostora rađena u sustavu društvenog vlasništva pa kategorija vlasništva kao jedna od osnovnih pravnih kategorija nije odgovarajuće valorizirana i respektirana.~~

~~Provedba tih planova u današnjim uvjetima nije u mogućnosti optimalno odgovoriti na zahtjeve racionalnog gospodarenja prostorom i sve naglašeniju i strožu potrebu zaštite prostora.~~

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Na temelju valorizacije prirodno-geografske osnove i analize dosadašnjeg prostornog razvoja utvrđeni su najizraženiji problemi vezani uz stanje prostora i okoliša, ograničenja prostornog razvitka i mogućnosti koje postoje za daljnji razvitak u prostoru.

Demografska slika Županije nastala je međusobnim djelovanjem demografskih kretanja i društvenih zbivanja kroz desetljeća, no posljednjih ~~trideset-četrdesetak~~ godina je presudno za stanje danas.

Prosječna životna dob stanovnika Županije iznosi ~~37,9~~**41,2** godina, a indeks ~~starosti-starenja~~ iznosi ~~75,3~~**103,3** što govori da se stanovništvo nalazi u dubokoj demografskoj starosti.

Negativna kretanja su započela šezdesetih godina i opadajućim intenzitetom traju do danas.

~~Tablica 78~~ **Kretanje ukupnog stanovništva**

Popisne godine	Broj stanovnika	Indeks	Apsolutno smanjenje
—1961.	—127.512	—	—
—1971.	—116.314	—91,2	—11.198
—1981.	—107.341	—92,2	—8.973
—1991.	—104.625	—97,5	—2.716
—2001.	—93.389	—97,5	—11.236

~~Izvor podataka: M. Korenčić: Naselja i stanovništvo SRH 1857. 1971. i~~

~~Popisi stanovništva 1981. i 1991. i 2001.god.~~

~~U prikazanom razdoblju 1961.-2001. godine ukupno stanovništvo se smanjilo za gotovo 34.000 ili 26%.~~

Smanjenje broja stanovnika posljedica je intenzivne deagrarizacije šezdesetih godina, ekonomske emigracije sedamdesetih godina i migracija deruraliziranog stanovništva prema radnim središtima, poglavito gradovima.

Glede migracija i tipa općeg kretanja stanovništva jasno se pokazuje podvojenost županijskog prostora.

Od 188 naselja ~~(prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina Republike Hrvatske (NN br. 10/97))~~ na području Županije, tek je u njih ~~21-19~~ ili ~~11%~~ zabilježen porast stanovništva u razdoblju ~~1991-2001.-2001-2011.~~ god., ali značajan porast je samo u dva naselja (Ćeralije i Bokane). Međutim, ukupan porast stanovništva nije zabilježen niti u jednoj jedinici lokalne samouprave.

Za sagledavanje očito velikih demografskih problema Županije važno je povezati obilježja prostora i njegovu razvijenost sa stanovništvom koje u prostoru živi.

Na razmještaj stanovništva u prostoru Županije utjecali su geoprometni položaj i reljef prostora, prometna povezanost naselja, gospodarski razvitak i društveno-politički uvjeti razvitka.

Sjeverni dio prostora Županije ima obilježja pograničnog područja s Republikom Mađarskom. To je nizinsko naplavno područje uz rijeku Dravu, agrarno vrlo vrijedno i prije tridesetak godina dosta gusto napučeno.

Ostali dijelovi prostora Županije prostiru se obroncima Bilogore i Papuka, što im daje atribuciju gorsko-planinskog područja, oduvijek rijetko naseljenog.

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

Na razdjelnici između nizinskog i brdsko-planinskog dijela smješten je podravski prometni koridor koji longitudinalno povezuje Središnju s Istočnom Hrvatskom.

Podravske magistralne prometnice (cestovna i željeznička) i transverzalni prometni pravac Virovitica – Barcs (R. Mađarska) okosnice su razvitka u prostoru, oko kojih su se razvila gospodarska i radno-privlačna središta: Virovitica, Orahovica, Pitomača i Slatina. Paralelno sa snažnom industrijalizacijom i narastanjem gradova razvijala su se prigradska semiurbana naselja, koja su konstantno demografski jačala, poglavito priljevom stanovništva. Masovnim useljavanjem u industrijska središta, demografski su se praznila naselja nizinskog, bilogorskog i brdsko-planinskog područja, tako da je stvoren nesklad u urbanoj hijerarhiji i demografskoj razvijenosti.

Navedeni prostori su tipično depopulacijski i demografski iscrpljeni. Demografskom erozijom zahvaćene su općine Suhopolje, Nova Bukovica, Mikleuš, Voćin, Čađavica i Crnac, od kojih samo općina Voćin pokazuje male znakove demografskog oporavka.

Tablica 79 – Kretanje stanovništva po gradovima i općinama

Red. broj	GRAD OPĆINA	Broj stanovnika po popisnim godinama		Indeks 2001/ 1991 2001.	Indeks starenja* 2001/2011.. g.
		2001 2011..	1991 2001.		
1.	ORAHOVICA	5.792 5.304	5.792 6.262	76,5 92,5	76,5 112,2
2.	SLATINA	14.819 13.686	14.819 15.844	78,2 93,5	78,2 97,0
3.	VIROVITICA	22.618 21.291	22.618 22.931	72,0 98,6	72,0 99,1
4.	Crnac	1.772 1.456	1.772 2.141	122,8 82,8	122,8 128,9
5.	Čačinci	3.308 2.802	3.308 4.528	98,7 73,1	98,7 124,0
6.	Čađavica	2.394 2.009	2.394 3.011	149,3 79,5	149,3 141,2
7.	Gradina	4.485 3.850	4.485 5.297	108,3 84,7	108,3 102,2
8.	Lukač	4.276 3.634	4.276 4.543	98,5 94,1	98,5 116,2
9.	Mikleuš	1.464 1.701	1.701 2.291	88,1 72,4	88,1 97,2
10.	Nova Bukovica	1.771 2.096	2.096 2.522	120,6 83,1	120,6 129,7
11.	Pitomača	10.465 10.059	10.465 11.106	84,0 94,2	84,0 90,4
12.	Sopje	2.750 2.320	2.750 3.407	118,7 80,1	118,7 135,6
13.	Suhopolje	7.524 6.683	7.524 8.962	124,2 84,0	124,2 134,1
14.	Špišić Bukovica	4.733 4.221	4.733 4.928	87,1 96,0	87,1 99,20
15.	Voćin	2.421 2.382	2.421 4.152	35,5 58,3	35,5 37,5
16.	Zdenci	2.235 1.904	2.235 2.700	90,7 82,8	90,7 94,4
ŽUPANIJA UKUPNO:		93.389		87,0	

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

	84.836	93.38910 4.625	89,3	87,0103,3
--	--------	-------------------	------	-----------

konačan prijedlog

Izvor podataka: Popisi stanovništva ~~1991~~2001. i ~~2001~~2011. godine

* Indeks starosti je omjer stanovništva starijeg od 60 godina i mlađeg od 20 godina.

U urbanim središtima (naseljima s više od 5.000 stanovnika) ~~2001~~2011. godine živjelo je ~~34,540,48%~~ ukupnog stanovništva Županije.

~~, a poljoprivrednog stanovništva je bilo 25%.~~ Tradicionalna vezanost za zemlju postoji, ali ekonomska ovisnost o njoj slabi i poljoprivreda postaje dopunski izvor prihoda. Nastavlja se deagrarizacija i napuštanje poljoprivrede kao glavnog zanimanja, iako preko 60% domaćinstava još uvijek posjeduje poljoprivredno gospodarstvo.

Prosječna veličina domaćinstava se smanjuje i kreće se od 2,8 do 3,2 člana.

Opisana demografska slika odnosi se na razdoblje do 1991. godine, tj. do posljednjeg popisa stanovništva i početka Domovinskog rata te na razdoblje 1991.- ~~2001~~2011. godine.

Tijekom rata došlo je do znatnih promjena u kretanju stanovništva jer je jedan dio stanovništva napustio Županiju, a drugi dio je u nju doselio. Do demografskog sloma došlo je na područjima današnjih općina Voćin i Mikleuš te na dijelovima gradova Orahovice i Slatine gdje je napušteno ukupno 18 naselja. S druge strane u 5 naselja općine Voćin doselilo je oko 2.500 stanovnika izbjeglih s Kosova, a u područjima Županije koja nisu bila direktno obuhvaćena ratnim djelovanjima i razaranjima, prihvaćen je znatan broj prognanika s tada privremeno okupiranih područja Hrvatske i izbjeglica iz susjedne države BiH.

Prema popisu 1991. u inozemstvu je radilo i živjelo 3.448 stanovnika Županije i pretpostavlja se da je većina ostala i nadalje u inozemstvu, a s njima je boravilo 2.178 članova obitelji.

Nema preciznih službenih podataka kojima bi se utvrdilo današnje brojčano stanje stanovništva u Virovitičko-podravskoj županiji te izradila točna bilanca kretanja broja stanovnika u razdoblju ~~2001.-2010~~2011. – 2018. godine, koje je slijedilo poslije posljednjeg popisa stanovništva, ~~bilo pod izravnim posljedicama Domovinskog rata.~~ Ipak se s velikom sigurnošću može utvrditi da u ovom trenutku na području Županije živi manje stanovnika nego je popisano godine ~~2001~~2011., jer su ~~u razdoblju 2001.-2010.~~ nastavljeni negativni procesi u prirodnom kretanju (više umrlih nego rođenih).

Popratne pojave rata nesumnjivo su i transformacije demografskih i ostalih struktura. Dobni odnosi i vitalna obilježja i dalje se odvijaju u nepovoljnom pravcu. Razlog treba tražiti u činjenici da se stanovništvo ~~2001~~2011. godine nalazilo u dubokoj demografskoj starosti i iseljavanju nakon 1991. godine.

~~Poratni m~~Migracijski procesi još nisu završeni, tako da će tek novi popis stanovništva ~~2011~~2021. godine pokazati točno stanje i to će biti bolja polazišna osnova za izradu prognoza u budućnosti.

Osnovna orijentacija u **gospodarskom razvoju** je tržišno gospodarstvo na temeljima suvremene međunarodne podjele rada.

Prostorno razvojna neravnoteža na području Virovitičko-podravске županije dosta je izražena i to po dvije osnove: u odnosu na okruženje i drugo unutar same Županije. Uglavnom se ispoljava kroz različiti stupanj razvijenosti gospodarstva između pojedinih dijelova Županije, odnosno općina, ~~koji je vidljiv iz sljedeće tablice:~~

~~Tablica 80 – Stupanj koncentracije gospodarskih kapaciteta~~

	Broj	
--	-------------	--

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

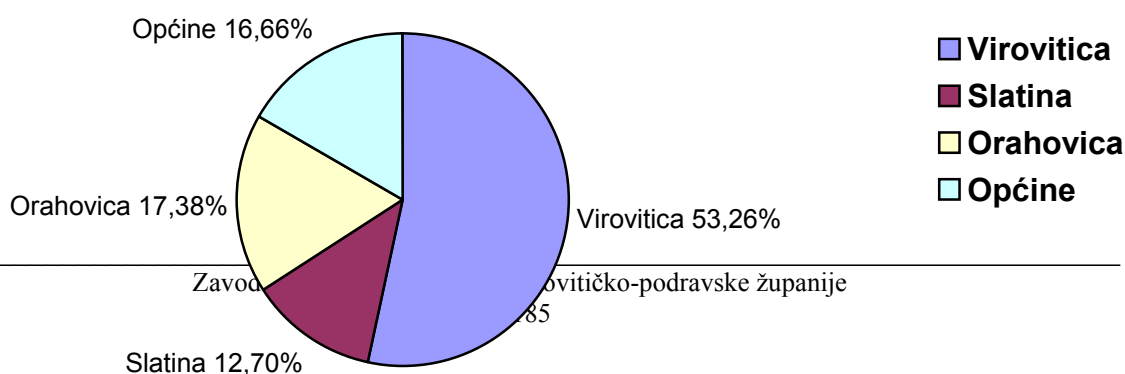
Općina/grad	poduzetnika	%
1. Virovitica	246	32,45
2. Orahovica	191	25,20
3. Slatina	64	8,44
Ukupno gradovi	501	66,09
4. Crnac	5	0,66
5. Čačinci	12	1,58
6. Čadavica	20	2,64
7. Gradina	11	1,45
8. Lukač	20	2,64
9. Mikleuš	14	1,85
10. N. Bukovica	4	0,53
11. Pitomača	94	12,4
12. Sopje	13	1,72
13. Suhopolje	30	3,96
14. Špišić Bukovica	13	1,72
15. Voćin	16	2,11
16. Zdenci	5	0,66
Ukupno općine	257	33,91
UKUPNO:	758	100

Izvor podataka: HGK Županijska komora Virovitica za 2009. godinu

Tablica 81 Broj poslovnih subjekata prema djelatnostima

Djelatnost	Broj poduzetnika
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	99
Rudarstvo i vađenje	3
Prerađivačka industrija	115
Opskrba el.energijom, plinom, parom	6
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	8
Građevinarstvo	64
Trgovina na velikoi malo	253
Prijevoz i skladištenje	24
Djelatnost pružanja smještaja te priprema hrane	36
Informacije i komunikacije	13
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4
Poslovanje nekretninama	10
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	77
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3
Obrazovanje	7
Djelatnost zdravstvene zaštite i soc. skrbi	16
Umjetnost, zabava i rekreacija	5
Ostale uslužne djelatnosti	15
Ukupno:	758

Izvor podataka: HGK Županijska komora Virovitica za 2009. godinu



~~Grafikon 6 – Ukupan prihod poduzetnika za razdoblje 01.01. 31.12.2009.~~

~~Izvor podataka: HGK Županijska komora Virovitica 2009. godina~~

Neravnomjeran razmještaj gospodarskih kapaciteta najizrazitiji je oblik prostorne neravnoteže na području Županije. Iz njega proizlaze i najsloženiji problemi na ovom prostoru. Radi se, naime, o utjecaju razmještaja gospodarskih kapaciteta na kretanje stanovništva. Evidentno je da je u ~~navedena~~ tri grada i Općini Pitomača koncentrirano ~~blizu 70,00%~~ ~~66,09%~~ ukupnog broja gospodarskih jedinica.

Činjenica da je prosječan broj zaposlenih po jednoj gospodarskoj jedinici veći ovdje nego u ostalim općinama, upućuje na zaključak da su u strukturi gospodarstva više zastupljeni kapaciteti iz oblasti sekundarnog i proizvodnog sektora, a u ostalim općinama radi se pretežito o manjim kapacitetima, s manjim brojem zaposlenih, uglavnom iz oblasti primarnog (poljoprivreda) i tercijarnog sektora (trgovina i ugostiteljstvo).

Uzroci ovakvom stanju su brojni, no osnovni se nalaze u bivšem društveno-političkom sustavu i teritorijalnom ustrojstvu koje je bilo na snazi do 1993., kada je uspostavljeno sadašnje stanje. Pri tome je važno istaknuti činjenicu da sadašnji prostor Županije obuhvaća prostor tri bivše općine (Virovitica, Slatina i Orahovica) i dio četvrte (Đurđevac).

U prvom slučaju to je bio odnos prema agraru općenito i prema selu kao glavnom nositelju agrara, odnosno odnos prema procesu deagrarizacije, urbanizacije i industrijalizacije koji su međusobno uvjetovani. Taj odnos je bio takav da je izazvao dosta nepovoljne posljedice osobito na razvitak seoskih naselja.

U ranijem razdoblju investicije su se usmjeravale uglavnom u općinske centre uz izuzetak nekoliko naselja u koja je lociran manji broj gospodarskih kapaciteta manjeg značenja. To je uvjetovalo da se u tadašnjim općinskim centrima koncentrirao najveći dio gospodarskog potencijala, aktiviran je proces urbanizacije i ostvaren je kontinuirani rast stanovništva. Istovremeno, aktivirani su procesi raslojavanja sela, emigracije seoskog stanovništva i stagniranja, a nerijetko i recesija u gospodarskom razvitku. To je dovelo do sve veće gospodarske, urbane i demografske neravnoteže na području Županije.

Uz ove razloge mogli bi se navesti i drugi koji su vezani uz razmještaj prirodnih resursa, geoprometni položaj Županije i sl. No, oni ne predstavljaju čimbenik koji je bitnije utjecao na stupanj gospodarske neravnoteže prostora Županije.

Određena neravnoteža u prostornom razvoju očituje se u **urbaniziranju prostora i formiranju građevinskih područja.**

Određena ograničenja u smislu izgradnje, a time i razvoja nalaze se u brdsko-planinskom području zbog topografski nepovoljnih i pošumljenih terena.

Bogatstvo i raznolikost prirodnih resursa na području Županije osim što omogućavaju razvitak, istovremeno su i ograničenja prostornog razvitka zbog obveze njihovog očuvanja i racionalnog gospodarenja. Najznačajnije su u tom smislu prirodne vrijednosti u planinskom

dijelu Županije i prostor uz rijeku Dravu koji obiluje brojnim rukavcima i barama s očuvanom autohtonom močvarnom vegetacijom.

Veća naseljavanja i urbanizacija događala se uz značajne prometne pravce koji su uglavnom spajali središnja spomenuta naselja i centre okolnih područja.

Na spomenutim osovinama i pravcima su formirane i veće građevinske zone, tako da su već danas neka naselja spojena u neprekinuto građevinsko područje dužine čak preko 10 km. Tu se radi uglavnom o naseljima u ravničarskom dijelu Županije.

Za razliku od spomenutih područja, na prostoru vinogorskih pobrđa karakteristična su vrlo razvedena građevinska područja koja su rezultat reljefnih mogućnosti i uključivanja brojnih vikend objekata u građevinsko područje. Na ovim prostorima, kao naslijeđeno stanje, prisutna je kombinacija stambene izgradnje i izgradnje za odmor (vikendice i klijeti), što je uzrok otežanom komunalnom opremanju ovih prostora (različite potrebe i uvjeti komunalne izgradnje). Takva kombinacija namjena je vrlo česta pa je velik dio građevinskog područja na ovom prostoru mješovitog karaktera, dok je pravih samostalnih vikend zona zapravo vrlo malo.

U višim zonama koje karakterizira raštrkanost vrlo malih naselja i zaselaka, građevinska područja sukladno spomenutoj karakteristikici, čini velik broj malih površina koje su raštrkane u prostoru. Ovakav način formiranja građevinskog područja, koji je posljedica postojećeg sustava naseljavanja prostora, uzrokuje poteškoće u realizaciji planiranog ili željenog standarda življenja radi zahtjevne uspostave odgovarajućeg komunalnog sustava. U brežnim prostorima postojeća izgradnja ima oblik izduženih - vijugavih građevinskih područja, što je uvjetovano praćenjem ceste uz koje su se ta područja formirala.

Područje Županije nije dovoljno istraženo geomehanički i inženjersko-geološki te su nužna detaljnija istraživanja i kartiranje područja nepodobnih za pojedine tipove objekata.

Ograničenja u razvoju vezana su i na **vodne resurse**.

Infiltracija voda s površine terena u gornji vodonosni sloj ima nepovoljan utjecaj na kvalitetu vode. To je iz razloga što je nizinski prostor ujedno i najnaseljenije i najurbaniziranije područje te područje intenzivne poljoprivredne obrade. Tu se nalazi najplodnije tlo za uzgoj poljoprivrednih kultura, a s obzirom na tu činjenicu i lakšu pristupačnost bio je bolje naseljavan od brežnih područja Županije.

U urbanim zonama zagađenje tla pa tako i podzemnih voda dolazi od neriješene odvodnje i neriješenog deponiranja raznih vrsta komunalnog i industrijskog otpada, što se odnosi na nepodesno deponiranje otpada, rasipanja otpada i sporadičnog odbacivanja po tlu.

Isto tako, u jednom razdoblju učestala je pojava izgradnji farmi (peradarskih i stočarskih) na područjima uglavnom izvan naselja, koje nisu uvijek dovoljno kontrolirane, pa predstavljaju opasnost po zagađenje tla.

Jedan od najvećih problema koji se javlja na prostoru u okviru narušavanja okoliša je zagađenje podzemnih voda kao posljedica neizgrađene kanalizacijske mreže.

Problem izbalansiranog korištenja prostora i zaštite resursa ima poseban značaj jer su reljefne karakteristike prostora Županije takve da je središnji prostor najatraktivniji za sve djelatnosti.

Unutar navedenog prostora koji zauzima uski pojas uz postojeću državnu cestu D2 tzv. "Podravsku magistralu" smještena je većina gospodarskih kapaciteta i gotovo sva magistralna infrastruktura, a u naseljima kroz koja prolazi D2 nastanjeno je preko 50% od ukupnog stanovništva Županije, što jasno ukazuje na ugroženost ovog prostora zbog raznolikog korištenja i ograničenja svoje veličine.

Za područje Županije karakteristične su male gustoće naseljenosti građevinskih područja gradova i ostalih naselja koje iznose u prosjeku 9,27 st/h za gradove i 5,16 st/h za ostala naselja. Građevinska područja zauzimaju velike površine (8,7% površine Županije) što ukazuje na pojavu neracionalnog korištenja građevinskog zemljišta te neprestano smanjivanje poljoprivrednog zemljišta i njegovo pretvaranje u građevinsko.

Problemi neracionalnog korištenja prostora koji proizlaze iz dosadašnjeg razvoja naselja izraženi su i u neplanskoj izgradnji koja se odvija linearno uz postojeće cestovne komunikacije što izaziva probleme u funkcionalnoj organizaciji naselja (velike udaljenosti između stambenih područja i objekata društvenih djelatnosti otežavaju pješačku komunikaciju).

Navedenom izgradnjom obuhvaćeno je i područje neposredno uz državnu cestu D2 - "Podravsku magistralu" što je smanjilo njen nivo uslužnosti i stvorilo potrebu za njenim izmještanjem, a time i prenamjenom slobodnog zemljišta koje se danas koristi u poljoprivredne svrhe.

Važećim GUP-om Virovitice predviđene su velike površine za industrijsku namjenu pa je udjel industrijskih površina u ukupnoj površini grada 27%. Uz racionalno korištenje građevinskog zemljišta, na tako velikoj površini moglo bi se izgraditi objekte u kojima bi se moglo zaposliti 17.000 radnika (uz minimalnu gustoću od 25 radnika/ha. Dio industrije u Virovitici koncentriran je u jugoistočnom dijelu grada gdje je stiješnjena između pruge i državne ceste pa nema odgovarajuće uvjete za daljnje širenje.

Južna industrijska zona smještena je između pruge i obronaka Bilogore, u blizini stambenih područja te estetski i funkcionalno nepovoljno utječe na život i razvitak južnog dijela grada.

Sjeverna industrijska zona ima komparativne prednosti u odnosu na južnu zonu promet, vjetrovi, širenje. Uz sjevernu granicu građevinskog područja Virovitice planirana je površina za širenje tvornice šećera i komplementarnih proizvodnji koja se nalazi neposredno uz planirane državne prometnice.

Potencijale mogućnosti gospodarskog razvoja predstavljaju poslovne zone na zapadnom dijelu grada.

Na području Županije eksploatira se nekoliko različitih mineralnih sirovina. Nizinski dio karakterizira zastupljenost pijesaka, šljunaka i glina dok je u brdskom dijelu u najvećoj mjeri riječ o eksploataciji tehničkog kamena. Od mjesta na kojima se vrši (ili se vršila) eksploatacija mineralnih sirovina svega nekoliko ima valjanu dozvolu za rad i izrađen projekt sanacije polja po njegovom napuštanju. Zabilježen je čitav niz pješčara, glinokopa i kamenoloma koji su napušteni i nesansirani. Za neka od tih polja postoje zahtjevi za reaktiviranjem.

Tehnički građevinski kamen se eksploatira u kamenolomima Oršulica kosa, Brenzberg-Točak i Žervanjska te Jovanovici kraj Voćina. Sve ove lokacije prate isti problemi narušavanja karakteristika tla i zraka te stvaranje buke, a to je osobito izraženo kod eksploatacije kamena na području južno od Orahovice koje je evidentirano kao park prirode. Na navedenom području dolazi do konflikta između korisnika prostora (kamenolomi) i okoliša jer se narušava krajobraz, zagađuje voda i zrak, uzrokuje buka koja utječe na okolno stanovništvo i posjetitelje okolnih turističkih sadržaja, a vibracije u značajnoj mjeri oštećuju Srednjovjekovni grad "Ružica" (zaštićeni spomenik A kategorije). Uz cestu Voćin-Zvečevo više je

kamenoloma koji nisu aktivni. Nužno je odrediti koji se mogu realizirati, a koji moraju u sanaciju. Među njima je i kamenolom Rupnica koji je zaštićen kao geološki spomenik prirode.

Pijesak se eksploatira na više lokacija uz Dravu. Zabilježeno je i više lokacija bespravne eksploatacije pijeska koja zahtijevaju hitnu sanaciju. Problematične su pojave povremenog eksploatiranja pijeska na privatnim posjedima bez dozvole i naknadne sanacije prostora.

Šljunak se eksploatirao kod Špišić Bukovice i Cabune. Potrebno je provesti postupak sanacije ovih šljunčara.

Glina se eksploatira na lokaciji kraj Jasenaša, Rodinog potoka, Sladojevaca i Orahovice. Za ova polja potreban je monitoring i praćenje utjecaja na okoliš. Ova polja imaju definiran način sanacije po okončanju eksploatacije. Stara napuštena gliništa zabilježena su na više lokacija unutar Županije. Nužno je izraditi njihov katastar te ih postupno sanirati.

Jedan od svakako značajnijih, ali još uvijek nedovoljno naglašen problem Virovitičko-podravске županije je neadekvatno zbrinjavanje komunalnog, tehnološkog i opasnog otpada. Navedeni otpad se još uvijek odlaže na za to neprimjerena mjesta - odlagališta. Ta mjesta uglavnom nisu pripremljena za namjenu odlaganja pa uslijed nedovoljne zaštite ugrožavaju tlo i što je značajnije, vrlo često, podzemni vodonosni horizont. Veća odlagališta su vezana za najveća naselja Viroviticu, Slatinu, Orahovicu i Pitomaču.

Erozioni procesi te bujična aktivnost vrlo su značajan element degradacije tala. Rezultati djelovanja erozionih procesa nisu vidljivi u kratkom vremenskom razdoblju pa se često tim procesima ne pridaje odgovarajuća pozornost. Bujice i bujičarsko djelovanje pridobivaju pažnju samo u vrijeme većih razornih djelovanja kada ugrožavaju ljudska dobra pa i same ljude.

Za Virovitičko-podravsku županiju moguće je reći da su erozioni procesi prisutni u južnom dijelu, u brdskim i priobalnim područjima. Efekti djelovanja erozionih procesa očituju se uglavnom na tom prostoru. Za razliku od njih bujična aktivnost ugrožava, pored ovog područja i niže područje u koje se obrušava vodena stihija. Ona nosi raznorodni materijal čija je energija izuzetno velika te stoga i rušilačka snaga. Djelovanje bujica je kratkotrajno no posljedice se osjećaju još dugo.

~~Od ukupno 16 gradova/općina na području Županije, u njih 10 zabilježena su oštećenja naselja uzrokovana ratnim djelovanjima. Ukupno je oštećeno 49 naselja (25% od ukupnog broja) s tim da je 31 naselje osim oštećenja i napušteno. Tijekom rata napuštena su: sva naselja u općini Voćin (njih 20), 2 naselja u gradu Slatini (uključujući i Golenić), 3 naselja u općini Mikleuš, 4 naselja u općini Čačinci i 2 naselja u gradu Orahovici. U smislu oštećenja najteže su razorena naselja u općini Voćin gdje se od ukupno 20 naselja njih 14 nalazi u četvrtoj kategoriji razorenosti.~~

~~Detaljniji podaci o stanju razorenosti naselja uslijed ratnih djelovanja vidljivi su iz sljedeće tablice:~~

~~Tablica 82 — Stanje razorenosti naselja Županije uslijed ratnih djelovanja
— (obzirom na oštećenje stanova)~~

GRAD/OPĆINA	Naselja		Kategorija razorenosti naselja
	Oštećena	Oštećena i napuštena	
VIROVITICA	Virovitica	—	

VI. IZMJENE I DOPUNE
PROSTORNOG PLANA VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE

konačan prijedlog

ORAHOVICA	Jasenaš	————	
	————	Kokočak	
	————	G. Pištana	
SLATINA	Slatina	————	————I
	Medinec	————	————I
	Gornji Miholjac	————	————I
	Kozice	————	————I
	Ivan Brijeg	————	————I
	———— ————	Lukavae Golenić	————IV
ČAČINCI	————	Krasković	
	————	Prekoračani	
	————	Pušina	
	————	St. Drenovae	
SUHOPOLJE	Pivnica St.	————	
	Levinovae	————	
ČADAVICA	Čadavički Lug	————	
MIKLEUŠ	Mikleuš	————	————I
	————	Balinec	————II
	————	Četekovae	————III
	————	Čojlug	————III
NOVA BUKOVICA	Bukovački Antunovae	————	————I
	Sopjanska Greda	————	————I
SOPJE	Španat	————	————I
	VOĆIN	————	G. Kusonje
————		D. Kusonje	————IV
————		N. Kusonje	————IV
————		Mačkovae	————I
————		Hum Varoš	————IV
————		Hum	————IV
————		Lisićine	————IV
————		Kuzma	————I
————		Popovae	————IV
————		Voćin	————IV
————		Kometnik Jorgić	————IV
————		Kometnik Zubić	————IV
————		Dobrić	————IV
————		Sekulinec	————IV
————		Smude	————IV
————		Macute	————IV
————		Bokane	————IV
————		Ćeralije	————IV
————	Rijenec	————IV	
UKUPNO:			
10	18	31 (s Golenićem)	

Izvor podataka: — Osnove korištenja i zaštite prostora bivših općina Slatina i Orahovica
 ——— Podaci Županijskog ureda

U gotovo svim seoskim naseljima u tijeku je degradacija osnovne ruralne matrice kao posljedica nepostojanja prostorno planske dokumentacije kojom bi se izgradnja regulirala i spriječilo njezino kaotično širenje.

Od ukupno 92 zaštićena spomenika kulture, arheoloških lokaliteta je 22, nepokretnih kulturnih dobara 30, pokretnih 9 i spomenika NOB-a 31.

~~Relativno mali broj zaštićenih i preventivno zaštićenih spomenika u odnosu na njihov ukupan broj te nesrazmjerno velik broj spomen objekata u ukupnom broju ukazuju na problem i potrebu provedbe cjelovitog registracijskog postupka.~~

~~Naročito je nedostatan registracijski postupak za naseobinske cjeline jer je zaštićena samo urbanistička cjelina u Virovitici, a od seoskih cjelina nijedna nije niti rekognoscirana.~~

Vezano za vodnogospodarski sustav određeni konflikti ograničenog područja djelovanja mogu se pojaviti kod segmenta navodnjavanja poljoprivrednih površina. Konflikt s drugim korisnikom prostora javlja se u odnosu na energetske vodove različitih naponskih nivoa. Naime, stupovi dalekovoda mogu ograničiti, a ponekad čak i onemogućiti primjenu većih sustava za navodnjavanje.

Problemi vezani uz prostorne transformacije odnose se i na neke dijelove prirode i krajobraza.

~~Provedba hidroenergetskog projekta na Dravi novi je i vrlo izraženi prostorni element u zemljopisnoj cjelini dravske nizine, koji istovremeno utječe na gospodarske i društvene osobitosti ovog područja. Predjeli starog korita rijeke Drave značajni su radi autohtone močvarne vegetacije i obitavanja močvarnih životinja, osobito ptica. Stoga se može smatrati da će svaki dodatni i novi utjecaji na tom prostoru prouzročiti određene posljedice. To se odnosi i na niz ostalih vrijednijih prirodnih cjelina ekoloških značajki i jedinstvenih vrijednosti za Županiju ili za lokalnu sredinu.~~

Na gotovo svim područjima Županije prisutna je tendencija nestajanja vrednije ruralne arhitekture i specifičnih tipova naselja. U takvim mjestima postoji niz primjera narušavanja ranijeg sklada neadekvatnim zahvatima, posebno na području realizacije novih objekata. Ubrzane promjene načina života stanovništva dovele su do preobražaja u načinu gradnje seoskih domova, kuća za stanovanje i gospodarskih objekata. Neodgovarajući zahvati su neprihvatljivi za naselja gdje dovode do postupnog narušavanja ranijeg sklada i vrijedne i tipične sredine u tim mjestima kao primjerice:

- naselja na pobrđima i brdskim predjelima koja su rastresitog tipa (sistem zaselaka) s prirodnim krajolikom te vrijednim i zanimljivim primjerima seoske stambene i gospodarske arhitekture,
- naselja u ravničarskim predjelima i riječnim dolinama koja su zbijenog ili izduženog tipa, nepravilnih geometrijskih formi.

Osnovni prirodni resursi Županije su poljoprivredne površine; šume; nalazišta kamena, gline, pijeska i šljunka; hidroenergija rijeke Drave i nalazišta nafte i plina.

Poljoprivredne površine zauzimaju najveći dio područja Županije (60,6%) pri čemu najveće značenje imaju ratarske površine na ocjeditim terasama i nasipima branjenom dijelu naplavne ravni Drave gdje su i agrarno najvrijednija tla. Poljoprivredni potencijal Županije je velik osobito ako se radi o proizvodnji ratarskih kultura (pšenica, kukuruz) i duhana u zapadnom dijelu Županije gdje postoje odgovarajući klimatski i pedološki uvjeti, a osim toga i duga tradicija uzgoja.

Slični uvjeti postoje i za uzgoj šećerne repe na području riječnih terasa Drave, a na padinama brdskog područja Županije moguće je usprkos većinom sjevernoj ekspoziciji daljnje širenje vinograda, a posebno voćnjaka.

Livadsko-pašnjačke površine podgorja i pobrđa povoljne su za razvoj stočarstva što otvara mogućnosti vezane uz proizvodnju mesa.

Virovitičko-podravska županija je relativno bogata šumama na koje otpada oko 32,4% njene površine. Kvaliteta šumskog fonda je relativno velika, a sve šume nisu u dovoljnoj mjeri korištene pa postoje povoljne mogućnosti za razvoj šumarstva i djelatnosti vezanih uz preradu drveta.

Sirovina za građevinsku industriju (glina, pijesak, šljunak i kamen) ima u velikim količinama. Najkvalitetnije gline nalaze se na starijoj Virmskoj terasi Drave, gdje su glinenizirani lesni slojevi debeli i preko 20 m, ali glina se može koristiti i s padina brdskih dijelova Županije i mlađe terase Drave. Šljunak i pijesak se uglavnom koristi u naplavnoj ravni Drave jer se na terasama nalaze na većim dubinama, a nalazišta kamena (dolomita, dijabaza i vapnenca) nalaze se u brdsko-planinskim dijelovima Županije.

~~Hydroenergetski potencijali vezani su isključivo za rijeku Dravu na kojoj je moguća izgradnja vodnih stuba i hidroelektrane, ukoliko se dokaže opravdanost takve izgradnje obzirom na postojeće prirodne vrijednosti koje bi njome bile ugrožene.~~

Osim razvojnih mogućnosti temeljenih na osnovnim prirodnim resursima, značajan potencijal predstavljaju i prirodne vrijednosti Županije koje do danas nisu u dovoljnoj mjeri iskorištene.

Tok Drave i brojni meandri i rukavci važni su s aspekta turističke valorizacije naplavne ravni i pružaju izuzetno povoljne mogućnosti za razvoj ribolovnog i vikend turizma, a prirodne vrijednosti u brdsko-planinskim dijelovima Županije pogodne su za razvoj rekreacije i turizma (lovnog, zdravstvenog, zimskog, ekskurzijskog, izletničkog itd.).